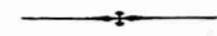

මුද්දකපාඨ, ධම්මපද, උද්භ, ඉතිවුත්තකපාලි.

කොලමඛනගරේ

මහා විසුඛාරා මපරිවෙණාධිපතින්

හදනනාවර්ණ

අරංගල සිරිධම්මඥේරපාදෙන

ලිපිදෙසනිරාකරණෙන

සංඝොධිනා 'හිසඛිනා ව.

ජේ. ඩී. ප්‍රනායුත්තරාචාර්යවරයාණන්

පරම සොගතෙන සාධුන්

ගන්ධපසකාස සනනාලසෙ මුද්දපෙඨා

පාකට්තනා.

මු. ව. 2470.

ක්‍ර. ව. 1926.

ATNATI

VOL II.

**KHUDDAKA PĀTHA,
DHAMMAPADA, UDĀNA**
— AND —
ITIWUTTAKA PĀLI

OF THE

KHUDDAKA NIKAYA
SUTTA PITAKA.

REVISED AND EDITED BY

THE VENERABLE

Arangala Siridhamma Thero

PRINCIPAL, MAHA VISUDDHARAMA PIRIVENA,
DEMATAGODA, COLOMBO.

PUBLISHERS:

J. D. FERNANDO,

GRANTHAPRAKASA PRESS, DAM STREET, COLOMBO.

B. E. 2470

C. E. 1926

UPASAKA J. D. FERNANDO

BORN 10TH NOV. 1845.

DIED 6TH JULY 1924.

සහජතාව.

ය. න. නසස හඟවනෝ අරහතෝ සමමාසමබුද්ධසස අපරිමිත කප්පෙසු සුපරිචිතපුඤ්ඤ ඤාණ සමහාරපහව. ආදි මජ්ඣිම පරියො සානකලකණං සාඨං සබ්බසුඤ්ඤානං කෙවලපරිපුණ්ණසස පරිසු ඛසස බ්‍රහ්මචරියසස පකාසකං අඤ්ඤානං ධර්ම දෙසනා පටිච්චෙධ ගඡ්ඡිරං සීල සමාධි පඤ්ඤා විමුත්ති විමුත්තිඤ්ඤාණදසසනනබ්බිභාජනං අභිඤ්ඤා සමෙඛාධ විරාග නිරෝධ නිබ්බානසංවත්තනිකං කණ්ණ සුඛ පෙමණීය මධුරොදුරලාවණ්ණ සමුපෙතං පාලිගති ගත වාක්‍යනායසමපනාං පාවචනං. තදෙනං එකච්චං විමුත්ති රස වසෙන, දුච්චං ධර්මවිනයවසෙන, නිච්චං පඨම මජ්ඣිම පච්ඡිම බුඛචචනවසෙන, විනය සුත්තනනා'හිධර්මපිටකවසෙනව. තඤ්ඤා උභයපාඨමොක්ඛානි වෙ විභඞ්ඤානි වාචිසති බ්බිකානි සොලස පරිවාරා'නි ඉදං විනයපිටකං නාම.

බ්‍රහ්මචරාදිවතුන්ට සුත්තසමගහො දීඝනිකායො, මූලපරි යායසුත්තාදීදිගඛිසන වෙ සුත්ත සමගහො මජ්ඣිමනිකායො, ඔසතරණසුත්තාදි සත්තසුත්ත සහසස සත්තසන වාසට්ඨිසුත්ත සමගහො සංයුත්තනිකායො, විත්තපරියාදනසුත්තාදිනවසහසස පඤ්චසන සත්තපඤ්ඤාසසුත්තසමගහො අඛතුත්තරනිකායො, බුද්දකපාඨ, ධර්මපද, උදන, ඉච්චුත්තක, සුත්තනිපාන, විමාන චක්ඛු, පෙතචක්ඛු, ඵෙරගාථා, ඵෙරිගාථා, ජාතක, නිදද්දස, පටි සඡිනිදා, අපදන, බුද්ධචංස, වරියාපිටකවසෙන පණ්ණරසප්ප හෙදො බුද්දකනිකායො'නි ඉදං සුත්තනනපිටකං නාම.

ධර්මසමගණිආදිනි සත්තපකරණානි අහිධර්මපිටකං නාම.

තඤ්ඤා සුත්තනනපිටකපරියාපනානං බුද්දකානං ධර්මකබ් ඛානං සමුහනිවාසභාවෙන බුද්දකනිකායො'නි වොහාරං ගතොසු පණ්ණරසසු පකරණෙසු යසමා දෙවමනුසසා යෙන මග්ගෙන උපාසකභාවෙනවා පබ්බජිතභාවෙනවා සාසන'මොඤ්ඤානි තසමා සාසනොතරණමගහනුත්තා නාව ආදිමනි සරණත්තයො තතොපරං සාසනාවතීණ්ණෙන උපාසකෙනවා පබ්බජිතෙනවා පඨමං සිකඛිතබ්බං දසසිකඛාපදං, තථාසිකඛිණ්ණෙන පරිසුද්ධිකාය වචිපයොගසස කුලසුත්තසස ආසයපරිසොධනඤ්ඤා විත්තභාවනඤ්ඤා තතොපරං වත්තිංසාකාරං, තදනත්තරං කුමාරපඤ්ඤා, මඞ්ඤල රතන නිරොකුඛි නිබ්බිකණ්ඩ මෙත්තාසුත්තානිව යථාකමං

නීතිපිළිවෙල නවප්‍රභේදය බුද්ධකානං සමුභො බුද්ධකපායොති වාචනාමග්ගොරොපිතො.

තදනන්තරං තෙවිසාධික චතුස්සන ගාථාපරිමිතං වග්ගනො ජබ්බිසති වග්ගසමග්ගං නවසු සක්ඛසාසනඛෙතසු ගාථාසමග්ගසමග්ගං බමමපදං.

තදනන්තරං පීතිසොමනස්සසමුට්ඨාපිතො බමමසංවෙගසමු ට්ඨාපිතොවා බමම පටිග්ගාහකනිරපෙකෙබ්බා ගාථා බක්ඛවසෙන චුණ්ණීයවාක්‍යවසෙනව පචන්ත උදහාරො උදනං.

තසිදංගි සබ්බසුඛබ්බාසිතං පචෙවකබුබ්බාසිතං සාවක ගාසිතං'ති නිබ්බිධං ගොති. තත්ථ පචෙවකබුබ්බාසිතං:

“සබ්බෙසු භූතෙසු නිබ්බාය දණ්ණං
අවිභෙදියං අඤ්ඤතරමපි තෙසං
නසුතනම්චෙජයා කුතො සභායං
එකො චරෙ බග්ගවිසාණ්කපො”ති ආදිනා බග්ග

විසාණ් සුනෙත ආගතං.

සාවකගාසිතමපි:-

“සබ්බො රාගො පභිනො මෙ
සබ්බො දෙසො සමුභතො
සබ්බො මෙ විභතො මොගො
සීතිභූතොසම් නිබ්බුතො” තත්ථ නා ඵෙරගාථාසුචෙව-

“කායෙන සංවුතා ආසිං
වාචාය උදවෙතසා
සමුලං තණ්හං අබ්බුලහං
සීතිභූතොසම් නිබ්බුතො” තත්ථ නා ඵෙරගාථාසුචෙව ආගතං.

අඤ්ඤති'පි සක්කාදිති දෙවෙහි ගාසිතාති “අභොදනං පරමදනං කසපෙ සුපතිට්ඨිතං” තත්ථ නි සොණ්දණ්ඩාග්ගමණ්දිති මනු සෙසති ව ගාසිතාති 'නමො තස්ස හගවතො' තත්ථ නි නිසෙසා සබ්බිතිභො ආරුලානාති උදනාති සනති'ඵව. තාති'බ සබ්බාති'පි අනඛිපොතාති. යං පන සමමාසමබුධෙන සාමං ආහවච ගාසිතං ජීනවචනභූතං තදෙව බමමසමග්ගාහකෙහි උදනං'ති සමග්ග මාරුලානං තදෙව ව සක්ඛාය හගවතා පරිශන්තිබමමො නවබා විහ ජිත්වා උද්දිසනෙතන උදනං'ති වුත්තං.

සුතනගෙය්කදිසු නවසුසාසනඛෙතසුචෙව-

“වාසීතීං බුබ්බතො ගණ්ණිං
චෙසහස්සානී හිත්ඛුතො
චතුරාසීති සහස්සානී
තෙ මෙ බමමා පචන්තීතො”ති බමමගණ්ණාගාරිකෙන

පටිඤ්ඤතෙසු චතුරාසීතියා බමමනබ්බිසකසෙස සුච උදනසමග්ගං

වගන්තො: බොධිවග්ගො චූචලිඤ්ඤවග්ගො නඤ්ඤවග්ගො මේඝිය වග්ගො සොණ්චග්ගො ජච්චකිවග්ගො චූලලවග්ගො පාචලිගාමිය වග්ගො'නි අට්ඨවග්ගසඛගහං, සුත්තනො: අසීතිසුත්තසඛගහං උදනං.

තදනන්තරං චූත්තඤ්ඤතං භගවතා, චූත්තඤ්ඤතං භගවතා චූත්තමරහතා, එක ධම්මං භික්ඛවෙ පජහථ අහං වො පාරිභොගො අනාගාමිතාය කතමං එක ධම්මං? ලොහං භික්ඛවෙ එක ධම්මං පජහථ අහං වො පාරිභොගො අනාගාමිතාය'නි එවමාදිනා නයෙන එක දුක නික වතුකක නිපාතවසෙන චූත්තං. වාදසුත්ත රසනසුත්තසමුහං ඉති එවං භගවතා චූත්තං'නි ඉතිචූත්තං ඉති චූත්තං එව වග්ගනිපානාදිනං. වසෙන වාචනාමග්ගමාරොපිතං ඉතිචූත්තකං. රුද්ධිනාමං වා එතං යථා යෙවාපනකං නතුමනා කවග්ගො'නි අගතං,

තදෙනං බුද්දකනිකායාවයවප්පකරණේසු අදිභුතං පකරණ වතුකකං එකතො කතො ඡේ. ඩී. ප්‍රනාඤ්ඤ ඉත්‍යාහිධානෙන රත නන්තයමාමකෙන සොගතෙන සාධුතා සොගතසමයාහිච්චිඤ්ඤං පණ්ණාසො බුද්දාපෙණා පාකටිකරණණාය පාඨසොධනමපති සමාරාධිතො'හං අභගල සිහල මුමකනිරවුද්දිතපාලීහි වෙව තද ට්ඨකථායව සංසද්ධිතො ච්චුඤ්ඤතමාපාදෙසිං.

වාරිතබුද්දාචාරො, බුච්චෙ දොනු බුද්ද ධම්මවිදු,
යමදෙසසිත්ථබුද්දක-නිකායවරධම්මසමවායං.

තසායමාදිභුතං, වතුප්පකරණං යථා සමජනිච්චෙයා,
ඡේ. ඩී. ප්‍රනාඤ්ඤ සුධිනා, ධම්මප්පචාර'හිකාමයතා.

ධකතො මහාචේසුඛා, රාමාධිස සිජ්ඨම්මඤ්ඤො'හං,
සොධනමාපාදෙසිං, බුද්ධෙමබර රුක්ඛ ජනි කර වසෙස.

සූචිපතනං.

වුද්දකිපාසේ:	පිටස්ඛික.		පිටස්ඛික.	
සරණන්තයං	}	... 1	පකිණ්ණකවග්ගො	... 35
දසසිකඛාපදං			නිරයවග්ගො	... 37
චන්දිංසාකාරං	}	... 2	නාගවග්ගො	... 38
කුමාරපඤ්ඤා			තණ්හාවග්ගො	... 40
මිඛලසුත්තං			භික්ඛුවග්ගො	... 42
රතනසුත්තං	...	3	බ්‍රාහ්මණවග්ගො	... 44
තීරොකුච්චිසුත්තං	...	6	උද්දාන :	
නිධිකණ්ඩසුත්තං	...	7	බොධිවග්ගො	.. 49
මෙත්තසුත්තං	...	8	මුච්චිඤ්චවග්ගො	... 57
බමමපදෙ :			නාඤ්චවග්ගො	... 67
යමකවග්ගො	...	11	මෙඝියවග්ගො	... 80
අප්පමාදවග්ගො	...	13	සොණවග්ගො	... 93
චිත්තවග්ගො	..	14	ජවචකවග්ගො	... 108
පුප්ඵවග්ගො	...	15	චූලචවග්ගො	... 122
බාලවග්ගො	...	16	පාටලිහාමියවග්ගො	... 123
පණ්ණිතවග්ගො	...	17	ඉතිවුත්තකිප්ඛනිපානෙ :	
අරහන්තවග්ගො	...	18	පස්මවග්ගො	... 145
සහසසවග්ගො	...	19	දුතියවග්ගො	... 148
පාපවග්ගො	...	21	තතියවග්ගො	... 152
දණ්ඩවග්ගො	...	22	දුකිනිපානෙ :	
ජරාවග්ගො	..	23	පස්මවග්ගො	... 156
අත්තවග්ගො	...	24	දුතියවග්ගො	... 161
ලොකවග්ගො	...	25	නිකිනිපානෙ :	
බුඛ්චවග්ගො	...	26	පස්මවග්ගො	... 167
සුඛ්චවග්ගො	...	28	දුතියවග්ගො	... 171
පියවග්ගො	...	29	තතියවග්ගො	... 174
කොඛවග්ගො	...	30	චතුස්ඵවග්ගො	... 181
මලවග්ගො	...	31	පඤ්චමවග්ගො	... 188
බමමට්ඨවග්ගො	...	33	චතුකකතිපානො	... 194
මඤ්චවග්ගො	...	34		

පිටුව.	පනතිය.	අසුඛි.	සුඛි.
121	14	ගිලානපව්ව	ගිලානපව්වය
"	32	එකමනී.	එකමනී.
124	2	අනාථපිණ්ඩිකය	අනාථපිණ්ඩිකය
126	5	සුපතීභිතාය	සුපතීභිතාය
127	9	පිවතු	පිවතු
131	15	හඟවනෝ	හඟවනෝ
136	1	පාට්‍රියෙසු	පාට්‍රියාමියෙසු
"	3	සමසෙන	සමසෙන
138	9	බාහ.	බාහ.
"	32	දබ්බ	දබ්බ
"	25	අබ්බග්ගනාට්ඨා	අබ්බග්ගනාට්ඨා
147	28	මරහතා	මරහතා
148	2	පජහ.	පජහ.
151	22	විත්තඤ්ඤිකය	විත්තඤ්ඤිකය
152	12	විත්තඤ්ඤිකය	විත්තඤ්ඤිකය
160	2	ජනකුභනනී.	ජනකුභනනී.
166	9	විහනෙ	විහනෙ
"	28	පභාධින.	පභාධින.
176	34	සුනෙතා	සුනෙතා
179	7	සමුපුච්චි	සමුපුච්චි
182	31	මජ්ඣගු	මජ්ඣගු
188	2	පඤ්ඤෙය	පඤ්ඤෙය
189	1	විරාගුපසමෙ	විරාගුපසමෙ
"	11	රජ්ඣනිතා	රජ්ඣනිතා
"	"	වොරභිනිතා	වොරභිනිතා
190	24	දොසග්ගි.	දොසග්ගි.

(මුද්දකනිකාසො)

මුද්දකපාඨපාලි.

නමො නසං භගවතො අරහතො සමමාසමබ්බසං.

බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි.
ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි.
සංඝං සරණං ගච්ඡාමි.

දුතියමපි බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි.
දුතියමපි ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි.
දුතියමපි සංඝං සරණං ගච්ඡාමි.
තතියමපි බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි.
තතියමපි ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි.
තතියමපි සංඝං සරණං ගච්ඡාමි.

සරණන්තයං.

පාණතිපාතා වෙරමණී¹ සික්ඛාපදං සමාදියාමි.
අදිනතාදුනා වෙරමණී¹ සික්ඛාපදං සමාදියාමි.
අබ්භවචරියා වෙරමණී¹ සික්ඛාපදං සමාදියාමි.
මුසාවාදු වෙරමණී¹ සික්ඛාපදං සමාදියාමි.
සුරුමෙරයමජ්ජපමාදධ්මිනා වෙරමණී¹ සික්ඛාපදං සමාදියාමි.
විකාලභොජනා වෙරමණී¹ සික්ඛාපදං සමාදියාමි.
නච්චගීනවාදිතවිසුකදසනා වෙරමණී¹ සික්ඛාපදං සමාදියාමි.
මාලාගකිවිලෙපනධාරණමණ්ඩනවිභුසනධ්මිනා වෙරමණී¹
සික්ඛාපදං සමාදියාමි.
උච්චාසයනමහාසයනා වෙරමණී¹ සික්ඛාපදං සමාදියාමි.
ජනරූපරජනපටිගහණ වෙරමණී¹ සික්ඛාපදං සමාදියාමි.

දසසික්ඛාපදං.

1. වෙරමණී, සි. විරමණී'පිපාදො,

අත් ඉමසමිං කායෙ: කෙසා, ලොමා, නඛා, දන්තා, නවො, මංසං, නභාරු, අඨ්ඨි, අඨ්ඨිමිඤ්ජං, වක්කං, හදයං, යකනං, කිලොම කං, පිභකං, පප්ඵාසං, අන්තං, අන්තගුණං, උදරියං, කර්සං, පිත්තං, සෙමහං, පුඛො, ලොහිතං, සෙදො, මෙදො, අස්සු, වසා, බෙලො, සිඛ්ඤානිකා, ලසිකා, මුත්තනති¹.

වන්තිංසාකාරං.

එකං නාම² කිං? සබ්බෙ සත්තා ආභාරට්ඨිතිකා. වෙනාම කිං? නාමඤ්ච රුපඤ්ච. තිණ්ණාම කිං? තියෙසා වෙදනා. වත්තාරි නාම කිං? වත්තාරි අරියසච්චානි. පඤ්චනාම කිං? පඤ්චපාදාන කඛිකා. ජනාම කිං? ජඅජ්ඣන්තිකානි ආයනනානි. සත්තනාම කිං? සත්තබ්බොජ්ඣකා. අට්ඨනාම කිං? අරියො අට්ඨබ්බිතිකො මග්ගො. නවනාම කිං? නවසත්තාවාසා. දසනාම කිං? දසගඤ්ඤානි සමන්තා ගතොඅරහානිච්චිතිති.

කුමාරපඤ්ඤා.

එවං මෙ සුතං එකං සමයං හගවා සාවන්තියං විහරති ජෙන වනෙ අනාථපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ, අථබ්බො අඤ්ඤානඤ්ඤා දෙවනා අභි කකන්තාය රත්තියා අභිකකන්තවණ්ණො කෙවලකප්පං ජෙනවනං ඔභාසෙත්වා යෙන හගවා නෙත්තපසඛනම්, උපසඛනම්ත්වා හගව න්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි, එකමන්තං ඕතා බ්බො සා දෙවනා හගවන්තං ගාථාය අජ්ඣහාසි.

බහුදෙවා මනුස්සාව මඔහලානි අවින්නසුං,
ආකඛාමානා සොත්ථානං බුහි මඔහලමුත්තමං.

අසෙවනාව බාලානං පණ්ඩිතානඤ්ච සෙවනා,
සුඤ්ච සුඤ්චිඤ්චානං³ එතං මඔහලමුත්තමං.

පතීරුපදෙසවාසොච පුඛොච කතපුඤ්ඤානා,
අත්තසමමාපණීධිව එතං මඔහලමුත්තමං.

බාහුස්සච්චඤ්ච⁴ සීපඤ්ච විනායො ච සුසිකක්ඛිනො,
සුභාසිත්තාව යාවාවා එතං මඔහලමුත්තමං.

1. මජ්ඣෙ මජ්ඣිමනිකායෙ, සීහල. අභිකථායං. පඤ්ඤානං. කර්සානකාරං. වණ්ණිකං.
2. එකනාම, සී. 3. සුඤ්චිඤ්චානං, මරමම, 4. බාහුස්සච්චඤ්ච, සී. ම.

මාතෘපිතුරුපටිඨානං පුත්තදුරස්ස සඞ්ගභො,
අනාකුලාව කමමනතා එතං මඞ්ගලමුත්තමං.

දුනඤ්ච ඛමමචරියාව ඤාතකානඤ්ච සඞ්ගභො,
අනචජ්ජනී කමමානී එතං මඞ්ගලමුත්තමං.

ආරතීවීරනී පාපා මජ්ජපානාව සංයමො,
අපමාදොච ඛමමසු එතං මඞ්ගලමුත්තමං.

ගාරවොච නිවානොච සන්තුට්ඨිච කතඤ්ඤතා,
කාලොන ඛමමසසවණං¹ එතං මඞ්ගලමුත්තමං.

ඛනතීච සොචචස්සතා සමණානඤ්ච දස්සනං,
කාලොන ඛමමසාකච්ඡා එතං මඞ්ගලමුත්තමං.

තපො ච බුහුමචරියඤ්ච අරියසච්චානදස්සනං,
නිබ්බානසච්ඡිකිරියාව එතං මඞ්ගලමුත්තමං.

පුට්ඨස්ස ලොකඛමමභී විත්තං යස්ස නකමපතී,
අසොකං වීරජං ඛෙමං එතං මඞ්ගලමුත්තමං.

එතාදිසානී කන්ධාන සබ්බජම්පරුජීතා,
සබ්බජ්ඣ සොජ්ඣං ගච්ඡන්තී තංගෙසං මඞ්ගලමුත්තමන්තී.

මඞ්ගලසුත්තං.

යානීඛ භූතානී සමාගතානී
භූමමානී ච, යානී ච අන්තලිකෙඛි,
සබ්බෙච භූතා සුමනා හවන්තු
අටොපි සක්කච්චසුණන්තුභාසීතං.

තස්මාහී භූතා නිසාමෙථ² සබ්බෙ
මෙත්තං කඳෙථ මානුසියා පජ්ජය,
දිව්‍යච රත්තොච හරන්තී යෙ ඛලීං
තස්මා හී තෙ රක්ඛිථ අපමන්තා.

යංකිඤ්චී විත්තං ඉඛවා හුරංචා
සගෙසුචා යං රත්තං පණීතං
නනො සමං අජ්ඣී තථාගතොන,
ඉදමපි බුද්ධෙ රත්තං පණීතං
එතෙන සචේත සුචර්ඣ භොතු.

1. ඛමමසවණං, සී. ම.

2. නිසමෙථ, ආචරියා.

බයං විරුගං අමනං පණීතං
 යදජකිගා සකෘත්‍රුති සමාගිතො
 න තෙන ධම්මෙන සමන්තිඤ්ඤි,
 ඉදමපි ධම්මෙ රතනං පණීතං
 එතෙන සචේතන සුවඤ්ඤි භොතු.

යං බුද්ධසෙට්ඨා පරිවණණධීසුචිං
 සමාබ්මානනනරිකඤ්ඤමාහු
 සමාබ්නා තෙන සමො නච්ඡර්ති,
 ඉදමපි ධම්මෙ රතනං පණීතං
 එතෙන සචේතන සුවඤ්ඤි භොතු

යෙ පුග්ගලා අට්ඨසනමපසන්ථා
 චත්තාරි එතාති සුගාති භොනති,
 තෙ දකඛිණේයක සුගතසස සාවකා
 එතෙසු දිනතාති මහජ්ජලාති,
 ඉදමපි සංඝෙ රතනං පණීතං
 එතෙන සචේතන සුවඤ්ඤි භොතු.

යෙ සුපසුන්‍යා මනසා දලෙන¹
 තිකකාමිනො ගොතමසාසනමති,
 තෙ පතතිපතතා අමනං විගඤහ
 ලඤ්ඤා මුඛා තිබ්බුතිං² භුඤ්ඤමානා,
 ඉදමපි සංඝෙ රතනං පණීතං
 එතෙන සචේතන සුවඤ්ඤි භොතු.

යපි ඤ්ඤිලො පඨවිසිතො³ සීයා
 චතුබ්බි වාතෙහි⁴ අසමපකමපිඤ්ඤා,
 නථුපමං සප්පුරිසං වදාමි
 යො අරියසච්චාති අචේච්චපසානි,
 ඉදමපි සංඝෙ රතනං පණීතං
 එතෙන සචේතන සුවඤ්ඤි භොතු.

යෙ අරියසච්චාති විභාවයනති
 ගමතිරපඤ්ඤන සුදෙසිතාති,
 කිඤ්ඤාපි තෙ භොනති භුසප්පමන්‍යා⁵
 න තෙ භවං අට්ඨමමාදියනති⁶,
 ඉදමපි සංඝෙ රතනං පණීතං
 එතෙන සචේතන සුවඤ්ඤි භොතු.

---

1. දලෙතන, සී. ම.   2. තිබ්බුති, අ.   3. පඨවි.සිතො, සී.
 4. වාතෙහි, සී.   5. භුසං.පමන්‍යා, ම.   6. අට්ඨමං.අදියනති, සී.

සභාවස්සදස්සන¹ සමපදාය
නගස්සුධමමා ජභිතා භවනති,
සකකායදිට්ඨි විචිකිච්ඡතඤ්ච
සීලබ්බතංවාපි යදන්ති කිඤ්චි.

චතුහපායෙහි ච² විපුබ්බනෙතා
ජවාහිඨානානි³ අභබ්බො⁴ කාතුං,
ඉදමපි සංඝෙ රතනං පණීතං
එතෙන සචේවන සුවඤ්චි හොතු.

කිඤ්චාපි සො කමමං⁵ කරුණි පාපකං
කායෙහ වාචා උද චේතසාවා,
අභබ්බො⁶ සො නස්ස පටිච්ඡදාය⁷
අභබ්බතා දිට්ඨපදස්ස චුත්තා,
ඉදමපි සංඝෙ රතනං පණීතං
එතෙන සචේවන සුවඤ්චි හොතු.

චනපුගුමෙබ්බ යථා⁸ පුස්සිතග්ගෙහ
ගිලහානමායෙ පඨමස්මිං⁹ ගිමෙහ,
නඤ්චපමං ධම්මවරං අදෙසසී
නිබ්බානගාමිං පරමං භිතාය,
ඉදමපි බුද්ධෙ රතනං පණීතං
එතෙන සචේවන සුවඤ්චි හොතු.

චරෙ චරඤ්ඤ චරදෙ චරහරෙ
අනුත්තරෙ ධම්මවරං අදෙසසී,
ඉදමපි බුද්ධෙ රතනං පණීතං
එතෙන සචේවන සුවඤ්චි හොතු.

බිණං පුරුණං නවං¹⁰ නන්ති සමභවං
චිරත්තචිත්තායතිකෙ¹¹ භවස්මිං,
තෙ බිණබිජ්ඣ අචිරුලුතිජන්දු¹²
නිබ්බන්ති ධිර යථා⁸ යං පදිපො,
ඉදමපිමපි සංඝෙ රතනං පණීතං
එතෙන සචේවන සුවඤ්චි හොතු.

යානිධ භූතානි සමාගතානි
භුමමානි වා යානි ච අනුත්තලිකෙබ්බ,
නථාගතං දෙවමනුස්සපුජිතං
බුද්ධං නමස්සාම සුවඤ්චි හොතු.

---

1. සභාවස්සදස්සන, අ.   2. ස, අා.   3. ජවාහිඨානානි, ම.
4. අභබ්බ, ම.   5. කමම, ම.   6. අභබ්බ, අා.
7. පටිච්ඡදාය, සී.   8. යථ, ම.   9. පඨමස්මි, අා.
10. නව, ම.   11. අගසිකෙ, සී.   12. අචිරුලුතිජන්දු, සී.

යානිධි භූතානි සමාගතානි
 භූමමානි වා යානි ච අන්තලිකෙඛි,
 තථාගතං දෙවමනුස්ස පුජිතං
 ඛමමං නමස්සාම සුවඤ්ඤි භොතු.

යානිධි භූතානි සමාගතානි
 භූමමානි වා යානි ච අන්තලිකෙඛි,
 තථාගතං දෙවමනුස්සපුජිතං
 සංඝං නමස්සාම සුවඤ්ඤි භොතු.

රතනසුත්තං.

- 1 තිරොකුසිසු තිලිඤ්ඤි සන්තිසිඛ්ඛාපකෙසු ව,
 වාරබාහාසු තිලිඤ්ඤි අගනව්වාන සකංඝරං.
- 2 පභුතෙ අන්තපානමහි ඛජ්ඣොජ්ජ උපලිඛිතෙ,
 නතෙසං කොචි සරති සත්තානං කමමපච්චයා.
- 3 එවං දදන්ති ඤ්ඤිතං යෙභොන්ති අනුකමපකා,
 සුචිං පණීතං කාලෙන කප්පියං පානභොජනං.
- 4 ඉදං වොඤ්ඤිතං භොතු සුඛිතා භොන්තු ඤ්ඤිතයො,
 තෙ ච තඤ්ඤි සමාගතවා ඤ්ඤිපෙතා සමාගතා.
- 5 පභුතෙ අන්තපානමහි සකකච්චං අනුමොදරෙ,
 චිරං ජිවන්තු නො ඤ්ඤි යෙසං භොතු ලභාමසෙ.
- 6 අමහාකඤ්ඤි කතා පුජ දයකා ච අනිජ්ජා,
 නහි තඤ්ඤි කසි අඤ්ඤි ගොරකෙඛිඤ්ඤිජ්ජති.
- 7 වාණිජ්ජා¹ තාදිසි නඤ්ඤි භිරඤ්ඤින කයාකකයං²,
 ඉතො දිනෙතන යාපෙතති පෙතාකාලඛකතා³ තහිං.
- 8 උන්තමෙ උදකං වුලිඤ්ඤි⁴ යථා නිත්තං පච්චන්ති,
 එවමෙච ඉතො දිනනං පෙතානං උපකප්පති.
- 9 යථාවාරිච්චා පුර පරිපුරෙත්ති සාගරං,
 එවමෙච ඉතො දිනනං පෙතානං උපකප්පති.

---

1. වණිජ්ජා, සි. 2. කයාකයං, කප්පයාකයං, ම. 3. කාලකතා, සි. 4. වචං, සි.

- 10 අදාසි මෙ අකාසි මෙ ඤාතීම්භතා සඛාව මෙ,
පෙතානං දකඛිණං.¹ දජ්ජ පුබ්බෙ කතමනුස්සරං.
- 11 නභිරුණණංව² සොකොවා යාවඤ්ඤ පරිදෙවනා,
නතං පෙතානමඤ්ඤ ඵලං නිට්ඨන්ති ඤාතයො.
- 12 අයංඛො³ දකඛිණං දිනනා සංඝමහි සුප්පනිට්ඨිනා,
දිසරතං භිතායස්ස ධානසො උපකප්පති.
- 13 සො ඤාතීධම්මොව අයං නිදස්සිතො
පෙතානපුජ්ච කතා උමාඳ,
බලඤ්ච භිකූනමනුප්පදිනං.⁴
තුමෙහති පුඤ්ඤං පසුතං අනප්පකන්ති.

නිරොකුඛිසුත්තං.

නිධිං නිබ්බන්ති පුරිසො ගමහිරෙ ඔදකන්තිකෙ⁵,
අනේකිවෙච්ච සමුප්පනො අඤ්ඤ මෙ භවිස්සති.

රුජ්ජොවා දුරුත්තස්ස චොරතො පිළිනස්සවා,
ඉණස්සවා පමොකඛාය දුබ්භිකෙඛි අපදසුවා,
එතදඤ්ඤං ලොකස්මිං නිධිනාම නිධියති.

තාවසුනිහිතො⁶ සනොතො ගමහිරෙ ඔදකන්තිකෙ⁵,
න සබ්බො සබ්බදා ඵල නස්ස තං උපකප්පති.

නිධිවා ධානා චචති සඤ්ඤවාස්ස විමුඤ්ඤති,
නාගාවා අපනාමෙන්නි යකඛාවාපිභරන්තිනං.

අප්පියාවාපි දායාදා උද්ධරන්ති අපස්සනො,
යදා පුඤ්ඤකඛයො හොති සබ්බමෙතං විනස්සති.

යස්ස දානෙන සීලෙන සංයමෙන දමෙන ච,
නිධි සුනිහිතොහොති ඉත්ථිසා පුරිසස්සවා.

වෙතියමහි ච සබ්බෙඝවා පුග්ගලො අභිච්ඡිසු වා,
මානරි පිනරිවාපි අථො ජෙට්ඨමහි භානරි.

එසො නිධි සුනිහිතො අපේයෙඤ අනුගාමිකො,
පභාය ගමනියෙසු එතමාදාය ගච්ඡති.

I. දකඛිණංදජ්ජ'නිපිපාඨො.   2. රුණණංවා, ම.   3. අයඤ්ඤ, ම.
4. මනුප්පදිනොවා, ම.   5. උදකන්තිකෙ, ම.   6. තාවඤ්ඤනිහිතො, ම.

අසාධාරණමඤ්ඤසං අවොධහරණෝ නිධි,
කසිරථ ධිරෙ ධුඤ්ඤනි යො නිධි අනුභාමිකො.

එස දෙවමනුසානං සබ්බකාමදදො නිධි,
යං ය දෙවාභිපඤ්ඤනි සබ්බමෙතෙන ලබ්භති.

සුවණණතා සුසාරතා සුසණ්ඨානා¹ සුරුපතා,
ආධිපච්ච² පරිවාර සබ්බමෙතෙන ලබ්භති.

පදෙසරජ්ජං ඉසසරියං චකකචන්ති සුඛංපියං,
දෙවරජ්ජමපි දිබ්බසු සබ්බමෙතෙන ලබ්භති.

මානුසස්සිකා ච සමපනති දෙවලොකෙ ච යාරති,
යා ච නිබ්බානසමපනති සබ්බමෙතෙන ලබ්භති.

මිත්තසමපදමාගමම යොනිසො (ව³) පසුඤ්ඤානො,
විජ්ජවිමුත්තිවසීභාවො සබ්බමෙතෙන ලබ්භති.

පටිසම්භිදුවිමොක්ඛා ව⁴ යා ව⁵ සාවකපාරම්,
පච්චෙකඛොධි බුද්ධභුමි සබ්බමෙතෙන ලබ්භති.

වි

එචං මහඤ්ඤිකා⁶ එසා යදිදං ධුඤ්ඤසමපදා,
තස්මා ධිර පසංසනති පණ්ඨිතා කතධුඤ්ඤනන්ති.

නිධිකණ්ඩසුත්තං.

කරණීයමඤ්ඤසලෙන යනන⁷ සනනං පදං අභිසමෙච්ච,
සකෙකා උජ්ඣ ච සුභුජ්ඣ ව⁸ සුවචො⁹ වසා ඉදුභනනිමානි.

සනතුසසකො ච සුභගේ ච අප්පකිච්චො ච සලලභකචුත්ති,
සන්තිජ්ජියො ච නිපකො ච අප්පගඛො¹⁰කුලෙසචනචුභිදේධො¹¹.

නචබුද්ධමාවරෙ¹²කිඤ්චි යෙන විඤ්ඤ පරෙ උපචදෙය්ඤං,
සුඛිනො ව¹³බෙමිනො භොනතු සබ්බසත්තා¹⁴භවනතු සුඛිතත්තා.

---

1. සුසණ්ඨාන, සි.	2. අධිපච්ච, ම.	3. යොනිසොචෙ, සි.
4. විමොක්ඛාව, ම.	5. යාසා, ම.	
6. මහිඤ්ඤාසපිපාසො, මහිඤ්ඤා, ම.	7. යනන, සි.	8. සුජ්ඣ, සි.
9. සුවචො, සි.	10. අප්පගඛො, ම.	
11. කුලෙසභවනචුභිදො, සි.	12. නචබුද්ධමාවරෙ, සි.	
13. සුඛිතොචා, සි.	14. සබ්බසත්තා, සි.	

සෙකෙවි පාණ්හුනන්ථි නසාවා ඵාවර්ථනවසෙසා¹,
දිසාවා සෙව මහනතා² මජ්ඣමා රසසකා. අණුකථුලා³.

දිට්ඨාවා සෙව අදිට්ඨා⁴ සෙව⁵ දුරෙ වසනති අවිදුරෙ,
භුතාව සමහවෙසිව⁶ සබ්බසත්තා⁷ භවනතු සුඛිතත්තා.

නපරෙ පරං නිකුබ්බඵ නාතිමඤ්ඤඵ කන්ථි නං කඤ්චි⁸,
බ්බරෙසනා පටිසසඤ්ඤා⁹ නාඤ්ඤමඤ්ඤසා දුකඛිමිචෙජ්ජයා.

මානා යථා නිසං පුත්තමායුසා¹⁰ එකපුත්තමනුරකෙඛි,
එවමපි සබ්බභුතෙසු මානසං භාවයෙ අපරිමාණං.

“ මත්තඤ්ච සබ්බලොකස්මි¹¹ මානසං භාවයෙ අපරිමාණං,
උඤං අධොව තිරිසඤ්ච අසමිධං අචෙරමසපත්තං¹².

තිට්ඨං වරං නිසිනොවා සයානො¹³ යාවතාසා විතමිද්දො¹⁴,
එතං සතීං අඛිට්ඨෙය්‍ය ඛුග්‍රමමෙතං විහාරමිධමාහු¹⁵.

දිට්ඨිඤ්ච අනුපගමම¹⁶ සීලවා දඤ්ඤෙන සමපනො,
කාමෙසු විනය¹⁷ ගෙඛං නභිඤ්ඤාගබ්බසෙය්‍ය¹⁸ ජුනරෙතිති.

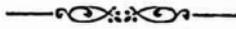
මෙනසුත්තං.

බුද්දකපාඨපාළිනිට්ඨිතා.

1. ඵාවරා වා අනවසෙසා, සි.	2. දිසාවා සෙ මහනතා වා, සි.
3. රසසකාණුකථුලා, සි.	4. අදදිට්ඨා, සි.
5. සෙව, සි.	6. භුතාවා සමහවෙසිව, ම භුතාවා සමහවෙසිව, සි
7. සබ්බසත්තා, සි.	8. කංකිඤ්චි, කන්ථි.
9. පටිසසඤ්ඤා, සි.	10. නිසං පුත්තං ආයුසා, සි.
11. සබ්බලොකස්මි, සි.	12. අචෙරං අසපත්තං, සි.
13. නිසිනොවා සයානොවා, සි.	14. යාවතාසා විතත මිද්දො, සි. ට
15. විහාරං ඉබ්බමාහු, සි.	16. අනුපගමම, සි.
17. විනයෙය්‍ය, සි.	18. ගබ්බසෙය්‍යං, සි.

(මුද්‍රණ නිකාය)

ධ ම ම ප ද පා ලී.

නමො නාමා භගවතො අරහතො
සමමා සමබ්බසා.

මනොසුඛබ්බිතමා ධම්මා මනොසෙඵා මනොමයා
මනසා වෙ පසුඵෙන භාසනී වා කරොති වා,
තතො නං දුක්ඛමනෙති චක්ඛංච චහතො පදං.

මනොසුඛබ්බිතමා ධම්මා මනොසෙඵා මනොමයා
මනසා වෙ පසනෙන භාසනී වා කරොති වා,
තතො නං සුඛමනෙති ජායාච අනපාසිති¹.

අකෙකාච්ඡි මං අවධි මං අජිති මං අභාසි මෙ,
යෙව තං² උපනඤ්ඤානි වෙරං නෙසං න සමමති.

අකෙකාච්ඡි මං අවධි මං අජිති මං අභාසි මෙ,
යෙව තං² නුපනඤ්ඤානි³ වෙරං නෙසුපසමමති.

නහි වෙරෙන වෙරාති සමමනතිධ කුදුචනං,
අවෙරෙන ච සමමනති එස ධම්මො සනන්තනො.

පරෙ ච න විජ්ඣනනි මයමෙත්ථ යමාමසෙ,
යෙ ච තත්ථ විජ්ඣනනි තතො සමමනති මෙධගා.

සුභානුපසස්සිං විහරන්තං ඉඤ්ඤෙසු අසංචුතං
භොජනමනිවාමන්තඤ්ඤං කුසීතං හීනචීරියං,
තං වෙ පසභතී මාරො වාතො රුක්ඛංච දුබ්බිලං.

අසුභානුපසස්සිං විහරන්තං ඉඤ්ඤෙසු සුසංචුතං
භොජනමනි ච මන්තඤ්ඤං සඛං ආරචචීරියං,
තං වෙ නප්පසභතී මාරො වාතො සෙලංච පබ්බතං.

අනික්ඛසාවො කාසාවං යො චත්ථං පරිදුභෙසසති⁴,
අපෙතො දමසවෙන න සො කාසාවමරහති.

1 අනුපාසිති, ම. 2 යෙන, සී. 3 නරුපනඤ්ඤානි, සී. 4 පරිදුභෙසසති, ම.

- 10 යො ව චන්තකසාවයස සීලෙසු සුසමාහිතො,
උපෙනො දමසච්චෙන ස වෙ කාසාවමරහති.
- 11 අසාරෙ සාරමතීනො සාරෙ වාසාරදස්සීනො,
තෙ සාරං නාබිගච්ඡන්ති මිච්ඡාසඬකඋපගොචරා.
- 12 සාරඤ්ච සාරතො ඤ්ඤා අසාරඤ්ච අසාරතො,
තෙ සාරං අබිගච්ඡන්ති සමමාසඬකඋපගොචරා.
- 13 යථා අභාරං¹ දුච්ඡන්තං වුට්ඨි සමතිච්ඡකති,
එවං අභාවිතං වින්තං රාගො සමතිච්ඡකති.
- 14 යථා අභාරං සුච්ඡන්තං¹ වුට්ඨි න සමතිච්ඡකති,
එවං සුභාවිතං වින්තං රාගො න සමතිච්ඡකති.

15 ඉධ සොචති පච්ච² සොචති
පාපකාරී උභයන්ථ සොචති,
සො සොචති සො විහඤ්ඤති
දිස්වා කමමකිලිඵ්මන්තනො.

16 ඉධ මොදති පච්ච² මොදති
කතපුඤ්ඤ උභයන්ථ මොදති,
සො මොදති සො පමොදති
දිස්වා කමමච්ඡුඬිමන්තනො.

17 ඉධ නප්පති පච්ච² නප්පති
පාපකාරී උභයන්ථ නප්පති,
පාපං මෙ කතන්ති නප්පති
හිශො නප්පති සුඤ්ඤතිං ගතො

18 ඉධ නඤ්ඤති පච්ච² නඤ්ඤති
කතපුඤ්ඤ උභයන්ථ නඤ්ඤති,
පුඤ්ඤං මෙ කතන්ති නඤ්ඤති
හිශො නඤ්ඤති සුඤ්ඤතිං ගතො

19 බහුමපි වෙ සතිතං භාසමානො
න තකකඨෙ හොති නඨෙ පමනො,
ගොපොච ගාවො ගණ්ඨං පරෙසං
න භාගවා සාමඤ්ඤස්ස හොති.

---

1 යථාභාරං, සී. 2 පච්ච, සී. ම.

20

අප්‍යමි වෙ සගිනං භාසමානො
ධම්මස්ස හොති අනුධම්මචාරී,
රුගඤ්ච දෙසඤ්ච පභාය මොහං
සම්මප්‍යජනො සුචිච්ඡින්නවිනොනා,
අනුපාදියානො ඉධ වා හුරං වා
ස භාගවා සාමඤ්ඤස්ස හොතිතී.

සමඛවග්‍යො පඨමො.

21

අප්‍යමාදො අමනපදං¹ පමාදො මච්චුනො පදං,
අප්‍යමනනා න ඡීයනති යෙ පමනනා යථා මනා.

22

එවං² විසෙසනො ඤ්ඤා අප්‍යමාදමහි පණ්ණිනා,
අප්‍යමාදෙ පමොදනති අරියානං ගොචරෙ රතා.

23

තෙ ඤාසිනො සානතිකා නිච්චං දඤ්ඤපරකකමා,
චු්ඡනති ධීරා නිබ්බානං යොගකෙඛමං අනුනතරං.

24

උට්ඨානවතො සතීමනො සුචිකම්මස්ස නිසම්මකාරිනො,
සඤ්ඤතස්ස ච³ ධම්මජීවිනො අප්‍යමනනස්ස යසොභිවඛිඨිති.

25

උට්ඨානෙනප්‍යමාදෙන සඤ්ඤමෙන දමෙන ච,
දීපං කසිරුථ මෙධාවී යං ඔසො නාභිකීරති.

26

පමාදමනුසුඤ්ජනති බාලා දුමමධිනො ජනා,
අප්‍යමාදඤ්ච මෙධාවී ධනං සෙට්ඨංච රකතිති.

27

මා පමාදමනුසුඤ්ජරුථ මා කාමරතිසඤ්චං⁴,
අප්‍යමනො හි ඤායනො පප්‍යොති විදුලං සුඛං.

28

පමාදං අප්‍යමාදෙන යද හුදති පණ්ණිනො,
පඤ්ඤපාසාදමාරුඤ්ඤා අසොකො සොකිනිං පජං,
පබ්බතට්ඨොච භුමමට්ඨො⁵ ධීරෙ බාලෙ අවෙකතිති.

29

අප්‍යමනො පමනෙහස්ස සුනෙහස්ස බහුජගරො,
අබලස්සංච සීඝස්සො හිත්වා යාති සුමෙධසො.

30

අප්‍යමාදෙන මඝවා දෙව්‍යානං සෙට්ඨිතං ගනො,
අප්‍යමාදං පසංසනති පමාදො ගරහිනො සදා.

1 අමතං පදං, ම.   3 සඤ්ඤතස්ස, ම.   5 භුමෙට්ඨි, ම.
2 එතං, සි.   4 අනිචං, ම.

31

අප්‍රමාදරතො හික්ඛු පමාදෙ භයදස්සි වා,
සඤ්ඤාජනං අණ්ණං ධූලං ධිභං අගභිව ගච්ඡති.

32

අප්‍රමාදරතො හික්ඛු පමාදෙ භයදස්සි වා,
අභබ්බො පරිභානාය නිබ්බානස්සෙව සනතිකෙ ති.

අප්‍රමාදවග්ගො දුතියො.

33

එඤ්ඤං වපලං චිත්තං දුරකඛං දුතතිචාරයං¹,
උජ්ජං කරොති මෙධාවී උසුකාණ්ඩව තෙජනං.

34

චාරිණ්ණෙව ඵලෙ ඛිනෙතො ඔකමොකත උඛ්භතො,
පරිඑඤ්ඤාදං චිත්තං මාරධෙය්‍යං පභාතවෙ.

35

දුතතිග්ගභස්ස ලභුනො යත්ථ කාමනිපාතීනො,
චිත්තස්ස දමථො සාධු චිත්තං දනනං සුඛාවභං.

36

සුදුද්දසං සුනිපුණං යත්ථ කාමනිපාතීනං,
චිත්තං රකෙඛඵ මෙධාවී චිත්තං ගුත්තං සුඛාවභං.

37

දුරඔගමං එකචරං² අසරීරං ගුභාසයං,
යෙ චිත්තං සඤ්ඤාමෙස්සනති මොකඛනති මාරබක්ඛනා.

38

අනවට්ඨිතචිත්තස්ස සබමමං අවිජ්ජනනො,
පරිපලවපසාදස්ස³ පඤ්ඤා න පරිසුරති.

39

අනවස්සුතචිත්තස්ස අනචාභතවෙතසො,
පුඤ්ඤපාපපහීනස්ස නත්ථී ජගරතො භයං.

40

කුමතුපමං කායමිමං විදිත්වා නගරුපමං චිත්තමිදං ධපෙත්වා,
ශයාධෙඵ මාරං පඤ්ඤාචුධෙන ජිතඤ්ච රකෙඛ අනිවෙසනොසියා

41

අචිරං වනයංකාශො පඨවිං අබ්බෙස්සති,
ඡුඛො අපෙතවිඤ්ඤාණො නිරන්ථං ව කලිඔගරං.

42

දිසො දිසං යනනං කධිරා වෙරී වා පන වෙරීනං,
මිච්ඡාපණීභිතං චිත්තං පාපියො නං තතො කරෙ.

43

න නං මාතා පිතා කධිරා අඤ්ඤා වා පිච ඤ්ඤාතකා,
සමමාපණීභිතං චිත්තං සෙය්‍යසො නං තතො කරෙති.

චිත්තවග්ගො තතියො.

1 දුතතිචාරණං, කඤ්චි. 2 එකචාරං, ම 3 පරිබහවපසාදස්ස, කඤ්චි

කො මං.¹ පඨවිං විජේසසති² යමලොකඤ්ච ඉමං සදෙවකං,
කො ඛමමපදං සුදෙසිතං කුසලො පුප්ඵචිව පචෙසසති.

සෙධො පඨවිං විජේසසති යමලොකඤ්ච ඉමං සදෙවකං,
සෙධො ඛමමපදං සුදෙසිතං කුසලො පුප්ඵචිව පචෙසසති.

ඵෙණුපමං කායමිමං විදිත්වා මරිචිධමමං අභිසමබ්බධානො,
ජෙත්වානමාරසස පපුප්ඵකානි³ අදසසනං මච්චුරුපසස ගච්ඡි.

පුප්ඵානිභෙව පචිනනනං ඛකසත්තමනසං⁴ නරං,
සුත්තං ගාමං මහොසොච මච්චු අදාය ගච්ඡති.

පුප්ඵානිභෙව පචිනනනං ඛකසත්තමනසං⁴ නරං,
අතිත්තඤ්ඤච කාමෙසු අන්තකො කුරුතෙ වසං.

යථාපි හමරො පුප්ඵං චණ්ණගකිමභෙධයං⁵,
පලෙති රසමාදාය ඵවං ගාමෙ මුනි වරෙ.

න පරෙසං විලොමානි න පරෙසං කතාකතං,
අත්තනොච අචෙකඛයා කතානි අකතානි ව.

යථාපි රුචිරං පුප්ඵං චණ්ණචන්තං අගකිකං,
ඵවං සුභාසිතා වාචා අඵලා හොති අකුඛිතො.

යථාපි රුචිරං පුප්ඵං චණ්ණචන්තං සගකිකං,
ඵවං සුභාසිතා වාචා සඵලා හොති සකුඛිතො⁶

යථාපි පුප්ඵරාසිමහා කධිරා මාලාගුණ ඛහු,
ඵවං ජුතෙන මචෙවන කන්තඛිං කුසලං ඛහුං.

න පුප්ඵගඤ්ඤා පටිච්චානමෙති න චඤ්ඤා නගරමලලිකාවා,
සතඤ්ච ගඤ්ඤා පටිච්චානමෙති සඛිඛා දිසා සප්පරිසො පචායති.

චඤ්ඤා නගරං වාපි උප්පලං අඵ වසිකි,
ඵතෙසං ගකිජුතානං සීලගඤ්ඤා අනුත්තරො.

අප්පමන්තො අයං ගඤ්ඤා යායං⁷ නගරචඤ්ඤි⁸,
යො ච සීලවතං ගඤ්ඤා වානි දෙවෙසු උත්තමො.

තෙසං සමපනනසීලානං අප්පමාදවිහාරිනං
සමමදඤ්ඤා විමුත්තානං මාරො මග්ගං න විඤ්ඤාති.

1 කො ඉමං, සි. 3 සපුප්ඵකානි, ම. 5 චපොථයං, ම. 7 යථායං, ම.
2 විචෙසසති, ම. 4 මානසං, ම. 6 සකුඛිතො, ම. 8 චඤ්ඤා, ම.

58 යථා සංකාරධාතසමිං¹ උපක්කන්තසමිං මහාපථෙ,
පදුමං තත්ථ ජායෙථ සුචිතකිං මනොරමං.

59 එවං සඛිකාරභූතෙසු අනිභූතෙ² පුට්ඨිඤ්ඤෙ,
අභිරොචති පඤ්ඤාය සමමාසලබ්බධිසාවකොති.

සුපඵචගොනා චතුසො.

60 දිසා ජාගරතො රතති දිසං සන්තසස්ස යොජනං,
දිසො බාලානං සංසාරෙ සබමමං අචිරාතතං.

61 චරඤ්ඤෙ නාබිගචෙජයා සෙය්‍යං සදිසමන්තනො,
එකචරියං³ දලුභං කසිඳු නත්ථි බාලෙ සහායතා.

62 පුත්තා මත්ථි⁴ බනමමත්ථි⁵ ඉති බාලො විහඤ්ඤති,
අත්තා හි⁶ අත්තනො නත්ථි කුතො පුත්තා⁷ කුතො ධනං.

63 යො බාලො මඤ්ඤති බාලාං⁸ පණ්ඩිතො වාපි තෙන සො,
බාලො ච පණ්ඩිතමානි ස වෙ බාලොති චුච්චති.

64 යාවජ්චමපි වෙ බාලො පණ්ඩිතං පසිරුපාසති,
න සො බමමං විජානාති දඤ්ඤි සුපරසං යථා.

65 මුහුත්තමපි වෙ විඤ්ඤ පණ්ඩිතං පසිරුපාසති,
බිප්පං බමමං විජානාති ජිව්හා සුපරසං යථා.

66 චරන්ති බාලා දුමෙමබා අමිනෙතනෙච අත්තනා,
කරෙන්නා පාපකං කමමං යං හොති කට්ඨකජ්ඣලං⁹.

67 න තං කමමං කතං සාධු යං කත්වා අනුතප්පති,
යස්ස අසසුමුවො රෙදං විපාකං පටිසෙවති.

68 තඤ්ඤි කමමං කතං සාධු යං කත්වා නානුතප්පති,
යස්ස ඵනිතො¹⁰ සුමනො විපාකං පටිසෙවති.

69 මධුවා මඤ්ඤති බාලො යාව පාපං න පච්චති,
යදු ච පච්චති පාපං අථ බාලො දුක්ඛං නිතච්ඡති.

1 සඛිකාරධාතසමිං, ම. 4 පුත්තමත්ථි, ම. 7 පුත්තා, ම. 10 පිඨිතො, ම.
2 අනිභූතො, සි. 5 බනමත්ථි, ම. 8 බලාං, සි.
3 එකචරියං, ම. 6 අත්තාපි, කඤ්චි. 9 කට්ඨකජ්ඣලං, ම.

70

මාසෙ මාසෙ කුසගෙන නාලො භුඤ්ජේථ¹ භොජනං,
න සො සබ්බිතඛමමානං කලං අග්ගනී සොභිසිං.

71

නභි පාපං කතං කමමං සජ්ජු ඛිරංච ඉච්චනී,
ධහනනං² නාලමඤ්චී භසමච්ඡනෙනාවි³ පාවකො.

72

යාවදෙච අනභ්භාය ඤානං නාලසු ජායභි,
භනති නාලසු සුකකංසං ඉඛමසු ඵපානසං.⁴

73

අසනං⁵ භාවනමිච්ඡෙය්‍ය පුරෙකඛාරඤ්ච භික්ඛුසු,
ආවාසෙසු ච ඉසාරියං පුජා පරකුලෙසු ච.

74

මමෙව කතමඤ්ඤනතු ගිභී පබ්බජිතා උභො,
මමෙව අභවසා අසසු කිච්චාකිච්චෙසු කිසමිච්චි,
ඉභී නාලසු සඛකපෙපා ඉච්ඡා මානො ච වඩ්ඪති.

75

අඤ්ඤ භි ලාභුපනීසා අඤ්ඤ නිබ්බානගාමිනී,
ඵචමෙනං අභිඤ්ඤාය භික්ඛු බුඛසු සාවකො,
සකකාරං නාභිනඤ්ඤෙය්‍ය විචෙකමනුබුභගෙති.

නාලවග්ගො පඤ්චමො.

76

නිබ්බනංච පචතතාරං යං පසෙස වජ්ජදසසිනං,
නිගගහ වාදිං මෙඛාපිං නාදිසං පණ්ණිතං හරෙ,
නාදිසං හජමානසු සෙයෙක භොති න පාපියො

77

ඔවදෙය්‍යානුසාසෙය්‍ය අසබ්බා ච නිචාරගෙ,
සනං හි සො පියො භොති අසනං භොති අපීයො.

78

න හරෙ පාපකෙ මිතො න හරෙ පුරිසාධමෙ,
හරෙථ මිතො කලකණ්ණෙ හරෙථ පුරිසුත්තමෙ.

79

බමමපිති සුඛං සෙභී විජ්ජසනොන චෙතසා,
අරියජ්ජවෙදිතෙ බමමෙ සද්ද රමති පණ්ණිතා.

80

උදකාභී නයනති නෙතනිකා උසුකාඤ්ඤ නමයනති⁶ තෙජනං
දුරුං නමයනති⁶ තච්ඡකා අත්තානං දමයනති පණ්ණිතා.

1. භුඤ්ජෙය්‍ය, ම.	2. දහනනං, ම.
3. භසමච්ඡනෙනාව, ම.	4. නිසංකයං, කඤ්චි.
5. අසනන, ම.	6. දමයනති, ම.

- 81 සෙලො යථා එකඟතො වානෙන න සමිරතී,
එවං නිඤ්ඤපසංසාසු න සමිඤ්ඤන්ති පණ්ඨිතා.
- 82 යථාපි රහදො ගමිතියො විප්පසනො අනාවිලො,
එවං බමමාති සුඤ්ඤාන විප්පසිදන්ති පණ්ඨිතා.

83 සබ්බස්මි චෙ සප්පුරිසා චජන්ති
න කාමකාමා ලපයන්ති සනොතා,
සුබෙන පුට්ඨා අඵවා දුබෙන
න උච්චාවචං පණ්ඨිතා දස්සයන්ති.

84 න අත්තභෙතු න පරස්ස භෙතු
න පුත්තභිචෙජ න බනං න රට්ඨං,
න ඉච්චෙය්ස අබමෙමන සමිඤ්ඤිමත්තනො
ස සීලවා පඤ්ඤවා බමමිකො සීයා

85 අප්පකා තෙ මනුසෙසසු යෙ ජනා පාරගාමිනො,
අථායං ඉතරා පජා තිරමෙවානුඛාවතී.

86 යෙ ච බො සමමදකඛානෙ බමෙම බමමානුවන්තීනො,
තෙ ජනා පාරමේයසන්ති මච්චුබෙය්සං සුදුත්තරං

87 කණ්ණං බමමං විප්පභාය සුකකං භාවෙඵ පණ්ඨිතො,
ඕකා අනොකමාගමම විචෙකෙ යන් ණුරමං.

88 නත්තාහිරතීච්චෙජය්ස භිත්වා කාමෙ අකිඤ්ඤිනො,
පරියොදපෙය්ස අන්තානං විත්තකෙලසෙහි පණ්ඨිතො.

89 යෙසං සමෙබ්බාධි අබෙගසු සමමා විත්තං සුභාවිතං,
අද්දනපටිතීය්සගෙ අනුපාදාය යෙ රතා,
බිණ්ණසවා ජුහිමනොතො තෙ ලොකෙ පරිනිබ්බුතාතී.

පණ්ඨිතවග්ගො ඡත්තවට්ඨා.

90 ගතඤ්ඤිනො විසොකස්ස විප්පමුත්තස්ස සබ්බස්මි,
සබ්බගජ්ජපභිනස්ස පරිලාභො න විජ්ජති.

91 උය්සඤ්ඤන්ති සනිමනොතො න නිකෙතෙ රමන්ති තෙ,
ගංසාව පලලලං භිත්වා ඕකමොකං ජහන්ති තෙ,

92 යෙසං සනතිවයො නන්ථී යෙ පරිඤ්ඤානභොජනා,
සුඤ්ඤානො අනිමිතො ව විමොකොනා යුසස්ස¹ ගොවරො.
අකාසෙව සකුන්තානං ගති තෙසං දුරන්තායා.

73 යසොසවා පරිනිඤ්ඤා ආභාරෙ ව අනිසසිනො,
සුඤ්ඤානො අනිමිතො ව විමොකොනා යසස්ස ගොවරො,
අකාසෙව සකුන්තානං පදං නසස්ස දුරන්තායං.

6 යසසිඤ්ඤානි සමථඛිතානි අසො යථා සාරවිනා සුදන්තා,
පනිනමානසො අනාසවසො දෙවාපි නසස්ස පිහයන්ති නාදිනො.

55 පඨවිසමො නො විරුජ්ඣති ඉන්ද්‍රිඤ්ඤපමො නාදි සුඛිනො,
රහදොව අපෙතකද්දමො සංසාර න භවන්ති නාදිනො.

98 සන්තං නසස්ස මනං භොති සන්තා වාචා ව කමම ව²,
සමමදඤ්ඤා විමුත්තසො උපසන්තසො නාදිනො.

97 අසොද්ධා අකතඤ්ඤා ව සන්චිච්ඡදො ව යො නරො,
හතාවකාසො චන්තාසො ස වෙ උත්තමපොරිසො.

96 ගාමෙ වා යදි වා රඤ්ඤා නිනො වා යදි වා ඵලො,
යන් අරහනො විහරන්ති තං භුමි³ රුමණ්ණසකං.

99 රමණීයානි අරඤ්ඤානි යන් න රමති ජනො,
විතරුගා රමිසන්ති⁴ න තෙ කාමගවෙසිනොති.

අරහන්තවග්ගො සත්තමො.

100 සහසස්මපි චෙ වාචා අනන්තපදසඤ්ඤිතා,
එකං අන්තපදං සෙයෙත යං සුඤ්ඤා උපසමමති.

101 සහසස්මපි චෙ ගාථා අනන්තපදසඤ්ඤිතා,
එකං ගාථාපදං සෙයෙත යං සුඤ්ඤා උපසමමති.

102 යො ව⁵ ගාථාසනං භාසෙ අනන්තපදසඤ්ඤිතං,
එකං ඛමමපදං සෙයෙත යං සුඤ්ඤා උපසමමති.

1. යෙසං'හි, කන්ථි.
2. කමමඤ්ඤා, කන්ථි.
3. තං භුමිං රුමණ්ණසකං, සි.
4. රමෙසන්ති, සි.
5. ගොවෙ'හි, කන්ථි.
6. අනන්තපදසංහිතා, සි.

103

යො සහසං සහසෙන සඛිතාමෙ මානුසෙ ජිනෙ,
එකඤ්චරෙය්‍ය අන්තානං සචෙ සඛිතාමච්ඡන්තමො.

104

අන්තා හචෙ ජිතං සෙයෙක යා වායං ඉන්ධ පජ,
අන්තදන්තස්ස පොසස්ස නිච්චං සඤ්ඤන්තවාරිනො.

105

නෙචි දෙවො න ගනිබ්බො න මාරෙ සහ බ්‍රහ්මුනා,
ජිතං අපජිතං කසිඳ්‍ර තථාරුපස්ස ජන්තනො.

106

මාසෙ මාසෙ සහසෙන යො යරෙථ සතං සමං,
එකඤ්ච භාවිතන්තානං මුහුන්තමපි පුරයෙ,
සායෙච පුරනා සෙයෙක යඤ්ච වස්සසතං හුතං

107

යො ව1 වස්සසතං ජන්තු අග්ගිං පරිචරෙ වනෙ,
එකඤ්ච භාවිතන්තානං මුහුන්තමපි පුරයෙ,
සායෙච පුරනා සෙයෙක යඤ්ච වස්සසතං හුතං

108

යං කිඤ්චි ධිට්ඨිඤ්ච2 හුතඤ්ච3 ලොකෙ
සංචච්ඡරං යරෙථ පුඤ්ඤපෙකෙව්‍යා,
සබ්බමපි තං න චතුභාගමෙහි
අභිවාදනාර්ථස්ත්‍රිගනෙසු සෙයෙක.

109

අභිවාදනසිලිස්ස නිච්චං වුඛා4 පවාසිනො,
වන්තාරෙ බමමා වඩ්ඪන්ති ආයු වණ්ණො සුඛං බලං

110

යො ව1 වස්සසතං ජිවෙ උසස්ලො අසමාහිතො,
එකාහං ජිවිතං සෙයෙක සිලවන්තස්ස ක්කාසිනො.

111

යො ව1 වස්සසතං ජිවෙ උපපඤ්ඤ අසමාහිතො,
එකාහං ජිවිතං සෙයෙක පඤ්ඤවන්තස්ස5 ක්කාසිනො.

112

යො ව1 වස්සසතං ජිවෙ කුසිතො හීනචිරියො,
එකාහං ජිවිතං සෙයෙක විරියමාරහතො දලුහං.

113

යො ව1 වස්සසතං ජිවෙ අපස්සං උදයබ්බයං
එකාහං ජිවිතං සෙයෙක පස්සතො උදයබ්බයං.

114

යො ව1 වස්සසතං ජිවෙ අපස්සං අමතං පදං,
එකාහං ජිවිතං සෙයෙක පස්සතො අමතං පදං.

115

යො ව1 වස්සසතං ජිවෙ අපස්සං බමමමුත්තමං,
එකාහං ජිවිතං සෙයෙක පස්සතො බමමමුත්තමන්ති.

සන්සංවණ්ණා අස්මො.

1 යොචෙ, කජ්චි. 2. ධිට්ඨි.ව, සි. 3. සුභං.ව, සි.
4 වුඛිඨා, ම. වුඛා, ඤ්චි. 5. පඤ්ඤවන්තස්ස, ම,

6 අභිඤ්ඤාදර්ශනාදි කලකණේ පාපා විතතං නිවාරයෙ, අභිඤ්ඤාදර්ශනාදි
දකං හි කරෙතො පුඤ්ඤං පාපසමිං රමති මනො.

7 පාපඤ්ඤාදි පුරිසො කසිරා න නං කසිරා පුනප්පනං,
න නමති ජඤං කසිරාදි පුනෙතො පාපසං උච්චයො.

8 පුඤ්ඤාදි පුරිසො කසිරා කසිරාදේවං පුනප්පනං,
නමති ජඤං කසිරාදි පුනෙතො පුඤ්ඤසං උච්චයො.

9 පාපො පි පසසති හදුං යාව පාපං න පච්චති,
යද ව පච්චති පාපං අඵ පාපො පාපාති පසසති.

0 හදුං පි පසසති පාපං යාව හදුං න පච්චති,
යද ව පච්චති හදුං අඵ හදුං හදුනි පසසති.

1 මාප්පමඤ්ඤාදි¹ පාපසං නමනනං² අගමිසසති,
උදබ්බිඤ්ඤා නිපාතෙන උදකුමෙහා පි පුරති,
පුරති බාලො පාපසං ථොකථොකමපි³ අවිනං.

2 මාප්පමඤ්ඤාදි¹ පුඤ්ඤසං නමනනං² අගමිසසති,
උදබ්බිඤ්ඤා නිපාතෙන උදකුමෙහා පි පුරති,
පුරති ධරෙ පුඤ්ඤසං ථොකථොකමපි³ අවිනං.

3 වාණිකේව හයං මග්ගං අප්පසඤ්ඤා මහඛනො,
විසං ජිවිතුකාමොව පාපාති පරිච්ඡයෙ.

4 වාණිමහි වෙ වණො නාසස හරෙය්‍ය වාණිනා විසං,
නාබ්බණං විසමඤ්ඤා නත්ති පාපං අකුබ්බතො.

5 යො අප්පදුභිසස නරසස දුසසති සුඛසස පොසසස අනඛගණසස,
නමෙච බාලං පච්චෙති පාපං සුචුමො රජෙ පටිච්චානංව බිනෙතො.

6 ගබ්බමෙකෙ උප්පජ්ජනති නිරයං පාපකමිනො,
සග්ගං සුභ්භිනො යනති පරිනිබ්බනති අනාසවා.

7 න අනනලිකෙඛි න සමුද්දමච්ඡෙකි න පබ්බතානං විචරං පවිසස,
න විජ්ජති සො ජගතිප්පදෙසො යන්ධිතො වුච්චෙය්‍ය³ පාපකමො

8 න අනනලිකෙඛි න සමුද්දමච්ඡෙකි න පබ්බතානං විචරං පවිසස,
න විජ්ජති සො ජගතිප්පදෙසො යන්ධිතං නප්පසගෙඵ⁴ මච්චති.

1. මාප්පමඤ්ඤාදි, ම. 2. න මඤ්ඤා, ම. 3. ථොකථොකමපි, ම.
4. වුච්චෙය්‍ය, කුච්චි. 5. නාසසගෙය්‍ය මච්ච, ම.

129

සබ්බෙ නසනති දණ්ඩස්ස සබ්බෙ භාගන්ති මච්චුනො,
අත්තානං උපමං කඛො න හනෙය්‍ය න ඝාතයෙ.

130

සබ්බෙ නසනති දණ්ඩස්ස සබ්බෙසං ජීවිතං පියං,
අත්තානං උපමං කඛො න හනෙය්‍ය න ඝාතයෙ.

131

සුඛකාමානී භුතානී යො දණ්ඩන විහිංසති,
අත්තනො සුඛමෙසානො පෙච්ච සො න ලහතෙ සුඛං.

132

සුඛකාමානී භුතානී යො දණ්ඩන න හිංසති,
අත්තනො සුඛමෙසානො පෙච්ච සො ලහතෙ සුඛං.

133

මාවො ච ඵරුසං කඤ්චි චුත්තා පච්චදෙය්‍යු¹ නං,
දුක්ඛා හි සාරමහකථා පටිදණ්ඩා ජුසෙය්‍යු² නං.

134

සවෙ නෙරෙසී අත්තානං කංසො උපහතො යථා,
ඵස පනෙතාසී නිබ්බානං සාරමෙහා තෙ න විජ්ජති.

135

යථා දණ්ඩන ගොපාලො ගාවො පාවෙතී³ ගොචරං,
ඵචං ජරු ච මච්චු ච ආයුං පාවෙතනී⁴ පාණිනං.

136

අථ පාපානී කමමානී කරං බාලො න බුජ්ඣති,
සෙහි කමෙමහි දුමෙමධො අගතිදඛෙසා ච තප්පති.

137

යො දණ්ඩන අදණ්ඩසු අප්පදුභේසු දුස්සති,
දසනනමඤ්ඤතරං ධානං බ්‍රහ්මෙව නිගච්ජති.

138

චෙදනං ඵරුසං ජුනිං සරීරස්ස ච හෙදනං,
ගරුකං වා පි ආබාධං චිත්තකෙඛපඤ්ච⁵ පාදුණ.

139

ගුරුතො වා උපස්සග්ගං අබ්භකඛානඤ්ච⁵ දරුණං,
පරිකඛයඤ්ච⁵ ඤ්ඤිතං භොගානඤ්ච⁵ පහචතුරං.⁶

140

අථ වස්ස අගාගති අගති ඩහති පාවකො,
කායස්ස හෙදා දුප්පඤ්ඤා තීරයං භොපපජ්ජති.

141

න නග්ගචරියා න ජවා න පඬකා
නානාසකා ඵණ්ඨිලසාධිකා වා,
රඤ්ච ජලලං උකඤ්චිකප්පධානං
භොගෙතනි මච්චං අවිනිණ්ණකඛිං.

1. පච්චදෙය්‍යුං, ම.
3. පාපජනි, ආ.
5. ම, සී.

2. ජුසෙය්‍යු, ම.
4. පාපජනි, ආ.
6. පහචතුරං, ම.

142

අලඛකතො වෙපි සමඤ්චරෙශ්‍ය
සනොතා දනොතා නියතො බුහුමචාරී,
සබ්බෙසු භුතෙසු නිබ්බාය දණ්ඩං
සො බුහුමචණො සො සමණො සභිකඤ්ඤි.

143

හිරිනිසෙබ්බො පුරිසො කොචි ලොකසමිං¹ විජ්ජිති,
යො නිඤ්ඤං අප්පබ්බොධිති² අයෙසා හද්දො කසාමිච්චි.

144

අසෙසා යථා හද්දො කසානි විට්ඨො
ආනාපිනො සංවෙගිනො හචාර්ථ³,
සඛාය සීලෙන ච විරියෙන ච
සමාධිනා බමමචිනිච්ඡයෙන ච.
සමපනනවිජ්ජවරණා පතිස්සනා
පහස්සථ⁴ දුක්ඛමිදං අනප්පකං.

උදකං හි න යනති නෙතතිකා උසුකාරා න මයනති⁵ තෙජනං,
දුරං න ම යනති⁵ නච්ඡකා අනතානං දමයනති සුඛිතාති

දණ්ඩවගොයා දසමො.

146

කොහුභාසො⁶ කිමානඤ්ඤො නිච්චං පඤ්ඤිතෙ සති,
අකිකාරෙන ඔනධා පදිපං න ගච්චෙස්සථ.

147

පස්ස විතතකතං බිම්බං අරුකායං සමුස්සිතං,
ආතුරං බහුසඛකපං යස්ස නඤ්ඤි බුච්චං සිති.

148

පරිජිණණමිදං රූපං රෙගතිසිංචං⁷ පහඛතුරං⁸
හිජ්ජති පුත්ථසඤ්ඤො මරණනතං හි ජීවිතං.

149

යානිමානි අපඤ්ඤානි අලාපුනෙච සාරදෙ
කාපොතකානි අට්ඨිති තානි දිස්වාන කා රති.

150

අට්ඨිතං නගරං කතං මංසලොහිත ලෙපනං,
යඤ්ඤ ජර ව මද්දුච්ච මානො මකොචා ච ඔභිතො.

51 ජීරනති චෙ රජරථා සුචිතතා අථො සරිරමපි ජරං උපෙති,
සතඤ්ඤ බමෙමා න ජරං උපෙති සනොතා හචෙ සබ්බි පච්චෙදයනති.

1. ලොකසමි, ම.	2. අප්පබ්බොධිසි, ම.
3. හච්ඡ, ම.	4. ජතිස්සථ, ම.
5. දමයනති, ඊ.	6. කිංඤ්ඤාසො, ම.
7. කීලං, ම, නිබ්බං, කඤ්ඤි.	8. පහඛතුරං, ම.

- 152 අපසසුතායං පුරිසො බලිවද්දොව ජිරතී,
මංසානී තසස වඩ්ඪනතී පඤ්ඤා තසස න වඩ්ඪතී.
- 153 අනෙකජුනිසංසාරං සකාචිසං අනිබ්බිසං,
ගහකාරකං ගවෙසනො දුකඛා ජුනි පුනප්පනං.
- 154 ගහකාරක!දිට්ඨාසී පුන ගෙහං න කාහසී,
සබ්බා තෙ ථාසුකා භග්ගා ගහකුටං විසබ්බිතං.¹
විසබ්බාරගතං චිතතං තණ්හානං බයමජ්ඣතා.
- 155 අවරිඤ්ඤා බ්‍රහ්මවරියං අලඛා යොබ්බනෙ ඛනං,
ජිණ්ණකොඤ්ඤා ව ඤායනතී ඛිණ්ණමච්චෙව පලලලෙ.
- 156 අවරිඤ්ඤා බ්‍රහ්මවරියං අලඛා යොබ්බනෙ ඛනං,
සෙනතී වාපානිඛිණ්ණා ව පුරුණානී අනුඤ්ඤනතී.

ජරාවගෙහා ඵකාදස්මො,

- 157 අත්තානඤ්ඤෙව පියං ජඤ්ඤා රකෙඛියා නං පුරකබ්බිතං
තීණ්ණමඤ්ඤනරං යාමං පටිජගෙගයා පණ්ඨිතො.
- 158 අත්තානමෙව පඨමං පනිරුපෙ නිවෙසයෙ,
අථඤ්ඤමනුසාසෙයා න කිලියෙසයා පණ්ඨිතො.
- 159 අත්තනා ච්ච² නථා කසිඤ්ඤා යථඤ්ඤමනුසාසනී³,
සුදනො වන දමෙමථ අත්තා හි කීර දුදදමො.
- 160 අත්තා හි අත්තනො නාථො කො හි නාථො පඨෙ සියා,
අත්තනාව⁴ සුදනෙන නාථං ලභතී දුලලහං.
- 161 අත්තනාව⁴ කතං පාපං අත්තජං අත්තසම්භවං,
අහිමඤ්ඤි⁵ දුමෙමබං වජිරංවසමමයං මඤ්ඤි.
- 162 යසස අවිචනනදුසසීලාං මාලුචාසා⁶ ලම්චොතනං,
කරෙතී සො නථානතානං යථා නා ඉච්ඡති දිසො.
- 163 සුකඤ්ඤි අසාධුනී අත්තනො අහිතානී ව,
යං වෙ හිතඤ්ඤි සාධුඤ්ඤි නං වෙ පරමදුක්කරං.

---

1. විසබ්බතං, ම.	2. අත්තානඤ්ඤෙව, ම.
3. අථඤ්ඤමනුසාසන, ම.	4. අත්තනාහි, ම.
5. අහිමදදහි, ම. අහිමඤ්ඤි, කඤ්ඤි.	6. මිච්චොච්චං, ම.

64

ගො සාසනං අරහනං අරියානං බමමජ්චිනං,
පටිකෙකාසති උමෙමධො දිඤ්ඨිං නියසාය පාපිකං,
එලානී කඨිකයෙසව අත්තසඤ්ඤාය¹ එලලති.

65

අත්තනාව² කතං පාපං අත්තනා සඬකිලිසසති,
අත්තනා අකතං පාපං අත්තනාව විසුජ්ඣති,
සුඬි අසුඬි පච්චිත්තං නාඤ්ඤමඤ්ඤා³ විසොධගෙ.

66

අත්තදත්තං පරජේන බහුනාපි න භාපගෙ,
අත්තදත්තමභිඤ්ඤාය සදත්තපසුතො සිගාති.

අනභවග්ගො මාදසමො.

67

භීතං බමමං න සෙවෙය්‍ය පමාදෙන න සංවසෙ,
මිච්ඡාදිඤ්ඨිං න සෙවෙය්‍ය න සීයා ලොකවද්ධනො.⁴

68

උනාඨිධෙඨි නප්පමජ්ජෙය්‍ය බමමං සුවරිතං චරෙ,
බමමචාරී සුඛං සෙති අසමීං ලොකෙ පරමහි ව.

69

බමමං චරෙ සුවරිතං න තං⁵ උච්චරිතං චරෙ,
බමමචාරී සුඛං සෙති අසමීං ලොකෙ පරමහි ව.

70

ගථා බුබ්බුලුකං පසෙස ගථා පසෙස මරීචිකං,
එවං ලොකං අවෙකඛනතං මච්චුරුඡ න පසසති.

71

එථ පසසචිමං ලොකං චිත්තං රුජරද්ධිපමං,
යත්ත ඛාලා විසිදනති නත්තී සඛෙතා විජනතං.

72

ගො වෙ උඤ්ඤි⁶ පමජ්ජා පච්ඡා සො නප්පමජ්ජති,
සො ඉමං⁷ ලොකං පහාසෙති අබ්භා මුත්තොව චඤ්ඤාමා.

73

ගසස් පාපං කතං කමමං කුසලෙන පිටීගති,⁸
සො ඉමං⁷ ලොකං පහාසෙති අබ්භා මුත්තොව චඤ්ඤාමා.

74

අඤ්ඤානො⁹ අයං ලොකො නනුකෙත්ථ විපසසති,
සකුත්තො¹⁰ ඡුලමුත්තොව අපොයසග්ගාය ගච්ඡති.

1. අත්ත සාතාය, ම. අත්තභසඤ්ඤාය, කත්ථි.	2. අත්තගාහි, ම.
3. නාඤ්ඤා අඤ්ඤා, ම.	4. වඛ්ඨිකො, ම.
5. තත්තං, ම.	6. ගො උඤ්ඤිව, ම.
7. ගසමං, ම.	8. පිටීගති, ම. පභිඤ්ඤා, කත්ථි.
9. අඤ්ඤානො, ම.	10. සකුඤ්ඤා, ම.

175. හංසා ආදිවචපථ¹ යනති ආකාසෙ යනති ඉඪියා,
නීයනති ඩිඤ ලොකමහා ජෙත්වා මාරං සවාහිනිං. ²

176. එකං බමමං අනිතසස මුසාවාදියස ජනතුනො,
විතිණ්ණපරලොකසස නත්ථී පාපං අකාරියං.

177. න වෙ කදරියා දෙවලොකං වජනති
බාලා හවෙ නපසංසනති දුනං,
ධිරො ව³ දුනං අනුමොදමානො
තෙනෙව සො හොති සුඛි පරත්ථී.

178. පථවක එකරජේන සග්ගසස හමනෙන වා,
සබ්බලොකාභිපවෙවන සොතාපනතිඵලං වරනති.

ලොකවග්ගො තෙරසමො.

179. යසස ජිතං නාවජ්ඣති ජිතමසස නො යාති කොචි ලො
තමබ්බමනනතගොචරං අපදං කෙන පදෙන තෙ යසථ.

180. යසසඤ්ජිති විසනතිකා තණ්හා නත්ථී කුභිඤ්ඤි තෙනවෙ,
තං බුබ්බමනනතගොචරං අපදං කෙන පදෙන තෙ යසථ.

181. යෙ කුන්තපසුතා ඩිඤ තෙකබ්බමබ්බපසමෙ රතා,
දෙවාපි තෙසං පිභයනති සමබ්බානං සනිමතං.

182. කීචේෂා මනුසුපට්ටිලාහො කීච්ඨං මච්චානජ්චිතං,
කීච්ඨං සඛමමසවණං කීචේෂා බුබ්බානං⁴ උපපාදො.

183. සබ්බපාපසස අකරණං කුසලසස උපසමපදා,
සවිත්තපරියොදපනං⁵ එතං බුබ්බාන සාසනං.

184. බනති පරමං තපො නිභිකබා
නිබ්බානං පරමං වදන්ති බුබ්බා,
නභි පබ්බජ්ජො පරුපඤානී
න සමණෝ⁶ හොති පරං විහෙඨියනො.

1. හංසාදිවචපථ, ම.

3. ධීරොඵදය, ම.

5. සචිත්තපරියොදපනං, කන්ථවි.

2. සවාහනං, ම.

4. බුබ්බානමුඤ්ඤාදො, ම.

6. සමණෝ, මු. ඩී.

185 අනුපචාදෙ, අනුපසානෝ පාච්චෝකෙඛි ච සංචරේ,
මනනඤ්ඤානා ච හතතසමිං පඤ්ඤච සයනාසනං,
අධිචිතෙන ච ආරෝගො එතං බුඩ්ධානසාසනං.

86 න කභාපණ්ඩයෙසන තිත්ති කාමෙසු විජ්ජති,
අප්පසාදා දුඛා 1කාමා ඉති විඤ්ඤාය පණ්ඩිතෝ.

87 අපි දිබ්බෙසු කාමෙසු රතීං සො නාඛිචජති,
නණ්ණකඛිචරතො හොති සමමාසමබුඩ්ධසාවනෝ.

88 බහුං² චෙ සරණං යනති පබ්බතාති චනාති ච,
ආරුමරුකඛිචෙතකති මනුසසා හයතජ්ජනා.

89 නෙතං බො සරණං බෙමං නෙතං සරණමුත්තමං,
නෙතං සරණමාගමම සබ්බි දුකඛා පමුච්චති.

90 යො ච බුබුඤ්ච ධම්මඤ්ච සබ්බඤ්ච සරණං ගතො,
චත්තාරි අරියසච්චාති සමමප්පඤ්ඤාය පසාති.

91 දුකඛං දුකඛසමුප්පාදං දුකඛසස ච අනිකකමං,
අරියඤ්චරිඨිඛිතිකං³ මග්ගං දුකඛුපසමගාමිනං.

92 එතං බො සරණං බෙමං එතං සරණමුත්තමං,
එතං සරණමාගමම සබ්බදුකඛා පමුච්චති.

93 දුලලහො පුරිසාපඤ්ඤා න සො සබ්බිඤ් ජ්ජයති,
යඤ්ඤා ජ්ජයති ඛිඤ්ඤා නං කුලං සුඛමෙධති.

94 සුඛො බුඩ්ධානං උපපාදෙ⁴ සුඛා සඛිමමදෙසනා,
සුඛා සබ්බසස සාමගති සමග්ගානං නපො සුඛො.

95 (පුජාරහෙ පුජයනෙ බුබුච්ඡො යදි ච සාවකෙ
පපඤ්චසමචිත්තකනෙතා ති ඡණ්ණසොකපරිද්දචෙ

196 නෙ තාදිසෙ පුජයතො නිබ්බුතෙ අකුතොහයෙ
න සකකා පුඤ්ඤං සබ්බාතුං ඉමෙත්තමපි කෙනචිති*)

බු බ ච ඡෝ වු ද්ද ස මෝ.

පඨමහාණ්ඩාරං.

---

1. දුකඛා, ම. 2. බහු, ම.
3. අරියච්චිඛිතිකං.මග්ගා, ම. 4. බුඩ්ධානමුප්පාදො, ම.
* නෙදං ගාථමයං. තදුප්පාතඤ්ච ච්ඡව මරමකඛරමුද්දිභපාලාච්චිකථා
පොභ්භනෙසු දිසසාති.

- 197 සුසුඛං වන ජ්වම වෙරිනෙසු අවෙරිනො,
වෙරිනෙසු මනුසෙසසු විහරාම අවෙරිනො.
- 198 සුසුඛං වන ජ්වම ආතුරෙසු අනාතුරු,
ආතුරෙසු මනුසෙසසු විහරාම අනාතුරු.
- 199 සුසුඛං වන ජ්වම උසුකකකසු අනුසුකා,
උසුකකකසු මනුසෙසසු විහරාම අනුසුකා. 602
- 200 සුසුඛං වන ජ්වම යෙසං නො නඤ්චිකං,
පිතිහකඛා හවිසාම දෙවා ආහසරා යථා.
- 201 ජයං වෙරං පසවති දුකඛං සෙති පරජිනො,
උපසනොනා සුඛං සෙති හිනා ජයපරජයං.
- 202 නඤ්චි රුහසමො අග්ගි නඤ්චි දෙසසමො කලී,
නඤ්චි ඛකාදිසා¹ දුකඛා නඤ්චි සනතිපරං සුඛං.
- 203 ජිසව්ජාපරමා රොගා සඛ්ඛාරපරමා දුඛා,
එතං ඤානා යථාභූතං නිබ්බානපරමං සුඛං.
- 204 ආරොග්‍යපරමා ලාභා සනතුට්ඨි පරමං ඛනං,
විසාසපරමො² ඤාති නිබ්බානපරමං සුඛං.
- 205 පවිචෙකරසං පිනා රසං උපසමසු ව,
නිදුරො හොති නිප්පාපො බමමපිතිරසං පිබං.
- 206 සාහු දසනමරියානං සනතිවාසො සදා සුඛො,
අදසනෙන බාලානං නිව්චමෙව සුඛි සියා.
- 207 බාලසඛනවාරිහි³ දිසමඛාන සොවති,
දුකෙඛා බාලෙහි සංවාසො අමිනෙතනෙව සඛ්ඛදා,
ධිරො ව සුඛසංවාසො ඤාතිනංව සමාගමො.
- 208 තස්මා හි ධිරඤ්චි පඤ්ඤඤච බහුසුභකඤ්ච
බොරභසීලං වනචනාමාරියං,
තං තාදිසං සප්පරිසං සුමෙධං
හපෙථ නකඛකපථංව චඤ්චමාති.*

සුඛවග්ගො පණ්ණරසමො.

---

1. ඛකිසමා, ම.   2. විසාසා සරමා, සී. ම.   3. සඛ්ඛතිවාරිහි, ම.
* තස්මාහි ධිරංපඤ්ඤඤච බහුසුභකඤ්ච බොරභසං,
සීලබ්භවිතමරියං තං තාදිසං සප්පරිසං සුමෙධං,
හපෙථ නකඛකපථංව චඤ්චමා. ම.

09 අයොගෙ සුඤ්ජමනනානං යොගසමිඤ්ච අයොජයං,
අන්ථං ගිත්වා පියග්ගාහි පිභෙනනනානුයොගිනං.

10 මා පියෙහි සමාගඤ්ජ අප්පියෙහි කුදුවනං,
පියානං අදස්සනං දුක්ඛං අප්පියානඤ්ච දස්සනං.

11 නසමා පියං න කසිරාථ පියාපායො හි පාපකො,
ගන්තා තෙසං න විජ්ජනති යෙසං නත්ථි පියාප්පියං.

12 පියතො ජයති සොකො පියතො ජයති භයං,
පියතො විපච්චුත්තස්ස නත්ථි සොකො කුතො භයං.

13 පෙමතො ජයති සොකො පෙමතො ජයති භයං,
පෙමතො විපච්චුත්තස්ස නත්ථි සොකො කුතො භයං.

14 රතියා ජයති සොකො රතියා ජයති භයං,
රතියා විපච්චුත්තස්ස නත්ථි සොකො කුතො භයං.

15 කාමතො ජයති සොකො කාමතො ජයති භයං,
කාමතො විපච්චුත්තස්ස නත්ථි සොකො කුතො භයං.

16 තණ්හාය ජයති සොකො තණ්හාය ජයති භයං,
තණ්හාය විපච්චුත්තස්ස නත්ථි සොකො කුතො භයං.

17 සීලදස්සන සමපනනං ඛමමරිඨං සචචාදිනං,
අත්තනො කමම කුඛොනං තං ජනො කුරුතෙ පියං.

18 ජඤ්ජජාතො අනකඛාතෙ මනසා ච පුට්ඨො සීයා,
'කාමෙසු ච අපච්චිබ්බවිනෙතා¹ උඛං සොතොති චුච්චති.

19 විරප්පවාසිං පුරිසං දුරතො සොත්ථිමාගතං,
ඤ්ඤිමිත්තා සුභජ්ජ ච අභිනඤ්ජනති ආගතං.

20 තථෙච කතපුඤ්ඤමපි අසමා ලොකා පරං ගතං,
පුඤ්ඤනි පතිගණ්හනති පියං ඤ්ඤතිව² ආගතනනති.

පියවග්ගො සොලුසමො.

1. අපච්චිබ්බවිනෙතා, ම

2. ඤ්ඤිමා'ති. ආ.

221

කොඩිං ජගෙ විජජගෙය් මානං
සඤ්ඤාජනං සබ්බමච්ඡිකකමෙය්,
තං නාමරූපයමිං අසඤ්ඤාමානං
අකිඤ්ඤානං නානුපතනනි දුක්ඛා.

222

යො චෙ උජජනිතං කොඩිං රථං භනතංච ධාරයෙ 1,
තමහං සාරපිං බුමි රසමිඤ්ඤාභො ඉතරො ජනො.

223

අනෙකාධෙන ජනෙ කොඩිං අසාධුං සාධුනා ජිනෙ,
ජිනෙ කදරිසං දුනෙන සචෙන අලිකවාදිනං.

224

සච්චං භණෙ න කුලෙකිය් දජ්ජඅජ්ජමපි 2 යාවිතො,
එතෙහි තිති සානෙහි ගචෙජ දෙවාන සනතිකෙ.

225

අහිංසකා යෙ මුනෙයො නිච්චං කායෙන සංචුතා,
තෙ යනති අච්චුතං සානං යත් ගනන්වා න සොචරෙ.

226

සදු ජාගරමානානං අභොරත්තානුසික්ඛිනං,
තිබ්බානං අබ්බුත්තානං 3 අත්ථං ගචෙජනති අසවා.

227

පොරාණමෙතං අතුල! නෙතං අජ්ජතනාමිච,
නිඤ්ඤානති තුණ්ණමාසිනං නිඤ්ඤානති බහුනාණිනං,
මිතභාණිනමපි නිඤ්ඤානති නත්ථි ලොකෙ අනිඤ්ඤාතො.

228

න වානු න ච භවිස්සති න වෙතරහි විජ්ජති,
එකනතං නිඤ්ඤාතො පොසො එකනතං වා පසංසිතො.

229

යඤ්ඤෙ විඤ්ඤා පසංසනති අනුච්චච සුචෙ සුචෙ,
අච්චිදුචුතති 4 මෙධාවිං පඤ්ඤාසිලසමාහිතං.

230

නෙකබ්බං 5 ජමෙබ්බානදයෙස ව කො තං නිඤ්ඤාමරහති,
දෙවාපි නං පසංසනති බුහමුතාපි පසංසිතො.

231

කායජපකොපං රතෙබ්බිය් කායෙන සංචුතො සියා,
කායදුච්චරිතං හිත්වා කායෙන සුචරිතං චරෙ.

1. වාරගෙ, ම.
2. අජ්ජමපි, සි. ම.
3. නිබ්බානමබ්බුත්තානා, ම.
4. අච්චිදුචුතති, ම.
5. නිකබ්බා, ම.

32 වච්චකොපං රකෙඛියා වාචාය සංවුතො සියා,
වච්චුච්චරිතං භිත්වා වාචාය සුචරිතං චරො.

33 මනොපකොපං රකෙඛියා මනසා සංවුතො සියා,
මනොදුච්චරිතං භිත්වා මනසා සුචරිතං චරො.

34 කායෙන සංවුතා ධීරා අථො වාචාය සංවුතා,
මනසා සංවුතා ධීරා තෙ වෙ සුපරිසංවුතාති.

කොඛමගොයා සකතරසමෝ.

35 පණ්ඩිපලාසො ව දුනිසි යමචුරිසාපි ච තං¹ උපට්ඨිතා,
උයෙකගමුඛෙ ච තිට්ඨසි පාථෙයාමපි ච තෙ න විජ්ජති.

36 සො කරොගි දීපමන්තනො බ්භපං වායම පණ්ඩිතො භව,
නිබන්තමලො අනඛගණො දිබ්බං අරියභුමිමෙහිසි².

37 උපනීතවයො ව දුනිසි³ සමපයානොසි⁴ යමස්ස සන්තිකෙ,
වාසොපි ච තෙ නත්ථි⁵ අන්තර් පාථෙයාමපි ච තෙ න විජ්ජති.

38 සො කරෙගි දීපමන්තනො බ්භපං වායම පණ්ඩිතො භව,
නිබන්තමලො අනඛගණො න චුන ජාතිජරං උපෙහිසි.

39 අනුපුඛෙන මෙධාවී ථොකථොකං⁶ බගණ බගණ,
කමමාරො රජතසෙසව නිබමෙ මලමන්තනො.

40 අයසාව මලං සමුට්ඨිතං⁷ තදුට්ඨාය තමෙව බාදති,
ඵවං අතීධොන වාරිතං සකකමමානී⁸ නයනති දුග්ගතීං.

41 අසජ්ඣායමලා මනනා අනුට්ඨානමලා භරා,
මලං වණ්ණස්ස කොසජ්ජං පමාදො රකඛිතො මලං.

42 මලිඤ්ඤා දුච්චරිතං මචෙජරං දදතො මලං,
මලා වෙ පාපකා ධමමා අසමිං ලොකෙ පරමහි ව.

43 තතො මලා මලතරං අවිජ්ජ පරමං මලං,
ඵතං මලං පහනනාන නිමමලා ගොථ භික්ඛවො.

1. තෙ, ම.

2. අරියභුමිං උපෙහිසි, ම.

3. උපනීතවයොව දුනිසි, ම.

4. සමපයානොසි'ති, කන්චි.

5. වාසො තෙ නත්චි, ම.

6. ථොකං ථොකං, ම.

7. සමුට්ඨාය, ම.

8. සානි, ම.

206 සුථ්වං අභිරිකෙන කාකසුරෙන ධංසිනා,
පකඛඤ්ජනා පගබෙහන¹ සඛිතිලිට්ඨෙන ජ්විතං.

245 හිරිමතා ච දුජ්වං නිචං සුචිගවෙසිනා,
අලීනෙනපගබෙහන² සුඛාජ්චෙන පසසතා.

246 යො පාණමතිපාතෙති මුසාවාදඤ්ච භාසති,
ලොකෙ අදිනනං ආදිසති පරදුරඤ්ච ගච්ඡති.

247 සුරාමෙරඝපානඤ්ච යො නරො අනුයුඤ්ඤති,
ඉබෙවමෙසො³ ලොකස්මිං මූලං බණ්ණති අත්තනො.

248 එවමෙහා පුරිස ජනාහි පාපබමමා අසඤ්ඤතා,
මා තං ලොහො අබමෙමා ච චිරං දුක්ඛාය රක්ඛියං.

249 දදුති⁴ චෙ යථාසඛං යථා පසාදනං ජනො,
තත්ථ සො මඛඤ්ඤා යො හොති⁵ පරෙසං පානභොජනො,
න සො දිවා වා රතතිං වා⁶ සමාධිං අබිගච්ඡති.

250 යසස් චෙතං සමුච්ඡින්නං මූලසච්චං සමුගතං,
සචෙ දිවා වා රතතිං වා⁶ සමාධිං අබිගච්ඡති. 7

251 නත්ථී රාග සමො අග්ගි නත්ථී දොස සමො ගභො,
නත්ථී මොග සමං ජුලං නත්ථී තණ්හා සමා නදී.

252 සුදසං වජ්ජං අඤ්ඤසං⁸ අත්තනො පන දුදුසං
පරෙසං හි සො වජ්ජාති ඔපුණ්ණාති⁹ යථා මුසං,¹⁰
අත්තනො පන ජාදෙති කලිංච කිතවා සඬො.

253 පරචජ්ජනු පසස්ස නිචං උජ්ඣානසඤ්ඤිතො,
ආසවා තසස් වඩ්ඨන්ති ආරා සො ආසවකඛයා.

254 ආකාසෙව පදං නත්ථී සමණො නත්ථී බාහිරො,¹¹
පපඤ්චාහිරතා පඤ්ඤා නිපපඤ්චා තථාගතා.

255 ආකාසෙව පදං නත්ථී සමණො නත්ථී බාහිරො,¹¹
සඛාරා සසසතා නත්ථී නත්ථී මුඛානං ඉඤ්ඤිතන්ති.¹²

මලවග්ගො අභාරසමො.

---

1 පගබෙහන, ම.	2: අලීනෙනපගබෙහන, ම.
3. ඉබෙවමෙසො, කන්චි.	4. දදුති, ම.
5. යො මඛඤ්ඤා හවසි, ම.	6. දිවාච, රභ්ණිඤ්ච, කන්චි.
7. සමාධිමඛිතච්ඡති, ම.	8. වජ්ජමඤ්ඤසං, ම.
9. ඔපුණ්ණාති, සි.	10. භසං, කන්චි.
11. බාහිසෙ, ආ.	12. මුඛානමඤ්ඤිතං, ම.

256

න තෙන හොති බමමට්ටො යෙනතීං සාහසා¹ නයෙ,
යො ච අතීං අනතීඤ්ච උහො නිවෙජයා පණ්ඨිතො.

257

අසාහසෙන බමමෙන සමෙන නායති පරෙ,
බමමසා ගුණො මෙධාවී බමමට්ටොති පවුච්චති.

258

න තෙන පණ්ඨිතො හොති යාවතා බහු භාසති,
බෙච්චි අවෙරී අභයො පණ්ඨිතොති පවුච්චති.

259

න නාවතා බමමධරෙ යාවතා බහු භාසති,
යො ච අපපමිපි සුඤ්චාන බමමං කායෙන පසසති,
ස චෙ බමමධරෙ හොති යො බමමං නපමජ්ජති.

260

න තෙන ථෙරෙ හොති² යෙනසස පලිතං සීරෙ,
පරිපකොතා චයො තසා මොඝජ්ඣෙණොති වුච්චති.

261

යමහි සච්චඤ්ච බමමො ච අහිංසා සංයමො දමො,
ස චෙ චන්තමලො ධීරෙ ථෙරෙ ඉති³ පවුච්චති.

262

න වාකකර ණමනෙතන⁴ ච ණණපොකබරතාය වා,
සාධුරුපො නරෙ හොති ඉසසුති මචජරී සඨො.

263

යසා චෙතං සමුච්ඡන්තං මුලඝච්චං සමුභතං,
ස චන්තදෙසො මෙධාවී සාධුරුපොති වුච්චති.

264

න මුණ්ඤකෙන සමණො අබ්බතො⁵ අලිකංභණං,
ඉච්චාලොභසමාපනො සමණො කිං භවිසසති.

265

යො ච සමෙති පාපානි අණුංචුලානි සබ්බසො,
සමිනන්තා හි පාපානං සමණොති පවුච්චති.

266

න තෙන භික්ඛු හොති⁶ යාවතා භික්ඛනෙ පරෙ,
විසං බමමං⁷ සමාදාය භික්ඛු හොති න නාවතා.

267

යොධ පුඤ්ඤඤච පාපඤ්ච බාහෙඤ්චා බුහුමචරියවා,⁸
සඛිධාය ලොකෙ චරති ස චෙ භික්ඛුති වුච්චති.

---

1. සහසා, සි.	2. සොහොති, ම.
3. සොථෙරෙහි, ම	4. නවකරණමුදකත, කඤ්චි.
5. අබ්බතො, කඤ්චි.	6. සොහොති, ම.
7. විසංඛිච්චං, කඤ්චි	8. බුහුමචරියං, ම.

68

න මොනෙන මුනි හොනි මුලුනුරුපො අවිදුසු,
යො ච තුලංචි පගගඤ්ච වරමාදාය පණ්ඩිතො.

69

පාපානි පරිවපෙජ්නි සමුනි තෙන සො මුනි,
යො මුනානි උහො ලොකෙ මුනි තෙන පච්චිති.

170

න තෙන අරියො හොනි යෙන පාණානි හිංසනි,
අහිංසා සබ්බපාණානං අරියොනි පච්චිති.

71

න සීලබ්බතමනෙතන බාහුසච්චෙන වා දුන,¹
අථ වා සමාධිලාභෙන විචිත්තසයනෙන වා.

72

දුසාමි තෙකම්මසුඛං අදුච්ඡර්ජනසෙවිතං,
හික්ඛු විසසාසමාපාදි අප්පනෙතො ආසවකම්මනනි.

බමමපේචගො එකුනවිසතිමො.

273

මග්ගානට්ඨබ්බිකො සෙට්ඨො සච්චානං චතුරො පදා,
විඤ්ඤා සෙට්ඨො බමමානං විපදානඤ්ච වක්ඛුමා.

274

එසොච මග්ගො නන්දඤ්ඤා දසසනසස විසුච්චියා,
එතමහි² තුමො පටිපජ්ජථ මාරසෙසනං පමොගනං.³

275

එතමහි² තුමො පටිපනතා දුකම්මසනනං කරිසසථ,
අකම්මානො චෙ⁴ මයා මග්ගො අඤ්ඤාය සලලසඤ්චනං.⁵

276

තුමොහි කීච්චං ආනප්පං අකම්මානාණං තථාගතා,
පටිපනතා පමොකම්මනනි කුසිනො මාරබ්බිකා.

277

සබ්බෙ සබ්බාදා අනිච්චානි යදා පඤ්ඤාය පසසනි,
අථ නිබ්බිද්දනි දුකෙහි එසමග්ගො විසුච්චියා.

278

සබ්බෙ සබ්බාදා දුකම්මානි යදා පඤ්ඤාය පසසනි,
අථ නිබ්බිද්දනි දුකෙහි එසමග්ගො විසුච්චියා.

279

සබ්බෙ බමමා අනත්තානි යදා පඤ්ඤාය පසසනි,
අථ නිබ්බිද්දනි දුකෙහි එසමග්ගො විසුච්චියා.

---

1. වාපන, ම.	2. එනඤ්ඤි, ම.
3. මාරසෙසනපමදදනං, කඤ්චි.	2. එනඤ්ඤි, ම.
4. අකම්මානොචො, ම.	5. සලලකග්ගනං, ම.

280.

උට්ඨානකාලමති අනුට්ඨභානො
සුචා බලී ආලසියං උපෙනො
සංසන්තාසධනපමනො¹ කුසීනො,
පඤ්ඤාය මගං අලසො න විඤ්ඤි.

281

වාචානුරකණී මනසා සුසංවුතො
කායෙන ව අකුසලං න කපිඨ
එතෙ තයො කමමපථෙ විසොධයෙ
ආරාධයෙ මගමිසිප්පවෙදිතං.

282

යොගා වෙ ජයතෙ හුරි අයොගා හුරිසව්ඛයො,
එතං වෙධාපථං ඤ්ඤා භවාය විභවාය ව,
තථානතානං නිවෙසෙය්‍ය යථා හුරි පචච්ඡිති.

283

වනං ජ්ඤුථ මාරුකඛං වනතො ජයතෙ භයං,
ජෙඤ්ඤා වනඤ්ඤා වනථඤ්ඤා නිබ්බිනා හොථ භිකඛවො.

284

යාවඤ්ඤි වනථො² න ජ්ජුති අණුමනෙතා පි නරස්ස නාරස්ස,
පටිබ්බකමනොව තාව සො වචෙජා බිරපකොව³ මාතරි.

285

උච්ඡිඤ්ඤා සොහමන්තතො කුමුදං සාරදිකං ව පාණීනා,
සන්තිමගමෙව බුහුස නිබ්බානං සුගතෙන දෙසිතං.

286

ඉධ වසං වසීසාමී ඉධ හෙමන්තතිමතිසු,
ඉති බාලො විචිනෙතති අන්තරයං න බුජකති.

287

තං පුන්තපසුසමමන්තං බ්බසන්තමනසං නරං,
සුන්තං ගාමං මහොසොව මච්චු ආදාය ගච්ඡති.

288

න සන්ති පුන්තා තාණාය න පිතා නා පි බ්බවො,
අන්තකෙනාධිපන්තස්ස නඤ්ඤි ඤ්ඤතිසු තාණතා.

289

එතමඤ්ඤි වසං ඤ්ඤා පණ්ඨිතො සීල සංවුතො,
නිබ්බානගමනං මගං බීපමෙව විසොධයෙති.

මග්ගවගො විසනීමො.

290

මන්තාසුඛපරිව්වාගා පසෙස වෙ විපුලං සුඛං,
වරෙ මන්තාසුඛං ධිරෙ සමපයසං විපුලං සුඛං.

1. සම්පන්න සම්භයාමනො, ම-සංසන්න සම්භයාමනො:ඤ්ඤිඅඤ්ඤි
2. යාවඤ්ඤිවහං, ම. 3 බිරපකොව, ම.

291 පරදුකඛුපදනෙන¹ අත්තනො සුඛමිච්ඡති,
වෙරසංසග්ගසංසඳෙසා වෙර සො න පරිමුච්ඡති.

292 යං හි කිච්චං නදපච්චං අකිච්චං පන කසිරති,
උත්තලානං² පමත්තානං තෙසං චඩ්ඪන්ති ආසවා.

293 යෙසඤ්ච සුසමාරඛා නිච්චං කායගතාසති,
අකිච්චනෙත න සෙවන්ති කිච්චෙ සානච්චකාරිනො,
සත්තානං සමප්පන්නානං අත්ථං ගච්ඡන්ති ආසවා.

294 මාතරං පිතරං හත්ථා රාජනො වෙ ච බන්තියෙ,
රඬ්ඨං සානුචරං හත්ථා අනිසො යාති බ්‍රහ්මණො.

295 මාතරං පිතරං හත්ථා රාජනො වෙ ච සොත්ථියෙ,
වෙය්‍යග්ග පඤ්චමං හත්ථා අනිසො යාති බ්‍රහ්මණො.

296 සුප්පඛුඛං පඛුච්ඡන්ති සද්‍ය ගොතම සාවකා
යෙසං දිවා ච රතෙතා ච නිච්චං බුඛගතාසති.

297 සුප්පඛුඛං පඛුච්ඡන්ති සද්‍ය ගොතමසාවකා,
යෙසං දිවා ච රතෙතා ච නිච්චං බමමගතාසති.

298 සුප්පඛුඛං පඛුච්ඡන්ති සද්‍ය ගොතමසාවකා,
යෙසං දිවා ච රතෙතා ච නිච්චං සඛ්ඝගතාසති.

299 සුප්පඛුඛං පඛුච්ඡන්ති සද්‍ය ගොතමසාවකා,
යෙසං දිවා ච රතෙතා ච නිච්චං කායගතාසති.

300 සුප්පඛුඛං පඛුච්ඡන්ති සද්‍ය ගොතමසාවකා,
යෙසං දිවා ච රතෙතා ච අභිංසාය රතො මනො.

301 සුප්පඛුඛං පඛුච්ඡන්ති සද්‍ය ගොතමසාවකා,
යෙසං දිවා ච රතෙතා ච භාවනාය රතො මනො.

302 දුප්පඛුඛං දුරභිරමං දුරාවාසා සරා දුඛා,
දුකෙඛා සමානසංචාසො දුකඛානුපතීනඛගු,
තස්මා න චඛගු සීයා නච දුකඛානුපතීතො සීයා.³

1. පරදුකඛුපදනෙන, ම-පරදුකඛුපඛානෙන, කසිරි.
2. උත්තලානං, සී. 3. න ච දුකඛානුපතීතො, ම.

303

සබ්බො සීලෙන සම්පනො යසො භොගසම්පතො,
යං යං පදෙසං හජන් නන් නන්ව පුජ්තො.

104

දුරෙ සනො පකාසනා¹ හිමවනො ව පබ්බතො,
අසනනන් න දිසසනා රනනිංඛනො යථා සරා.

305

එකාසනං එකසෙය්‍යං එකො වර මනඤ්ඤො,
එකො දමයමනනානං චනනෙත රම්තො සියාති.

පකිණ්ණකම්මග්ගො එකවිසතීමො.

306

අභුතවාදී නිරයං උපෙනි
යො වාපි කන්‍යා නකරෙමි²වාහ,
උභො පි තෙ පෙච්ච සමා හවනති
නිහිනකමමා මනුජ්‍ය පරන්.

107

කාසාවකණ්ණා බහවො පාපධමමා අසඤ්ඤතා,
පාපා පාපෙහි කමෙමහි නිරයනෙත උපපජ්ජරෙ.

308

සෙයෙක අයොගුලො භුනො නනො අග්ගිසිඬුපමො,
යඤ්ච භුජෙය්‍ය දුසසීලො රඨිපිණං අසඤ්ඤතො.

309

වනාරී ඨානානු නරෙ පමනො
ආපජ්ජති පරදරුපසෙචි,
අපුඤ්ඤලාභං න නිකාමසෙය්‍යං
නිඤ්ඤං නනිඤ්ඤං නිරයං චතුන්.

310

අපුඤ්ඤලාභො ච ගති ච පාපිකා
හිතසස හිතාය රති ච ථොකිකා,
ධුජ්ච දණ්ඩං ගරුකං පණ්ණති
නසමා නරෙ පරදරං න සෙවෙ.

311

කුසො යථා දුග්ගහිතො හන්මෙච්චානු කනනති,
සාමඤ්ඤං දුපපරමඨිං නිරයායුපකඩ්ඪති.

312

යං කිඤ්ච සිපිලං කමමං සඩ්ධිලිඨිඤ්ච යං චනං,
සඩ්ධකසරං බුහමචරිඤ්ඤං න නං භොති මහජ්ඣලං.

313

කසිරං වෙ කසිරාථෙතං දලුහමෙතං පරකකමෙ,
සිපිලො³ හි පරිබ්බතෙ භිග්ගෙ ආකිරතෙ රජං.

1. පකාසෙය්‍යති, සි. 2. කරෙමිසිවාහ, සි. 3. සසීලො, සි.

314 අකතං දුක්කතං සෙයෙක පච්ඡා නපථී දුක්කතං,
කතඤ්ච සුකතං සෙයෙක යං කඛ්ඛා නානුතප්පති.

315 නගරං යථා පච්චන්තං ගුන්තං සන්තරබාහිරං,
එවං ගොපෙථ අන්තානං ඛණො වෙ මා උපච්චගා,
ඛණ්ණිතා හි සොචන්ති නිරයමහි සමප්පිතා.

316 අලජ්ජනායෙ ලජ්ජන්ති ලජ්ජනායෙ න ලජ්ජරෙ,
මිච්ඡාදිට්ඨිසමාදානා සත්තා ගච්ඡන්ති දුගගහිං.

317 අභයෙ භයදස්සිනො භයෙ වාභයදස්සිනො,
මිච්ඡාදිට්ඨිසමාදානා සත්තා ගච්ඡන්ති දුගගහිං.

318 අවජ්ජෙ වජ්ජමහිනො 1වජ්ජෙවාචජ්ජ දස්සිනො,
මිච්ඡාදිට්ඨිසමාදානා සත්තා ගච්ඡන්ති දුගගහිං.

319 වජ්ජඤ්ච වජ්ජතො ඤ්ඛා අවජ්ජඤ්ච අවජ්ජතො,
සමමාදිට්ඨිසමාදානා සත්තා ගච්ඡන්ති සුගගහින්ති.

නිරසවග්ගො මාවිසතිමො.

320 අභං නාගො ව සඬගාමෙ වාපාතො පතීතං සරං,
අභිවාකාසං තීථිකඛ්ඛස්සං දුස්සිලො හි බහුජ්ජනො.

321 දන්තං නගන්ති සමිතීං දන්තං රුජ්ඣරුභති,
දන්තො සෙට්ඨො මනුස්සෙසු යොතිවාකාසං තීථිකඛිති.

322 වරමස්සතරා දන්තා ආජ්ඣයා ව සිකුචා,
කුඤ්ජර ව මහානාගා අන්තදන්තො තතො වරං.

323 නහි එතෙහි යානෙහි ගච්ඡෙස්ස අගතං දීසං,
යථාත්තතා සුදන්තන දන්තො දන්තන ගච්ඡති.

4 බනපාලකො² නාම කුඤ්ජරේ කටුකප්පභෙදනො දුක්ඛිවාරයො,³
බඤ්ඤා කබලං න භුඤ්ජති සුමරති නාගචනස්ස කුඤ්ජරේ.

1 වජ්ජදස්සිනො, ම. 2. බනපාලොකාම, ම.
3. දුක්ඛිවාරියොතිපි අංචි.

මිඛි යද්, හොති මහග්ගසො ච නිද්දුධිතා සමපරිචන්තසාසී,
මහාවරුහොච නිවාපසුට්ඨො ඉනප්පනං ගබ්භමුපෙති මජ්ඣේ.

ඉදං ඉරෙ චිත්තමචාරි වාරිකං,
යෙනිච්ඡකං යන් කාමං යථාසුඛං,
නදජ්ජහං නිග්ගහෙසසාමි¹ යොනිසො,
හන්ථපභින්නං විශ් අඛකුසග්ගහො.

අපමාදරතා හොථ සචිත්තමනුරකඛථ,
සුග්ගා උඛරථන්තානං පච්චෙක සන්තොව² කුජරො.

සවෙ ලහෙථ නිපකං සභායං
සඛිං චරං සාධුචිභාරි ධිරං;
අභිභුය්‍ය සබ්බානි පරිස්සයානි
චරෙය්‍ය නෙන්නන්තමනො සනීමා.

නො වෙ ලහෙථ නිපකං සභායං
සඛිං චරං සාධුචිභාරි ධිරං,
රුජ්ච රඨිං චිජිතං පභාය
ඵකො චරෙ මානඛගරඤ්ඤච නාගො.

ඵකස්ස චරිතං සෙයෙත
නන්ථ බාලෙ සභායතා,
ඵකො චරෙ න ච පාපානි කසිරු,
අපෙපාසසුනෙකා මානඛගරඤ්ඤච නාගො.

අන්මහි ජානමහි සුඛා සභායා
තුට්ඨි සුඛා යා ඉන්රීතරෙන,
ඉඤ්ඤං සුඛං ජීවිතසබ්බියමහි
සබ්බස්ස ඉක්ඛස්ස සුඛං පභාණං.

සුඛා මනෙත්තය්‍යතා³ ලොකෙ අථො පෙත්තෙත්තය්‍යතා සුඛා,
සුඛා සාමඤ්ඤතා ලොකෙ අථො බ්‍රහමඤ්ඤතා සුඛා.

සුඛං යාව ජරු සීලං සුඛා සඛා පතිට්ඨිතා,
සුඛො පඤ්ඤය පටිලාභො පාපානං අකරණං සුඛන්ති.

නාගවග්ගො නෙව්සනීමො.

1. නිග්ග ඤ්ඤසාමි, ම.

2. පච්චෙකසන්තොව, ම.

3. මෙත්තය්‍යතා, ම

334 මනුජස්ස පමනනවාරිනො නණ්ණා වඩ්ඪති මාලුචා, විශ,
සො පලවති හුරුහුරං එලමිච්ඡාව වනසමිං වානරො,

335 යං එසා සහතෙ ජමමි නණ්ණා ලොකෙ විසනතිකා,
සොකා නස්ස පවඩ්ඪනති අභිවුට්ඨංව¹ බිරණං.

336 යොවෙනං සහතෙ ජමමිං නණ්ණං ලොකෙ දුරවච්චං,
සොකා නමහා පපනනති උදබ්ඪ්ඤුව පොකබරා.

337 තං වො වදුමි හද්දං වො යාවනෙත්ථ සමාගතා,
නණ්ණාය මුලං බණ්ඨ උසිරඤොව බිරණං,
මා වො නලංව සොතොව මාරො හඤ්ඤ් පුනප්පනං.

338 ගථාපි මුල අනුපද්දවෙ දලො
ජිනොපි රුකොච පුනදෙව රුහති,
එවමපි නණ්ණානුසයෙ අනුගතෙ
නිබ්බන්තති දුකම්මිදමපුනප්පනං.

339 යස්ස ජනතිංසති සොතා මනාපස්සවණ්ණ හුසා,
වහා වහනති දුද්දිට්ඨිං සඛකප්පා රුහනිස්සිතා.

40 සවනති සබ්බධි සොතා ලතා උබ්බිජ්ඣ නිට්ඨති,
තඤ්ච දිස්වා ලතං ඡතං මුලං පඤ්ඤාය ඡ්ඤථ.

341 සරිතානි සිනෙහිතානිව සොමනස්සානි හවනති ජනතුනො,
තෙ සාතසිතා සුබෙසිනො තෙ වෙ ඡති ජරුපතා නරු.

42 තසිතාය පුරකබ්බතා පඡ පරිසප්පනති සසොචබ්ඤිනො,¹
සංයොජනසමනසත්තකා දුකම්මුපෙනති පුනප්පනං විරුය.

43 තසිතාය පුරකබ්බතා පඡ පරිසප්පනති සසොච බ්ඤිනො,²
තස්මා තසිතං විනොදයෙ භික්ඛු ආකඤ්ඤි³ විරුගමන්තනො

4 යො නිබ්බන්තො වනාබ්බුතො වනබ්බුතො වනමෙව බාවති,
තං පුග්ගලමෙථ⁴ පස්ඨ මුතො බ්බන්තමෙව බාවති.

45 නතං දලො⁵ බ්බන්තමාහු ධිරු
යදුයසං දුරුඡං බ්බන්තඤ්ච,
සාරත්තරත්තා මණ්ඤ්ඤාලෙසු
පුත්තෙසු දුරෙසුච යා අපෙකබා.

1. අභවච්චංව, අභවච්චි ව, සී. 2. බාබ්ඤො, ම.
3. ආකඤ්ඤො, ම. 4. පුග්ගලමෙව. කඤ්චි. 5. දලොගතං, ම.

346

එතං දලුහං බකිනමාහු ධිරා
මහාරිනං සීවිලං දුළපමුඤ්චං,
එතමපි ඡේත්වාන පරිබ්බජනති
නපෙකඛිනො¹ කාමසුඛං පහාය.

347

යෙ රාගරතනානුපතනති සොතං
සයං කතං මකකටකොච ඡුලං,
එතමපි ඡේත්වාන චජනති ධිරා
නපෙකඛිනො¹ සබ්බදුකඛං පහාය.

48

මුඤ්චි පුරෙ මුඤ්චි පච්ඡතො මජ්ඣෙ මුඤ්චි භවස්සපාරගු,
සබ්බන්ථි විමුත්තමානසො න දුන ජාතිජරං උපෙභිසී.

349

විතකකමට්ඨිතස්ස² ජනතුතො
නිබ්බරාගස්ස සුභානුපස්සිනො,
භියෙඤ තණ්හා පච්චිඨති
එසබ්බො දලුහං³ කරොති බකිනං.

350

විතකකුපසමෙව⁴ යො රතො අසුභං භාවයති සදා සතො,
එස බ්බො ව්‍යනතිකාහිති එසා ඡෙජ්ජති⁵ මාරබකිනං.

351

නිට්ඨිඛිතතො අසනනාසී විතතණ්හො අනඛිතණ්හො
අච්ඡද්දි භවසලලානි අනතිමායං සමුස්සයො.

352

විතතණ්හො අනාදානො නිරුත්තිපදකොවිදො,
අකරිතානං සනතිපාතං ජඤ්ඤා දුබ්බාපරුනිච,
ස වෙ අනතිමසාරීරො මහාපඤ්ඤා මහාදුරිසොති වුච්චති.

353

සබ්බාභිහු සබ්බවිදුහමසථි
සබ්බෙසු ධමමෙසු අනුපලිතො,
සබ්බඤ්ජනො තණ්හකඛියෙ විමුත්තො
සයං අභිඤ්ඤාය කමුද්දිසෙය්‍යං.

354

සබ්බදානං ධමමදානං ජිනාති
සබ්බං රසං ධමමරසො ජිනාති,
සබ්බං රතීං ධමමරතී ජිනාති
තණ්හකඛියො සබ්බදුකඛං ජිනාති.

1. අනපෙකඛිනො, සී.

2. විතකකමට්ඨිතස්ස, සී.

3. එසදලුහං, ම.

4. විතකකුපසමෙව, ම.

5. එසො, ම.

6. ඡද්දති, ම.

55

හනනති හොගා දුමෙමබං නො වෙ¹ පාරගවෙසිනො,
හොගනණ්හාය දුමෙමබං හනති අඤ්ඤව් අත්තනං.

56

තිණ්දෙසානි බෙනතානි රුගදෙසා අයං පජු,
තස්මා හි විතරුගෙසු දිනනං හොති මහජථලං.

57

තිණ්දෙසානි බෙනතානි දෙස දෙසා අයං පජු,
තස්මා හි විතදෙසෙසු දිනනං හොති මහජථලං.

58

තිණ්දෙසානි බෙනතානි මොහදෙසා අයං පජු,
තස්මා හි විතමොහෙසු දිනනං හොති මහජථලං.

59

තිණ්දෙසානි බෙනතානි ඉච්ඡාදෙසා අයං පජු,
තස්මා හි විගච්චෙජසු දිනනං හොති මහජථලං.

හණ්හාවගො චතුච්ඡන්තො.

60

වක්ඛනා සංචරෙ සාධු සාධු සොනෙන සංචරෙ,
සානෙන සංචරෙ සාධු සාධු ජිවහාය සංචරෙ.

61

කායෙන සංචරෙ සාධු සාධු වාචාය සංචරෙ,
මනසා සංචරෙ සාධු සාධු සබ්බජී සංචරෙ,
සබ්බජී සංචරො හික්ඛු සබ්බදුක්ඛා පමුවච්චි.

62

හත් සඤ්ඤතො පාදසඤ්ඤතො
වාචාසඤ්ඤතො² සඤ්ඤතුත්තමො,
අජකිත්තරතො සමාහිතො
ඵකො සංතුසිතො තමාහු හික්ඛුං.

63

යො මුඛසඤ්ඤතො හික්ඛු මත්තභාණී අනුදබ්බතො,
අත්ථං බමමඤ්ඤ දිපෙති මධුරං තස්ස භාසිතං.

64

බමමාරුමො බමමරතො බමමං අනුච්චිත්තං,
බමමං අනුස්සරං හික්ඛු සධම්මා න පරිභායති.

65

සලාභං නාතිමඤ්ඤයා නාඤ්ඤසං පිභයං චරෙ,
අඤ්ඤසං පිභයං හික්ඛු සමාධිං නාධි ගච්ඡති.

66

අපපලාභොපි වෙ හික්ඛු සලාභං නාතිමඤ්ඤති,
තං වෙ දෙවා පසංසන්ති සුඛාජ්චිං අනඤ්ඤතං.³

1. කාව, ම 2. වාචාස සඤ්ඤතො, සි. 3. සුඛාජ්චමකඤ්ඤතං, ම.

67 සබ්බසො නාමරූපසමිං යස්ස නන්ථි මමාසිතං,
අසනාව න සොවති ස වෙ හික්කුළු වුච්චති.

68 මෙනතාවිහාරි යො හික්කු පසනො ඛුඛසාසනො,
අධිකච්ඡ පදං සත්තං සබ්බාරූපසමං සුඛං.

69 සිඤ්ච හික්කු ඉමං නාවං සිත්තා තෙ ලුහුමෙස්සති,
ජෙත්වා රුගඤ්ච දොසඤ්ච තතො නිබ්බානමෙහිසි.

70 පඤ්ච ජ්ඤෙ පඤ්ච ජහෙ පඤ්චචුත්තරි භාවයෙ,
පඤ්ච සඤ්චාතීගො හික්කු ඔසතිණ්ණාතී වුච්චති.

කොස හික්කු මා ච පමාදෙ, මා තෙ කාමගුණේ හමස්සු¹ විත්තං,
මා ලොහගුලං ගිලී පමනො මා කඤ්ඤි දුක්ඛමිදන්තිවස්භමානො.

72 නන්ථි කොනං අපඤ්ඤස්ස පඤ්ඤා නන්ථි අකොසනො,
යමහි කොනඤ්ච පඤ්ඤාච ස වෙ නිබ්බානසත්තිකො

73 සුඤ්ඤාගාරං පට්ඨස්ස සත්තවිත්තස්ස හික්කුනො,
අමානුසී රති හොති සමමා ධමමං විපස්සනො.

74 යතො යතො සමමසති ඛකොනං උදයබ්බයං,
ලහති පීති පාමොජ්ජං අමනං නං ච්ඡන්තං.

75 තත්තායමාදී හවති ඉධ පඤ්ඤස්ස හික්කුනො,
ඉන්ද්‍රියගුහති සන්තූරිසී පාතීමොකෙඛව සංවරො.

76 මිත්තෙ හජස්ස කලුණේ සුඤ්ඤාච්චෙ අනඤ්ඤො.²
පට්ඨස්ථාර වුත්තස්ස ආචාරකුසලො සියා,
තතො පාමොජ්ජබහුලො දුක්ඛස්සත්තං කරස්සසී,

77 වස්සිකාවිය පුප්ථානී මද්දව්භානී³ පමුඤ්චති,
ඵචං රුගඤ්ච දොසඤ්ච විපපමුඤ්චථ හික්කවො

78 සත්තකායො සත්තවාචො සත්තවා සුසමාහිතො,
වත්තලොකාමිසො හික්කු උපසනොතී වුච්චති.

79 අත්තනා වොදයන්තානං පට්ඨමාසෙථ⁴ අත්තමත්තනා,⁵
සො අත්තගුණො සභිමා සුඛං හික්කු විහාහිසී.

1. රමස්ස, ම.   2. අනඤ්ඤො, ම.   3. පච්චව්භානී, ම.
4. පට්ඨමංසෙථ, ම.   5. අත්තනා, ම.

380

අත්තා හි අත්තනො නාථො අත්තා හි අත්තනො ගති,
තස්මා සක්කමස්සත්තානං අස්සං හද්‍රංච වාණීතේ.¹

381

පාමොජ්ජබහුලො හික්ඛු පසනො ඛුඛසාසනෙ,
අබ්ගචේඡ පදං සන්තං සඬ්ඛාරුපසමංසුඛං.

382

යො හචෙ දහරේ හික්ඛු සුක්ඛනී ඛුඛසාසනෙ,
සො ඉමං² ලොකං පභාසෙති අබ්භා වුත්තොච චඤ්චිමාති.

හික්ඛවග්ගො සක්ඛවිසතිමො.

383

ඡිඤ්ඤ සොතං පරක්කමි³ කාමෙපනුද ඛුඛමණ්ණ,
සඬ්ඛාරුතං ඛයං සුඤ්චා අකතක්කැසි ඛුඛමණ්ණ.

384

යදු චයෙසු බමෙමසු පාරගු භොති ඛුඛමණ්ණො,
අථස්ස සබ්බෙ සංයොගා අනිං ගච්ඡන්ති ජනතො.

385

යස්ස පාරං අපාරං වා පාරාපාරං න විජ්ජති,
වීතද්දරං විසං සුන්තං තමහං ඛුමි ඛුඛමණ්ණං.

386

ක්කාසිං වීරජමාසීනං කතතිච්චං අනාසචං,
උත්තමනිං අනුප්පන්තං තමහං ඛුමි ඛුඛමණ්ණං.

387

දිවා තපති ආදිච්චො රන්තිමාභාති චඤ්චිමා,
සන්තංඤා ඛන්තියො තපති ක්කාසී තපති ඛුඛමණ්ණො,
අථ සබ්බමභොරන්තිං ඛුඛො තපති තෙජසා.

388

බාහිතපාපොති⁴ ඛුඛමණ්ණො සමචරියා සමණොති වුච්චිඨ
පබ්බාරස්සන්තනො⁵ මලං තස්මා පබ්බජ්ජොති වුච්චිති.

389

න ඛුඛමණ්ණස්ස පහරෙස්ස නාස්ස වුක්ඛෙච ඛුඛමණ්ණො,
ධි ඛුඛමණ්ණස්ස භන්තාරං තනො ධි යස්ස වුක්ඛිති.

390

න ඛුඛමණ්ණස්ස තදකිඤ්චි සෙයෙඤ
යදු තිසෙධො මනසො පියෙහි,
යතො යතො හිංසමනො නිවන්තති
තතො තතො සමමනිමෙච දුක්ඛං.

1. "කො හි කාථො පරො සීසා"ති දුක්ඛපදෙහ සහ පඤ්ඤපදගාථා, ම.
2. සොමං, ම. 3. පරක්කමම, සී.
4. බාහිතපාපාහි, ම. 5. පබ්බාරස්සන්තනො, ම.

1

යස්ස කායෙන වාචාය මනසා නත්ථි දුක්ඛතං,
සංවුතං නීභි ඩානෙභි තමහං බුඤ්ඤි බ්‍රාහ්මණං.

2

යමහා ධම්මං විජ්ජෙනෙය්‍ය සමමාසමබ්බධදෙසිතං,
සකකච්චං නං නමසෙසෙය්‍ය අග්ගිහුත්තංච බ්‍රාහ්මණේ.

3

න ජට්ඨාභි ත භොනෙත්තන නජච්චා භොභි බ්‍රාහ්මණේ,
යමහි සච්චඤ්ඤා ධම්මොච සො සුචි සොච බ්‍රාහ්මණේ.

4

කිං තෙ ජට්ඨාභි දුමෙමධ කිං තෙ අජින සාරිඨා,
අබ්භනන්තරං තෙ ගහනං බාහිරං පරිමජ්ජසී.

පංසුකුලධරං ජන්තුං කිසං ධම්නිසජ්චතං,
එකං චනස්මිං කුසායන්තං තමහං බුඤ්ඤි බ්‍රාහ්මණං.

6

නවාහං බ්‍රාහ්මණං බුඤ්ඤි යොනිජං මන්තිසමභවං,
භොවාදී නාම සො භොති සචෙ භොති සකිඤ්ඤිනා,
අකිඤ්ඤිනං අනාද්‍යනං තමහං බුඤ්ඤි බ්‍රාහ්මණං.

7

සබ්බසංයොජනං ජෙඤ්ඤා යො චෙ න පරිනස්සති,
සඤ්ඤාතිහං විසඤ්ඤාන්තං තමහං බුඤ්ඤි බ්‍රාහ්මණං.

8

ජෙඤ්ඤා නඤ්ඤිං චරන්තඤ්ඤි සඤ්ඤමං¹ සහනුක්ඛමං,
උක්ඛිත්තපජ්ජිසං බුබ්බං තමහං බුඤ්ඤි බ්‍රාහ්මණං.

ඤ්

9

අකෙකාසං චධබ්බඤ්ඤි අද්දුට්ඨො යො තීරික්ඛති,
බන්ති බලං බලානිකං තමහං බුඤ්ඤි බ්‍රාහ්මණං.

00

අකෙකාඛනං චතචන්තං සීලචන්තං අනුස්සනං,
දන්තං අන්තිමසාරීරං තමහං බුඤ්ඤි බ්‍රාහ්මණං.

01

වාරිපොක්ඛරපනෙච ආරගෙරිච සාසපො,
යො න ලිමපති² කාමෙසු තමහං බුඤ්ඤි බ්‍රාහ්මණං.

02

යො දුක්ඛස්ස පජ්ජනාති ඉධෙච බ්‍රහ්මන්තනො,
පන්තභාරං විසඤ්ඤාන්තං තමහං බුඤ්ඤි බ්‍රාහ්මණං.

03

ගමහිරපඤ්ඤං මෙධාවිං මග්ගාමග්ගස්ස කොච්චං,
උත්තමජ්චං අනුප්පත්තං තමහං බුඤ්ඤි බ්‍රාහ්මණං.

1. සඤ්ඤමං, ම.

2. ගලිපති, සී.

- 04 අසංසඨිං ගභෙට්ඨිභි අනාගාමෙභි වුහසං,
අනොකසාරිං අප්පිච්ඡං තමහං බුමි බ්‍රාහ්මණං.
- 05 නිධාය දඤ්ඤං භුතෙසු තසෙසු ථාවරෙසුචි,
යො න භ ත්ති න සාතෙහි තමහං බුමි බ්‍රාහ්මණං.
- 06 අවිරුඛං විරුඛෙසු අත්තදඤ්ඤං නිබ්බුතං,
සාදනෙසු අනාද්‍යනං තමහං බුමි බ්‍රාහ්මණං.
- 07 යසුරුගො ච දොසො ච මානො මකෙතා ච පාතීනො,
සාසපොරිච ආරග්ගා¹ තමහං බුමි බ්‍රාහ්මණං.
- 08 අකකකසංචිඤ්ඤපභිං² ගිරං සච්චං උදිරගෙ,
යාය නාභිසජෙ කඤ්චි තමහං බුමි බ්‍රාහ්මණං.
- 09 යොධ ද්‍රුමං ව රසසං වා අඤ්ඤාද්‍රුමං සුභාසුභං,
ලොකෙ අදිත්තං නාදිග්ගි තමහං බුමි බ්‍රාහ්මණං.
- 10 ආසා යසු න විජ්ජනති අසමීං ලොකෙ පරමනිචි,
නිධසයං විසඤ්ඤානතං තමහං බුමි බ්‍රාහ්මණං.
- 411 යසුරුගො න විජ්ජනති අඤ්ඤාය අකථංකපී,
අමතොගධං අනුප්පත්තං තමහං බුමි බ්‍රාහ්මණං.
- 412 යොධ පුඤ්ඤඤච පාපඤ්ච උභො සඛනං උපච්චගා,
අසොකං විරජං සුඤ්ඤං තමහං බුමි බ්‍රාහ්මණං.
- 413 චඤ්ච විමලං සුඛං විප්පසන්නමනාවිලං,
නාදිග්ගචපරිකම්භං තමහං බුමි බ්‍රාහ්මණං.
- 414 යො ඉමං³ පළිපථං දුග්ගං සංසාරං මොහමච්චනා,
නිණ්ණො පාරඛතො ක්කාඨි අනෙතො අකථංකපී,
අනුපාද්‍ය නිබ්බුතො තමහං බුමි බ්‍රාහ්මණං.
- 415 යොධ කාමෙ පහනුතො⁴ අනාගාමෙ පරිබ්බජෙ,
කාමගචපරිකම්භං තමහං බුමි බ්‍රාහ්මණං.
- 416 යොධ තණ්හං පහනුතො⁴ අනාගාමෙ පරිබ්බජෙ,
තණ්හගච පරිකම්භං තමහං බුමි බ්‍රාහ්මණං.
- 417 ගිත්වා මානුසකං යොගං දිබ්බං යොගං උපච්චගා,
සබ්බයොගවිසංසුත්තං තමහං බුමි බ්‍රාහ්මණං.
- 418 ගිත්වා රහිං අරහිඤ්ච සිතිගුතං නිරුපබ්බං,
සබ්බලොකාභිභුං ඵරං තමහං බුමි බ්‍රාහ්මණං.

---

1. පරප්පා, ම.
2. පුඤ්ඤාපිභිං, කප්ඵ.
3. යොමං පළිපථං, ම.
4. පහනුතො, සි.

19
20
21
22
23

වුහිං යො වෙදී සන්තානං උපපතති ඤච සබ්බසො,
අසන්තං සුගතං බුධං තමහං බ්‍රුමි බ්‍රාහ්මණං.

යස්ස ගතීං න ජානන්ති දෙවා ගක්ඛබ්බමානුසා,
බිණ්ණසචං අරහන්තං තමහං බ්‍රුමි බ්‍රාහ්මණං.

යස්ස පුරෙ ච පච්ඡා ච මජ්ඣෙ ච නත්ථි කි ඤචන්තං,
අකි ඤචන්තං ඤාදානං තමහං බ්‍රුමි බ්‍රාහ්මණං.

උසහං පචරං චිරං මග්ගසිං විජ්ඣාපීනං,
අනෙජං නභාතකං බුධං තමහං බ්‍රුමි බ්‍රාහ්මණං.

පුබ්බෙනිවාසං යො වෙදී සග්ගාපාය ඤච පස්සති,
අථො ජාතිකබ්බං පනො අභි ඤ්ඤාචොසිතො මුහි,
සබ්බි වොසිත වොසානං තමහං බ්‍රුමි බ්‍රාහ්මණන්ත.

බ්‍රාහ්මණවග්‍යො ජබ්බිසතිමො.

වග්ගදදනං.

යමකප්පමාදො චිත්තං පුප්ථං බාලොන පණ්ඨිතො,
අරහන්තො සහසෙසන පාපදණ්ඩන නෙදස.

ජරා අන්තා ච ලොකො ච බුධො සුඛ පීඨෙන ච,
කොඛො මල ඤච ධම්මචෙද්ධි මග්ගවග්ගෙන චීසති.

පකිණ්ණං නිරථො නාගො නණ්ණා භික්ඛු ච බ්‍රාහ්මණො,
එතෙ ජබ්බිසතිවග්ගා දෙසිතා දිව්වබ්ඤ්ඤානා.

ගාමුදදනං.

යමකෙ වීසති ගාථා අප්පමාදමහි වාදස,
එකාදස වින්ත වග්ගෙ පුප්ථවග්ගමහි සොලුස.

බාලෙ සන්තරස ගාථා පණ්ඨිතමහි චතුදදස,
අරහන්ත දස ගාථා සහසෙස ගොන්ති සොලුස.

තෙරස පාපවග්ගමහි දණ්ඩමහි දස සන්තව,
එකාදස ජරවග්ගෙ අන්තවග්ගමහි වාදස.

වාදස ලොකවග්ගමහි බුධවග්ගමහි සොලුස.
සුබෙ ච පීඨවග්ගෙ ච ගාථායො ගොන්ති වාදස.

වුදදස කොඛවග්ගමහි මලවග්ගෙකචීසති,
සන්තරස ච ධම්මචෙද්ධි මග්ගවග්ගමහි සොලුස.

පකිණ්ණං සොලුසගාථා නිරථො නාගෙ චතුදදස,
වාචීසති නණ්ණා වග්ගමහි තෙවීස භික්ඛු වග්ගිකා.

වන්තාලුස ච ගාථායො බ්‍රාහ්මණෙ වග්ගමුත්තමේ,
ගාථා සතානි වන්තාරි වෙචීසා ච පුතාපරෙ,
ධම්මපදෙ නිපාතමහි දෙසිතා දිව්වබ්ඤ්ඤානානි.

ධම්මපදපාලි නිඝිතා.

(බුද්දකනිකාසො)

උද්‍යාන පාලි.

නමෝ නසා භගවතො අරහතො
සමමා සමබ්බසා.

බොධිවග්ගො පඨමො.

1 සුතං.

එවං මෙ සුතං එකං සමයං භගවා උරුච්චොයං විහරති නජ්ජ
නෙරඤ්ජරය නිරෙ බොධිරුකනිච්චලෙ පඨමාභිසම්බුද්ධො. තෙන
බො පන සමයෙන¹ භගවා සන්තාහං එකපලලඛෙන නිසිනො
හොති විමුත්තිසුඛා² පටිසංවෙදී. අඵ බො භගවා නසා සන්තාහසා
අවගෙහ නමනා සමාබ්මනා වුට්ඨිතින්වා රත්තියා පඨමං යාමං.
පටිච්චසමුප්පාදං අනුලොමං සාධුකං මනසාකාසි:—

“ඉති ඉමසමිං සති ඉදං හොති, ඉමස්සුප්පාදා ඉදං උප්පජ්ජති,
යදීදං අවිජ්ජ පච්චයා සබ්බාගං, සබ්බාරපච්චයා විඤ්ඤාණං,
විඤ්ඤාණපච්චයා නාමරූපං, නාමරූපපච්චයා සලායතනං, සලා
යතනපච්චයා එසෙසා, එසෙසපච්චයා චෙදනා, චෙදනාපච්චයා
තණ්හා, තණ්හාපච්චයා උපාදානං, උපාදානපච්චයා භවො, භව
පච්චයා ජාති, ජාතිපච්චයා ජරාමරණං සොකපරිදෙවදුකබ්බෙදෙම
නස්සුපායාසා සම්භවන්ති, එවමෙතසා කෙවලසා දුකබ්බකිකිසා
සමුදයො හොති”ති.

අඵ බො භගවා එනමන්ථං විදීන්වා තායං චෙලොයං ඉමං උද්‍යානං
උදනෙසි:—

“යදා භවෙ පාතුභවන්ති බමමා
ආනාපිනො ක්කායනො බ්‍රාහ්මණස්ස,
අඵස්ස කබ්බා වපයන්ති සබ්බා
යනො පජ්ජන්ති සහෙනුබමම”ති.

1. තෙන සමයෙන, විභය පාලි. 2. විමුත්තිසුඛා, ම.

2 සුභත.

එවං මෙ සුභත. එකං සමයං හඟවා උරුවෙලායං විහරති නරජු නෙරඤ්ජරය තිරෙ බොධිරුක්ඛමුලෙ පඨමාභිසම්බුධො. තෙන ඛො පන සමයෙන¹ හඟවා සත්තාහං එකපලලඛෙන නිසි නොනා හොති විමුත්තිසුඛා² පටිසංවෙදී. අථ ඛො හඟවා නසස් සත්තාහසස් අව්වයෙන නමනා සමාධිමනා වුට්ඨිතිත්වා රත්තියා මජ්ඣමං යාමං පටිච්චසමුප්පාදං පටිලොමං සාධුකං මනසාකාසී:-

“ඉති ඉමසමිං අසති ඉදං න හොති, ඉමසස් නිරොධා ඉදං නිරු ජ්ඣති, යදිදං අවිජ්ජානිරොධා සඛාරානිරොධො, සඛාරානිරොධා විඤ්ඤාණනිරොධො, විඤ්ඤාණනිරොධා නාමරූපනිරොධො, නාම රූපනිරොධා සමායතනනිරොධො, සමායතනනිරොධා එසස් නිරොධො, එසස්නිරොධා වෙදනානිරොධො, වෙදනානිරොධා තණ්හානිරොධො, තණ්හානිරොධා උපාදානනිරොධො, උපාදාන නිරොධො හවනිරොධො, හවනිරොධා ජාතීනිරොධො, ජාතීනිරොධා ජරමරණං. සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනසස්සපායාසා නිරුජ්ඣන්ති, එවමෙනසස් කෙවලසස් දුක්ඛක්ඛක්ඛසස් නිරොධො හොති”ති.

අථ ඛො හඟවා එතමත්ථං විදීත්වා නායං වෙලායං ඉමං උද්‍යනං උද්‍යනෙසී:-

“යදු හවෙ පාතුහවන්ති ධම්මා,
ඤ්ඤාපිනො ක්කායතො බ්‍රාහ්මණස්ස,
අථස්ස කඛ්ඛා වපයන්ති සබ්බා
යතො ඛයං පච්චයානං අවෙදී”ති.

3 සුභත.

එවං මෙ සුභත. එකං සමයං හඟවා උරුවෙලායං විහරති නරජු නෙරඤ්ජරය තිරෙ බොධිරුක්ඛමුලෙ පඨමාභිසම්බුධො. තෙන ඛො පන සමයෙන¹ හඟවා සත්තාහං එකපලලඛෙන නිසි නොනා හොති විමුත්තිසුඛා² පටිසංවෙදී. අථ ඛො හඟවා නසස් සත්තාහසස් අව්වයෙන නමනා සමාධිමනා වුට්ඨිතිත්වා රත්තියා පච්ඡමං යාමං පටිච්චසමුප්පාදං අනුලොමපටිලොමං සාධුකං මනසාකාසී:-

“ඉති ඉමසමිං සති ඉදං හොති, ඉමසස්සපාදා ඉදං උප්පජ්ජති, ඉමසමිං අසති ඉදං න හොති, ඉමසස් නිරොධා ඉදං නිරුජ්ඣති, යදිදං අවිජ්ජාපච්චයා සඛාරා, සඛාරාපච්චයා විඤ්ඤාණං, විඤ්ඤාණං

1. තෙන අමයෙන, විනයපාළි. 2. විමුත්තිසුඛං, ම.

පව්වයා නාමරූපං, නාමරූපපව්වයා සලායතනං, සලායතන පව්වයා එසෙසා, එසසපව්වයා වෙදනා, වෙදනාපව්වයා තණ්හා, තණ්හාපව්වයා උපාදානං, උපාදානපව්වයා භවො, භවපව්වයා ජාති, ජාතිපව්වයා ජරාමරණං සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසා සමභවන්ති, එවමෙනස්ස කෙවලස්ස දුක්ඛක්ඛක්ඛිස්ස සමුදයො භොති, අවිජ්ජායනෙව අසෙසවිඳගතිරොධා සංඛාරනිරොධො, සච්චාරනිරොධා විඤ්ඤාණනිරොධො, විඤ්ඤාණනිරොධො නාමරූපනිරොධො, නාමරූපනිරොධො සලායතනනිරොධො, සලායතනනිරොධො එසසනිරොධො, එසසනිරොධො වෙදනානිරොධො, වෙදනානිරොධො තණ්හානිරොධො, තණ්හානිරොධො උපාදානනිරොධො, උපාදානනිරොධො භවනිරොධො, භවනිරොධො ජාතීනිරොධො, ජාතීනිරොධො ජරාමරණං සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසා නිරුජ්ඣන්ති, එවමෙනස්ස කෙවලස්ස දුක්ඛක්ඛක්ඛිස්ස නිරොධො භොති”ති.

අථ බො භගවා එතමන්ථං විදිත්වා තායං වෙලායං ඉමං උදානං උදානෙසී:-

“යද භවෙ පාතුභවන්ති ධම්මා
 ආතාපිනො ක්කායතො බ්‍රාහ්මණස්ස,
 විබුජ්ජයං නිට්ඨති මාරසෙනං
 සුරියොව ඔභාසයමනනච්ඡිකම්”න්ති.

4 සුභතං.

එවං මෙ සුභතං එකං සමයං භගවා උරුවෙලායං විහරති නජ්ජා නෙරඤ්ඤාය නිරො අජපාලනිග්‍රොඛො¹ පඨමාභිසම්බුද්ධො. තෙන බො පන සමයෙන² භගවා සත්තාහං එකපලලඛිකන නිසී නොනා භොති විමුත්තිසුඛං³ පටිසංවෙදී. අථ බො භගවා තස්ස සත්තාහස්ස අව්වයෙන තමනා සමාධිමනා වුට්ඨාසී. අථ බො අඤ්ඤා තරො භුභුඛිතජ්ජිකො බ්‍රාහ්මණො යෙන භගවා තෙනුපසඛිකම්. උපසඛිකම්ත්වා භගවතා සඬ්ඨං සමෙමාදි සමෙමාදනීයං කථං සාරණීයං විනිසාරෙත්වා එකමනතං අට්ඨාසී. එකමනතං ඤීතො බො සො බ්‍රාහ්මණො භගවනතං එතදවොච:-

“කිත්තාවතා නුඛො භො ගොතම, බ්‍රාහ්මණො භොති? කතමෙ ව පන බ්‍රාහ්මණකරණා ධම්මා?”ති⁴

අථ බො භගවා එතමන්ථං විදිත්වා තායං වෙලායං ඉමං උදානං උදානෙසී:-

1. නිප්ප්‍රාධම්මිල, විකසපාලි.
 2. තොසමයෙන, තප්ථව.
 3. විමුත්තිසුඛං, ම.
 4. බ්‍රාහ්මණකාරකා, ම.

“යො බ්‍රාහ්මණෝ බාහිතපාපධමමො
 නිඝ්‍රහ්‍රදෙතො නිකකසාවො යතතො
 වෙදනනග්‍ර වුසිතබ්‍රහ්මචරියො
 ධමමෙන සො බ්‍රහ්මවාදං වදෙය්‍ය
 යස්සස්සද නත්ථි කුභිස්සථි ලොකෙ”ති.

5 සුභං.

එවං මෙ සුභං එකං සමයං භගවා සාවඤ්ඤං විහරති ජෙන වනෙ අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා ව සාරිපුත්තො, ආයස්මා ව මහාමොග්ගලොතො, ආයස්මා ව මහාකස්සපො, ආයස්මා ව මහාකල්වායනො, ආයස්මා ව මහාකොට්ඨිකො ¹, ආයස්මා ව මහාකප්පිනො, ආයස්මා ව මහාවුජ්ජො, ආයස්මා ව අනුරුද්ධො, ආයස්මා ව රෙවතො, ආයස්මා ව ආනන්දො ² යෙන භගවා තෙනුපසඛතමංසු. අද්දසා ඛො භගවා තෙ ආයස්මිනෙහ දුරතොච ආගච්ඡන්තෙ දිස්වාන භික්ඛු ආමනෙත්ති: “එතෙ භික්ඛවෙ බ්‍රාහ්මණ ආගච්ඡන්ති, එතෙ භික්ඛවෙ බ්‍රාහ්මණ ආගච්ඡන්ති”ති. එවං වුත්තෙ අක්ඛන්තො බ්‍රාහ්මණඡරිකො භික්ඛු භගවන්තං එතදවොච: “කිත්තාවතා නුඛො භනෙත්ත, බ්‍රාහ්මණො භොති? කතමෙ ව පන බ්‍රාහ්මණකරණො? ධමමො?”ති.

අථ ඛො භගවා එතමන්ඨං විදිත්වා තායං වෙලායං ඉමං උද්‍යනං උද්‍යනෙසී:—

“බාඡ්ඤා පාපකෙ ධමමෙ යෙ චරන්ති සද්‍ද සත්‍යා,
 ඛිණ්සංයොජනා බුද්ධා තෙවෙ ⁴ ලොකස්මිං බ්‍රාහ්මණො”ති.

6 සුභං.

එවං මෙ සුභං එකං සමයං භගවා රාජගහෙ විහරති වෙථ වනෙ කලඤ්ඤකතිවාපෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා මහාකස්සපො පිපපලී³ ගුහායං විහරති ආබාධිකො දුක්ඛිතො බාලුහිලාතො. අථ ඛො ආයස්මා මහාකස්සපො අපරෙන සමයෙන තමහා ආබාධා වුට්ඨාසී. අථ ඛො ආයස්මතො මහාකස්ස පස්ස තමහා ආබාධා වුට්ඨිතස්ස එතදභොසී: “යනුනාහං රාජගහං පිණ්ඩාය පටි ⁵ සය්‍ය”න්ති තෙන ඛො පන සමයෙන පඤ්චමන්තාති

1, මහාකොට්ඨිකා, ම, 2, තන්ද්‍රො, ම, 3, බ්‍රාහ්මණකාරකා, ම
 4, තෙව, සී, 5, පිපඵලිකත්ථි, සීඛෙලි, ම,

දෙවනාසනානි උස්සුකකං ආපනනානි භොනති ආයස්මතො මහා කසපස්ස පිණ්ඩපානපටිලාභාය. අථ බො ආයස්මා මහාකසපො නානි පඤ්චමනනානි දෙවනාසනානි පටිකඛිපිත්වා පුබ්බණ්ඨසමයං නිවාසෙත්වා පත්තවිවරමාදාය රුජගහං පිණ්ඩාය පාවිසී. යෙන දුමුද්දවිසිඛා කපණ්විසිඛා පෙසකාරවිසිඛා, අද්දසා බො හගවා ආයස්මනං මහාකසපං රුජගහං පිණ්ඩාය චරන්තං යෙන දුමුද්දවිසිඛා කපණ්විසිඛා පෙසකාරවිසිඛා.

අථ බො හගවා එතමන්ථං විදිත්වා නායං චෙලායං ඉමං උදානං උදානෙසී:-

“අනඤ්ඤපොසිං අඤ්ඤානං දන්තං සාරෙ පතිට්ඨිතං,
බිණ්ණාසවං චන්තදෙසං තමහං බුමි බ්‍රාහ්මණ්”නති.

7 සුභතං.

එවං මෙ සුභං එකං සමයං හගවා පාචායං¹ විහරති අජකලාප කෙ චෙතියෙ අජකලාපකසස් යකඛස්ස හවනෙ. තෙන බො පන සමයෙන හගවා රන්තකිකාරතීම්සායං අබ්බොකාසෙ නිසීනො භොති. දෙමො ච එකමෙකං පුසායති. අථ බො අජකලාපකො යකෙඛා හගවතො හයං ජමිතිතන්තං ලොමහංසං උපපාදෙතුකා මො යෙන හගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්ත්වා හගවතො අවිදුරෙ තිකඛිතත්වා අකකුලො පකකුලොති අකකුලපකකුලිකං අකාසී “එසො තෙ සමණ පිසාවො”ති.

අථ බො හගවා එතමන්ථං විදිත්වා නායං චෙලායං ඉමං උදානං උදානෙසී:-

“යදා සකෙසු ධමෙමසු පාරගු භොති බ්‍රාහ්මණො,
අථ එතං පිසාවඤ්ච පකකුලඤ්චොතිවන්තති”නති.

8 සුභතං.

එවං මෙ සුභං එකං සමයං හගවා සාවන්තියං විහරති ජෙන වනෙ අනාථපිණ්ඩකසස් ආරමෙ. තෙන බො පන සමයෙන ආයස්මා සඛිතාමජී සාවන්තියං අනුපපනො භොති හගවන්තං දස්සනාය. අසොසාසී බො ආයස්මතො සඛිතාමජීස්ස පුරුණදුරිධිකා “අයෙක කිර සඛිතාමජී සාවන්තියං අනුපපනො”ති. සාදරකං ආදාය ජෙන වනං අගමාසී. තෙන බො පන සමයෙන ආයස්මා සඛිතාමජී

1, පාටලියං, කක්ඛි.

අක්කුතරසමිං රුක්ඛවුලෙ දිවාචිභාරං නිසිනොනා භොති. අඵ බො ආයස්මතො සඛිතාමජිස්ස පුරුණදුතීයිකා යෙනායස්මා සඛිතාමජි තෙනුපසඛිතමි. උපසඛිතමිනා ආයස්මනං සඛිතාමජිං එතද වොච: “බුද්දපුත්තාමහි සමණ, පොස ම”නති. එවං වුනොන ආයස්මා සඛිතාමජි තුණහි අභොසි. දුතීයමපි බො ආයස්මතො සඛිතාමජිස්ස පුරුණදුතීයිකා ආයස්මනං සඛිතාමජිං එතදවොච: “බුද්දපුත්තා මහිසමණ, පොස ම”නති. දුතීයමපි බො ආයස්මා සඛිතාමජි තුණහි අභොසි. තතීයමපි බො ආයස්මතො සඛිතාමජිස්ස පුරුණදුතීයිකා ආයස්මනං සඛිතාමජිං එතදවොච: “බුද්දපුත්තාමහි සමණ, පොස ම”නති. තතීයමපි බො ආයස්මා සඛිතාමජි තුණහි අභොසි. අඵ බො ආයස්මතො සඛිතාමජිස්ස පුරුණදුතීයිකා නං දුරකං ආයස්ම තො සඛිතාමජිස්ස පුරතො නික්ඛිපිනා පකකමි “එස තෙ සමණ, පුනොනා පොස න”නති. අඵ බො ආයස්මා සඛිතාමජි නං දුරකං නෙව ඔලොකෙසි නපි ආලපි. අඵ බො ආයස්මතො සඛිතාමජිස්ස පුරුණදුතීයිකා අචිදුරං ගන්තා අපලොකෙනති අදදස ආයස්මනං සඛිතාමජිං නං දුරකං නෙව ඔලොකෙනනං නපි ආලපනං. දිස්වානස්සා එතදභොසි: “නවායං සමණො පුනොනපි අත්ථ කො”ති. තතො පටිනිවතනිනා දුරකං ආදාය පකකමි. අදදසා බො භගවා දිබ්බෙන චක්ඛුනා විසුඤ්ඤාන අතිකකන්තමානුසිකෙන ආයස්මතො සඛිතාමජිස්ස පුරුණදුතීයිකාය එවරුපං විපසකාරං. අඵ බො භගවා එතමන්ඨං විදිනා නායං වෙලායං ඉමං උද්‍යනං උද්‍යනෙසි:-

“ආයනතිං නාහිනඤ්ඤාති පකකමනතිං න සොචති,
සඛිතා සඛිතාමජිං වුතනං තමහං බුමි බුග්ගමණ”නති.

9 සුභත.

එවං මෙ සුභං එකං සමයං භගවා ගයායං විහරති ගයාසීසෙ. තෙන බො පන සමයෙන සමබහුලා ජට්ටො සීනාසු භෙමනතිකාසු රතතිසු අන්තරට්ඨකෙ හිමපානසමයෙ ගයායං උමුඤ්ජනතිපි නිමුඤ් ජනතිපි උමුඤ්ජනතිමුඤ්ජමපි කරොනති ඔසිඤ්ඤානතිපි අගතිමපි ජුභනති. ඉමිනා සුඛි,ති’ අදදසා බො භගවා තෙ සමබහුලෙ ජට්ටෙ සීනාසු භෙමනතිකාසු රතතිසු අන්තරට්ඨකෙ හිමපානසමයෙ ගයා යං උමුඤ්ජනොපි නිමුඤ්ජනොපි උමුඤ්ජනතිමුඤ්ජං කරොනොපි ඔසිඤ්ඤානොපි අගතිමපි ජුභනො ‘ඉමිනා සුඛි’ති. අඵ බො භගවා එතමන්ඨං විදිනා නායං වෙලායං ඉමං උද්‍යනං උද්‍යනෙසි:-

“න උදකෙන සුචි භොති බහෙදන්ඨ නභායති ජනො,
යමහි සචචඤ්ඤා ධමෙමා ච සො සුචි සො ච බුග්ගමණ”ති.

10 සුභත.

එවං මෙ සුභතං එකං සමයං භගවා සාවඤ්ඤියං විහරති ජේතව නෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන බො පන සමයෙන බාහියො දුරුවිරියො සුපාරකෙ¹ පටිවසති සමුද්දානිරො. සක්කතො භොති ගරුකතො මානිතො පුජිතො අපචිතො, ලාභී විවරපිණ්ඩපාඨ සෙනාසන ගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරිකබාධනං. අථ බො බාහිය ස්ස දුරුවිරියස්ස රභොගතස්ස පටිසලලිනස්ස එවං වෙනසො පරි විතකෙකා උදපාදි: “යෙව බො කෙවි² ලොකෙ අරභනෙතො වා අර භනනමග්ගං වා සමාපනනා අභං තෙසමඤ්ඤනරො”ති. අථ බො බාහියස්ස දුරුවිරියස්ස පුරුණසාලොභිතා දෙවතා අනුකම්පිකා අනුකාමා බාහියස්ස දුරුවිරියස්ස වෙනසා වෙනොපරිවිතකක මඤ්ඤාය යෙන බාහියො දුරුවිරියො තෙනුපසඬකම්. උපසඬක මිත්වා බාහියං දුරුවිරියං එතදවොච: “නෙව බො තුං බාහිය, අරභා, නාපි අරභනනමග්ගං වා සමාපනෙතො, සාපි තෙ පටිපදා නඤ්ඤියායවං තුං අරභා අස්ස,³ අරභනනමග්ගං වා සමාපනෙතො”ති. අථ “කො චරති සදෙවකෙ ලොකෙ අරභනෙතො වා, අරභනනමග්ගං වා සමාපනෙතො?”ති. “අනී බාහිය, උත්තරෙසු ජනපදෙසු සාවඤ්ඤි නාමනගරං තඤ්ඤි සො භගවා එතරගි විහරති අරභං සමමාසමිඤ්ඤි දො, සොභී බාහිය, භගවා අරභා වෙච, අරභනනාය ච ධම්මං දෙසෙති”ති. අථ බො බාහියො දුරුවිරියො නාය දෙවතාය සංවෙ ජිතො නාවදෙව සුපාරකා⁴ පක්කම් සබ්බන්ථි එකරනතිපරිචා සෙන, යෙන සාවඤ්ඤි ජේතවනං අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමො⁵ තෙනු පසඬකම්. තෙන බො පන සමයෙන සමබලලා භිකඤ්ඤි අබොතා කාසෙ චඬකමනති. අථ බො බාහියො දුරුවිරියො යෙන තෙ භිකඤ්ඤි තෙනුපසඬකම්. උපසඬකමිත්වා තෙ භිකඤ්ඤි එතදවොච: “කභනනු බො භනෙත එතරගි සොභගවා විහරති? අරභං සමමාසමිඤ්ඤි දො, දස්සනකාමමනා මයං තං භගවනනං⁶ අරභනනං සමමාසමිඤ්ඤි දො”නති. “අනතරසරං පටිච්චියා බො බාහිය, භගවා පිණ්ඩායා”ති. අථ බො බාහියො දුරුවිරියො තරමානරුපො ජේතවනා නීකම් මිත්වා සාවඤ්ඤි පටිසිත්වා අදදස භගවනනං සාවඤ්ඤියං පිණ්ඩාය වර නනං පාසාදිකං පාසාදනියං සනතිඤ්ඤියං සනනමානසං උත්තම දමථසමථමනුප්පනනං⁷ දනනං ගුත්තං යතිඤ්ඤියං නාගං. දිස්වාන යෙන භගවා තෙනුපසඬකම්. උපසඬකමිත්වා භගවතො පාදෙ සිරසා නිපතීත්වා භගවනනං එතදවොච: “දෙසෙතු මෙ භනෙත භගවා ධම්මං දෙසෙතු සුගතො ධම්මං යං මමස්ස දිසරතනං භිතාය සුබායා”ති. එවං චුත්තෙත භගවා බාහියං දුරුවිරියං එතද වොච: “අකාලො බො නාව බාහිය, අනතරසරං පටිච්චිමනා පිණ්ඩා

1. සුපාරකෙ, ම. 2. යෙ බො කෙවි, ම. 3. අස්සසි, ම. 4. සුපාරකමනා, ම.
 5. භගවා සාවඤ්ඤියං විහරති ජේතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ, සි.
 6. දස්සනකාමමනා භගවනනං, ම. 7. උත්තමසමථදමථමනුප්පනනං, ම.

යා”නි. දුතියමපි ඛො බාහියො දුරුවිරියො භගවනනං එතදවොච:
 “දුජ්ජනං ඛො පනෙනං භනෙන භගවනො වා ජ්චිතනනරුයානං,
 මඥහං වා ජ්චිතනනරුයානං. දෙසෙනු මෙ භනෙන භගවා ඛමමං
 දෙසෙනු සුගතො ඛමමං යං මමස්ස දිඝරනනං හිතාය සුඛායා”නි.
 දුතියමපි ඛො භගවා බාහියං දුරුවිරියං එතදවොච: “අකාලො
 ඛො නාව බාහිය, අනනරඝරං පවිට්ඨමනා පිණ්ඩායා”නි. තතියමපි
 ඛො බාහියො දුරුවිරියො භගවනනං එතදවොච: “දුජ්ජනං ඛො
 පනෙනං භනෙන, භගවනො වා ජ්චිතනනරුයානං, මඥහං වා ජ්චි
 තනනරුයානං. දෙසෙනු මෙ භනෙන භගවා ඛමමං. දෙසෙනු
 සුගතො ඛමමං යං මමස්ස දිඝරනනං හිතාය සුඛායා”නි. තස්මා
 තිභතෙ බාහිය, එවං සිකඛිතබ්බො: “දිට්ඨෙදි ධ්ට්ඨමනනං භවිස්සති,
 සුතෙ සුතමනනං භවිස්සති, මුතෙ මුතමනනං භවිස්සති, විඤ්ඤුතෙ
 විඤ්ඤුතමනනං භවිස්සති”නි. එවං හිතෙ බාහිය, සිකඛිතබ්බං
 “යතො ඛො තෙ බාහිය, දිට්ඨෙදි ධ්ට්ඨමනනං භවිස්සති, සුතෙ සුතම
 නනං භවිස්සති මුතෙ මුතමනනං භවිස්සති විඤ්ඤුතෙ විඤ්ඤුතම
 නනං භවිස්සති, තතො නිං බාහිය, න තෙන, යතො නිං බාහිය න
 තෙන, තතො නිං බාහිය, න තස්මි, යතො නිං බාහිය, න තස්මි,
 තතො නිං බාහිය, නෙවිධි, න හුරං, න උභයමනනරෙන එසෙව
 නො දුක්ඛස්සා”නි. අථ ඛො බාහියස්ස දුරුවිරියස්ස භගවනො
 ඉමාය සඛඛිතනාය ඛමමදෙසනාය නාවදෙව අනුපාදාය ආසවෙහි
 චිතනං විමුච්චි. අථ ඛො භගවා බාහියං දුරුවිරියං ඉමිනා සඛඛි
 තෙන න ඔවාදෙන ඔවදිනො පකකමි. අථ ඛො අචිරපකකනනස්ස
 භගවතො බාහියං දුරුවිරියං ගාවි කරුණුවච්ඡා අබ්ච්චාණෙත්වා ජ්චිතා
 චොරොපෙසි. අථ ඛො භගවා සාවච්චියං පිණ්ඩාය වරිනො පච්ඡා
 භනනං පිණ්ඩපානපටිකකඥො සමබහුලෙහි භික්ඛුහි සඛිං නගරමනා
 නිකඛිමිනො අද්දස බාහියං දුරුවිරියං කාලකතං. දිස්වාන භික්ඛු
 ආමනොසි: “ගණ්ඨථ භික්ඛවෙ බාහියස්ස දුරුවිරියස්ස සරීර
 කං මඤ්චකං ආරොපෙත්වා නිහරිනො කොපෙථ ධූපඤ්චස්ස කරොථ
 සමුභමචාරී වො භික්ඛවෙ කාලකතො”නි. “එවං භනෙන”නි
 ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො පටිස්සුත්වා බාහියස්ස දුරුවිරියස්ස
 සරීරකං මඤ්චකං ආරොපෙත්වා නිහරිනො කොපෙත්වා ධූපඤ්චස්ස
 කරිනො ඥෙන භගවා තෙනුපසඛතමිංසු. උපසඛතමිනො භගවනනං
 අභිවාදෙත්වා එකමනනං නිසීදිංසු. එකමනනං නිසීනො ඛො තෙ
 භික්ඛු භගවනනං එතදවොචු: “දඬුං භනෙන, බාහියස්ස දුරුවිරි
 යස්ස සරීරං. ධූපොචස්ස කතො? තස්ස කා ගති? කො අභිසමපඤ
 යො”?නි. “පණ්ඨිතො භික්ඛවෙ, බාහියො දුරුවිරියො. පච්චපාදී 1
 ඛමමස්සානුඛමමං. නව මං ඛමමාධිකරණං විභෙසෙසි. පරිනිබ්බු
 තො භික්ඛවෙ, බාහියො දුරුවිරියො”නි. අථ ඛො භගවා එතමස්මිං
 විදිනො තායං චෙලායං ඉමං උද්‍යනං උද්‍යනෙසි:-

1. පටිපඡ්ඡි, ඩි.

“යත් ආපො ච පඨවි තෙජෝ වායො න ගාඛනී,
 න තත් සුක්කා ජේතනති ආදිවො නඥකාසනී,
 න තත් චිඤ්චා භාතී තමො තත් න විජ්ජති.
 යද ච අත්තනා වෙදි මුතී මොනෙන බ්‍රාහ්මණො,
 අථරුපා අරුපා ච සුබදුක්ඛා පමුච්චති”ති.
 අයමපි උදුනො චුත්තො භගවතා ඉති මෙ සුතනති.

බොධිවගෙහො පඨාමා.

තත්‍රුද්දනං භවතී:-

තයො ච බොධි නිග්‍රොධො තෙ ථෙරු කසසපෙන ච,
 පාවාය සඛිතාමජි ජට්ටො බාහියෙන තෙ දසාති.

මුවලිඤ්චගෙහො දුතියො.

1 සුත්ත.

එවං මෙ සුතං එකං සමයං භගවා උරුවේලායං විහරති නජ්ජ
 නෙරඤ්ජරය නිරෙ මුවලිඤ්චලෙ පඨමාහිසමුඛුඤ්ඤා. තෙන බො
 පන සමයෙන භගවා සත්තාහං එකපලලඤ්ඤන නිසිනො
 හොති විමුත්තිසුඛ¹ පටිසංවෙදි. තෙන බො පන සමයෙන මහා
 අකාලමෙසො උදපාදි සත්තාහවද්දලිකා සීතවාතදුද්දිනී අථ
 බො මුවලිඤ්ච නාගරුජ් සකභවතා නිකඛමිත්ථා භගවතො කායං
 සත්තකඛතත්තං හොගෙහි පරිකඛිපිත්ථා උපරි මුඤ්චනී මහනතං එණං
 විභවි අට්ඨාසි: “මා භගවනතං සීතං, මා භගවනතං උණං, මා
 භගවනතං ඩංසමකස්වාතාතපසිරිංසපසමථසො”ති.² අථ බො
 භගවා තසස සත්තාහසස අවචයෙන තමහා සමාධිමහා චුට්ඨාසි.
 අථ බො මුවලිඤ්ච නාගරුජ් විඤ්චං විගතවලාහකං දෙවං විදුත්ථා
 භගවතො කායා හොගෙ විනිවෙදේත්ථා සකචණණං පටිසං
 හරිත්ථා මාණවකචණණං අභිනිමිතිත්ථා භගවතො පුරතො
 අට්ඨාසි පඤ්ඤලිකො භගවනතං නම සසමානො.

අථ බො භගවා එතමත්ථං විදිත්ථා තායං වෙලායං ඉමං උදුනං
 උදුනෙහි:-

“සුඛො විවෙකො තුට්ඨස්ස සුතඛමමස්ස පස්සනො,
 අබ්බපජ්ජං³ සුඛං ලොකෙ පාණභුතෙසු සංයමො.

1. විමුත්තිසුඛ, ම.
 2. සමථසො, ම.
 3. බ්‍රහ්මචරිතං, කත්ථි

සුඛා විරහතා ලොකෙ කාමානං සමතිකකමො,
අසම්මානසස යො විනයො එතං වෙ පරමං සුඛ”නති.

2 සුභත.

එවං මෙ සුභං එකං සමයං භගවා සාවඤ්ඤියං විහරති ජෙන වනෙ අනාථපිණ්ඩකසා ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන සමිඛ සුලානං භික්ඛුනං පච්ඡාභතතං පිණ්ඩපාතපටිකකනනානං උප ධ්විනසාලායං සනුතිසිනානං සනුතිපතීනානං අයමනන්ධ කථා උදපාදි: “කො භුඛො ආවුසො ඉමෙසං චිත්තං රුජුනං මහඤ්ඤන තරෙ වා, මහාභොගතරෙ වා, මහාකොසතරෙ වා, මහාවිජිතතරෙ වා, මහාවාහනතරෙ වා, මහබ්බලතරෙ වා, මහිඛිකතරෙ වා, මහා භුභාවතරෙ වා, රුජු වා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරෙ, රුජු වා පසෙනදිකොසලො”ති. අයඤ්චරහී තෙසං භික්ඛුනං අනන්ධ කථා භොති විප්පකතා. අථ ඛො භගවා සායනභසමයං පටිසලලානා වුට්ඨිතො යෙනුපධ්විනසාලා තෙනුපසඬකම්. උපසඬකම්ඤ්ඤා පඤ්ඤනෙත ආසනෙ තිසිදි. නිසජ්ඣ ඛො භගවා භික්ඛු ආමනෙතසි: “කායභුඤ්ඤි භික්ඛවෙ එතරහී කථාය සනුතිසිනා සනුතිපතීනා කා ව පන වො අනන්ධ කථා විප්පකතා”ති. ඉධ භනෙත අමහාකං පච්ඡාභතතං පිණ්ඩපාතපටිකකනනානං උපධ්විනසාලායං සනුති සිනානං සනුතිපතීනානං අයමනන්ධ කථා උදපාදි: “කොභුඛො ආවුසො ඉමෙසං චිත්තං රුජුනං මහඤ්ඤනතරෙ වා, මහාභොගත රෙ වා, මහාකොසතරෙ වා, මහාවිජිතතරෙ වා, මහාවාහනතරෙ වා, මහබ්බලතරෙ වා, මහිඛිකතරෙ වා, මහාභුභාවතරෙ වා, රුජුවා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරෙ, රුජු වා පසෙනදිකොසලො”ති. අයං ඛො නො භනෙත අනන්ධ කථා විප්පකතා, අථ ඛො භගවා 1 අනුප්පනෙතා”ති. “නඛෙවතං² භික්ඛවෙ තුමහාකං පතිරුපං කුලපු න්නානං සඤ්ඤා අභාරසමා අනභාරියං පබ්බජිතානං, යං තුමෙහ එවරුපිං කථං කථෙය්කථං සනුතිපතීනානං වො භික්ඛවෙ වයං කරණීයං ධම්මී වා කථාං³ අරියො වා තුණ්ණිභාවො”ති.

අථ ඛො භගවා එතමඤ්ඤි විදිඤ්ඤා තායං චෙලායං ඉමං උද්‍යනං උදනෙසි:-

“යඤ්ච කාමසුඛං ලොකෙ යඤ්චිදං දිවියං සුඛං,
තණ්හකඛයසුඛයෙසනෙ කලං නාග්ගනති සොලුසි”නති.

3 සුභත.

එවං මෙ සුභං එකං සමයං භගවා සාවඤ්ඤියං විහරති ජෙනවනෙ අනාථපිණ්ඩකසා ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන සමිඛසුලා

1. අථ භගවා, ම. 2. ය ඛො, ම. 3. ධම්මකථා, ම.

කුමාරකා අනන්ත ව සාවස්තී. අනන්ත ව ජෙනවනං අහිං දණ්ඩන හනනති. අථ ඛො භගවා ධුබ්බිණ්ණසමයං නිවාසෙත්වා පත්ත විචරමාදය සාවස්තීං පිණ්ඩාය පාවිසී. අදදසා ඛො භගවා සමබ් හුලෙ කුමාරකෙ අනන්ත ව සාවස්තීං අනන්ත ව ජෙනවනං අහිං දණ්ඩන හනනෙත.

අථ ඛො භගවා එතමන්ථං විදිත්වා තායං වෙලායං ඉමං උදානං උදානෙසි:-

“සුඛකාමානී භුතානී යො දණ්ඩන විහිංසති,
අත්තනො සුඛමෙසානො පෙච්ච සො න ලභතෙ සුඛං.

සුඛකාමානී භුතානී යො දණ්ඩන න හිංසති,
අත්තනො සුඛමෙසානො පෙච්ච සො ලභතෙ සුඛ”නති.

4 සුභවා.

එවං මෙ සුභං එකං සමයං භගවා සාවස්තීයං විහරති ජෙන වනෙ අනාථපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන භගවා සක්කතො භොති ගරුකතො මානිතො ධුජ්ඣො අපච්චො, ලාහි විචරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානප්පච්චයභෙසජ්ජපරිකාරා රානං. හිකඛුසඛෙසාපි සක්කතො භොති ගරුකතො මානිතො ධුජ්ඣො අපච්චො, ලාහි විචරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානප්පච්චය භෙසජ්ජපරිකාරා රානං. අඤ්ඤතීත්ථීයා පන පරිබොජකා අසක්කතා භොනති අගරුකතා අමානිතා අධුජ්ඣා අනපච්චා, න ලාහිනො විචරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානප්පච්චයභෙසජ්ජපරිකාරා රානං. අථ ඛො තෙ අඤ්ඤතීත්ථීයා¹ පරිබොජකා භගවතො සක්කාරං අස හමානා හිකඛුසඛසස්ස ච, ගාමෙ ච අරඤ්ඤ ච හිකඛු දීස්වා අස බ්හාහි එරුසාහි වාචාහි අකෙකාසනති පරිභාසනති රෙසෙනති විභෙ සෙනති. අථ ඛො සමබ්හුලා හිකඛු යෙන භගවා තෙනුපසඛක මංසු. උපසඛකමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු. එකමන්තං නිසීන්තා ඛො තෙ හිකඛු භගවන්තං එතදවොචු: “එතරහි භනෙත භගවා සක්කතො ගරුකතො මානිතො ධුජ්ඣො අපච්චො, ලාහි විචරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානප්පච්චයභෙසජ්ජපරිකාරා රානං. හිකඛුසඛෙසාපි සක්කතො ගරුකතො මානිතො ධුජ්ඣො අපච්චො, ලාහි විචරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානප්පච්චය භෙසජ්ජපරිකාරා රානං. අඤ්ඤතීත්ථීයා පන පරිබොජකා අස ක්කතා අගරුකතා අමානිතා අධුජ්ඣා අනපච්චා, න ලාහිනො² විච රපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානප්පච්චයභෙසජ්ජපරිකාරා රානං. අථ

1. අථ ඛො අඤ්ඤතීත්ථීයා, ම 2 අලාභිනො, සි.

බො තෙ හනෙත අක්කුතින්ඪයා පරිබොජකා හගවතො සකකාරං
අසහමානා භික්ඛුසඛසස්ස ච,ගාමෙ ච අරක්කෙඤ්ච භික්ඛු දිස්වා
අසබ්බාභි ඵරුසාභි වාචාභි අනෙකාසනති පරිභාසනති රෙසෙනති
විහෙසෙනති”ති.

අථ බො හගවා එතමන්ඪං විදිත්වා නායං වෙලායං ඉමං උද්‍යනං
උද්‍යනෙයි:-

“ගාමෙ අරක්කෙඤ්ඤ සුඛදුක්ඛපුට්ඨො
නෙවනතතො නො පරතො දහෙථ, ¹
පුසනති එස්සා උපඨං පටිච්ච
නිරුපඨං කෙන පුසෙය්‍යං එස්සා”ති.

5 සුභත.

එවං මෙ සුභං එකං සමයං හගවා සාවන්ඪයා විහරති ජෙන
වනෙ අනාථපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තෙන බො පන සමයෙන අක්කු
තරෙ ඉච්ඡානඛිතලකො උපාසකො සාවන්ඪං අනුප්පනො හොති
කෙනවිදෙව කරණීයෙන. අථ බො සො උපාසකො සාවන්ඪයං
තං කරණීයං නිරෙත්වා යෙන හගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්
ත්වා හගවනං අභිවාදෙත්වා එකමනං නිසීදි. එකමනං නිසී
නතං බො තං උපාසකං හගවා එතදවොච: “චිරස්සං බො ත්ඨං
උපාසකං, ඉමං පරියායමකාසී යදිදං ඉධාගමනායා”ති. “චිරපටිකා
හං හනෙත හගවනං දස්සනාය උපසඛකම්තුකාමො, අපිවාහං
කෙහිවි කෙහිවි කිච්චකරණීයෙහි ව්‍යවචො, එවාහං නාසකාමං
හගවනං දස්සනාය උපසඛකම්තු”නති.

අථ බො හගවා එතමන්ඪං විදිත්වා නායං වෙලායං ඉමං උද්‍යනං
උද්‍යනෙයි:-

“සුඛං වත තස්ස න හොති කිඤ්ච
සඛිතධම්මස්ස² බහුස්සුතස්ස,
සකිඤ්චනං පස්ස විහක්කුමානං
ජනො ජනස්මිං පටිබකිරුපො”ති.

6 සුභත.

එවං මෙ සුභං එකං සමයං හගවා සාවන්ඪයා විහරති ජෙනව
නෙ අනාථපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තෙන බො පන සමයෙන අක්කු
තරස්ස පරිබොජකස්ස දහරා මාණ්ඩකා පජාපති හොති ගබ්භිති

1 රජගථ, කළුඵ.

2 සංඛාතධම්මස්ස, සුඤ්චි.

උපවිජ්ජාසුඤ්ඤා. අඵඛො සා පරිබ්බාජිකා නං පරිබ්බාජකං එතද වොච: “ගච්ඡ නිං බ්‍රාහ්මණ, තෙලං ආහාර, යං මෙ විජ්ජනාය භවි ස්සති” තී. එවං වුත්තෙත සො පරිබ්බාජකො නං පරිබ්බාජකං එතද වොච: “කුතො පනාහං හොති¹ තෙලං ආහරමි” තී. දුතීයමපි ඛො සා පරිබ්බාජිකා නං පරිබ්බාජකං එතද වොච: “ගච්ඡ නිං බ්‍රාහ්මණ, තෙලං ආහාර, යං මෙ විජ්ජනාය භවි ස්සති” තී. දුතීයමපි ඛො සො පරිබ්බාජකො නං පරිබ්බාජකං එතද වොච: “කුතො පනාහං හොති¹ තෙලං ආහරමි” තී. තතීයමපි ඛො සා පරිබ්බාජිකා නං පරි බ්බාජකං එතද වොච: “ගච්ඡ නිං බ්‍රාහ්මණ, තෙලං ආහර යං මෙ විජ්ජනාය භවි ස්සති” තී. තෙන ඛො පන සමයෙන රඤ්ඤාසු පසෙ නාදි ස්ස කොසල ස්ස කොට්ඨාගාරෙ සමණ ස්ස වා බ්‍රාහ්මණ ස්ස වා සප්පි ස්ස වා තෙල ස්ස වා යාවදන්තං පාතුං දියයති නො නීහරි තුං. අඵ ඛො තස්ස පරිබ්බාජකස්ස එතද හොසි: රඤ්ඤාසු ඛො පන² පසෙ නාදි ස්ස කොසල ස්ස කොට්ඨාගාරෙ සමණ ස්ස වා බ්‍රාහ්මණ ස්ස වා සප්පි ස්ස වා තෙල ස්ස වා යාවදන්තං පාතුං දියයති නො නීහරි තුං, “යනානුනාහං රඤ්ඤාසු පසෙනාදි ස්ස කොසල ස්ස කොට්ඨාගාරං ගන්තවා තෙල ස්ස යාවදන්තං පිච්චි නිං ඝරං ආගන්තවා උගතිරි නිං නා³ දදෙය්‍යං, යං ඉමි ස්සා විජ්ජනාය භවි ස්සති” තී. අඵ ඛො සො පරිබ්බාජකො රඤ්ඤාසු පසෙනාදි ස්ස කොසල ස්ස කොට්ඨාගාරං ගන්තවා තෙල ස්ස යාවදන්තං පිච්චි නිං ඝරං ආගන්තවා නෙව සකෙකාති උද්ධං කාතුං, න පන අඛො, සො දුක්ඛාහි තිබ්බාහි බර්හි කට්ඨකාහි වෙදනාහි පුට්ඨො ආවට්ඨති පරිවට්ඨති. අඵ ඛො භගවා පුබ්බණ්හ සමයං නිවාසෙ නිවා පත්තවිචරමාදාය සාවන්තීං පිණ්ඩාය පාවිසී. අද්දසා ඛො භගවා නං පරිබ්බාජකං දුක්ඛාහි තිබ්බාහි බර්හි කට්ඨ කාහි වෙදනාහි පුට්ඨො ආවට්ඨමානං පරිවට්ඨමානං.

අඵ ඛො භගවා එතමන්තං විදි නිං නායං වෙලායං ඉමං උදානං උදානෙසි:-

“සුඛිනො වත යෙ අකිඤ්චනා
 වෙදගුනො හි ජනා අකිඤ්චනා,
 සකිඤ්චනං පස්ස විහඤ්ඤමානං
 ජනො ජනසම්මං පටිබ්බකිචිතොතා” තී.

7 සුත්තං.

එවං මෙ සුත්තං එකං සමයං භගවා සාවන්තීයං විහරති ජෙන වනො අනාථපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන

1. හොතිසා, ම.   2. ර ඤ්ඤාසො, ච.   3. උච්චබ්බිනාහ, ම.

අක්කදතරස්ස උපාසකස්ස එකපුත්තකො ¹ ² ³ ⁴ ⁵ ⁶ ⁷ ⁸ ⁹ ¹⁰ ¹¹ ¹² ¹³ ¹⁴ ¹⁵ ¹⁶ ¹⁷ ¹⁸ ¹⁹ ²⁰ ²¹ ²² ²³ ²⁴ ²⁵ ²⁶ ²⁷ ²⁸ ²⁹ ³⁰ ³¹ ³² ³³ ³⁴ ³⁵ ³⁶ ³⁷ ³⁸ ³⁹ ⁴⁰ ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹ ⁵⁰ ⁵¹ ⁵² ⁵³ ⁵⁴ ⁵⁵ ⁵⁶ ⁵⁷ ⁵⁸ ⁵⁹ ⁶⁰ ⁶¹ ⁶² ⁶³ ⁶⁴ ⁶⁵ ⁶⁶ ⁶⁷ ⁶⁸ ⁶⁹ ⁷⁰ ⁷¹ ⁷² ⁷³ ⁷⁴ ⁷⁵ ⁷⁶ ⁷⁷ ⁷⁸ ⁷⁹ ⁸⁰ ⁸¹ ⁸² ⁸³ ⁸⁴ ⁸⁵ ⁸⁶ ⁸⁷ ⁸⁸ ⁸⁹ ⁹⁰ ⁹¹ ⁹² ⁹³ ⁹⁴ ⁹⁵ ⁹⁶ ⁹⁷ ⁹⁸ ⁹⁹ ¹⁰⁰ ¹⁰¹ ¹⁰² ¹⁰³ ¹⁰⁴ ¹⁰⁵ ¹⁰⁶ ¹⁰⁷ ¹⁰⁸ ¹⁰⁹ ¹¹⁰ ¹¹¹ ¹¹² ¹¹³ ¹¹⁴ ¹¹⁵ ¹¹⁶ ¹¹⁷ ¹¹⁸ ¹¹⁹ ¹²⁰ ¹²¹ ¹²² ¹²³ ¹²⁴ ¹²⁵ ¹²⁶ ¹²⁷ ¹²⁸ ¹²⁹ ¹³⁰ ¹³¹ ¹³² ¹³³ ¹³⁴ ¹³⁵ ¹³⁶ ¹³⁷ ¹³⁸ ¹³⁹ ¹⁴⁰ ¹⁴¹ ¹⁴² ¹⁴³ ¹⁴⁴ ¹⁴⁵ ¹⁴⁶ ¹⁴⁷ ¹⁴⁸ ¹⁴⁹ ¹⁵⁰ ¹⁵¹ ¹⁵² ¹⁵³ ¹⁵⁴ ¹⁵⁵ ¹⁵⁶ ¹⁵⁷ ¹⁵⁸ ¹⁵⁹ ¹⁶⁰ ¹⁶¹ ¹⁶² ¹⁶³ ¹⁶⁴ ¹⁶⁵ ¹⁶⁶ ¹⁶⁷ ¹⁶⁸ ¹⁶⁹ ¹⁷⁰ ¹⁷¹ ¹⁷² ¹⁷³ ¹⁷⁴ ¹⁷⁵ ¹⁷⁶ ¹⁷⁷ ¹⁷⁸ ¹⁷⁹ ¹⁸⁰ ¹⁸¹ ¹⁸² ¹⁸³ ¹⁸⁴ ¹⁸⁵ ¹⁸⁶ ¹⁸⁷ ¹⁸⁸ ¹⁸⁹ ¹⁹⁰ ¹⁹¹ ¹⁹² ¹⁹³ ¹⁹⁴ ¹⁹⁵ ¹⁹⁶ ¹⁹⁷ ¹⁹⁸ ¹⁹⁹ ²⁰⁰ ²⁰¹ ²⁰² ²⁰³ ²⁰⁴ ²⁰⁵ ²⁰⁶ ²⁰⁷ ²⁰⁸ ²⁰⁹ ²¹⁰ ²¹¹ ²¹² ²¹³ ²¹⁴ ²¹⁵ ²¹⁶ ²¹⁷ ²¹⁸ ²¹⁹ ²²⁰ ²²¹ ²²² ²²³ ²²⁴ ²²⁵ ²²⁶ ²²⁷ ²²⁸ ²²⁹ ²³⁰ ²³¹ ²³² ²³³ ²³⁴ ²³⁵ ²³⁶ ²³⁷ ²³⁸ ²³⁹ ²⁴⁰ ²⁴¹ ²⁴² ²⁴³ ²⁴⁴ ²⁴⁵ ²⁴⁶ ²⁴⁷ ²⁴⁸ ²⁴⁹ ²⁵⁰ ²⁵¹ ²⁵² ²⁵³ ²⁵⁴ ²⁵⁵ ²⁵⁶ ²⁵⁷ ²⁵⁸ ²⁵⁹ ²⁶⁰ ²⁶¹ ²⁶² ²⁶³ ²⁶⁴ ²⁶⁵ ²⁶⁶ ²⁶⁷ ²⁶⁸ ²⁶⁹ ²⁷⁰ ²⁷¹ ²⁷² ²⁷³ ²⁷⁴ ²⁷⁵ ²⁷⁶ ²⁷⁷ ²⁷⁸ ²⁷⁹ ²⁸⁰ ²⁸¹ ²⁸² ²⁸³ ²⁸⁴ ²⁸⁵ ²⁸⁶ ²⁸⁷ ²⁸⁸ ²⁸⁹ ²⁹⁰ ²⁹¹ ²⁹² ²⁹³ ²⁹⁴ ²⁹⁵ ²⁹⁶ ²⁹⁷ ²⁹⁸ ²⁹⁹ ³⁰⁰ ³⁰¹ ³⁰² ³⁰³ ³⁰⁴ ³⁰⁵ ³⁰⁶ ³⁰⁷ ³⁰⁸ ³⁰⁹ ³¹⁰ ³¹¹ ³¹² ³¹³ ³¹⁴ ³¹⁵ ³¹⁶ ³¹⁷ ³¹⁸ ³¹⁹ ³²⁰ ³²¹ ³²² ³²³ ³²⁴ ³²⁵ ³²⁶ ³²⁷ ³²⁸ ³²⁹ ³³⁰ ³³¹ ³³² ³³³ ³³⁴ ³³⁵ ³³⁶ ³³⁷ ³³⁸ ³³⁹ ³⁴⁰ ³⁴¹ ³⁴² ³⁴³ ³⁴⁴ ³⁴⁵ ³⁴⁶ ³⁴⁷ ³⁴⁸ ³⁴⁹ ³⁵⁰ ³⁵¹ ³⁵² ³⁵³ ³⁵⁴ ³⁵⁵ ³⁵⁶ ³⁵⁷ ³⁵⁸ ³⁵⁹ ³⁶⁰ ³⁶¹ ³⁶² ³⁶³ ³⁶⁴ ³⁶⁵ ³⁶⁶ ³⁶⁷ ³⁶⁸ ³⁶⁹ ³⁷⁰ ³⁷¹ ³⁷² ³⁷³ ³⁷⁴ ³⁷⁵ ³⁷⁶ ³⁷⁷ ³⁷⁸ ³⁷⁹ ³⁸⁰ ³⁸¹ ³⁸² ³⁸³ ³⁸⁴ ³⁸⁵ ³⁸⁶ ³⁸⁷ ³⁸⁸ ³⁸⁹ ³⁹⁰ ³⁹¹ ³⁹² ³⁹³ ³⁹⁴ ³⁹⁵ ³⁹⁶ ³⁹⁷ ³⁹⁸ ³⁹⁹ ⁴⁰⁰ ⁴⁰¹ ⁴⁰² ⁴⁰³ ⁴⁰⁴ ⁴⁰⁵ ⁴⁰⁶ ⁴⁰⁷ ⁴⁰⁸ ⁴⁰⁹ ⁴¹⁰ ⁴¹¹ ⁴¹² ⁴¹³ ⁴¹⁴ ⁴¹⁵ ⁴¹⁶ ⁴¹⁷ ⁴¹⁸ ⁴¹⁹ ⁴²⁰ ⁴²¹ ⁴²² ⁴²³ ⁴²⁴ ⁴²⁵ ⁴²⁶ ⁴²⁷ ⁴²⁸ ⁴²⁹ ⁴³⁰ ⁴³¹ ⁴³² ⁴³³ ⁴³⁴ ⁴³⁵ ⁴³⁶ ⁴³⁷ ⁴³⁸ ⁴³⁹ ⁴⁴⁰ ⁴⁴¹ ⁴⁴² ⁴⁴³ ⁴⁴⁴ ⁴⁴⁵ ⁴⁴⁶ ⁴⁴⁷ ⁴⁴⁸ ⁴⁴⁹ ⁴⁵⁰ ⁴⁵¹ ⁴⁵² ⁴⁵³ ⁴⁵⁴ ⁴⁵⁵ ⁴⁵⁶ ⁴⁵⁷ ⁴⁵⁸ ⁴⁵⁹ ⁴⁶⁰ ⁴⁶¹ ⁴⁶² ⁴⁶³ ⁴⁶⁴ ⁴⁶⁵ ⁴⁶⁶ ⁴⁶⁷ ⁴⁶⁸ ⁴⁶⁹ ⁴⁷⁰ ⁴⁷¹ ⁴⁷² ⁴⁷³ ⁴⁷⁴ ⁴⁷⁵ ⁴⁷⁶ ⁴⁷⁷ ⁴⁷⁸ ⁴⁷⁹ ⁴⁸⁰ ⁴⁸¹ ⁴⁸² ⁴⁸³ ⁴⁸⁴ ⁴⁸⁵ ⁴⁸⁶ ⁴⁸⁷ ⁴⁸⁸ ⁴⁸⁹ ⁴⁹⁰ ⁴⁹¹ ⁴⁹² ⁴⁹³ ⁴⁹⁴ ⁴⁹⁵ ⁴⁹⁶ ⁴⁹⁷ ⁴⁹⁸ ⁴⁹⁹ ⁵⁰⁰ ⁵⁰¹ ⁵⁰² ⁵⁰³ ⁵⁰⁴ ⁵⁰⁵ ⁵⁰⁶ ⁵⁰⁷ ⁵⁰⁸ ⁵⁰⁹ ⁵¹⁰ ⁵¹¹ ⁵¹² ⁵¹³ ⁵¹⁴ ⁵¹⁵ ⁵¹⁶ ⁵¹⁷ ⁵¹⁸ ⁵¹⁹ ⁵²⁰ ⁵²¹ ⁵²² ⁵²³ ⁵²⁴ ⁵²⁵ ⁵²⁶ ⁵²⁷ ⁵²⁸ ⁵²⁹ ⁵³⁰ ⁵³¹ ⁵³² ⁵³³ ⁵³⁴ ⁵³⁵ ⁵³⁶ ⁵³⁷ ⁵³⁸ ⁵³⁹ ⁵⁴⁰ ⁵⁴¹ ⁵⁴² ⁵⁴³ ⁵⁴⁴ ⁵⁴⁵ ⁵⁴⁶ ⁵⁴⁷ ⁵⁴⁸ ⁵⁴⁹ ⁵⁵⁰ ⁵⁵¹ ⁵⁵² ⁵⁵³ ⁵⁵⁴ ⁵⁵⁵ ⁵⁵⁶ ⁵⁵⁷ ⁵⁵⁸ ⁵⁵⁹ ⁵⁶⁰ ⁵⁶¹ ⁵⁶² ⁵⁶³ ⁵⁶⁴ ⁵⁶⁵ ⁵⁶⁶ ⁵⁶⁷ ⁵⁶⁸ ⁵⁶⁹ ⁵⁷⁰ ⁵⁷¹ ⁵⁷² ⁵⁷³ ⁵⁷⁴ ⁵⁷⁵ ⁵⁷⁶ ⁵⁷⁷ ⁵⁷⁸ ⁵⁷⁹ ⁵⁸⁰ ⁵⁸¹ ⁵⁸² ⁵⁸³ ⁵⁸⁴ ⁵⁸⁵ ⁵⁸⁶ ⁵⁸⁷ ⁵⁸⁸ ⁵⁸⁹ ⁵⁹⁰ ⁵⁹¹ ⁵⁹² ⁵⁹³ ⁵⁹⁴ ⁵⁹⁵ ⁵⁹⁶ ⁵⁹⁷ ⁵⁹⁸ ⁵⁹⁹ ⁶⁰⁰ ⁶⁰¹ ⁶⁰² ⁶⁰³ ⁶⁰⁴ ⁶⁰⁵ ⁶⁰⁶ ⁶⁰⁷ ⁶⁰⁸ ⁶⁰⁹ ⁶¹⁰ ⁶¹¹ ⁶¹² ⁶¹³ ⁶¹⁴ ⁶¹⁵ ⁶¹⁶ ⁶¹⁷ ⁶¹⁸ ⁶¹⁹ ⁶²⁰ ⁶²¹ ⁶²² ⁶²³ ⁶²⁴ ⁶²⁵ ⁶²⁶ ⁶²⁷ ⁶²⁸ ⁶²⁹ ⁶³⁰ ⁶³¹ ⁶³² ⁶³³ ⁶³⁴ ⁶³⁵ ⁶³⁶ ⁶³⁷ ⁶³⁸ ⁶³⁹ ⁶⁴⁰ ⁶⁴¹ ⁶⁴² ⁶⁴³ ⁶⁴⁴ ⁶⁴⁵ ⁶⁴⁶ ⁶⁴⁷ ⁶⁴⁸ ⁶⁴⁹ ⁶⁵⁰ ⁶⁵¹ ⁶⁵² ⁶⁵³ ⁶⁵⁴ ⁶⁵⁵ ⁶⁵⁶ ⁶⁵⁷ ⁶⁵⁸ ⁶⁵⁹ ⁶⁶⁰ ⁶⁶¹ ⁶⁶² ⁶⁶³ ⁶⁶⁴ ⁶⁶⁵ ⁶⁶⁶ ⁶⁶⁷ ⁶⁶⁸ ⁶⁶⁹ ⁶⁷⁰ ⁶⁷¹ ⁶⁷² ⁶⁷³ ⁶⁷⁴ ⁶⁷⁵ ⁶⁷⁶ ⁶⁷⁷ ⁶⁷⁸ ⁶⁷⁹ ⁶⁸⁰ ⁶⁸¹ ⁶⁸² ⁶⁸³ ⁶⁸⁴ ⁶⁸⁵ ⁶⁸⁶ ⁶⁸⁷ ⁶⁸⁸ ⁶⁸⁹ ⁶⁹⁰ ⁶⁹¹ ⁶⁹² ⁶⁹³ ⁶⁹⁴ ⁶⁹⁵ ⁶⁹⁶ ⁶⁹⁷ ⁶⁹⁸ ⁶⁹⁹ ⁷⁰⁰ ⁷⁰¹ ⁷⁰² ⁷⁰³ ⁷⁰⁴ ⁷⁰⁵ ⁷⁰⁶ ⁷⁰⁷ ⁷⁰⁸ ⁷⁰⁹ ⁷¹⁰ ⁷¹¹ ⁷¹² ⁷¹³ ⁷¹⁴ ⁷¹⁵ ⁷¹⁶ ⁷¹⁷ ⁷¹⁸ ⁷¹⁹ ⁷²⁰ ⁷²¹ ⁷²² ⁷²³ ⁷²⁴ ⁷²⁵ ⁷²⁶ ⁷²⁷ ⁷²⁸ ⁷²⁹ ⁷³⁰ ⁷³¹ ⁷³² ⁷³³ ⁷³⁴ ⁷³⁵ ⁷³⁶ ⁷³⁷ ⁷³⁸ ⁷³⁹ ⁷⁴⁰ ⁷⁴¹ ⁷⁴² ⁷⁴³ ⁷⁴⁴ ⁷⁴⁵ ⁷⁴⁶ ⁷⁴⁷ ⁷⁴⁸ ⁷⁴⁹ ⁷⁵⁰ ⁷⁵¹ ⁷⁵² ⁷⁵³ ⁷⁵⁴ ⁷⁵⁵ ⁷⁵⁶ ⁷⁵⁷ ⁷⁵⁸ ⁷⁵⁹ ⁷⁶⁰ ⁷⁶¹ ⁷⁶² ⁷⁶³ ⁷⁶⁴ ⁷⁶⁵ ⁷⁶⁶ ⁷⁶⁷ ⁷⁶⁸ ⁷⁶⁹ ⁷⁷⁰ ⁷⁷¹ ⁷⁷² ⁷⁷³ ⁷⁷⁴ ⁷⁷⁵ ⁷⁷⁶ ⁷⁷⁷ ⁷⁷⁸ ⁷⁷⁹ ⁷⁸⁰ ⁷⁸¹ ⁷⁸² ⁷⁸³ ⁷⁸⁴ ⁷⁸⁵ ⁷⁸⁶ ⁷⁸⁷ ⁷⁸⁸ ⁷⁸⁹ ⁷⁹⁰ ⁷⁹¹ ⁷⁹² ⁷⁹³ ⁷⁹⁴ ⁷⁹⁵ ⁷⁹⁶ ⁷⁹⁷ ⁷⁹⁸ ⁷⁹⁹ ⁸⁰⁰ ⁸⁰¹ ⁸⁰² ⁸⁰³ ⁸⁰⁴ ⁸⁰⁵ ⁸⁰⁶ ⁸⁰⁷ ⁸⁰⁸ ⁸⁰⁹ ⁸¹⁰ ⁸¹¹ ⁸¹² ⁸¹³ ⁸¹⁴ ⁸¹⁵ ⁸¹⁶ ⁸¹⁷ ⁸¹⁸ ⁸¹⁹ ⁸²⁰ ⁸²¹ ⁸²² ⁸²³ ⁸²⁴ ⁸²⁵ ⁸²⁶ ⁸²⁷ ⁸²⁸ ⁸²⁹ ⁸³⁰ ⁸³¹ ⁸³² ⁸³³ ⁸³⁴ ⁸³⁵ ⁸³⁶ ⁸³⁷ ⁸³⁸ ⁸³⁹ ⁸⁴⁰ ⁸⁴¹ ⁸⁴² ⁸⁴³ ⁸⁴⁴ ⁸⁴⁵ ⁸⁴⁶ ⁸⁴⁷ ⁸⁴⁸ ⁸⁴⁹ ⁸⁵⁰ ⁸⁵¹ ⁸⁵² ⁸⁵³ ⁸⁵⁴ ⁸⁵⁵ ⁸⁵⁶ ⁸⁵⁷ ⁸⁵⁸ ⁸⁵⁹ ⁸⁶⁰ ⁸⁶¹ ⁸⁶² ⁸⁶³ ⁸⁶⁴ ⁸⁶⁵ ⁸⁶⁶ ⁸⁶⁷ ⁸⁶⁸ ⁸⁶⁹ ⁸⁷⁰ ⁸⁷¹ ⁸⁷² ⁸⁷³ ⁸⁷⁴ ⁸⁷⁵ ⁸⁷⁶ ⁸⁷⁷ ⁸⁷⁸ ⁸⁷⁹ ⁸⁸⁰ ⁸⁸¹ ⁸⁸² ⁸⁸³ ⁸⁸⁴ ⁸⁸⁵ ⁸⁸⁶ ⁸⁸⁷ ⁸⁸⁸ ⁸⁸⁹ ⁸⁹⁰ ⁸⁹¹ ⁸⁹² ⁸⁹³ ⁸⁹⁴ ⁸⁹⁵ ⁸⁹⁶ ⁸⁹⁷ ⁸⁹⁸ ⁸⁹⁹ ⁹⁰⁰ ⁹⁰¹ ⁹⁰² ⁹⁰³ ⁹⁰⁴ ⁹⁰⁵ ⁹⁰⁶ ⁹⁰⁷ ⁹⁰⁸ ⁹⁰⁹ ⁹¹⁰ ⁹¹¹ ⁹¹² ⁹¹³ ⁹¹⁴ ⁹¹⁵ ⁹¹⁶ ⁹¹⁷ ⁹¹⁸ ⁹¹⁹ ⁹²⁰ ⁹²¹ ⁹²² ⁹²³ ⁹²⁴ ⁹²⁵ ⁹²⁶ ⁹²⁷ ⁹²⁸ ⁹²⁹ ⁹³⁰ ⁹³¹ ⁹³² ⁹³³ ⁹³⁴ ⁹³⁵ ⁹³⁶ ⁹³⁷ ⁹³⁸ ⁹³⁹ ⁹⁴⁰ ⁹⁴¹ ⁹⁴² ⁹⁴³ ⁹⁴⁴ ⁹⁴⁵ ⁹⁴⁶ ⁹⁴⁷ ⁹⁴⁸ ⁹⁴⁹ ⁹⁵⁰ ⁹⁵¹ ⁹⁵² ⁹⁵³ ⁹⁵⁴ ⁹⁵⁵ ⁹⁵⁶ ⁹⁵⁷ ⁹⁵⁸ ⁹⁵⁹ ⁹⁶⁰ ⁹⁶¹ ⁹⁶² ⁹⁶³ ⁹⁶⁴ ⁹⁶⁵ ⁹⁶⁶ ⁹⁶⁷ ⁹⁶⁸ ⁹⁶⁹ ⁹⁷⁰ ⁹⁷¹ ⁹⁷² ⁹⁷³ ⁹⁷⁴ ⁹⁷⁵ ⁹⁷⁶ ⁹⁷⁷ ⁹⁷⁸ ⁹⁷⁹ ⁹⁸⁰ ⁹⁸¹ ⁹⁸² ⁹⁸³ ⁹⁸⁴ ⁹⁸⁵ ⁹⁸⁶ ⁹⁸⁷ ⁹⁸⁸ ⁹⁸⁹ ⁹⁹⁰ ⁹⁹¹ ⁹⁹² ⁹⁹³ ⁹⁹⁴ ⁹⁹⁵ ⁹⁹⁶ ⁹⁹⁷ ⁹⁹⁸ ⁹⁹⁹ ¹⁰⁰⁰ ¹⁰⁰¹ ¹⁰⁰² ¹⁰⁰³ ¹⁰⁰⁴ ¹⁰⁰⁵ ¹⁰⁰⁶ ¹⁰⁰⁷ ¹⁰⁰⁸ ¹⁰⁰⁹ ¹⁰¹⁰ ¹⁰¹¹ ¹⁰¹² ¹⁰¹³ ¹⁰¹⁴ ¹⁰¹⁵ ¹⁰¹⁶ ¹⁰¹⁷ ¹⁰¹⁸ ¹⁰¹⁹ ¹⁰²⁰ ¹⁰²¹ ¹⁰²² ¹⁰²³ ¹⁰²⁴ ¹⁰²⁵ ¹⁰²⁶ ¹⁰²⁷ ¹⁰²⁸ ¹⁰²⁹ ¹⁰³⁰ ¹⁰³¹ ¹⁰³² ¹⁰³³ ¹⁰³⁴ ¹⁰³⁵ ¹⁰³⁶ ¹⁰³⁷ ¹⁰³⁸ ¹⁰³⁹ ¹⁰⁴⁰ ¹⁰⁴¹ ¹⁰⁴² ¹⁰⁴³ ¹⁰⁴⁴ ¹⁰⁴⁵ ¹⁰⁴⁶ ¹⁰⁴⁷ ¹⁰⁴⁸ ¹⁰⁴⁹ ¹⁰⁵⁰ ¹⁰⁵¹ ¹⁰⁵² ¹⁰⁵³ ¹⁰⁵⁴ ¹⁰⁵⁵ ¹⁰⁵⁶ ¹⁰⁵⁷ ¹⁰⁵⁸ ¹⁰⁵⁹ ¹⁰⁶⁰ ¹⁰⁶¹ ¹⁰⁶² ¹⁰⁶³ ¹⁰⁶⁴ ¹⁰⁶⁵ ¹⁰⁶⁶ ¹⁰⁶⁷ ¹⁰⁶⁸ ¹⁰⁶⁹ ¹⁰⁷⁰ ¹⁰⁷¹ ¹⁰⁷² ¹⁰⁷³ ¹⁰⁷⁴ ¹⁰⁷⁵ ¹⁰⁷⁶ ¹⁰⁷⁷ ¹⁰⁷⁸ ¹⁰⁷⁹ ¹⁰⁸⁰ ¹⁰⁸¹ ¹⁰⁸² ¹⁰⁸³ ¹⁰⁸⁴ ¹⁰⁸⁵ ¹⁰⁸⁶ ¹⁰⁸⁷ ¹⁰⁸⁸ ¹⁰⁸⁹ ¹⁰⁹⁰ ¹⁰⁹¹ ¹⁰⁹² ¹⁰⁹³ ¹⁰⁹⁴ ¹⁰⁹⁵ ¹⁰⁹⁶ ¹⁰⁹⁷ ¹⁰⁹⁸ ¹⁰⁹⁹ ¹¹⁰⁰ ¹¹⁰¹ ¹¹⁰² ¹¹⁰³ ¹¹⁰⁴ ¹¹⁰⁵ ¹¹⁰⁶ ¹¹⁰⁷ ¹¹⁰⁸ ¹¹⁰⁹ ¹¹¹⁰ ¹¹¹¹ ¹¹¹² ¹¹¹³ ¹¹¹⁴ ¹¹¹⁵ ¹¹¹⁶ ¹¹¹⁷ ¹¹¹⁸ ¹¹¹⁹ ¹¹²⁰ ¹¹²¹ ¹¹²² ¹¹²³ ¹¹²⁴ ¹¹²⁵ ¹¹²⁶ ¹¹²⁷ ¹¹²⁸ ¹¹²⁹ ¹¹³⁰ ¹¹³¹ ¹¹³² ¹¹³³ ¹¹³⁴ ¹¹³⁵ ¹¹³⁶ ¹¹³⁷ ¹¹³⁸ ¹¹³⁹ ¹¹⁴⁰ ¹¹⁴¹ ¹¹⁴² ¹¹⁴³ ¹¹⁴⁴ ¹¹⁴⁵ ¹¹⁴⁶ ¹¹⁴⁷ ¹¹⁴⁸ ¹¹⁴⁹ ¹¹⁵⁰ ¹¹⁵¹ ¹¹⁵² ¹¹⁵³ ¹¹⁵⁴ ¹¹⁵⁵ ¹¹⁵⁶ ¹¹⁵⁷ ¹¹⁵⁸ ¹¹⁵⁹ ¹¹⁶⁰ ¹¹⁶¹ ¹¹⁶² ¹¹⁶³ ¹¹⁶⁴ ¹¹⁶⁵ ¹¹⁶⁶ ¹¹⁶⁷ ¹¹⁶⁸ ¹¹⁶⁹ ¹¹⁷⁰ ¹¹⁷¹ ¹¹⁷² ¹¹⁷³ ¹¹⁷⁴ ¹¹⁷⁵ ¹¹⁷⁶ ¹¹⁷⁷ ¹¹⁷⁸ ¹¹⁷⁹ ¹¹⁸⁰ ¹¹⁸¹ ¹¹⁸² ¹¹⁸³ ¹¹⁸⁴ ¹¹⁸⁵ ¹¹⁸⁶ ¹¹⁸⁷ ¹¹⁸⁸ ¹¹⁸⁹ ¹¹⁹⁰ ¹¹⁹¹ ¹¹⁹² ¹¹⁹³ ¹¹⁹⁴ ¹¹⁹⁵ ¹¹⁹⁶ ¹¹⁹⁷ ¹¹⁹⁸ ¹¹⁹⁹ ¹²⁰⁰ ¹²⁰¹ ¹²⁰² ¹²⁰³ ¹²⁰⁴ ¹²⁰⁵ ¹²⁰⁶ ¹²⁰⁷ ¹²⁰⁸ ¹²⁰⁹ ¹²¹⁰ ¹²¹¹ ¹²¹² ¹²¹³ ¹²¹⁴ ¹²¹⁵ ¹²¹⁶ ¹²¹⁷ ¹²¹⁸ ¹²¹⁹ ¹²²⁰ ¹²²¹ ¹²²² ¹²²³ ¹²²⁴ ¹²²⁵ ¹²²⁶ ¹²²⁷ ¹²²⁸ ¹²²⁹ ¹²³⁰ ¹²³¹ ¹²³² ¹²³³ ¹²³⁴ ¹²³⁵ ¹²³⁶ ¹²³⁷ ¹²³⁸ ¹²³⁹ ¹²⁴⁰ ¹²⁴¹ ¹²⁴² ¹²⁴³ ¹²⁴⁴ ¹²⁴⁵ ¹²⁴⁶ ¹²⁴⁷ ¹²⁴⁸ ¹²⁴⁹ ¹²⁵⁰ ¹²⁵¹ ¹²⁵² ¹²⁵³ ¹²⁵⁴ ¹²⁵⁵ ¹²⁵⁶ ¹²⁵⁷ ¹²⁵⁸ ¹²⁵⁹ ¹²⁶⁰ ¹²⁶¹ ¹²⁶² ¹²⁶³ ¹²⁶⁴ ¹²⁶⁵ ¹²⁶⁶ ¹²⁶⁷ ¹²⁶⁸ ¹²⁶⁹ ¹²⁷⁰ ¹²⁷¹ ¹²⁷² ¹²⁷³ ¹²⁷⁴ ¹²⁷⁵ ¹²⁷⁶ ¹²⁷⁷ ¹²⁷⁸ ¹²⁷⁹ ¹²⁸⁰ ¹²⁸¹ ¹²⁸² ¹²⁸³ ¹²⁸⁴ ¹²⁸⁵ ¹²⁸⁶ ¹²⁸⁷ ¹²⁸⁸ ¹²⁸⁹ ¹²⁹⁰ ¹²⁹¹ ¹²⁹² ¹²⁹³ ¹²⁹⁴ ¹²⁹⁵ ¹²⁹⁶ ¹²⁹⁷ ¹²⁹⁸ ¹²⁹⁹ ¹³⁰⁰ ¹³⁰¹ ¹³⁰² ¹³⁰³ ¹³⁰⁴ ¹³⁰⁵ ¹³⁰⁶ ¹³⁰⁷ ¹³⁰⁸ ¹³⁰⁹ ¹³¹⁰ ¹³¹¹ ¹³¹² ¹³¹³ ¹³¹⁴ ¹³¹⁵ ¹³¹⁶ ¹³¹⁷ ¹³¹⁸ ¹³¹⁹ ¹³²⁰ ¹³²¹ ¹³²² ¹³²³ ¹³²⁴ ¹³²⁵ ¹³²⁶ ¹³²⁷ ¹³²⁸ ¹³²⁹ ¹³³⁰ ¹³³¹ ¹³³² ¹³³³ ¹³³⁴ ¹³³⁵ ¹

සො හගචා යො ඉමස්ස ඵවරුපස්ස දුක්ඛස්ස පභානාය ධම්මං දෙසෙති. සුපටිපනො වන නස්ස හගචතො සාවකසඛෙසා යො ඉමස්ස ඵවරුපස්ස දුක්ඛස්ස පභානාය පටිපනො. සුසුඛං වන නං නිබ්බානං යන්තීදං¹ ඵවරුපං දුක්ඛං න සංවිජ්ජති”ති. ‘පරම’නති ඛො සො කොලියපුනො සුප්පවාසාය කොලියධිතාය පටිසුඤ්ඤිඤායෙන හගචා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්ඤා හගචනතං අභිච්චා දෙඤා ඵකමනතං නිසීදී ඵකමනතං නිසීනො ඛො සො කොලිය පුනො හගචනතං ඵතදචොච: “සුප්පවාසා හනො කොලියධිතා හගචතො පාදෙ සිරසා චඤ්ඤා අප්පාඛාඛං අප්පාඛකං ලභු ට්ඨානං බලං ඵාසුචිභාරං පුච්ඡති”ති. ඵචඤ්ච චදෙති: සුප්පවාසා හනො කොලියධිතා සත්තවස්සානි ගඛහං ධාරෙති. සත්තාහං මුලුභගඛහා. සා දුක්ඛාහි තිබ්බාහි බරාහි කට්ඨකාහි චෙදනාහි පුට්ඨානිහි විතකෙකාහි අධිචාසෙති: “සමමාසමුද්ධො වන සො හගචා යො ඉමස්ස ඵවරුපස්ස දුක්ඛස්ස පභානාය ධම්මං දෙසෙති, සුපටිපනො වන නස්ස හගචතො සාවකසඛෙසා යො ඉමස්ස ඵවරුපස්ස දුක්ඛස්ස පභානාය පටිපනො, සුසුඛං වන නං නිබ්බානං යන්තීදං¹ ඵවරුපං දුක්ඛං න සංවිජ්ජති”ති. “සුඛනි භොතු සුප්පවාසා කොලියධිතා අරොගා අරොගං පුත්තං විජ්ජතු”ති. සහ චචනා ච පන හගචතො සුප්පවාසා කොලියධිතා සුඛනි අරොගා අරොගං පුත්තං විජ්ජයි. ‘ඵචං හනො’ති ඛො සො කොලියපුනො හගචතො භාසිතං අභිනඤ්ඤා අනුමොදිඤා උට්ඨායාසනා හගචනතං අභිච්චාදෙඤා පදකම්ඤා කඤා යෙන සකං සරං පච්චායාසී.

අදදසා ඛො කොලියපුනො සුප්පවාසං කොලියධිතරං සුඛනිං අරොගං අරොගං පුත්තං විජ්ජතං. දිස්වානස්ස ඵතදගොසි: “අච්ඡ රියං වන භො! අභිභුතං වන භො!! නථාගතස්ස මහිචිකතා මභානු භාවතා, යනුහිනාමායං සුප්පවාසා කොලියධිතා සගචචනා ච පන හගචතො සුඛනි අරොගා අරොගං පුත්තං විජ්ජියසනි”ති. අත්ත මනො පමුදිතො පිතසොමනස්සඤ්ඤො අභොසී. අථ ඛො සුප්පවාසා කොලියධිතා සාමිකං ආමනොසී: “ඵහි ඤං අරොපුත්තං, යෙන හගචා තෙනුපසඛකම්, උපසඛකම්ඤා මම චචනො හගචතො පාදෙ සිරසා චඤ්ඤා, සුප්පවාසා හනො කොලියධිතා හගචතො පාදෙ සිරසා චඤ්ඤා”ති. ඵචඤ්ච චදෙති: “සුප්පවාසා හනො කොලියධිතා සත්තවස්සානි ගඛහං ධාරෙති සත්තාහං මුලුභගඛහා. සා ඵතරහි සුඛනි අරොගා අරොගං පුත්තං විජ්ජතා. සා සත්තාහං බුද්ධපමුඛං භික්ඛුසඛ්ඤං හනොන නමනොති අධිචාසෙතු කීර හනො හගචා සුප්පවාසාය කොලියධිතාය සත්ත හත්තානි සඛිං භික්ඛුසඛෙසනා”ති. ‘පරම’නති ඛො සො කොලිය

1. යදිදං, ම.

පුතෙකා සුප්‍රවාසාය කොලියධිතාය පටිසස්සුණි¹ නිා යෙන භගවා
 තෙනුපසඩකම්. උපසඩකම්නිා භගවනනං අභිවාදෙනිා එකම
 නනං නිසීදි. එකමනනං නිසීනො වො සො කොලියපුතෙකා
 භගවනනං එතදවොච: “සුප්‍රවාසා භනොන කොලියධිතා භග
 වතො පාදෙ සිරසා වඤ්ඤිති. එවඤ්ඤ වදෙති: “සුප්‍රවාසා භනොන
 කොලියධිතා සත්තවස්සානි ගඛනං ඛාරෙභි සත්තාහං මුලුනගඛනා.
 සා එතරභි සුඛිනි අරොගා අරොගං පුත්තං විජ්ජා. සා සත්තාහං
 බුද්ධපමුඛං භික්ඛුසඩ්ඪං භනොනන නිමනොති. අඛිවාසෙතු කීර
 භනොන භගවා සුප්‍රවාසාය කොලියධිතාය සත්තභත්තානි සඛිං
 භික්ඛුසඩ්ඪෙතා”ති.

තෙන වො පන සමයෙන අඤ්ඤානරෙන උපාසකෙන බුද්ධ
 පමුඛො භික්ඛුසඩ්ඪෙසා ස්වානනාය භනොනන නිමනනිතො හොති.
 සො ච උපාසකො ආයස්මිතො මහාමොග්ගලානසා උපට්ඨාකො
 හොති. අථ වො භගවා ආයස්මනනං මහාමොග්ගලානං අම
 නොසි: එභි නිං මොග්ගලාන, යෙන සො උපාසකො තෙනු
 පසඩකමෙය්ඪසි:1 උපසඩකම්නිා තං උපාසකං එවං වදෙති: “සුප්‍ර
 වාසා ආවුසො කොලියධිතා සත්තවස්සානි ගඛනං ඛාරෙසී සත්තාහං
 මුලුනගඛනා, සා එතරභි සුඛිනි අරොගා අරොගං පුත්තං විජ්ජා. සා
 සත්තාහං බුද්ධපමුඛං භික්ඛුසඩ්ඪං භනොනන නිමනොති. කරොතු
 සුප්‍රවාසා කොලියධිතා සත්තභත්තානි. පච්ඡා සො කරිස්සති 2
 තුඤ්ඤෙසො උපට්ඨාකො”ති. ‘එවං භනොන’ති වො ආයස්මා මහා
 මොග්ගලානො භගවතො පටිසස්සුණි¹ නිා යෙන සො උපාසකො
 තෙනුපසඩකම්. උපසඩකම්නිා තං උපාසකං එතදවොච: “සුප්‍ර
 වාසා ආවුසො කොලියධිතා සත්තවස්සානි ගඛනං ඛාරෙසී. සත්තා
 හං මුලුනගඛනා, සා එතරභි සුඛිනි අරොගා අරොගං පුත්තං විජ්ජා
 සත්තාහං බුද්ධපමුඛං භික්ඛුසඩ්ඪං භනොනන නිමනොති කරොතු
 සුප්‍රවාසා කොලියධිතා සත්තභත්තානි. පච්ඡා නිං කරිස්සසී”ති.
 “සචෙ මෙ භනොන අයෙඪ මහාමොග්ගලානො තිණ්ණං ධම්මානං
 පාරිභොගො භොගානඤ්ඤ, ජීවිතස්ස ච සඤ්ඤාය ච කරොතු සුප්‍රවා
 සා කොලියධිතා සත්තභත්තානි. පච්ඡා අහං කරිස්සාමි”ති. “චිනනං
 වො තෙ අහං ආවුසො ධම්මානං පාරිභොගො භොගානඤ්ඤ, ජීවි
 තස්ස ච, සඤ්ඤාය පන නිං යෙච පාරිභොගො”ති. “සචෙ මෙ
 භනොන අයෙඪ මහාමොග්ගලානො චිනනං ධම්මානං පාරිභො
 ගො භොගානඤ්ඤ, ජීවිතස්ස ච, කරොතු සුප්‍රවාසා කොලියධිතා
 සත්තභත්තානි. පච්ඡා අහං කරිස්සාමි”ති.

අථ වො ආයස්මා මහාමොග්ගලානො තං උපාසකං සඤ්ඤ
 ජෙඤ්ඤා යෙන භගවා තෙනුපසඩකම්. උපසඩකම්නිා භගවනනං

1. තෙනුපසඩකම, 2. පච්ඡා නිං කරිස්සසී’ති සඤ්ඤාපෙති,

10 සුභත.

එවං මෙ සුභතං එකං සමයං හඟවා අනුපියායං විහරති අමබ වනෙ, නෙන බො පන සමයෙන ආයස්මා හද්දියො කාලියොධාය පුනො අරඤ්ඤගතොපි, රුකඛමුලගතොපි, සුඤ්ඤගාරගතොපි, අභිකඛණං උදනං උදනෙති: “අභො සුඛං, අභො සුඛං”නති. අසෙසාසුං බො සමබහුලා භික්ඛු ආයස්මතො හද්දියස්ස කාලියොධාය පුනත්ස්ස අරඤ්ඤගතස්ස පි, රුකඛමුලගතස්ස පි, සුඤ්ඤගාරගතස්ස පි, අභිකඛණං උදනං උදනෙනත්ස්ස “අභො සුඛං අභො සුඛං”නති. සුඤ්ඤාන නෙසං එතදභොසි: “නිස්සංසයං බො ආවුසො ආයස්මා හද්දියො කාලියොධාය පුනො අනභිරතො බුහමචරියං වරති, යංස පුබ්බි අගාරියභුතස්ස රජ්ජුඛං, සො තමනුස්සර මානො අරඤ්ඤගතොපි, රුකඛමුලගතොපි, සුඤ්ඤගාරගතොපි, අභිකඛණං උදනං උදනෙති: අභො සුඛං අභො සුඛං”නති. අඵ බො සමබහුලා භික්ඛු යෙන හඟවා තෙනුපසඛකමිංසු, උපසඛකමිඤ්ඤා හඟවන්තං අභිවාදෙඤ්ඤා එකමන්තං නිසීදිංසු. එකමන්තං නිසී න්තා බො තෙ භික්ඛු හඟවන්තං එතදචොවු: “ආයස්මා හනොන හද්දියො කාලියොධාය පුනො අරඤ්ඤගතොපි, රුකඛමුලගතොපි, සුඤ්ඤගාරගතොපි, අභිකඛණං උදනං උදනෙති: “අභො සුඛං අභො සුඛං”නති. නිස්සංසයං බො හනොන ආයස්මා හද්දියො කාලියොධාය පුනො අනභිරතො බුහමචරියං වරති, යංස පුබ්බි අගාරියභු තස්ස රජ්ජුඛං, සො තමනුස්සරමානො අරඤ්ඤගතොපි, රුකඛ මුලගතොපි, සුඤ්ඤගාරගතොපි, අභිකඛණං උදනං උදනෙති: “අභො සුඛං අභො සුඛං”නති. අඵ බො හඟවා අඤ්ඤතරං භික්ඛුං ආමනොසි: “එහි ඤං භික්ඛු, මම වචනෙන හද්දියං භික්ඛුං ආම නොහි, සඤ්ඤා නං ආවුසො හද්දිය ආමනොහි”ති. “එවං හනොන”ති බො සො භික්ඛු හඟවතො පටිසුඤ්ඤා යෙනායස්මා හද්දියො කාලි යොධාය පුනො තෙනුපසඛකමි, උපසඛකමිඤ්ඤා ආයස්මන්තං හද්දියං කාලියොධාය පුනතං එතදචොව: “සඤ්ඤා නං ආවුසො හද්දිය, ආමනොහි”ති. “එවමාවුසො”ති බො ආයස්මා හද්දියො කාලි යොධාය පුනො තස්ස භික්ඛුනො පටිසුඤ්ඤා යෙන හඟවා තෙනු පසඛකමි, උපසඛකමිඤ්ඤා හඟවන්තං අභිවාදෙඤ්ඤා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීනං බො ආයස්මන්තං හද්දියං කාලියො ධාය පුනතං හඟවා එතදචොව: “සචං කීර ඤං හද්දිය, අරඤ්ඤ ගතොපි, රුකඛමුලගතොපි, සුඤ්ඤගාරගතොපි, අභිකඛණං උදනං උදනෙසි: අභො සුඛං අභො සුඛං”නති. “එවං හනොන”ති. කිං පන ඤං හද්දිය, අඤ්ඤා සමපස්මානො අරඤ්ඤගතොපි, රුකඛමුලග තොපි, සුඤ්ඤගාරගතොපි, අභිකඛණං උදනං උදනෙසි: “අභො සුඛං අභො සුඛං”නති. පුබ්බි මෙ හනොන අගාරියභුතස්ස රජ්ජු කාරොන්තස්ස අනොපි අනොනපුරෙ රකඛා සුසංවිහිතා අභොසි,

බහිසි අනෙකුත් රකවා සුසංවිභිතා අහොසි, අනෙකුත් නගර රකවා සුසංවිභිතා අහොසි, බහිසි නගර රකවා සුසංවිභිතා අහොසි, අනෙකුත් ජනපද රකවා සුසංවිභිතා අහොසි, බහිසි ජනපද රකවා සුසංවිභිතා අහොසි. සො බො අහං හනෙත එවං රකවිතගොපියො සනෙතා හිතො උබ්බිගො උසසඛති උත්තාසි¹ විහාසිං. එතරහි බො පනාහං හනෙත අරඤ්ඤගතොපි, රුකබ්බුලගතොපි, සුඤ්ඤගාරගතොපි, එකො අහිතො අනුබ්බිගො අනුසසඛති අනුත්තාසි² අපෙපාසුකො පනාලොමො පරවුතො³ මිගභුතෙන වෙනසා විහරාමි. ඉදං බො අහං හනෙත අත්චසං සමපසාමානො අරඤ්ඤගතොපි, රුකබ්බුලගතොපි, සුඤ්ඤගාරගතොපි, අභිකබ්බුණං උදුනං උදුනෙසිං⁴ “අහො සුඛං අහො සුඛ”නති. අඵ බො හගවා එතමත්ඵං විදිත්ඵො නායං වෙලායං ඉමං උදුනං උදුනෙසිං:-

“යසනතරතො න සනති කොපා
 ඉති හවාහවතඤ්ච විතිවතොතා,
 තං විගතහයං සුඛං අසොකං
 දෙවා නානුභවන්ති දසසනායා”ති.

මුවලිඤ්ඤගො දුඛිණො.

නිසුද්ධතා:-

මුවලිඤ්ඤ⁵ රුච් දණ්ඩන සකකාගේ උපාසකෙන ව,
 ගබ්හිති එක පුතො ව සුපච්චාසා විසාබා ව,
 කාමිගොධාය හද්දිගොති.⁶

නිකුත්වගොනු තනියෝ.

1 සුතන.

එවං මෙ සුතං එකං සමයං හගවා සාවත්ඵයං විහරති ජෙත වනෙ අනාථපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතගේ භික්ඛු හගවතො අවිදුරෙ නිසිනො හොති පලලඛනං ආභුජ්ඣා උජුං කායං පණ්ඩාය පුරුණකමමවිපාකරං දුකඛං තිබ්බං⁷ බරං කටුකං වෙදනං අධිවාසෙනො සතො සමපච්චො අවිහඤ්ඤමානො. අද්දසා බො හගවා තං භික්ඛුං අවිදුරෙ නිසිනං පලලඛනං ආභුජ්ඣා උජුං කායං පණ්ඩාය පුරුණකමමවිපාකරං

1. උත්තාසො, ම.   2. අනුත්තාසො, ම.   3. පරදකතවුතො, ම.
 4. උදුනෙමි, ම.   5. මුවලිඤ්ඤ, ම.   6. හද්දිගාසි, ම.   7. සියං, සි.

දුකඛං තිබ්බං¹ බරං කට්ඨකං වෙදනං අඛිවාසෙනනං සතං සමපඡනං අච්ඡන්දන්තො. අඵ බො භගවා ඵතමඤ්චං විදිඤ්චා තායං වෙලායං ඉමං උද්‍යනං උද්‍යනෙසි:-

“සබ්බකමමඡභස්ස භික්ඛුනො ඛුනමානස්ස ධුරෙකතං රජං, අමමස්ස ඝිතස්ස තාදිනො අනො නඤ්ච ජනං ලපෙතවෙ”ති.

2 සුභත.

එවං මෙ සුභං එකං සමයං භගවා සාවඤ්ඤං විහරති ජෙන වනෙ අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තෙන බො පන සමයෙන ආයස්මා නඤ්ඤ භගවතො භාතා මාතුච්ඡාඨනො සමබ්භුලානං භික්ඛුනං. ඵවමාරොවෙති: “අනභිරතො අභං ආචුසො බුභමචරියං චරමි, න සනෙකාමි බුභමචරියං සඤ්ඤාචරතං, සිකඛං පච්චකඛාය භිනායා යාවතතිස්සාමි”ති. අඵ බො අඤ්ඤතරො භික්ඛු භගවා තෙනුප සඤ්ඤාමි, උපසඤ්ඤාමිඤ්චා භගවනං අභිවාදෙඤ්චා එකමනං නිසීදි. එකමනං නිසීනො බො සො භික්ඛු භගවනං ඵතදවොච: “ආයස්මා භගෙන නඤ්ඤ භගවතො භාතා මාතුච්ඡාඨනො සමබ්භුලානං භික්ඛුනං. ඵවමාරොවෙති: “අනභිරතො අභං ආචුසො බුභමචරියං. චරමි න සනෙකාමි බුභමචරියං සඤ්ඤාචරතං සිකඛං පච්චකඛාය භිනායාවතතිස්සාමි”ති. අඵ බො භගවා අඤ්ඤතරං භික්ඛුං ආමනෙතෙසි: “එහි ඤං භික්ඛු, මම වචනෙන නඤ්ඤ භික්ඛුං ආමනෙතෙහි, සඤ්ඤා තං ආචුසො නඤ්ඤ ආමනෙතෙහි”ති. “එවං භගෙන”ති බො සො භික්ඛු භගවතො පටිසස්සුඤ්චා භගවායස්මා නඤ්ඤ තෙනුප සඤ්ඤාමි, උපසඤ්ඤාමිඤ්චා ආයස්මනං නඤ්ඤ ඵතදවොච: “සඤ්ඤා තං ආචුසො නඤ්ඤ ආමනෙතෙහි”ති. “එවමාචුසො”ති බො ආයස්මා නඤ්ඤ තස්ස භික්ඛුනො පටිසස්සුඤ්චා භගවා තෙනුප සඤ්ඤාමි, උපසඤ්ඤාමිඤ්චා භගවනං අභිවාදෙඤ්චා එකමනං නිසීදි. එකමනං නිසීනං බො ආයස්මනං නඤ්ඤ භගවා ඵතදවොච: සච්චං කිර ඤං නඤ්ඤ, සමබ්භුලානං භික්ඛුනං. ඵවමාරොවෙසි: “අනභිරතො අභං ආචුසො බුභමචරියං. චරමි න සනෙකාමි බුභමචරියං සඤ්ඤාචරතං සිකඛං පච්චකඛාය භිනායාවතතිස්සාමි”ති. “එවං භගෙන”ති. කිස්ස පන ඤං නඤ්ඤ, අනභිරතො බුභමචරියං චරසි? න සනෙකාමි? බුභමචරියං සඤ්ඤාචරතං, සිකඛං පච්චකඛාය භිනායාවතතිස්සාමි?ති. සාකියාති මං භගෙන ජනපදකලාණි භර නිකමනස්ස උපච්ඡිලිලිතෙහි² කෙසෙහි අපලොකෙඤ්චා මං ඵතදවොච: “තුච්චං බො අයසුභත, ආගච්ඡෙය්ඤ්චාමි”ති. “සො බො

1 සයං, සි. 2. උපච්ඡිලිලිතෙහි, ම.

අහං හනෙන් තමනුසාරමානෝ අනභිරතෝ බ්‍රහ්මචරියං චරමි න සකොමි බ්‍රහ්මචරියං සකාරොතුං සිකං පච්චකංග භිනායා චතනිසාමි”ති.

අථ ඛො හගවා ආයස්මන්තං නන්දං බාහාය¹ ගභෙඤා සෙය්‍ය ථාපි නාම බ්‍රහ්මා පුරිසො සමමිඤ්ජනං වා බාහං පසාරෙය්‍ය, පසාරි තං වා බාහං සමමිඤ්ජෙය්‍ය ඵචමෙව² ජෙනචනෙ අන්තරගිතො දෙවෙසු තාවනිංසෙසු පාතුරගොසි. තෙන ඛො පන සමයෙන පඤ්චමන්තානි අච්ඡරසතානි සකකස්ස දෙව්‍යනමිඤ්ජස්ස උපධානං ආගතානි ගොනති කකුටපාදානි. අථ ඛො හගවා ආයස්මන්තං නන්දං ආමනෙන්සි: “පස්සසි නො ඤිං නන්ද, ඉමානි පඤ්ච අච්ඡර සතානි කකුටපාදානි?ති. “ඵචං හනෙන්”ති. තං කිං මඤ්ඤසි නන්ද, කතමා නුඛො අභිරුපතරු ච දස්සනීයතරු ච පාසාදිකතරු ච සාකියානි වා ජනපදකලාඤ්ඤී ඉමානි වා පඤ්ච අච්ඡරසතානි කකුටපාදානි?ති. “සෙය්‍යථාපි හනෙන් පලුච්ඡිමකකටි කණ්ණනා සච්ඡන්තා, ඵචමෙව ඛො හනෙන් සාකියානි ජනපදකලාඤ්ඤී ඉමෙසං පඤ්චන්තං අච්ඡරසතානං උපනිබාය සඛිබ්බි න උපෙති කලම්බි න උපෙති කල භාගම්ඡ න උපෙති³ උපනිබ්බි න උපෙති අථ ඛො ඉමානි පඤ්ච අච්ඡරසතානි අභිරුපතරුනිචෙව දස්සනීය තරුනිච පාසාදිකතරුනිචා”ති. “අභිරම නන්ද, අභිරම නන්ද, අහං තෙ පාටිභොගො පඤ්චන්තං අච්ඡරසතානං පටිලාභාය කකුටපා දාන”න්ති. “සචෙ මෙ හනෙන් හගවා පාටිභොගො පඤ්චන්තං අච්ඡ රසතානං පටිලාභාය කකුටපාදානං, අභිරමිසාමහං හනෙන් හග චති බ්‍රහ්මචරියෙ”ති. අථ ඛො හගවා ආයස්මන්තං නන්දං බාහාය ගභෙඤා සෙය්‍යථාපි නාම බ්‍රහ්මා පුරිසො සමමිඤ්ජනං වා බාහං පසාරෙය්‍ය, පසාරිතං වා බාහං සමමිඤ්ජෙය්‍ය ඵචමෙව දෙවෙසු තාවනිංසෙසු අන්තරගිතො ජෙනචනෙ පාතුරගොසි. අස්සොසු ඛො භිකඤ්ඤි “ආයස්මා කිර නන්දෙ හගචතො භාතා මාතුච්ඡාපුත්තො අච්ඡරනං ගෙතු බ්‍රහ්මචරියං චරති හගවා කිරස්ස පාටිභොගො පඤ්චන්තං අච්ඡරසතානං පටිලාභාය කකුටපාදාන”න්ති. අථ ඛො ආයස්මනො නන්දස්ස සභායකා භිකඤ්ඤි ආයස්මන්තං නන්දං හතක වාදෙන ච උපකකිතකවාදෙන ච සමුද්චරන්ති: “හතකො කිර යස්මා නන්දො, උපකකිතකො කිරයස්මා නන්දො, අච්ඡරනං ගෙතු බ්‍රහ්මචරියං චරති, හගවා කිරස්ස පාටිභොගො පඤ්චන්තං අච්ඡර සතානං පටිලාභාය කකුටපාදාන”න්ති. අථ ඛො ආයස්මා නන්දෙ සභායකානං භිකඤ්ඤිනං හතකවාදෙන ච උපකකිතකවාදෙන ච අට්ටියමානො හරායමානො ජිගුච්ඡමානො ඵකො වූපකචෙඤා අපප

1. බාහාය, මි. 2. ඵචමෙව. ‘සපි. 3. සඛිබ්බි පි නොපෙසි කලභාගමෙ පි නොපෙසි, මි.

ආයස්මතො යසොජස්ස පච්චයෙසාසුං, අඵ බො තෙ භික්ඛු වූපක
 ට්ඨා අප්පමන්තා ආනාපිනො පභින්නතා විහරන්තා තෙනෙවන්තර
 වසෙසන සබ්බෙව තියෙසා විජ්ජ සච්ඡාකංසු. අඵ බො හගවා සාව
 ඤ්ඨියං යථාභිරන්තං විහරිත්වා යෙන වෙසාලි තෙන වාරිකං
 පක්කම්, අනුපුබ්බෙන වාරිකං චරමානො යෙන වෙසාලි තදච්ඡරි,
 නග්ගසුදං හගවා වෙසාලියං විහරති මහාවනෙ කුටාගාරසාලායං.
 අඵ බො හගවා වග්ගමුද්දනිරියානං භික්ඛුනං වෙනසා වෙනො පරි
 ච්ච මනසිකරිත්වා ආයස්මන්තං ආනන්දං ආමනෙතයි: “අලොකඤ්ඤා
 විය මෙ ආනන්ද, එසා දිසා, ඔහාසඤ්ඤා විය මෙ ආනන්ද, එසා දිසා,
 යසං දිසායං වග්ගමුද්දනිරියා භික්ඛු විහරන්ති, ගන්තුං අප්පටි
 කුලාසි මෙ මනසි කාතුං, පභිණ්ණෙය්ඤ්ඤා ස්වං ආනන්ද වග්ගමුද්දනිරි
 යානං භික්ඛුනං සන්තිකෙ දුතං, සන්ථා ආයස්මනො ආමනෙතති
 සන්ථා ආයස්මන්තානං දස්සන්තාමො”ති. “එවං හනෙත්”ති බො
 ආයස්මා ආනන්දෙ හගවතො පටිස්සුත්වා යෙන අක්ඛන්තරෙ භික්ඛු
 තෙනුපසඤ්ඤාමි, උපසඤ්ඤාමිත්වා තං භික්ඛුං එතදවොච: “එහි ස්වං
 ආවුසො යෙන වග්ගමුද්දනිරියා භික්ඛු තෙනුපසඤ්ඤාමෙය්ඤ්ඤා¹ උප
 සඤ්ඤාමිත්වා වග්ගමුද්දනිරියෙ භික්ඛු එවං වදෙහි: සන්ථා ආයස්මනො
 ආමනෙතති සන්ථා ආයස්මන්තානං දස්සන්තාමො”ති. “එවමාවු
 සො”ති බො සො භික්ඛු ආයස්මතො ආනන්දස්ස පටිස්සුත්වා සෙය්‍ය
 ථාපි නාම බලවා පුරිසො සමමිඤ්ඤ්ඤං වා බාහං පසාරෙය්‍ය,
 පසාරිතං වා බාහං සමමිඤ්ඤ්ඤං එවමෙව මහාවනෙ කුටාගාර
 සාලායං අන්තර්ගතො වග්ගමුද්දය නදියා නිරෙ තෙසං භික්ඛුනං
 පුරතො පාතුරහොසි. අඵ බො සො භික්ඛු වග්ගමුද්දනිරියෙ භික්ඛු
 එතදවොච: “සන්ථා ආයස්මනො ආමනෙතති සන්ථා ආයස්මන්තානං
 දස්සන්තාමො”ති. “එවමාවුසො”ති බො තෙ භික්ඛු තස්ස භික්ඛුනො
 පටිස්සුත්වා සෙනාසනං සංසාමෙත්වා පන්තච්චරමාදාය සෙය්‍යථාපි
 නාම බලවා පුරිසො සමමිඤ්ඤ්ඤං වා බාහං පසාරෙය්‍ය, පසාරිතං
 වා බාහං සමමිඤ්ඤ්ඤං එවමෙව වග්ගමුද්දය නදියා නිරෙ අන්ත
 ර්ගතා මහාවනෙ කුටාගාරසාලායං හගවතො සමමුඛෙ පාතුර
 හෙසුං. තෙන බො පන සමයෙන හගවා ආනෙඤ්ඤා සමාධිනා
 නිසිනො හොති. අඵ බො තෙසං භික්ඛුනං එතදහොසි:
 “කතමෙන නුබො හගවා විහාරෙන එතර්ගි විහරති”ති. අඵබො
 තෙසං භික්ඛුනං එතදහොසි: “ආනෙඤ්ඤා බො හගවා විහාරෙන
 එතර්ගි විහරති”ති. සබ්බෙව ආනෙඤ්ඤා සමාධිනා නිසිදිංසු.
 අඵබො ආයස්මා ආනන්දෙ අභික්ඛන්තාය රත්තියා නික්ඛනො
 පඨමෙ යාමෙ උට්ඨායාසනා එකංසං විචරං කරිත්වා යෙන
 හගවා තෙනඤ්ඤා පණ්ණමෙත්වා හගවන්තං එතදවොච: “අභික්ඛ
 න්තා හනෙත් රත්ති, නික්ඛනො පඨමො යාමො, විරනිසින්නා
 ආගන්තුකා භික්ඛු, පටිසමෙමාදතු හනෙත් හගවා ආගන්තුකෙහි

1. උපසඤ්ඤා, ම

හිකඩ්දිති”ති. එවං චුතොන හගවා තුණ්හි අභොසි. දුතියමපි බො ආයස්මා ආනඤ්ඤ අභිකකන්තාය රන්තියා නිකඛනොන මජ්ඣමෙ යාමෙ උට්ඨායාසනා එකංසං චිචරං කර්තො යෙන හගවා තෙන ඤ්ඤ ලිං පණ්ණමෙත්වා හගවන්තං එතදවොච: “අභිකකන්තා හනොන රන්ති, නිකඛනොනා මජ්ඣමො යාමො, චිරනිසිනනා ආගන්තුකා හිකඩ්දි, පටිසමෙමාදතු හනොන හගවා ආගන්තුකෙහි හිකඩ්දිති”ති. දුතියමපි බො හගවා තුණ්හි අභොසි. තතියමපි බො ආයස්මා ආනඤ්ඤ අභිකකන්තාය රන්තියා නිකඛනොන පච්ඡමෙ යාමෙ උඤ්ඤනෙ අරුණො නන්දවුඛියා රන්තියා උට්ඨායාසනා එකංසං චිචරං කර්තො යෙන හගවා තෙන ඤ්ඤ ලිං පණ්ණමෙත්වා හගවන්තං එතදවොච: “අභිකකන්තා හනොන රන්ති නිකඛනොනා පච්ඡමො යාමො, උඤ්ඤනො අරුණො, නන්දවුඛි රන්ති, චිරනිසිනනා ආගන්තුකා හිකඩ්දි පටිසමෙමාදතු හනොන හගවා ආගන්තුකෙහි හිකඩ්දිති”ති. අඵබො හගවා තමහා සමාබ්මහා චුට්ඨිතිත්වා ආයස්මන්තං ආනන්දං අමනොසි: “සවෙ බො ත්වං ආනන්ද ජනෙය්‍යසි, එත්තකමපි තෙ නප්ප විහාසෙය්‍ය. අහඤ්ච ආනන්ද, ඉමානිච පඤ්ච හිකඩ්දිසනානි සබ්බෙව ආනෙඤ්ඤ සමාබ්නා නිසිදිමහා”ති.

අඵ බො හගවා එන මන්ථං විදිත්වා තායං වෙලායං ඉමං උදානං උදානෙසි:-

“යස්ස ජිනො කාමකණ්ටකො
 අනෙකාසො ච වබො ච බනිනඤ්ච
 පබ්බතො විය සො ඤිනො අනෙජෙ
 සුඛදුකෙඛසු න වෙධති සතිකඩ්දිති”ති.

4 සුත්තං.

එවං මෙ සුත්තං එකං සමයං හගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙන වනෙ අනාථපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තෙන බො පන සමයෙන ආයස්මා සාරිපුත්තො හතවතො අවිදුරෙ නිසිනොනා හොති පලලභිකං ආභුජ්ඣා උජුං කායං පණ්ණිධාය පරිවුඛං සතිං උපට්ඨපෙත්වා, අඤ්ඤ සාබො හගවා ආයස්මන්තං සාරිපුත්තං අවිදුරෙ නිසිනං පලලභිකං ආභුජ්ඣා උජුං කායං පණ්ණිධාය පරිවුඛං සතිං උපට්ඨපෙත්වා. අඵ බො හගවා එනමන්ථං විදිත්වා තායං වෙලායං ඉමං උදානං උදානෙසි:-

“යථාපි පබ්බතො සෙලො අවලො සුප්පතිට්ඨිනො,
 එවං මොහකඛයො¹ හිකඩ්දි පබ්බතොච න වෙධති”ති.

1. මොහකඛයා, ඩී

5 සුභත.

එවං මෙ සුභතං එකං සමයං හගවා සාවන්තියං විහරති ජෙන වනෙ අනාථපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා මහාමොග්ගලානො හගවතො අවිදුරෙ නිසීනො හොති පලලඛං ආභුජ්ඣා උජුං කායං පණ්ඩාය කායගතාය සතියා අජකන්තං සුපතිට්ඨිනාය. අද්දසාඛො හගවා ආයස්මන්තං මහාමොග්ගලානං අවිදුරෙ නිසීනං පලලඛං ආභුජ්ඣා උජුං කායං පණ්ඩාය කායගතාය සතියා අජකන්තං සුපතිට්ඨිනාය.

අථ ඛො හගවා එතමන්ථං විදිත්වා තායං වෙලායං ඉමං උදනං උදනෙසි:-

“සතිකායගතා උපට්ඨිතා ජසු එස්සායතනෙසු සංවුත්තො, සතතං භික්ඛු සමාහිතො ජඤ්ඤ නිබ්බාන මත්තනො”ති.

6 සුභත.

එවං මෙ සුභතං එකං සමයං හගවා රාජගහෙ විහරති වෙථ වනෙ කලඤ්ඤකනිවාපෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා පිලිඤ්චවෙජ්ඣ¹ භික්ඛු වසලවාදෙන සමුදාවරති. අථ ඛො සමබහුලා භික්ඛු යෙන හගවා තෙත්තපසඛකමිංසු, උපසඛකමිත්ථා හගවන්තං අභි වාදෙත්ථා එකමන්තං නිසීදිංසු. එකමන්තං නිසීන්තා ඛො තෙ භික්ඛු හගවන්තං එතදවොචු: “ආයස්මා හනෙත පිලිඤ්චවෙජ්ඣ භික්ඛු වසලවාදෙන සමුදාවරති”ති. අථ ඛො හගවා අඤ්ඤතරං භික්ඛුං ආමනෙතෙසි: “එහි නුං භික්ඛු, මම වචනෙන පිලිඤ්චවෙජ්ඣ භික්ඛුං ආමනෙතෙහි: “සන්ථා තං ආවුසො පිලිඤ්චවෙජ්ඣ² ආමනෙතෙහි”ති. “එවං හනෙත”ති ඛො සො භික්ඛු හගවතො පටිස්සුත්ථා යෙනායස්මා පිලිඤ්චවෙජ්ඣ තෙත්තපසඛකමි උපසඛකමිත්ථා ආයස්මන්තං පිලිඤ්චවෙජ්ඣ එතදවොච: “සන්ථා තං ආවුසො ආමනෙතෙහි”ති. එවමාවු සොති ඛො ආයස්මා පිලිඤ්චවෙජ්ඣ තස්ස භික්ඛුනො පටිස්සුත්ථා යෙන හගවා තෙත්තපසඛකමි, උපසඛකමිත්ථා හගවන්තං අභිවා දෙත්ථා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීන්තං ඛො ආයස්මන්තං පිලිඤ්චවෙජ්ඣ හගවා එතදවොච: “සචං කීර නුං වච්ඡ, භික්ඛු වසල වාදෙන සමුදාවරසී”ති. “එවං හනෙත”ති. අථ ඛො හගවා ආයස්මි තො පිලිඤ්චවෙජ්ඣසු³ පුබ්බෙ නිවාසං මනසිකරිත්ථා භික්ඛු ආමනෙතෙ සි: “මා ඛො තුමෙහ භික්ඛවෙච වච්ඡස්ස භික්ඛුනො උජ්ඣාසිත්ථ, න භික්ඛවෙච වච්ඡො දෙසන්තරො භික්ඛු වසලවාදෙන සමුදාවරති, වච්ඡස්ස භික්ඛවෙච භික්ඛුනො පඤ්චත්තිසන්තාති අබ්බොකිණ්ණොති

1. පිලිඤ්, ම. 2. සන්ථා තං ආවුසො, ම 3. අයස්මතො වච්ඡස්ස, සී.

බ්‍රාහ්මණිකුලෙ පව්‍යාජනාති, සො නසස් වසලවාදො දිසරනනං සමුද්‍යවිණේණො.¹ තෙනායං වචේන භික්ඛු වසලවාදෙන සමුද්‍යවර ති”ති.

අඵ බො භගවා එනමන්ඵ විදිත්වා නායං වෙලායං ඉමං උදුනං උදුනෙති:-

“යමහි න මායා වසති² න මානො
යො විතලොභො³ අමමො නිරසො,
පඤ්ඤානොභො⁴ අභිනිබ්බුතතො
සො බ්‍රාහ්මණො සො සමණො සභික්ඛු”ති.

7 සුඤ්ඤා.

එවං මෙ සුඤ්ඤාං එකං සමයං භගවා රුජගභෙ විහරති වෙඵ වනෙ කලුඤ්ඤාතිවාපෙ. තෙන බො පන සමයෙන ආයස්මා මහාකස්සපො පිපුප්පිගුභායං⁵ විහරති, සත්තාහං එකපලලඤ්ඤාන නිසිනො භොති අඤ්ඤාතරං සමාධිං සමාපජ්ජිත්වා. අඵ බො ආයස්මා මහාකස්සපො නසස් සත්තාහස්ස අව්වයෙන තමහා සමා බිමහා වුට්ඨාසි. අඵ බො ආයස්මනො මහාකස්සපස්ස තමහා සමා බිමහා වුට්ඨිතස්ස එතදුභොසි: “යනුනාහං රුජගභං පිණ්ඩාය පවිසෙය්‍ය”න්ති. තෙන බො පන සමයෙන පඤ්ඤාමත්තාති දෙව තාසනාති උස්සුකකං ආපනනාති භොනති ආයස්මනො මහා කස්ස පස්ස පිණ්ඩපාතපටිලාභාය. අඵ බො ආයස්මා මහාකස්සපො තාති පඤ්ඤාමත්තාති දෙවතා සතාති පටිකඛිපිත්වා පුබ්බණ්ණසම යං නිවාසෙත්වා පනත්ඵවරමාදුය රුජගභං පිණ්ඩාය පාවිසි. තෙන බො පන සමයෙන සකෙකා දෙවනම්ඤ්ඤො ආයස්මනො මහාකස්ස පස්ස පිණ්ඩපාතං දුතුකාමො භොති. පෙසකාරවණ්ණං අභිනි මමිනිත්වා තනනං විනාති. සුඤ්ඤා⁶ අසුරකඤ්ඤා තසරං පුරෙති. අඵ බො ආයස්මා මහාකස්සපො රුජගභෙ සපදුනං පිණ්ඩාය වර මානො යෙන සකකස්ස දෙවනම්ඤ්ඤස්ස නිවෙසනං තෙඤ්ඤපස ධකම්, අදදසාවො සකෙකා දෙවනම්ඤ්ඤො ආයස්මනං මහාකස්සපං දුරතොව ආගච්ඡනං, දිස්වාන ඝර් නිකඛිමිත්වා පච්චුග්ගන්ත්වා ගන්ත්වා පනතං ගගෙත්වා ඝරං පවිසිත්වා ඝට්ඨා ඔදනං උඤ්ඤිත්වා සත්තං පුරෙත්වා ආයස්මනො මහාකස්සපස්ස පාදුසි. සො අභොසි පිණ්ඩපාතො අනෙකසුපො අනෙකඛ්‍යඤ්ඤො අනෙකසුපරස ඛ්‍යඤ්ඤො. අඵ බො ආයස්මනො මහාකස්සපස්ස එතදුභොසි:

1- අජ්ඣාචිණ්ණො, ම 2. උභතති, කඤ්චි.
3. ඕණ්ලොභො, කඤ්චි 4. පඤ්ඤානොභො, සි
5. සිමබ්බු, ම: සිංචුලී, කඤ්චි 6. සුඤ්ඤා, බ්‍රහ්ම.

“කොහුබො අයං සනෙතා, යසායං එවරුපො ඉධාහුභාවො”ති. අඵ බො අයසමතො මහාකසාපසා එතදභොසී: “සනෙතාවො අයං දෙව්‍යනමිඤ්ඤ”ති. ඉති විදිත්වා සකකං දෙව්‍යනමිඤ්ඤං එතද වොච: “කතං බො තෙ ඉදං කොසිය, මාස්සු පුනපි එවරුපමකා සී”ති.¹ “අමහාකමපි හනෙත කසාප, පුඤ්ඤෙන අඤ්ඤා, අමහාක මපි පුඤ්ඤෙන කරණීය”නති. අඵ බො සනෙතා දෙව්‍යනමිඤ්ඤ අය සමනතං මහාකසාපං අභිච්චාදෙත්වා පදකඛිණං කත්වා වෙභාසං අඛුඤ්ඤන්ත්වා ආකාසෙ අනතමුකෙඛි තිකඛිතත්වං උද්‍යනං උද්‍යනෙසී: “අභො ද්‍යනං පරමද්‍යනං කසාපෙ සුප්පතිධිසිතං, අභොද්‍යනං පරම ද්‍යනං කසාපෙ සුප්පතිධිසිත”නති. අසෙසාසි බො හභවා දිඛ්ඛාය සොතධාතුයා විසුඤ්ඤාය අතිකතනමාහුසිකාය² සකකසා දෙව්‍ය නමිඤ්ඤසා වෙභාසං අඛුඤ්ඤන්ත්වා ආකාසෙ අනතමුකෙඛි තිකඛි තත්වං උද්‍යනං උද්‍යනෙනසා “අභො ද්‍යනං පරමද්‍යනං කසාපෙ සුප්පතිධිසිතං, අභොද්‍යනං පරමද්‍යනං කසාපෙ සුප්පතිධිසිත”නති.

අඵ බො හභවා එතමඤ්ඤං විදිත්වා තායං වෙලායං ඉමං උද්‍යනං උද්‍යනෙසී:-

“පිණ්ඩපාතීකසා භික්ඛුණො අත්තභරසා අනඤ්ඤපොසීනො, දෙව්‍ය පිභසන්ති තාදිනො උපසන්තසා සදා සතිමතො”ති.

8 සුභතා.

එවං මෙ සුභතං එකං සමයං හභවා සාවත්ථියං විහරති ජෙන වනෙ අනාඵපිණ්ඩකසා ආරුමෙ. තෙන බො පන සමයෙන සමබහුලානං භික්ඛුනං පච්ඡාභතතං පිණ්ඩපාතපටිකකන්තානං කරරමිඤ්ඤලමාලෙ සන්තිසින්තානං සන්තිපතිතානං අයමනන්ධ කථා උද්‍යපාදී: “පිණ්ඩපාතීකො ආවුසො භික්ඛු පිණ්ඩාය වරනො ලභති කාලෙනකාලං මනාපිකෙ වක්ඛුනා රුපෙ පසීතුං, ලභති කාලෙනකාලං මනාපිකෙ සොතෙන සද්දෙ සොතුං, ලභති කාලෙන කාලං මනාපිකෙ ජිවහාය රසෙ සාධිතුං, ලභති කාලෙන කාලං මනාපිකෙ කායෙන ඵොඨිබ්බෙ පුසිතුං, පිණ්ඩපාතීකො ආවුසො භික්ඛු සකකතො ගරුකතො මාතීතො පුජිතො අපචිතො පිණ්ඩාය වරති. හඤ්ඤ ආවුසො මයමපි පිණ්ඩපාතීකා භොම, මයමපි ලච්ඡාම කාලෙනකාලං මනාපිකෙ වක්ඛුනා රුපෙ පසීතුං, මයමපි ලච්ඡාම කාලෙනකාලං මනාපිකෙ සොතෙන සද්දෙ සොතුං, මයමපි ලච්ඡාම කාලෙනකාලං මනාපිකෙ භානෙන හඤ්ඤ සාධිතුං, මයමපි ලච්ඡාම කාලෙනකාලං මනාපිකෙ ජිවහාය රසෙ සාධිතුං,

1 මාපුනපඵවරුපමකාසීති, ම. 2. අභිකතනමාහුසිකාය, සී.

“අසිප්පච්චි ලඝු අභිකාමො යතිඤ්ඤො සබ්බධි විප්පමුනො,
අනොකසාරී අමමො නිරසො හිත්ථි මානං එකවරො සභිකඛු”ති.

10 සුනන.

එවං මෙ සුනං එකං සමයං භගවා උරුවෙලායං විහරති
නර්ජන නෙරඤ්ජරාය තිරො බොධි රුකඛමුලෙ පඨමාහිසමමුදො.
නෙන බො පන සමයෙන භගවා සන්නාහං එකපලලඤ්ඤන නිසී
නොනා හොති විමුනතිසුඛපට්ඨසංවෙදි.¹ අඵබො භගවා නසස සන්නා
හසස අවචයෙන නමහා සමාධිමහා වුට්ඨිහිත්ථි බුද්ධවකඛුනා
ලොකං වොලොකෙසී. අද්දසා බො භගවා බුද්ධ වකඛුනා ලොකං
වොලො කෙනොනා සනෙත අනෙකෙහි සන්නාපෙහි සන්නප්පමා
නෙ අනෙකෙහි ව පරිලාභෙහි පරිඛයමානො රතපෙහිපි,දෙසපෙ
හිපි,මොහපෙහිපිති. අඵ බො භගවා එනමත්ථං විදිත්ථි නායං
වෙලායං ඉමං උදුනං උදුනෙසී:-

“අයං ලොකො සන්නාපඡ්ඡො එසසපරෙතො රොහං වදති
යෙන යෙන හි මඤ්ඤති නතො නං හොති අඤ්ඤථා. අනනතො,

අඤ්ඤථා භාවි භවසනො ලොකො භවපරෙතො භවමෙව්හි
යදති නඤ්ඤති, නං භයං, යසස භායති, නං දුකඛං, නඤ්ඤති,
භවිවිප්පභානාය බො පනිදං බුභමවරියං වුසසති.

යෙ හි කෙච්චි සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා භවෙන භවසස විප්ප
මොකඛමාහංසු, සබ්බො නෙ අවිප්පමුනො භවසමාති වදුමි.

යෙ වා පන කෙච්චි සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා විභවෙන භවසස
නිසසරණමාහංසු, සබ්බො නෙ අනිසසවා භවසමාති වදුමි.

උපධි හි² පටිච්ච දුකඛමිදං සමෙහාති, සබ්බුපාදුනකඛයා නත්ථි
දුකඛසස සමභවො.

ලොකමිමං පසස පුථු, අවිජ්ජාය පරෙතො භුතා භුතරතා අපරි
මුනො.

යෙ හි කෙච්චි භවා සබ්බධි සබ්බින්නතාය,³ සබ්බො නෙ භවා
අනිච්චා දුකඛා විපරිණමබ්බමා.

“එවමෙනං යථා භුතං සමමප්පඤ්ඤාය පසසතො
භවනණ්හා පභිසති විභවං නාහිනඤ්ඤති.
සබ්බසො නණ්හානං බයා අසෙසවිරතානිරොධො නිබ්බානං.

1 චිදුකඛිසුඛං, 2 උපබිං, ඉ. 3 සබ්බසුභාය, ඡී.

තසස් නිබ්බූතස්ස භික්ඛුනො අනුපාදානා පුනබ්බවො නභොති,
අභිභුතො මාගෙ විජිතසඞ්ගාමො උපච්චගා සබ්බභවාති තාදී”ති.

නඤ්චගො නතිසො.

තස්සද්දානං.

කමමං නඤ්ඤ යසොජේ ච සාරිපුතො ච කොලිතො,
පිලිඤ්ඤි කසස්පො පිණ්ඩො සිප්පං ලොකෙන නෙ දද්ධාති.

මෙඝියචගො චතුරෙඨො.

1 සුතං.

එවං මෙ සුතං එකං සමයං භගවා වාලිකායං විහරති වාලිකෙ
පබ්බතෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා මෙඝියො භගවතො
උපට්ඨාකො භොති. අඵ ඛො ආයස්මා මෙඝියො යෙන භගවා
තෙනුපසඛකම්, උපසඛකම්චා භගවන්තං අභිවාදෙඤ්ඤා එකමන්තං
අට්ඨාසි, එකමන්තං ඝිතොඛො ආයස්මා මෙඝියො භගවන්තං එතද
වොච: “ඉච්ඡාමහං භනෙත ජන්තුගාමං පිණ්ඩාය පවිසිතු”ති.
“යස්සද්දානි ඤං මෙඝිය කාලං මඤ්ඤාසි”ති. අඵඛො ආයස්මා මෙඝි
යො පුබ්බිණ්ඤසමයං නිවාසෙඤ්ඤා පන්තවිචරමාදාය ජන්තුගාමං.
පිණ්ඩාය පාවිසි, ජන්තුගාමෙ පිණ්ඩාය චරිඤ්ඤා පච්ඡාභන්තං පිණ්ඩ
පාතපටිකකන්තො යෙන කිම්කාලාය නදියා නිරං. තෙනුපසඛකම්,
උපසඛකම්චා කිම්කාලාය නදියා නිරෙ ජබ්බාචිභාරං අනුචඛකම
මානො අනුච්චරමානො අද්දසා ඛො අමබ්චනං පාසාදිකං රමණී
යං, දිස්සානස්ස එතදභොසි: “පාසාදිකං චරිදං අමබ්චනං රමණීයං,
අලං චරිදං කුලපුත්තස්ස පධානඤ්ඤාස්ස පධානාය, සවෙ මං
භගවා අනුජනෙය්‍ය ආගච්ඡෙය්‍යහං ඉමං අමබ්චනං පධානායා”ති.
අඵඛො ආයස්මා මෙඝියො යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්, උපස
ඛකම්චා භගවන්තං අභිවාදෙඤ්ඤා එකමන්තං නිසීදී, එකමන්තං
නිසීන්තො ඛො ආයස්මා මෙඝියො භගවන්තං එතදවොච: “ඉධාහං
භනෙත පුබ්බිණ්ඤසමයං නිවාසෙඤ්ඤා පන්තවිචරමාදාය ජන්තුගා
මං පිණ්ඩාය පාවිසි, ජන්තුගාමෙ පිණ්ඩාය චරිඤ්ඤා පච්ඡාභන්තං
පිණ්ඩපාතපටිකකන්තො යෙන කිම්කාලාය නදියා නිරං. තෙනුප
සඛකම්, උපසඛකම්චා කිම්කාලාය නදියා නිරෙ ජබ්බාචිභාරං
අනුචඛකමමානො අනුච්චරමානො අද්දසං අමබ්චනං පාසාදිකං
රමණීයං. දිස්සාන මෙ එතදභොසි: “පාසාදිකං චරිදං අමබ්චනං
රමණීයං අලං චරිදං කුලපුත්තස්ස පධානඤ්ඤාස්ස පධානාය,

සවෙ මං හගවා අනුඡනෙය්‍ය අගච්ඡෙය්‍යහං ඉමං අමබ්වනං පට්ඨානාභානි. සවෙ මං හනෙත හගවා අනුඡනානි, “ගච්ඡෙය්‍යහං තං අමබ්වනං පට්ඨානාභානි”ති. එවං වුතෙන හගවා අගස්මනනං මෙසියං එතදවොච: “අගමෙහි තාව මෙසිය, එකකමුභා යාව අඤ්ඤා කොච්චි¹ හික්ඛු අගච්ඡති”ති². දුතියමපි ඛො අගස්මා මෙසියො හගවනනං එතදවොච: “හගවතො හනෙත, නඤ්ඤි උත්තරි³ කරණීයං, නඤ්ඤි කතස්ස වා පභිවයො, මඤ්ඤං ඛො පන හනෙත, අඤ්ඤි උත්තරි³ කරණීයං, අඤ්ඤි කතස්ස පභිවයො, සවෙ මං හනෙත, හගවා අනුඡනානි ගච්ඡෙය්‍යහං තං අමබ්වනං පට්ඨානාභානි”ති. දුතියමපි ඛො හගවා අගස්මනනං මෙසියං එතදවොච: “අගමෙහි තාව මෙසිය, එකකමුභා යාව අඤ්ඤා කොච්චි¹ හික්ඛු අගච්ඡති”ති. ² තතියමපි ඛො අගස්මා මෙසියො හගවනනං එතදවොච: “හගවතො හනෙත, නඤ්ඤි උත්තරි³ කරණීයං නඤ්ඤි කතස්ස වා පභිවයො, මඤ්ඤං ඛො පන හනෙත, අඤ්ඤි උත්තරි³ කරණීයං අඤ්ඤි කතස්ස පභිවයො සවෙ මං හනෙත, හගවා අනුඡනානි ගච්ඡෙය්‍යහං තං අමබ්වනං පට්ඨානාභානි”ති. “පට්ඨානංච ඛො මෙසිය, වදමානං කීනති වදෙය්‍යම? යස්ස දුතී නිමං මෙසිය, කාලං මඤ්ඤාසී”ති. අථ ඛො අගස්මා මෙසියො උට්ඨායාසනා හගවනනං අභිවාදෙත්වා පදකම්මං කත්වා යෙන තං අමබ්වනං තෙනුපසඤ්ඤාමි, උපසඤ්ඤාමිත්වා තං අමබ්වනං අපේක්ඛාගභෙත්වා⁴ අඤ්ඤාතරස්මිං රුකඛිච්චලෙ දිවාචිභාරං නිසීදි. අථ ඛො අගස්මතො මෙසියස්ස තස්මිං අමබ්වනෙ විහරනනස්ස යෙභුයෙයන තයො පාපකා අකුසලා විතකකා සමුද්චරන්ති. සෙය්‍යපීදං? “කාමචිතකෙකා, ඛිඤ්ඤාචිතකෙකා, විහිංසාවිතකෙකා”ති. අථ ඛො අගස්මතො මෙසියස්ස එතදභොසි: “අච්ඡරියං වත භො, අබ්භුතං වත භො, සද්ධාය ව වතමති අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො, අථ ව පභිමෙහි නිහි පාපකෙහි අකුසලෙහි විතකෙකහි අනුසන්තා. සෙය්‍යපීදං? “කාමචිතකෙකන, ඛිඤ්ඤාචිතකෙකන, විහිංසාවිතකෙකනා”ති. අථ ඛො අගස්මා මෙසියො සායනභසමයං පභිසලලාණං වුට්ඨිතො යෙන හගවා තෙනුපසඤ්ඤාමි, උපසඤ්ඤාමිත්වා හගවනනං අභිවාදෙත්වා එකමනනං නිසීදි. එකමනනං නිසීනො ඛො අගස්මා මෙසියො හගවනනං එතදවොච: “ඉධ මඤ්ඤං හනෙත, තස්මිං අමබ්වනෙ විහරනනස්ස යෙභුයෙයන තයො පාපකා අකුසලා විතකකා සමුද්චරන්ති. සෙය්‍යපීදං? “කාමචිතකෙකා, ඛිඤ්ඤාචිතකෙකා, විහිංසාවිතකෙකා”ති. තස්ස මඤ්ඤං හනෙත, එතදභොසි: “අච්ඡරියං වත භො, අබ්භුතං වත භො, සද්ධාය ව වතමති අගාරස්මා අනගාරියං.

1. අඤ්ඤාපිකොච්චි, සි.
 3. උත්තරි, සි.

2. දිස්සතුඤ්ඤා, ඤ්ඤාචිතකෙකා
 4. අපේක්ඛාගභෙත්වා, ම.

පබ්බජිතො අථ ච පනිමෙහි නිහි පාපකෙහි අකුසලෙහි විතකෙකහි අනාසත්තා. සෙය්‍යපීදං? “කාමචිතකෙකන, බ්‍යාපාදචිතකෙකන, විහිංසාචිතකෙකනා”ති.

“අපරිපක්‍යාය මෙසිං, වෙතොවිමුත්තියා පඤ්චබමමා පරිපාකාය සංචන්තනති. කතමෙ පඤ්ච? ඉබ මෙසිය, හික්ඛු කලකණ්‍ය මිතො හොති කලකණ්‍ය සභායො කලකණ්‍යසමපච්චොනා; අපරිපක්‍යාය මෙසිය වෙතොවිමුත්තියා අයං පථමො බමෙමා පරිපාකාය සංචන්තනති. පුනචපරං මෙසිය, හික්ඛු සීලවා හොති පාතීමොකනි සංචරසංචුතො විහරති ආචාරතොචරසමපනො අණුමනෙතසු චජ්ජසු භගදස්සාවී සමාදාය සිකානි සිකාපදෙසු; අපරිපක්‍යාය මෙසිං, වෙතොවිමුත්තියා අයං දුතීයො බමෙමා පරිපාකාය සංචන්තනති. පුනචපරං මෙසිං, හික්ඛු යායං කථා අභිසලෙඛිකා චෙතොවිචරණසප්පායා එකන්තනිබ්බිදාය විරුගාය නිරුධාය උපසමාය අභිඤ්ඤාය සමොධාය නිබ්බානාය සංචන්තනති. සෙය්‍ය පීදං? අපච්ඡකථා, සන්තුට්ඨිකථා, පච්චෙකකථා, අසංසග්ගකථා, විරියාරම්භකථා, සීලකථා, සමාධිකථා, පඤ්ඤකථා, විමුත්තකථා, විමුත්තියුණ්දස්සනකථා, එචරුපාය¹ කථාය නිකාමලාහි හොති අභිච්ඡලාහි අකසිරලාහි; අපරිපක්‍යාය මෙසිය වෙතොවිමුත්තියා අයං තතීයො බමෙමා පරිපාකාය සංචන්තනති. පුනචපරං මෙසිය, හික්ඛු ආරඤ්චිරියො විහරති අකුසලානං බමමානං පභානාය කුසලානං බමමානං උපසමපදාය ථාමවා දණුපරකකමො අනිකං ත්‍යාගො කුසලෙසු බමෙමසු; අපරිපක්‍යාය මෙසිය වෙතොවිමුත්තියා අයං චතුඤ්චො බමෙමා පරිපාකාය සංචන්තනති. පුනචපරං මෙසිය, හික්ඛු පඤ්ඤවා හොති උදයන්තාමිතියා පඤ්ඤාය සමන්තා ගතො අරියාය නිබ්බිකාය සමමා දුක්ඛකනියාමිතියා; අපරිපක්‍යාය මෙසිය වෙතො විමුත්තියා අයං පඤ්චමො බමෙමා පරිපාකාය සංචන්තනති. අපරිපක්‍යාය මෙසිය, වෙතො විමුත්තියා ඉමෙ පඤ්ච බමමා පරිපාකාය සංචන්තනති.

“කලකණ්‍යමිත්තසෙසනං මෙසිය, හික්ඛුතො පාටිකඛිං¹ කලකණ්‍ය සභායස්ස කලකණ්‍යසමපච්චකස්ස යං සීලවා භවිස්සති, පාතීමොකනි සංචරසංචුතො විහරිස්සති, ආචාරතොචරසමපනො අණුමනෙතසු චජ්ජසු භගදස්සාවී සමාදාය සිකානි සිකාපදෙසු. කලකණ්‍යමිත්තසෙසනං මෙසිය, හික්ඛුතො පාටිකඛිං¹ කලකණ්‍ය සභායස්ස කලකණ්‍යසමපච්චකස්ස යායං කථා අභිසලෙඛිකා චෙතොවිචරණසප්පායා එකන්තනිබ්බිදාය විරුගාය නිරුධාය උපසමාය අභිඤ්ඤාය සමොධාය නිබ්බානාය සංචන්තනති.² සෙය්‍ය පීදං? අපච්ඡකථා, සන්තුට්ඨිකථා, පච්චෙකකථා, අසංසග්ගකථා, විරියාරම්භකථා, සීලකථා, සමාධිකථා, පඤ්ඤකථා, විමුත්තකථා, විමුත්තියුණ්දස්සනකථා, එචරුපාය³ කථාය නිකාමලාහි

1. පාටිකඛිං, සී. 2. සංච සාසි, සී. 3. එචරුපියා, සී.

හවිසසති අනිච්ඡලාහි අකසිරලාහි. කලකණ්ණිමිත්තසෙසනං මෙහිස, හිකුච්ඡො පාටිකඛිං¹ කලකණ්ණසභායස්ස කලකණ්ණසමපච්චිකස්ස යං ආරඤ්චිරියො හවිසසති² අකුසලානං ඛමමානං පභානාය කුසලානං ඛමමානං උපසමපදාය ථාමවා දුඤ්ඤාපරකකමො අනිකඛ්චනඤ්ඤෙ කුසලෙසු ඛමෙමසු; කලකණ්ණිමිත්තසෙසනං මෙහිස, හිකුච්ඡො පාටිකඛිං¹ කලකණ්ණසභායස්ස කලකණ්ණසමපච්චිකස්ස යං පඤ්ඤවා හවිසසති උදයන්තාමිනියා පඤ්ඤාය සමන්තාගහො අරියාය නිබ්බධිකාය සමමා දුකඛිකඛියාමිනියා; තෙන ව පන මෙහිස, හිකුච්ඡො ඉමෙසු පඤ්චසු ඛමෙමසු පච්චිකාය චන්තාගෙ ඛමමා උන්තරි³ භාවෙතඛිං. “අසුභා භාවෙතඛිං රුගස්ස පභානාය, මෙත්තා භාවෙතඛිං ඛකපාදස්ස පභානාය, ආනාපානස්සති භාවෙතඛිං විතකකුපච්චෙදාය, අනිච්චසඤ්ඤා භාවෙතඛිං අසමිමානසමුග්ගසාතාය. අනිච්චසඤ්ඤිනො මෙහිස, අනන්තසඤ්ඤා සණ්ඨාති, අනන්තසඤ්ඤි අසමිමානසමුග්ගසාතං පාපුණ්ණි, දිට්ඨව ඛමෙම නිඛිංනං”ති.

අඵ බො භගවා එතමන්ඵ විදිඤ්ඤා නායං වෙලායං ඉමං උදානං උදානෙසි:-

“බුද්දා විතකකා සුචුමා විතකකා අනුගගතා මනසො උපපිලාවා,³ එතෙ අවිද්වා මනසො විතකෙක හුරුහුරං ඛාවති භන්තවිනෙතා.

එතෙ ව විද්වා මනසො විතකෙක ආනාපිසො සංවරනි සනිමා, අනුගගතෙ මනසො උපපිලාවෙ⁴ අසෙසමෙතෙ පච්චාසි බුබො”ති.

2 සුභහ.

එවං මෙ සුභං එකං සමයං භගවා කුසිනාරායං විහරති, උපචන්තනෙ මලලානං සාලවනෙ. තෙන බොපන සමයෙන සමබහුලා හිකුච්ඡ භගවනො අවිදුරෙ අරඤ්ඤකුටිකායං විහරන්ති, උඤ්ඤා⁵ උන්තලා වපලා මුඛරා විකිණ්ණවාවා මුඛසසතිනො අසමපච්චනා අසමාහිතා විබහන්තවිත්තා පාකතීඤ්ඤාය. අද්දසා බො භගවා තෙ සමබහුලෙ හිකුච්ඡ අවිදුරෙ අරඤ්ඤකුටිකායං විහරන්තෙ උඤ්ඤෙ උන්තලෙ වපලෙ මුඛරෙ විකිණ්ණවාචෙ මුඛසසතිනො අසමපච්චනෙ අසමාහිතෙ විබහන්තවිත්තෙ පාකතීඤ්ඤෙ.

1. පාටිකඛිං, සි. 2. විහරිසසති, ම. 3. උන්තරි, සි.
4. උඛිලාවා, සි. 5. උඛිලාවෙ, සි. 6. උඛිකානොගති, සි.

අඵ බො හගවා එතමන් විදිනා නායං වෙලායං ඉමං උදනං
උදනෙසි:-

“අරකඛිතෙන කායෙන මිච්ඡාදිඛිගනෙන ව,
පීනමිඤ්ඤාභිභූතෙන වසං මාරසස ගච්ඡති.
තසමා රකඛිත විතතසස සමමාසඛතඥායොවගො,
සමමාදිඛි පුරෙකඛාගො ඤානාන උදයබ්බයං.
පීනමිඤ්ඤාභිභූ භික්ඛු සබ්බා දුගගතීයො ජහෙ”ති.

8 සුභත.

එවං මෙ සුභතං එකං සමයං හගවා කොසලෙසු¹ වාරිකං වරති,
මහතා භික්ඛුසඛෙසන සඬිං. අඵ බො හගවා මග්ගා ඔකකමම
යෙන අඤ්ඤතරං රුකඛිමුලං තෙනුපසඬකමි, උපසඬකමිනා
පඤ්ඤතෙත ආසනෙ නිසීදි. අඵ බො අඤ්ඤතගො ගොපාලකො
යෙන හගවා තෙනුපසඬකමි, උපසඬකමිනා හගවනතං අභිවාදෙ
නා එකමනතං නිසීදි. එකමනතං නිසීනතං බො තං ගොපාලකං
හගවා ඛමිමියා කථාය සඤ්ඤෙසසි, සමාදපෙසි, සමුතෙතපෙසි,
සමපභංසෙසි. අඵ බො සො ගොපාලකො හගවතා ඛමිමියා කථාය
සඤ්ඤෙසසි, සමාදපිතො, සමුතෙතජ්ජො, සමපභංසිතො හගව
නතං එතදවොච: “අඛිවාසෙතු මෙ හනෙත, හගවා සමානනාය
හනතං සඬිං භික්ඛුසඛෙසනා”ති. අඛිවාසෙසි හගවා තුණ්හිභාවෙන.
අඵ බො සො ගොපාලකො හගවතො අඛිවාසනං විදිනා උඬියායා
සනා හගවනතං අභිවාදෙනා පදකඛිණං කනා පකකමි. අඵ
බො සො ගොපාලකො තසසා රතනියා අච්චගෙන සකෙ නිචෙ
සනෙ පහුතං අපොදකපායාසං පටියාදාපෙනා නවඤ්ච සප්පිං හග
වතො කාලං ආගොවෙසි: “කාලො හනෙත, නිඛිතං හනතං”ති.
අඵ බො හගවා පුබ්බිණ්ණසමයං නිවාසෙනා පනතවිචරමාදාය
සඬිං භික්ඛුසඛෙසන යෙන තසස ගොපාලකසස නිචෙසනං තෙනු
පසඬකමි, උපසඬකමිනා පඤ්ඤතෙත ආසනෙ නිසීදි. අඵ බො
සො ගොපාලකො බුද්ධිපමුඛං භික්ඛුසඬකං අපොදකපායාසෙන
නවෙන ව සප්පිනා සහනා සනතපෙසි, සමපවාරෙසි. අඵ බො
සො ගොපාලකො හගවනතං භුතනාවිං ඔනිතපතතපාණීං අඤ්ඤ
තරං නිචං ආසනං ගහෙනා එකමනතං නිසීදි. එකමනතං නිසී
නතං බො තං ගොපාලකං හගවා ඛමිමියා කථාය සඤ්ඤෙසසනා, සමා
දපෙනා, සමුතෙතපෙනා, සමපභංසෙනා උඬියායාසනා පකකමි. අඵ
බො අච්චරපකකනතසස හගවතො තං ගොපාලකං අඤ්ඤතගො
පුරිසො සිමනනරිකාය ජිවිතා වොගොපෙසි. අඵ බො සමබහුලා

1. ජගපදො, ම

හිකුඹු යෙන හගවා තෙනුපසඛනමිංසු, උපසඛනමිඤ්ඤා හගවනනං. අභිවාදෙඤ්ඤා එකමනනං නිසීදිංසු. එකමනනං නිසීනනා බො තෙ හිකුඹු හගවනනං එතදවොචුං: “යෙන හනෙත, ගොපාල කෙන අජ්ඣ ඛුඤ්ඤාපමුඛො හිකුඹුසඛෙඤ්ඤා අපෙපාදකපායාසෙන නවෙන ව සපඪිනා සහඤ්ඤා සනනපඪිතො, සමපචාරිතො; සො කීර හනෙත, ගොපාලකො අඤ්ඤාතරෙන පුරිසෙන සිමනනරිකාය ජ්චිතා වොරොපිතො”ති. අථ බො හගවා එතමඤ්ඤා විදිඤ්ඤා නායං වෙලායං ඉමං උදානං උදානෙසි:-

“දිසො දිසං යනනං කසිරු වෙරි වා පන වෙරිනං,
මිච්ඡපණිහිතං චිතනං පාපියො නං තතො කරෙ”ති.

4 සුභනං.

එවං මෙ සුභනං එකං සමයං හගවා රුජගභෙ විහරති, වෙච්ච වනෙ කලඤ්ඤානිවාපෙ. තෙන බො පන සමයෙන අයසමා ව සාරිපුතො අයසමා ව මහාමොග්ගලලාගො කපොතකඤ්ඤායං විහරනති. තෙන බො පන සමයෙන අයසමා සාරිපුතො ජ්ඣුඤ්ඤාය රතනිඤ්ඤා නවොරොපිතෙහි කෙසෙහි අබ්බොකාසෙ නිසී නනා ගොති, අඤ්ඤාතරං සමාඛිං සමාපජ්ඣං. තෙන බො පන සමයෙන වෙ යකඤ්ඤා සහායකා උතතරුඤ්ඤා දිසාය දකඤ්ඤාං දිසං ගච්ඡනති, කෙනචි දෙව කරණීයෙන. අද්දසංසු බො තෙ යකඤ්ඤා අය සමනනං සාරිපුතනං ජ්ඣුඤ්ඤාය රතනිඤ්ඤා නවොරොපිතෙහි කෙසෙහි අබ්බොකාසෙ නිසීනනං. දිසවාන එකො යකෙඤ්ඤා දුභිඤ්ඤා යකඤ්ඤා එතදවොච: “පටිභාති මං සමම, ඉමස්ස සමණස්ස සීසෙ පභාරං දානුං”ති. එවං චුතො සො යකෙඤ්ඤා නං යකඤ්ඤා එතදවොච: “අලං සමම, මා සමණං අසාදෙසී. උලාභෙ සො සමම, සමණො මහිචි කො මහානුභාවො”ති. දුභිඤ්ඤා බො සො යකෙඤ්ඤා නං යකඤ්ඤා එතදවොච: “පටිභාති මං සමම, ඉමස්ස සමණස්ස සීසෙ පභාරං දානුං”ති. දුභිඤ්ඤා බො සො යකෙඤ්ඤා නං යකඤ්ඤා එතදවොච: “අලං සමම, මා සමණං අසාදෙසී. උලාභෙ සො සමම, සමණො මහිචි කො මහානුභාවො”ති. තභිඤ්ඤා බො සො යකෙඤ්ඤා නං යකඤ්ඤා එතදවොච: “පටිභාති මං සමම, ඉමස්ස සමණස්ස සීසෙ පභාරං දානුං”ති. තභිඤ්ඤා බො සො යකෙඤ්ඤා නං යකඤ්ඤා එතදවොච: “අලං සමම, මා සමණං අසාදෙසී. උලාභෙ සො සමම, සමණො මහිචි කො මහානුභාවො”ති. අථ බො සො යකෙඤ්ඤා නං යකඤ්ඤා අනාදිඤ්ඤා අයසමතො සාරිපුතනෙථරස්ස සීසෙ පභාරං අදාසී. තාච මහාපභාරෙ අභොසී. අපි තෙන පභාරෙන සනතරතනං වා

සොමති එතරහි අනාකිණේණා විහරමි, හන්ථිහි හන්ථිනිහි හන්ථි කලහෙහි හන්ථිච්ඡාපෙහි. අච්ඡිත්තාග්‍යානි චෙච තිණානි බාදුමි, ඔහගොහග්‍යඤ්ච මෙ සාබාහඛගං න බාදන්ති, අනාවිලානි ච පානීයානි පිචාමි, ඔතාහා ච මෙ උත්තණ්ණස්ස හන්ථිභියො න කායං උපනිසංසන්තියො ගචන්ති, අනාකිණේණා සුබං, චාසුචිහ රුමි”ති.

අඵ බො හගවා අත්තනො ච පච්චෙකං විදිඤ්ඤා තස්ස ච හන්ථිනාගස්ස චෙතසා චෙතො පරිචිතකමඤ්ඤාය තායං චෙලායං ඉමං උද්‍යනං උද්‍යනෙසි:-

“එතං නාගස්ස නාගෙන ඊසාදන්තස්ස හන්ථිනො, සමෙහි චිත්තං චිත්තෙන යදෙකො රමතෙ1 වනෙ”ති.

6 සුතන.

එචං මෙ සුතං එකං සමයං හගවා සාවන්ඨියං විහරති, ජෙන වනෙ අනාඵපිණ්ඩකස්ස ආරුමෙ. තෙන බො පන සමයෙන ආයස්මා පිණ්ඩාලහාරවාඤ්ඤා හගචතො අවිදුරෙ නිසිනොහොති, පලලඛකං ආභුජ්ඤා උජ්ජං කායං පණ්ඩාය 2 ආරඤ්ඤකො, පිණ්ඩපානිකො, පංසුකුලිකො, තෙච්චරිකො, අප්පිච්ඡා, සන්තුවෙසා, පච්චිත්තො, අසංසට්ඨො, ආරඤ්චරියො, ධුතවාදො, අධිචිත්තමනුස්සනො. අද්දසා බො හගවා ආයස්මන්තං පිණ්ඩාලහාරවාඤ්ඤා අවිදුරෙ නිසිත්තං පලලඛකං ආභුජ්ඤා උජ්ජං කායං පණ්ඩාය ආරඤ්ඤකං, පිණ්ඩපානිකං, පංසුකුලිකං, තෙච්චරිකං, අප්පිච්ඡං, සන්තුවෙසං, පච්චිත්තං, අසංසට්ඨං, ආරඤ්චරියං, ධුතවාදං, අධිචිත්තමනුස්සන්තං.

අඵ බො හගවා එතමන්ථං විදිඤ්ඤා තායං චෙලායං ඉමං උද්‍යනං උද්‍යනෙසි:-

“අනුපචාදො අනුපසානො පානිමොකෙති ච සංචරො මත්තඤ්ඤාතා ච හත්තසමිං පන්තඤ්ච 3 සයනාසනං අධිචිත්තෙ ච ආයොගො එතං බුද්ධානසාසනං”ති.

7 සුතන.

එචං මෙ සුතං එකං සමයං හගවා සාවන්ඨියං විහරති, ජෙන වනෙ අනාඵපිණ්ඩකස්ස ආරුමෙ. තෙන බො පන සමයෙන ආයස්මා සාරිදුත්තො හගචතො අවිදුරෙ නිසිනොහොති පලලඛකං ආභුජ්ඤා උජ්ජං කායං පණ්ඩාය අප්පිච්ඡා, සන්තුවෙසා, පච්චිත්තො, අසංසට්ඨො, ආරඤ්චරියො, අධිචිත්තමනුස්සනො.

1, රමති, සබ්බන්ථං. 2, ආරඤ්ඤකො, සී, 3, පන්ඤ්ච, සී.

අදදසා බො, හගවා ආයමනනං සාරිපුත්තං අවිදුරෙ නිසින්නං. පලලකං ආභුජ්ඣා උජුං කායං පණ්ඩාය අපච්ඡං සනතුඨං. පවිච්ඡනං අසංසට්ඨං ආරුඛවීරියං අධිච්ඡතමනුසුත්තං.

අඵ බො හගවා එතමන් චිදිඤා නායං වෙලායං ඉමං උදනං උදනෙසි:-

“අධිවෙනසො අපමච්ඡතො මුනිනො මොනපච්ඡ සිකඛතො, සොකා නභවන්ති නාදිනො උපසන්නස්ස සදා සනිමතො”ති.

8 සුභත.

එවං මෙ සුභතං එකං සමයං හගවා සාවන්තීයං විහරති, ජෙන වනො අනාථපිණ්ඩකස්ස ආරුමෙ. තෙන බොපන සමයෙන හගවා සකකතො හොති ගරුකතො මානිතො ධුජ්තො අපච්ඡතො, ලාභි විචරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානපච්චයභෙසච්ඡපරිකඛාරුනං. හි කඤ්ඤාසඛෙසාපි සකකතො හොති ගරුකතො මානිතො ධුජ්තො අපච්ඡතො, ලාභි විචරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානපච්චයභෙසච්ඡපරිකඛාරුනං. අඤ්ඤාතින්තීයා පන පරිබ්බාජකා අසකකතා හොන්ති අගරුකතා අමානිතා අධුජ්ඡතා අනපච්ඡතා,¹ නලාගිනො විචර පිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානපච්චයභෙසච්ඡපරිකඛාරුනං. අඵබො තෙ අඤ්ඤාතින්තීයා පරිබ්බාජකා හගවතො සකකාරං අසහමානා හිකඤ්ඤාසඛස්ස ව යෙන සුඤ්ඤි පරිබ්බාජකා තෙනුපසඛකමිංසු, උපසඛකමිඤ්ඤා සුඤ්ඤිං පරිබ්බාජකං එතදවොචුං: “උසහසි හගිනි, ඤ්ඤාතිනං අඤ්ඤා කාතුං?”ති. “කඤ්ඤා අයක, කරුමි, කිං මයා නසකකා කාතුං? ² ජීවිතමපි මෙ පරිච්චතං ඤ්ඤාතිනං අඤ්ඤා”ති. “තෙන හි හගිනි, අභිකඛණං ජෙනවනං ගච්ඡති”ති. එවමයක³ති බො සුඤ්ඤි පරිබ්බාජකා තෙසං අඤ්ඤාතින්තීයානං පරිබ්බාජකානං පටිසසුඤ්ඤා අභිකඛණං ජෙනවනං අගමාසි. යදා තෙ අඤ්ඤාසු.⁴ අඤ්ඤාතින්තීයා පරිබ්බාජකා “චො දිට්ඨා⁵ බො සුඤ්ඤි පරිබ්බාජකා බහුජ්ඡෙනන අභිකඛණං ජෙනවනං ගච්ඡති”ති.⁶ අඵ නං ජීවිතා වොරොපෙ ඤ්ඤා තඤ්ච ජෙනවනස්ස පරිබ්බා කුපෙ නිබ්භිඤ්ඤා⁷ යෙන රුජ් පසෙනදි කොසලො තෙනුපසඛකමිංසු, උපසඛකමිඤ්ඤා රුජ්තං පසෙනදිං කොසලං එතදවොචුං: “යා සා මහාරුජ්, සුඤ්ඤි පරිබ්බා ජිකා, සා නො න දිස්සති”ති. “කඤ්ඤා පන තුමෙහ ආසඛකථා”ති. “ජෙනවනෙ මහාරුජ්”ති. “තෙනහි ජෙනවනං විචිනථා”ති. අඵ බො තෙ අඤ්ඤාතින්තීයා පරිබ්බාජකා ජෙනවනං විචිනිඤ්ඤා යථා නිබ්භිඤ්ඤා පරිබ්බා කුපා⁷ උඤ්ඤා මඤ්ඤාකං ආරොපෙඤ්ඤා සාවන්තී පචෙ සෙඤ්ඤා රජීයා රජී. සිඛසාවකෙන සිඛසාවකං උපසඛකමිඤ්ඤා

1. න අපච්ඡතා, ම. 2. කිං මයා සකකා කාතුං සි.
3. අඤ්ඤාසු, ම. 4. තෙදිට්ඨා, සි. 5. ආගච්ඡති, සි.
6. පරිබ්බාකුපෙ නිබ්භිඤ්ඤා ම. 7. කුපා, ම.

මනුසේස උජ්ඣායපෙසු: “පසසථ’ය්‍ය, සමණානං සකාසුනභිභ්‍යානං කමමං. අලජ්ජනො ඉමෙ සමණා සකාසුනභිභ්‍යා දුස්සීලා පාපධමමා මුසාවාදිනො අබ්‍රහ්මචාරිනො; ඉමෙ හි නාම ධමමචාරිනො සමචාරිනො බ්‍රහ්මචාරිනො සචචවාදිනො සීලවනො කලාණධමමා පටිඤ්ඤානං. නඤ්ඤිමෙසං සාමඤ්ඤං, නඤ්ඤිමෙසං බ්‍රාහ්මඤ්ඤං,¹ නඤ්ඤිමෙසං සාමඤ්ඤං, නඤ්ඤිමෙසං බ්‍රාහ්මඤ්ඤං,¹ කුතො ඉමෙසං සාමඤ්ඤං, කුතො ඉමෙසං බ්‍රාහ්මඤ්ඤං,¹ අපගතො ඉමෙ සාමඤ්ඤං, අපගතො ඉමෙ බ්‍රාහ්මඤ්ඤං,¹ කථං හි නාම පුරිසො පුරිසකිච්චං කරිඤ්ඤා ඉඤ්ඤං ජීවිතා වොරොපෙසසනි?”² හි. තෙන ඛොපන සමයෙන සාවඤ්ඤං මනුසේස භික්ඛු දීඤ්ඤා අසබ්බාහි පරුසාහි² වාවාහි අනෙකාසනභි, පරිභාසනභි, රොසනභි,³ විභෙසෙනභි. “අලජ්ජනො ඉමෙ සමණා සකාසුනභිභ්‍යා දුස්සීලා පාපධමමා මුසාවාදිනො අබ්‍රහ්මචාරිනො; ඉමෙ හි නාම ධමමචාරිනො සමචාරිනො බ්‍රහ්මචාරිනො සචචවාදිනො සීලවනො කලාණධමමා පටිඤ්ඤානං. නඤ්ඤිමෙසං සාමඤ්ඤං, නඤ්ඤිමෙසං බ්‍රාහ්මඤ්ඤං,¹ නඤ්ඤිමෙසං සාමඤ්ඤං, නඤ්ඤිමෙසං බ්‍රාහ්මඤ්ඤං,¹ කුතො ඉමෙසං සාමඤ්ඤං, කුතො ඉමෙසං බ්‍රාහ්මඤ්ඤං,¹ අපගතො ඉමෙ සාමඤ්ඤං, අපගතො ඉමෙ බ්‍රාහ්මඤ්ඤං,¹ කථං හි නාම පුරිසො පුරිසකිච්චං කරිඤ්ඤා ඉඤ්ඤං ජීවිතා වොරොපෙසසනි?”² හි. අථ ඛො සමධම්මො භික්ඛු පුබ්බණ්ණ සමයං නිවාසෙඤ්ඤා පනතච්චරමාදාය සාවඤ්ඤං පිණ්ඩාය පච්චිසිංසු, සාවඤ්ඤං පිණ්ඩාය චරිඤ්ඤා පච්චාහනං පිණ්ඩාපානපටිකානො යෙන හගවා තෙනුපසඤ්ඤාමිංසු, උපසඤ්ඤාමිඤ්ඤා හගච්චනං අභි වාදෙඤ්ඤා ඵකමනං නිසීදිංසු, ඵකමනං නිසීදනං ඛො තෙන භික්ඛු හගච්චනං ඵතදවොචු: “ඵතරහි හනෙන, සාවඤ්ඤං මනුසේස භික්ඛු දීඤ්ඤා අසබ්බාහි පරුසාහි² වාවාහි අනෙකාසනභි, පරිභාසනභි, රොසනභි,³ විභෙසෙනභි: “අලජ්ජනො ඉමෙ සමණා සකාසුනභිභ්‍යා දුස්සීලා පාපධමමා මුසාවාදිනො අබ්‍රහ්මචාරිනො; ඉමෙ හි නාම ධමමචාරිනො සමචාරිනො බ්‍රහ්මචාරිනො සචචවාදිනො සීලවනො කලාණධමමා පටිඤ්ඤානං. නඤ්ඤිමෙසං සාමඤ්ඤං, නඤ්ඤිමෙසං බ්‍රාහ්මඤ්ඤං,¹ නඤ්ඤිමෙසං සාමඤ්ඤං, නඤ්ඤිමෙසං බ්‍රාහ්මඤ්ඤං,¹ කුතො ඉමෙසං සාමඤ්ඤං, කුතො ඉමෙසං බ්‍රාහ්මඤ්ඤං,¹ අපගතො ඉමෙ සාමඤ්ඤං, අපගතො ඉමෙ බ්‍රාහ්මඤ්ඤං,¹ කථං හි නාම පුරිසො පුරිසකිච්චං කරිඤ්ඤා ඉඤ්ඤං ජීවිතා වොරොපෙසසනි?”² හි. තෙසො භික්ඛවෙ සදෙදා චිරං හච්චිසසති සත්තාහමෙච හච්චිසසති සත්තාහසස අච්චයෙන අනතර ධාසිසසති. තෙන හි භික්ඛවෙ යෙ මනුසේස භික්ඛු දීඤ්ඤා අසබ්බාහි පරුසාහි² වාවාහි අනෙකාසනභි, පරිභාසනභි, රොසනභි,³ විභෙසෙනභි.

1. බ්‍රහ්මඤ්ඤං, බ්‍රහ්ම. 2. ඵරුසාහි, සබ්බස. 3. රොසෙනභි, ම.

තෙ තුමෙන ඉමාය ගාථාය පටිචොදෙථ:-

“අභුතවාදී නිරයං උපෙනි
යො වාපි කත්වා නකරෙමි වාහ,¹
උහො පි තෙ පෙච්ච සමාහවනති
නිහිනකමමා මනුජ් පරන්වා”ති.

අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො සන්තිකෙ ඉමං ගාථං පරියා පුණ්ණියා යෙ මනුස්සා භික්ඛු දිස්වා අසබ්භාහි පරසාහි² වාචාහි අනෙකාසනති, පරිභාසනති, රෙසනති,³ විභෙසෙනති. තෙ මනුස්සෙ ඉමාය ගාථාය පටිචොදෙනති:-

“අභුතවාදී නිරයං උපෙනි
යො වාපි කත්වා නකරෙමිවාහ,¹
උහො පි තෙ පෙච්ච සමාහවනති
නිහිනකමමා මනුජ් පරන්වා”ති.

මනුස්සානං එතදභොසි: “අකාරකා ඉමෙ සමණා සකාස පුත්තියා, නධිමෙහි කතං, සපනති ඉමෙ සමණා සකාසපුත්තියා”ති. නෙච සො සද්දෙ, චිරං අභොසි, සත්තාහමෙච⁴ අභොසි, සත්තාහස්ස අච්චයෙන අන්තරධාසි. අථ බො සමබ්භුලා භික්ඛු යෙන භගවා තෙනුපසඤ්ඤාමිංසු, උපසඤ්ඤාමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු, එකමන්තං නිසීන්තා බො තෙ භික්ඛු භගවන්තං එතදචොචු: “අච්ඡරියං! භනෙත්වා, අබ්බතං! භනෙත්වා, යාච සුභාසිතඤ්ඤං භනෙත්වා, භගවතා “නෙසො භික්ඛවෙච සද්දෙ, චිරං හවිස්සති සත්තාහමෙච හවිස්සති සත්තාහස්ස අච්චයෙන අන්තරධාසියස්සති”ති. “අන්තරහිතො සො භනෙත්වා සද්දෙ”ති.

අථ බො භගවා එතමන්ථං විදිත්වා තායං චෙලායං ඉමං උදුනං උදුනෙහි:-

“තුදන්ති වාචාය ජනා අසඤ්ඤතා
පරෙහි⁵ සඤ්ඤාමගතංච කුඤ්ඤරං,
සුත්වාන වාකාසං එරුසං උදිරිතං
අබ්වාසයෙ භික්ඛු අදුට්ඨවිනෙත්වා”ති.

9 සුත්තං.

එචං මෙ සුත්තං එකං සමයං භගවා රුජගභෙ විහරති, වෙථි වනෙ කලඤ්ඤනිවාපෙ. අථ බො ආයස්මතො උපසෙනස්ස වඤ්ඤනපුත්තාස්ස රහොගනස්ස පතිසලලීණස්ස එචං වෙනසො පරිචිතකෙකා උදුපාදි: “ලාභා වන මෙ, සුලඤ්ඤං වන මෙ, සන්ධා ව

1. තකරොමිතිවාහ, සි. 2. එරුසාහි, සබ්බන්ථ. 3. රොසසනති, ම.
4. සත්තාහමෙච භො සද්දෙ, සි. 5. භෙරහි, මුද්දිභට්ඨකථා.

මෙ හඟවා අරභං සමමාසමුද්දො, සවාකංතෙ ව'මහි ධම්මවිනයෙ අභාරසමා අනභාරියං පබ්බජිතො, සබ්බභවචාරිනො¹ ච මෙ සීල චනෙතා කලකණ්ඩමමා, සීලෙසු ව'මහි පරිපූරකාරී, සමාහිතො ව'මහි එකඟචිතෙතා, අරභා ව'මහි ඛිණ්ණාසමො, මහිඤ්ඤො ව'මහි මහානුභාවො, හදදකං මෙ ජීවිතං හදදකං මරණං"ති.

අඵ බො හඟවා ආයසමිතො උපසෙනසස වඛිතනතපුනතසස වෙනසා වෙනොපරිවිතකකමඤ්ඤාය තායං වෙලායං ඉමං උදනං උදනෙසි:-

“යං ජීවිතං නතපති මරණනෙත නසොචති,
 සවෙ දිට්ඨපදෙ ඤිඳෙ සොකමරේඤ්ඤි නසොචති.
 උච්ඡිනාභවතණ්ණසස සත්තවිත්තසස හික්ඛුනො,
 වික්ඛිණ්ණො ජ්හිසංසාඳෙ නත්ථි තසස පුනබ්බවො”ති.

10 සුත්තං.

එවං මෙ සුතං එකං සමයං හඟවා සාවන්තියං විහරති, ජෙන වනෙ අනාථපිණ්ඩකසස ආරාමෙ. තෙන බො පන සමයෙන ආයසමා සාරිපුත්තො හඟවතො අවිදුරෙ නිසිනොතො හොති, පලලඤ්ඤං ආභුජිත්වා උජුං කායං පණ්ඩාය අත්තනො උපසමං පච්චවෙකඛිමානො. අදදසා බො හඟවා ආයසමිතං සාරිපුත්තං අවිදුරෙ නිසිතං පලලඤ්ඤං ආභුජිත්වා උජුං කායං පණ්ඩාය අත්තනො උපසමං පච්චවෙකඛිමානං.

අඵ බො හඟවා එතමන්ථං විදිත්වා තායං වෙලායං ඉමං උදනං උදනෙසි:-

“උපසන්නසත්තවිත්තසස නෙනතිච්ඡිනාසස හික්ඛුනො,
 වික්ඛිණ්ණො ජ්හිසංසාඳෙ මුත්තො සො මාරබ්බනා”ති.

මෙඝිඤ්ඤො වතුඤ්ඤො.

තසසුද්දනං.

මෙඝියං² උද්ධතං³ ගොපාලං⁴ ජුණ්ණං⁵ නාගෙන පඤ්චමං, පිණ්ඩාලො සාරිපුත්තො ච සුඤ්ඤි හවති අට්ඨමං, උපසෙතො වඛිතනතපුත්තො සාරිපුත්තො ච තෙ දසා”ති.

1. සබ්බභවචාරියො; මුද්දිතපාළි. සබ්බභවචාරියො, මුද්දිතට්ඨකථා.
 2. මෙඝියො, සි. 3. උඛිතා, සි,
 4. ගොපාලො, සි, 5. ජුණ්ණො, සි,

සෞඤ්ච¹ වග්ගො පඤ්චමෝ.

1 සුභත.

එවං මෙ සුභතං එකං සමයං භගවා සාවඤ්ඤියං විහරති, ජෙන වනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛොපන සමයෙන රුජ් පසෙනදී කොසලො මලලිකාය දෙවියා සඬිං උපරිපාසාදවරගතො භොති. අථ ඛො රුජ් පසෙනදී කොසලො මලලිකං දෙවිං එතදවොච: “අඤ්ච භුඛො තෙ මලලිකෙ, කොචඤ්ඤෙ අත්තනා පියතරො?”ති. “නඤ්ච ඛො මෙ මභාරුජ, කොචඤ්ඤෙ අත්තනා පියතරො”ති. “තුඤ්ඤං පන මභාරුජ, අඤ්ඤෙ කොචි අත්තනා පියතරො?”ති. “මඤ්ඤං පි ඛො මලලිකෙ, නඤ්ඤෙ කොචි අත්තනා පියතරො”ති. අථ ඛො රුජ් පසෙනදී කොසලො පාසාදු ඔරොගිඤ්ඤායෙන භගවා තෙනුපසඤ්ඤාමි, උපසඤ්ඤාමිඤ්ඤා භගවන්තං අභිවාදෙඤ්ඤා එකමන්තං නිසීදී, එකමන්තං නිසීන්තො ඛො රුජ් පසෙනදී කොසලො භගවන්තං එතදවොච: “ඉධාභං භනෙන්, මලලිකාය දෙවියා සඬිං උපරිපාසාදවරගතො මලලිකං දෙවිං එතදවොච: “අඤ්ච භුඛො තෙ මලලිකෙ, කොචඤ්ඤෙ අත්තනා පියතරො?”ති. එවං වුත්තෙ මලලිකාදෙවී මං එතදවොච: “නඤ්ච ඛො මෙ මභාරුජ, කොචඤ්ඤෙ අත්තනා පියතරො”ති. “තුඤ්ඤං පන මභාරුජ, අඤ්ඤෙ කොචි අත්තනා පියතරො?”ති. එවං වුත්තෙ අභං භනෙන්, මලලිකං දෙවිං එතදවොච: “මඤ්ඤං පි ඛො මලලිකෙ, නඤ්ඤෙ කොචි අත්තනා පියතරො”ති.

අථ ඛො භගවා එතමඤ්චං විදිඤ්ඤා තායං වෙලායං ඉමං උදුනං උදුනෙසි:-

“සඤ්ඤා දිසා අනුපරිගමම වෙතසා
 නෙවජ්ඤා පියතරමන්තනා ඤ්චි,
 එවං පියො ඤ්ච අත්තා පරෙසං
 තඤ්ඤා න භිංසෙ පරමන්තකාමො”ති.

2 සුභත.

එවං මෙ සුභතං එකං සමයං භගවා සාවඤ්ඤියං විහරති, ජෙන වනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. අථ ඛො ආයඤ්ඤා ආනඤ්ඤා සායනභසමයං පනිසලලාණා වුට්ඨිතො යෙන භගවා තෙනුපසඤ්ඤාමි, උපසඤ්ඤාමිඤ්ඤා භගවන්තං අභිවාදෙඤ්ඤා එකමන්තං නිසීදී.

1. සෞඤ්චෙර, 2. සෞඤ්චෙරස්ස සි.

එකමනතං නිසිනො බො ආයස්මා ආනන්දො භගවනතං එතද වොච: “අච්ඡරියං! භනෙත, අබහුතං! භනෙත, යාව අප්පාය්‍යකා හි භනෙත, භගවතො මාතා අභොසි, සත්තාභරුතෙ භගවතී භගව නො මාතා කාලමකාසි, තුසිතං කායං උපපජ්ජි”ති.¹ “එව මෙතං ආනන්ද, අප්පාය්‍යකා හි ආනන්ද, බොධිසත්තමාතරො භොනතී, සත්තා භරුතෙසු බොධිසත්තෙසු බොධිසත්තමාතරො කාලං කරොන්ති, තුසිතං කායං උපපජ්ජන්ති”ති.²

අඵ බො භගවා එතමන්ඵ විදිත්වා තායං වෙලායං ඉමං උදනං උදනෙසි:-

“යෙ කෙවි භුතා භවිස්සන්ති
 යෙ වාපි සබ්බො ගමිස්සන්ති පභාය දෙභං,
 තං සබ්බං ජුතං කුසලො විදිත්වා
 ආතාපියො බුගමචරියං චරෙය්‍ය”ති.

3 සුභතා.

එවං මෙ සුභතං එකං සමයං භගවා රුජගභෙ විහරති, වෙඵ්ඵ වනෙ කලුඤ්ඤකතිවාපෙ. තෙන බො පන සමයෙන රුජගභෙ සුප්පඤ්ඤා නාම කුට්ඨි අභොසි, මනුස්සදළිඤ්ඤො මනුස්සකපණො මනුස්සචරුකො. තෙන බොපන සමයෙන භගවා මහතීයා පරිසාය පරිවුතො ධම්මං දෙසෙන්නො නිසිනො භොති. අද්දසා බො සුප්පඤ්ඤා කුට්ඨි තං මහාරජනකායං දුරතොච සන්තප්පතිතං, දිස්වානස්ස එතදභොසි: “නිස්සංසයං බො එත්ඵ කිඤ්ඤි බාදනීයං වා භොජනීයං වා භාජ්ඨිස්සති. යංඤ්ඤාභං යෙන සො මහාරජන කායො තෙනුපසඤ්ඤමෙය්‍යං, අප්පෙච නාමෙත්ඵ කිඤ්ඤි බාදනීයං වා භොජනීයං වා ලභෙය්‍යං”ති. අඵ බො සුප්පඤ්ඤා කුට්ඨි යෙන සො මහාරජනකායො තෙනුපසඤ්ඤමි, අද්දසා බො සුප්පඤ්ඤා කුට්ඨි භගවනතං මහතීයා පරිසාය පරිවුතං ධම්මං දෙසෙන්නං නිසිනං. දිස්වානස්ස එතදභොසි: “න බො එත්ඵ කිඤ්ඤි බාදනීයං වා භොජනීයං වා භාජ්ඨති, සමණො අයං ගොතමො පරිසතීං³ ධම්මං දෙසෙති, යංඤ්ඤාභං පි ධම්මං සුණෙය්‍යං”ති, තත්ඵ එකමනතං නිසීදි “අභංපි ධම්මං සොස්සාමි”ති. අඵ බො භගවා සබ්බාවනතං පරිසං වෙතසා වෙතොපරිච්ච මනසාකාසි: “කො ඤ්ඤො ඉධ භබ්බො ධම්මං විඤ්ඤාතුං?”ති. අද්දසා බො භගවා සුප්පඤ්ඤා කුට්ඨි තස්සං පරිසායං නිසිනං, දිස්වානස්ස එතද භොසි: “අයං බො ඉධ භබ්බො ධම්මං විඤ්ඤාතුං”ති. සුප්පඤ්ඤා

1. උපපජ්ජි' සි. 2. උපපජ්ජි, කඤ්ඤ. 3. පරිසති, ම.

කුට්ඨිං ආරබ්භ අනුපුබ්බිකථං¹ කථෙසී. සෙය්‍යවිදං? දෑනකථං, සීලකථං, සග්ගකථං, කාමානං ආදීනවං ඔකාරං සඬකිලෙසං, නෙකබ්බමෙම ව² ආනිසංසං පකාසෙසී. යද, හගවා අඤ්ඤාසී, සුප්පච්චං කුට්ඨිං කලලචිත්තං චුදුචිත්තං විනිවරණචිත්තං උදග්ගචිත්තං පසන්තචිත්තං. අථ යා බුච්චානං සාමුකකංසිකා ධම්මදෙසනා තං පකාසෙසී, දුකඛං සමුදයං නිරෝධං මග්ගං. සෙය්‍යථාපි නාම සුඛං වච්චං අපගතකාලකං සමමදෙව රජනං පතීගණ්ණගය්‍ය, එවමෙව සුප්පච්චංසා කුට්ඨිංසා තසමිං යෙව ආසනෙ විරජං. චිත්තමලං ධම්මචක්ඛං උදපාදී: “යං කීඤ්චි සමුදයධම්මං, සඛ්ඛං තං නිරෝධධම්මං”ති. අථ බො සුප්පච්චංසො කුට්ඨි දිට්ඨධම්මො පන්තධම්මො විදිතධම්මො පරිඥාගාලුඛධම්මො තීණ්ණ විචිකීචේෂා විගතකථංකථො වෙසාරජ්ජපනො අපරජ්ජවයො සක්ඛුසාසනෙ උට්ඨායාසනා යෙන හගවා තෙනුපසඬකමි, උපසඬකමිච්චා හගවන්තං අභිවාදෙච්චා එකමන්තං නිසීදී. එකමන්තං නිසීනො බො සුප්පච්චංසො කුට්ඨි හගවන්තං. එතදවොච: “අභිකකන්තං හනො, අභිකකන්තං හනො, සෙය්‍යථාපි හනො, නිකකුජ්ජතං වා උකකුජ්ජය්‍ය, පටිච්ඡන්තං වා විචරෙය්‍ය, මුලුඤ්ඤා වා මග්ගං ආවිකෙඛය්‍ය, අකිකාරෙ වා තෙලපච්චෙත්තං ධාරෙය්‍ය වක්ඛුමන්තො රූපානි දකඛන්ති”ති. එවමෙව හගවතා අනෙකපරිඥා යෙන ධම්මො පකාසිතො එසාහං හනො හගවන්තං සරණං ගච්ඡාමි, ධම්මඤ්ච භික්ඛුසඬකඤ්ච. උපාසකං මං හගවා ධාරෙතු, අජ්ජනගෙහ පාණ්ණපෙන සරණං ගත”න්ති. අථ බො සුප්පච්චංසො කුට්ඨි හගවතා ධම්මියා කථාය සඤ්ඤාසිතො, සමාදපිතො, සමුනොජිතො, සමපහංසිතො, හගවතො භාසිතං අභිනන්දිච්චා අනුමොදිච්චා උට්ඨායාසනා හගවන්තං අභිවාදෙච්චා පදකම්ණං කච්චා පකකමි. අථ බො සුප්පච්චංසො කුට්ඨිං අවිරපකකන්තං³ ගාචී තරුණචචේෂා අධිපා තෙච්චා ජිවිතා වොරෙපෙසී. අථ බො සමබ්භුලා භික්ඛු යෙන හගවා තෙනුපසඬකමිංසු, උපසඬකමිච්චා හගවන්තං අභිවාදෙච්චා එකමන්තං නිසීදිංසු, එකමන්තං නිසීන්තා බො තෙ භික්ඛු හගවන්තං එතදවොච්චා: “යො සො හනො, සුප්පච්චංසො නාම කුට්ඨි හගවතා ධම්මියා කථාය සඤ්ඤාසිතො, සමාදපිතො, සමුනොජිතො, සමපහංසිතො, සො කාලකතො, තසස කා ගතී, කො අභිසමපරායො”ති. “පණ්ඨිතො භික්ඛවෙ, සුප්පච්චංසො කුට්ඨි පච්චපාදී, ධම්මස්සානු ධම්මං, න ච මං ධම්මාධිකරණං විහෙසෙසී. සුප්පච්චංසො භික්ඛවෙ, කුට්ඨි තීණ්ණං සංයොජනානං පරිකඛයා සොතාපන්තො අචිනි පාතධම්මො නිශ්චො සමෙඛාධිපරායනො”ති. එවං චුනො අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු හගවන්තං එතදවොච්චා: “කො නුබො හනො, හෙතු, කො පච්චයො, යෙන සුප්පච්චංසො කුට්ඨි අභොසී. මනුස්සදලීදො මනුස්සකපණ්ණි මනුස්සවරාකො”ති. “හුතපුබ්බං භික්ඛවෙ සුප්පච්චංසො කුට්ඨි ඉමසමිං යෙව රාජගහෙ සෙට්ඨි පුනො අභොසී.

1. අනුපුබ්බිකථං, සී. 2. නික්ඛමගෙව, සී. 3. අථ බො සුප්පච්චංසො, සී.

සො උග්‍යනභූමිං නිග්ගන්තො අද්දස. නගරසිඛිං පච්චිකඛුඛං නගරං. පිණ්ඩාය පච්චිකන්තං, දීඝචානස්ස එතදභොසී: “කොඨං කුට්ඨි කුඝච්චරොන හි ච්චරති”ති නිට්ඨුහිත්වා අපසබ්‍යතො¹ කරිත්වා පක්කම්. සො තස්ස කමමස්ස විපාකෙන බහුනි වස්සානි බහුනි වස්සස නානි බහුනි වස්සසහස්සානි බහුනි වස්සසතසහස්සානි නිරගෙ පච්චිත්. තස්සෙව කමමස්ස විපාකාවසෙසෙන ඉමස්මිං යෙව රුජ ගහෙ කුට්ඨි අභොසී, මනුස්ස දඡ්ඤෙ, මනුස්සකපණො මනුස්සවරු කො. සො තථාගතපච්චෙදිතං ධම්මචිනයං ආගමම සඛං සමාදිසී, සීලං සමාදිසී, සුතං සමාදිසී, වාගං සමාදිසී, පඤ්ඤං සමාදිසී. සො තථාගතපච්චෙදිතං ධම්මචිනයං ආගමම සඛං සමාදිසීත්වා සීලං සමාදිසීත්වා සුතං සමාදිසීත්වා වාගං සමාදිසීත්වා පඤ්ඤං සමාදිසීත්වා කායස්ස හෙද පරං මරණං සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපන්නො දෙව්‍යානං තාවතීංසානං සහබ්‍යතං. සො තත් අඤ්ඤා දෙවෙ අතීරෙචතී චණ්ණෙනවෙච යසසා වාතී.

අථ බො භගවා එතමන්. විදිත්වා තායං චෙලායං ඉමං උදනං උදනෙසී:-

“වකඛුමා විසමානිච විජුමානෙ පරක්කමෙ,
පණ්ඩතො ජ්චලොකස්මිං පාපානී පරිචජුගෙ”ති.

4 සුභත.

එචං ඉම සුතං එකං සමයං භගවා සාවත්ඨයං විහරති, ජෙත වනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන බොපන සමයෙන සමබහුලා කුමාරකා අනන්ත ව සාවත්ඨී අනන්ත ව ජෙතවනං මච්ඡකෙ බාධෙනති. අථ බො භගවා පුබ්බිණ්ණසමයං නිවාසෙත්වා පත්තච්චරමාදාය සාවත්ඨී පිණ්ඩාය පාවිසී. අද්දසා බො භගවා තෙ සමබහුලෙ කුමාරකෙ අනන්ත ව සාවත්ඨී අනන්ත ව ජෙත වනං මච්ඡකෙ බාධෙනො, දීඝචාන යෙන තෙ කුමාරකා තෙනු පසඤ්ඤාමි, උපසඤ්ඤාමිත්වා තෙ කුමාරකෙ එතදවොච: “භාගථ තුමෙහ² කුමාරකා, දුක්ඛස්ස? අප්පියං වො දුක්ඛං?”ති. “එචං භනො, භාග්‍යම මයං³ දුක්ඛස්ස, අප්පියං නො දුක්ඛං”ති.

අථ බො භගවා එත මන්. විදිත්වා තායං චෙලායං ඉමං උදනං උදනෙසී:-

“සවෙ භාගථ දුක්ඛස්ස සවෙ වො දුක්ඛමප්පියං,
මා කන්ථ පාපකං කමමං ආචි වා යදි වා රභො.
සවෙ ච පාපකං කමමං කරිස්සථ කරුථ වා,
න චො දුක්ඛා පමුත්තන්ඨී උපෙච්ච පි පලායතං”ති.

1. අපසබ්‍යමප්පතා, ම. 2. වො තුමෙහ, කඡචි, 3. මයං. භනො, කඡචි

5 සුභතං.

එවං මෙ සුභතං එකං සමයං භගවා සාවඤ්ඤියං විහරති, පුබ්බා රුමෙ මිතාරමාතුපාසාදෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන භගවා තදභු පොසථෙ භික්ඛුසඤ්ඤපරිවුත්තො නිසිනො හොති. අථ ඛො ආයස්මා ආනඤ්ඤා අභික්ඛකන්තාය රත්තියා නික්ඛනොන පඨමෙ යාමෙ උට්ඨායාසනා එකංසං විවරං කත්වා යෙන භගවා තෙන ඤ්ජලිං පණ්ණමෙත්වා භගවන්තං එතදවොච: “අභික්ඛකන්තා භනොන, රත්ති නික්ඛනොන පඨමො යාමො විරතීසිනො හික්ඛුසඤ්ඤො, උද්දිසතු භනොන, භගවා භික්ඛුනං පාතීමොක්ඛං”ති. එවං වුත්තො භගවා තුණ්හි අහොසි. දුතීයංපි ඛො ආයස්මා ආනඤ්ඤා අභික්ඛක න්තාය රත්තියා නික්ඛනොන මජ්ඣමෙ යාමෙ උට්ඨායාසනා එකංසං විවරං කත්වා යෙන භගවා තෙන ඤ්ජලිං පණ්ණමෙත්වා භගව න්තං එතදවොච: “අභික්ඛකන්තා භනොන, රත්ති නික්ඛනොන මජ්ඣමො යාමො විරතීසිනො හික්ඛුසඤ්ඤො, උද්දිසතු භනොන, භගවා භික්ඛුනං පාතීමොක්ඛං”ති. දුතීයංපි ඛො භගවා තුණ්හි අහොසි. තතීයංපි ඛො ආයස්මා ආනඤ්ඤා අභික්ඛකන්තාය රත්තියා නික්ඛනොන පඨමෙ යාමෙ උද්ධනෙ අරුණො නඤ්චුඛියා රත්තියා උට්ඨායාසනා එකංසං විවරං කත්වා යෙන භගවා තෙන ඤ්ජලිං පණ්ණමෙත්වා භගවන්තං එතදවොච: “අභික්ඛකන්තා භනොන, රත්ති නික්ඛනොන පඨමො යාමො උද්ධනො අරුණො නඤ්චුඛි රත්ති විරතීසිනො හික්ඛුසඤ්ඤො, උද්දිසතු භනොන, භගවා භික්ඛුනං පාතීමොක්ඛං”ති. “අපරිසුද්ධා ආනඤ්ඤා, පරිසා”ති. අථ ඛො ආයස්මො මහාමොග්ගලොනස්ස එතදහොසි: කං භුඛො භගවා පුග්ගලං සක්ඛාය එවමාහ: “අපරිසුද්ධා ආනඤ්ඤා, පරිසා”ති. අථ ඛො ආයස්මා මහාමොග්ගලොනො සබ්බාවන්තං හික්ඛුසඤ්ඤං චෙ තසා චෙතො පරිච්ච මනසාකාසී. අද්දසා ඛො, ආයස්මා මහාමො ග්ගලොනො තං පුග්ගලං දුස්සීලං පාපධම්මං අසුචි¹ සඤ්ඤාසර සමාචාරං පරිච්ඡන්තාකම්මන්තං අස්සමණං සමණපටිඤ්ඤං අඛු භමචාරිං ඛුග්ගචාරිපටිඤ්ඤං අනොනා පුතීං අවසුභතං කසමඤ්ඤතං මජ්ඣමෙ භික්ඛුසඤ්ඤාය නිසිත්තං. දිස්වාන උට්ඨායාසනා යෙන සො පුග්ගලො තෙනුපසඤ්ඤාමි, උපසඤ්ඤාමිත්වා තං පුග්ගලං එතද වොච: “උට්ඨෙතාච්ච සො,² දිට්ඨෙතාසි භගවතා නත්ථි තෙ භික්ඛුහි සඬං සංවාසො”ති. අථ ඛො සො පුග්ගලො තුණ්හි අහොසි. දුතීයංපි ඛො ආයස්මා මහාමොග්ගලොනො තං පුග්ගලං එතද වොච: “උට්ඨෙතාච්ච සො,² දිට්ඨෙතාසි භගවතා නත්ථි තෙ භික්ඛුහි සඬං සංවාසො”ති. දුතීයංපි ඛො සො පුග්ගලො තුණ්හි අහොසි. තතීයංපි ඛො ආයස්මා මහාමොග්ගලොනො තං පුග්ගලං එතද වොච: “උට්ඨෙතාච්ච සො,² දිට්ඨෙතාසි භගවතා නත්ථි තෙ භික්ඛුහි

1. අසුචි. සඬකසාරසමාචාරං. 2. උට්ඨෙතා අච්ච සො, සි.

සුරිමානි නාමගොන්නානි, මහාසමුද්දෙ, ඥේ ව සබ්බං ගච්ඡන්ති. අයංපි භික්ඛවෙ මහාසමුද්දෙ චතුර්නො අච්ඡරියො අබ්භුත ධම්මො.¹ යං දිස්වා දිස්වා අසුරු මහාසමුද්දෙ අභිරමන්ති.

“සුතවපරං භික්ඛවෙ, යා ච ලොකෙ සවන්තියො මහාසමුද්දං අප්පෙන්නි, යා ච අන්තප්පිකා ධාරු පපතන්ති, න තෙන මහාසමුද්දස්ස උභනන්තං වා පුරන්තං වා පඤ්ඤායති. යං භික්ඛවෙ, යා ච ලොකෙ සවන්තියො මහාසමුද්දං අප්පෙන්නි, යා ච අන්තප්පිකා ධාරු පපතන්ති, න තෙන මහාසමුද්දස්ස උභනන්තං වා පුරන්තං වා පඤ්ඤායති. අයංපි භික්ඛවෙ, මහාසමුද්දෙ පඤ්චමො අච්ඡරියො අබ්භුත ධම්මො¹ යං දිස්වා දිස්වා අසුරු මහාසමුද්දෙ අභිරමන්ති.

“සුතවපරං භික්ඛවෙ මහාසමුද්දෙ, එකරසො ලොණරසො යං භික්ඛවෙ, මහාසමුද්දෙ, එකරසො ලොණරසො, අයංපි භික්ඛවෙ, මහාසමුද්දෙ ජට්ඨො අච්ඡරියො අබ්භුතධම්මො¹ යං දිස්වා දිස්වා අසුරු මහාසමුද්දෙ අභිරමන්ති.

“සුතවපරං භික්ඛවෙ, මහාසමුද්දෙ, බහුරත්තො,² අනෙකරත්තො. නත්තිමානි රත්තානි. සෙය්‍යපීදං? චුත්තා, මණ්ඤි, චෙඵරියො, සබ්බො, සීලා, පචාලිං, රජතං, ජතරුපං, ලොහිතඝේකා, මසාරගලලං. යං භික්ඛවෙ මහාසමුද්දෙ, බහුරත්තො² අනෙකරත්තො නත්තිමානි රත්තානි සෙය්‍යපීදං? චුත්තා, මණ්ඤි, චෙඵරියො, සබ්බො, සීලා, පචාලිං, රජතං, ජතරුපං, ලොහිතඝේකා, මසාරගලලං, අයංපි භික්ඛවෙ මහාසමුද්දෙ සන්තමො අච්ඡරියො අබ්භුත ධම්මො,¹ යං දිස්වා දිස්වා අසුරු මහාසමුද්දෙ අභිරමන්ති.

“සුතවපරං භික්ඛවෙ, මහාසමුද්දෙ, මහතං භූතානං ආවාසො නත්තිමෙ භූතා: තිමි, තිමිඛගලො, තිමිරපිඛගලො, අසුරු, නාගා, ගකුබ්බා සන්ති. මහාසමුද්දෙ යොජනසතිකාපි අන්තභාවා, වියොජනසතිකාපි අන්තභාවා, තියොජනසතිකාපි අන්තභාවා, චතුර්යොජනසතිකාපි අන්තභාවා, පඤ්චයොජනසතිකාපි අන්තභාවා, යං භික්ඛවෙ, මහාසමුද්දෙ, මහතං භූතානං ආවාසො. නත්තිමෙ භූතා: තිමි, තිමිඛගලො, තිමිරපිඛගලො, අසුරු, නාගා, ගකුබ්බා සන්ති. මහාසමුද්දෙ යොජනසතිකාපි අන්තභාවා, වියොජනසතිකාපි අන්තභාවා, තියොජනසතිකාපි අන්තභාවා, චතුර්යොජනසතිකාපි අන්තභාවා, පඤ්චයොජනසතිකාපි අන්තභාවා, අයංපි භික්ඛවෙ, මහාසමුද්දෙ අට්ඨමො අච්ඡරියො අබ්භුත ධම්මො.¹ යං දිස්වා දිස්වා අසුරු මහාසමුද්දෙ අභිරමන්ති.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ, මහාසමුද්දෙ අට්ඨ අච්ඡරියො අබ්භුත ධම්මො.³ යෙ දිස්වා දිස්වා අසුරු මහාසමුද්දෙ අභිරමන්ති.

1. අබ්භුතො ධම්මො, සි 2. පසුභරතසො, තිපි අසී. 3. අබ්භුතා ධම්මො, සි.

එව මෙව බො භික්‍ෂුවෙ, ඉමසමිං ධම්මචිනයෙ අට්ඨ අච්ඡරියා අබ්භූතධම්මො¹ යෙ දිස්වා දිස්වා භික්ඛු ඉමසමිං ධම්මචිනයෙ අභිර මනති. කතමෙ අට්ඨි?, “සෙය්‍යථාපි භික්ඛුවෙ, මහාසමුද්දො අනු පුබ්බනිනොනා, අනුපුබ්බපොණො, අනුපුබ්බපඛ්‍යාගො, නායතකො නොව පපාතො. එව මෙව බො භික්ඛුවෙ, ඉමසමිං ධම්මචිනයෙ අනු පුබ්බසික්ඛා, අනුපුබ්බකිරියා, අනුපුබ්බපට්ටපදා, නායතකොනොව අඤ්ඤා පට්ටෙවො. යං භික්ඛුවෙ, ඉමසමිං ධම්මචිනයෙ අනුපුබ්බ සික්ඛා, අනුපුබ්බකිරියා, අනුපුබ්බපට්ටපදා, නායතකොනොව අඤ්ඤා පට්ටෙවො. අයං භික්ඛුවෙ, ඉමසමිං ධම්මචිනයෙ පඨමො අච්ඡ රියො අබ්භූතධම්මො,² යං දිස්වා දිස්වා භික්ඛු ඉමසමිං ධම්ම චිනයෙ අභිරමනති.

“ඉය්‍යථාපි භික්ඛුවෙ, මහාසමුද්දො ඝීතධම්මො චෙලං නාථි වනනති, එව මෙව බො භික්ඛුවෙ යං මයා සාවකානං සික්ඛාපදං පඤ්ඤන්තො, නං මම සාවකා ජීවිතහෙනු පි නාථිකකමනති. යං භික්ඛුවෙ මයා සාවකානං සික්ඛාපදං පඤ්ඤන්තං නං මම සාවකා ජීවිතහෙනු පි නාථිකකමනති, අයං පි භික්ඛුවෙ ඉමසමිං ධම්ම චිනයෙ දුභිසො අච්ඡරියො අබ්භූතධම්මො,² යං දිස්වා දිස්වා භික්ඛු ඉමසමිං ධම්මචිනයෙ අභිරමනති.

“සෙය්‍යථාපි භික්ඛුවෙ, මහාසමුද්දො න මනෙන කුණ්ඤපෙන සංවසති, යං හොති මහාසමුද්දො මනං කුණ්ඤපං නං බ්‍රහ්මඤ්ඤව නිරං වාහෙති,³ එලං උසාරෙති.⁴ එව මෙව බො භික්ඛුවෙ යො සො පුග්ගලො දුස්සීලො පාපධම්මො අසුච්ඡිකසාරසමාචාරො පට්ටච්ඡ නතකමමනොනා, අසුමණො සමණපට්ටඤ්ඤා, අබ්භවචාරී බ්‍රහ්ම චාරී පට්ටඤ්ඤා, අනොනා පුථි අවස්සුතො කසමුචුඡතො, න තෙන සඤ්ඤා සංවසති. අථ බො නං බ්‍රහ්මඤ්ඤව සන්තිපථිත්වා උකඛි පථි, කිඤ්චාපි සො හොති මරෙකි භික්ඛුසඛ්‍යසා නිසිනොනා. අථ බො සො ආරකාව සඛ්‍යමහා, සඤ්ඤා ච තෙන. යං භික්ඛුවෙ, යො සො පුග්ගලො දුස්සීලො, පාපධම්මො, අසුච්ඡිකසාරසමාචාරො පට්ටච්ඡනතකමමනොනා, අසුමණො සමණපට්ටඤ්ඤා, අබ්භව චාරී බ්‍රහ්මචාරීපට්ටඤ්ඤා, අනොනා පුථි, අවස්සුතො, කසමුචුඡතො, න තෙන සඤ්ඤා සංවසති. අථ බො නං බ්‍රහ්මඤ්ඤව සන්තිපථි ත්වා උකඛිපථි, කිඤ්චාපි සො හොති මරෙකි භික්ඛුසඛ්‍යසා නිසි නොනා, අථ බො සො ආරකාව සඛ්‍යමහා, සඤ්ඤා ච තෙන. අයං පි භික්ඛුවෙ, ඉමසමිං ධම්මචිනයෙ නභිසො අච්ඡරියො අබ්භූත ධම්මො,² යං දිස්වා දිස්වා භික්ඛු ඉමසමිං ධම්මචිනයෙ අභිරමනති.

“සෙය්‍යථාපි භික්ඛුවෙ, යා කාචි මහානදියො: සෙය්‍යපීඨං? ගඤ්ඤා, ගමුනා, අච්චරිති, සරභු, මහි. තා මහාසමුද්දො පත්ථො⁵ ජහනති

1. අබ්භූතා ධම්මො, සි. 2. අබ්භූතො ධම්මො, සි. 3. නිරං. පාපෙහි, සි.
4. උසාරොදෙහි, සි. 5. පහතො, ම.

පුරිමානි නාමගොනනානි, මහාසමුද්දො නෙව සඛිං ගච්ඡන්ති. එව මෙව බො භික්ඛවෙ චන්තාරො මෙ චණ්ණො බ්‍රාහ්මණො, වෙස්සා, සුද්දො. තෙ නථාගතප්පවෙදිනෙ ධම්මවිනයෙ අභාරජ්ජා අනගාරියං පබ්බජ්ඣා¹ ජහන්ති පුරිමානි නාමගොනනානි, සමණ සකාසුත්තියානෙව සඛිං ගච්ඡන්ති. යං භික්ඛවෙ, චන්තාරො මෙ චණ්ණො, බ්‍රාහ්මණො, වෙස්සා, සුද්දො, තෙ නථාගතප්පවෙ දිනෙ ධම්මවිනයෙ අභාරජ්ජා අනගාරියං පබ්බජ්ඣා¹ ජහන්ති පුරිමානි නාමගොනනානි, සමණ සකාසුත්තියානෙව සඛිං ගච්ඡන්ති, අයංපි භික්ඛවෙ ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ චතුසො අච්ඡ රියො අබ්භුතධම්මො² යං දිස්වා දිස්වා භික්ඛු ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ අභිරමන්ති.

“සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ යා ව ලොකෙ සචන්තියො මහාසමුද්දො අපෙපන්ති, යා ව අනන්තරිකා ධාර පපන්ති, න තෙන මහා සමුද්දසස උභනන්තං වා පුරන්තං වා පඤ්ඤයති. එව මෙව බො භික්ඛවෙ, බහුචෙපි භික්ඛු අනුපාදිසෙසාය නිබ්බානධාතුයා පරි නිබ්බායන්ති. න තෙන නිබ්බානධාතුයා උභනන්තං වා පුරන්තං වා පඤ්ඤයති. යං භික්ඛවෙ, බහුචෙපි භික්ඛු අනුපාදිසෙසාය නිබ්බානධාතුයා පරිනිබ්බායන්ති, න තෙන නිබ්බානධාතුයා උභනන්තං වා පුරන්තං වා පඤ්ඤයති. අයංපි භික්ඛවෙ, ඉමස්මිං ධම්ම විනයෙ පඤ්චමො අච්ඡරියො අබ්භුතධම්මො.² යං දිස්වා දිස්වා භික්ඛු ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ අභිරමන්ති.

“සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ, මහාසමුද්දො එකරසො ලොණරසො, එව මෙව බො භික්ඛවෙ, අයං ධම්මවිනයො එකරසො විමුත්ති රසො, යං භික්ඛවෙ, අයං ධම්මවිනයො එකරසො විමුත්තිරසො, අයං පි භික්ඛවෙ ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ ජට්ඨො අච්ඡරියො අබ්භුත ධම්මො.² යං දිස්වා දිස්වා භික්ඛු ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ අභිරමන්ති.

“සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ, මහාසමුද්දො බහුරතනො³ අනෙකරත නො, නත්‍රිමානි රතනානි: සෙය්‍යපීදං? මුත්තා, මණ්ණි, චෙඵරියො සඛේධා, සිලා, පච්චාලං, රජතං, ජ්වරුපං, ලොහිතඛේකා, මසාරගලලං, එව මෙව බො භික්ඛවෙ අයං ධම්මවිනයො බහුරතනො³ අනෙක රතනො, නත්‍රිමානි රතනානි: සෙය්‍යපීදං? චන්තාරි සතිපට්ඨා නානි,⁴ චන්තාරි සමමප්පධානානි,⁵ චන්තාරො ඉච්චපාදො, පඤ්චිඤ්ඤ යානි, පඤ්චබලානි, සත්තබොජ්ඣක්ඛනා, අරියො අට්ඨධිතිකොමයො, යං භික්ඛවෙ, අයං ධම්මවිනයො බහුරතනො,³ අනෙකරතනො

1. පබ්බජ්ඣා, සී. 2. අබ්භුතො ධම්මො, සී. 3. පහුතරතනොතිපි අනි. 4. චන්තාරො සතිපට්ඨානා, සබ්බන්ඤ්ඤ. 5. චන්තාරො සමමප්පධානා, සබ්බන්ඤ්ඤ.

නත්‍රිමානී රතනානි: සෙය්‍යත්‍රිදං? චන්තාරී සතිපට්ඨානානි චන්තාරී සමමඥ්ජනානානි,¹ චන්තාරො ඉච්චාදා, පඤ්ඤායානි, පඤ්චබලානි, සත්තබොජ්ඣංගානා අරියො අට්ඨබ්බිකො මග්ගො, අයංපි භික්ඛවෙ ඉමස්මිං. ධම්මවිනයෙ සත්තමො අච්ඡරියො අබ්භුතධම්මො,² යං, දිස්වා දිස්වා භික්ඛු ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ අභිරමන්ති.

“සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ, මහාසමුද්දො මහනං භූතානං ආවාසො නත්‍රිමෙ භූතා: තිමි, තිමිඛගලො, තිමිරපිඛගලො, අසුරා, නාගා, ගකුඛ්ඛා සන්ති. මහාසමුද්දො යොජනසතිකාපි අත්තභාවා, චියොජනසතිකාපි අත්තභාවා, නියොජනසතිකාපි අත්තභාවා, චතුරියොජනසතිකාපි අත්තභාවා, පඤ්චයොජනසතිකාපි අත්තභාවා. එව මෙව ඛො භික්ඛවෙ, අයං ධම්මවිනයො මහනං භූතානං ආවාසො. නත්‍රිමෙ භූතා: සොනාපනො, සොනාපනනිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපනො, සකදාගාමි, සකදාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපනො, අනාගාමි, අනාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපනො, අරහා, අරහත්තඵලසච්ඡිකිරියාය³ පටිපනො, යං භික්ඛවෙ, අයං ධම්මවිනයො මහනං භූතානං ආවාසො. නත්‍රිමෙ භූතා: සොනාපනො, සොනාපනනිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපනො, සකදාගාමි, සකදාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපනො, අනාගාමි, අනාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපනො, අරහා, අරහත්තඵලසච්ඡිකිරියාය³ පටිපනො. අයංපි භික්ඛවෙ, ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ අට්ඨමො අච්ඡරියො අබ්භුතධම්මො,² යං දිස්වා දිස්වා භික්ඛු ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ අභිරමන්ති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ අට්ඨ අච්ඡරියො අබ්භුතධම්මො⁴ යෙ දිස්වා දිස්වා භික්ඛු ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ අභිරමන්ති”ති. අථ ඛො භගවා එතමන්ථං විදිත්වා තායං වෙලායං ඉමං උද්‍යනං උද්‍යනෙසී:-

“ජන්තමතිවිවස්සති⁵ විචටං නාතිවස්සති,
තස්මා ජන්තං විචරෙථ එවං තං නාතිවස්සති”ති.

6 සුගතං.

එවං මෙ සුගතං එකං සමයං භගවා සාවඤ්ඤිං විහරති, ජෙතචනෙ අනාථපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා මහාකච්චායනො අවන්තිස්ස විහරති, කුරරඝරෙ පපාතෙ පබ්බතෙ. තෙන ඛොපන සමයෙන සොණො උපාසකො කුටිකණ්ණණො ආයස්මතො මහාකච්චායනස්ස උපට්ඨානො භොති. අථ ඛො සොණස්ස උපාසකස්ස කුටිකණ්ණණස්ස රභොගතස්ස පති සලලිණස්ස එවං වෙතසො පරිචිතකො උද්‍යනොදි: “යථා යථා ඛො

1. චන්තාරො සතිපට්ඨානා චන්තාරො සමමඥ්ජනානා, සබ්බසං. 2. අබ්භුතා ධම්මො, සී. 3. අරහත්තාය, ම 4. අබ්භුතා ධම්මො, සී. 5. ජන්තා අභිවස්සති, සී.

අයෙක මහාකච්චායනො ධම්මං දෙසෙති, නයිදං සුකරං අගාරං අජ්ඣාචසතා එකන්තපරිපුණ්ණං එකන්තපරිසුද්ධං සඛිලිඛිතං බ්‍රහ්මචරියං චරිතුං. යංඤ්ඤානං කෙසමස්සුං ඔභාරෙත්වා කාසායානි වන්තානි අව්චාදෙත්වා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බපෙය්‍යං”ති. අථ ඛො සොණො උපාසකො කුටිකණ්ණො යෙනායස්මා මහාකච්චායනො තෙනුපසඤ්ඤාමි, උපසඤ්ඤාමිත්වා ආයස්මන්තං මහාකච්චායනං අභිචාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීනො ඛො සොණො උපාසකො කුටිකණ්ණො ආයස්මන්තං මහාකච්චායනං එතදවොච: “ඉධ මඤ්ඤං භනෙත, රභොගතස්ස පභිසලලීණස්ස එවං වෙතසො පරිචිතකොකා උදපාදී: “යථා යථා ඛො අයෙක මහාකච්චායනො ධම්මං දෙසෙති. නයිදං සුකරං අගාරං අජ්ඣාචසතා එකන්තපරිපුණ්ණං එකන්තපරිසුද්ධං සඛිලිඛිතං බ්‍රහ්මචරියං චරිතුං, යංඤ්ඤානං කෙසමස්සුං ඔභාරෙත්වා කාසායානි වන්තානි අව්චාදෙත්වා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බපෙය්‍යං”ති. පබ්බපෙතු මං භනෙත, අයෙක මහාකච්චායනො”ති. එවං චුතො ආයස්මා මහාකච්චායනො සොණො උපාසකං කුටිකණ්ණො එතදවොච: “දුක්කරං ඛො සොණ, යාවජ්චං එකභන්තං එකසෙය්‍යං බ්‍රහ්මචරියං, ඉඤ්ඤානං සොණ, තන්තෙව අගාරිකභුතො සමානො මුද්ධානං සාසනං අනුසුඤ්ඤා, කාලසුඤ්ඤානං එකභන්තං එකසෙය්‍යං බ්‍රහ්මචරියං”ති. අථ ඛො සොණස්ස උපාසකස්ස කුටිකණ්ණස්ස යො අගොසි පබ්බජ්ඣතිසඛ්ඛාගෙ සො පටිපාසකමිති. දුතියංපි ඛො සොණස්ස උපාසකස්ස කුටිකණ්ණස්ස රභොගතස්ස පභිසලලීණස්ස එවං වෙතසො පරිචිතකොකා උදපාදී: “යථා යථා ඛො අයෙක මහාකච්චායනො ධම්මං දෙසෙති නයිදං සුකරං අගාරං අජ්ඣාචසතා එකන්තපරිපුණ්ණං එකන්තපරිසුද්ධං සඛිලිඛිතං බ්‍රහ්මචරියං චරිතුං, යංඤ්ඤානං කෙසමස්සුං ඔභාරෙත්වා කාසායානි වන්තානි අව්චාදෙත්වා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බපෙය්‍යං”ති. දුතියං පි ඛො සොණො උපාසකො කුටිකණ්ණො යෙනායස්මා මහාකච්චායනො තෙනුපසඤ්ඤාමි උපසඤ්ඤාමිත්වා ආයස්මන්තං මහාකච්චායනං එතදවොච: “ඉධ මඤ්ඤං භනෙත, රභොගතස්ස පභිසලලීණස්ස එවං වෙතසො පරිචිතකොකා උදපාදී: “යථා යථා ඛො අයෙක මහාකච්චායනො ධම්මං දෙසෙති, නයිදං සුකරං අගාරං අජ්ඣාචසතා එකන්තපරිපුණ්ණං එකන්තපරිසුද්ධං සඛිලිඛිතං බ්‍රහ්මචරියං චරිතුං, යංඤ්ඤානං කෙසමස්සුං ඔභාරෙත්වා කාසායානි වන්තානි අව්චාදෙත්වා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බපෙය්‍යං”ති. පබ්බපෙතු මං භනෙත, අයෙක මහාකච්චායනො”ති. දුතියංපි ඛො ආයස්මා මහාකච්චායනො සොණො උපාසකං කුටිකණ්ණො එතදවොච: “දුක්කරං ඛො සොණ, යාවජ්චං එකභන්තං එකසෙය්‍යං බ්‍රහ්මචරියං, ඉඤ්ඤානං සොණ, තන්තෙව අගාරිකභුතො සමානො මුද්ධානං

සාසනං අනුසුඤ්ඤා, කාලසුඤ්ඤා, එකභවතං එකසෙය්‍යං බ්‍රහ්ම චරිතං” කී. දුතියංපි ඛො සොණ්ණස්ස උපාසකස්ස කුට්ඨිකණ්ණස්ස යො අහොසි පබ්බච්ඡාභිසංඛාරො සො පටිඥාසමභි. තතියංපි ඛො සොණ්ණස්ස උපාසකස්ස කුට්ඨිකණ්ණස්ස රහොගතස්ස පනිස ලලිණස්ස එවං. වෙනසො පරිචිතකෙකා උදපාදි: “යථා යථා ඛො අයෙක මහාකච්චායනො ඛමමං දෙසෙති. නයිදං සුකරං අහාරං අජක්ඛාවසනා එකන්තපරිපුණ්ණං එකන්තපරිසුද්ධං සංඛලිඛිතං බ්‍රහ්මචරිතං චරිතං, යංනුනාහං කෙසමස්සුං ඔහාරෙත්වා කාසා යාති චන්තී අච්ඡාදෙත්වා අහාරස්මා අනගාරියං පබ්බරෙය්‍යං” කී. තතියංපි ඛො සොණ්ණා උපාසකො කුට්ඨිකණ්ණො යෙනායස්මා මහාකච්චායනො තෙනුපසඤ්ඤා, උපසඤ්ඤා ආයස්මන්තං මහා කච්චායනං අභිච්චාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදී. එකමන්තං නිසීනො ඛො සොණ්ණා උපාසකො කුට්ඨිකණ්ණො ආයස්මන්තං මහාකච්චා යනං එතදවොච: “ඉධ මඤ්ඤං භනෙත, රහොගතස්ස පනිසලලි ණස්ස එවං. වෙනසො පරිචිතකෙකා උදපාදි: “යථා යථා ඛො අයෙක මහාකච්චායනො ඛමමං දෙසෙති. නයිදං සුකරං අහාරං අජක්ඛාවසනා එකන්ත පරිපුණ්ණං එකන්තපරිසුද්ධං සංඛලිඛිතං බ්‍රහ්මචරිතං චරිතං, යංනුනාහං කෙසමස්සුං ඔහාරෙත්වා කාසා යාති චන්තී අච්ඡාදෙත්වා අහාරස්මා අනගාරියං පබ්බරෙය්‍යං” කී. “පබ්බරෙත්තු මං භනෙත, අයෙක මහාකච්චායනො” කී. අථ ඛො ආයස්මා මහාකච්චායනො සොණ්ණං උපාසකං කුට්ඨිකණ්ණං පබ්බා රෙසි. තෙන ඛො පන සමයෙන අචන්තිදකඤ්ඤාපථො¹ අප්ප භික්ඛුකො භොති. අථ ඛො ආයස්මා මහාකච්චායනො නිණ්ණං වසානං අච්චයෙන කිච්ඡෙන කසිරෙන තතො තතො දසව ගං භික්ඛුසඤ්ඤං සන්තිපාතෙත්වා ආයස්මන්තං සොණ්ණං උපසම්පා දෙසී.² අථ ඛො ආයස්මතො සොණ්ණස්ස වසං චුඤ්ඤා රහොග තස්ස³ පනිසලලිණස්ස එවං. වෙනසො පරිචිතකෙකා උදපාදි: “න ඛො මෙ සො භගවා සම්මුඛා දිට්ඨො අපිච සුතො යෙව මෙ සො භගවා ඊදිසොච ඊදිසො වා” කී. සවෙ මං උපජක්ඛායො අනුඤ්ඤා නෙය්‍ය “ගච්ඡෙය්‍යහං තං භගවන්තං දසසනාය අරහන්තං සමමා සම්මුද්ධං” කී. අථ ඛො ආයස්මා සොණ්ණො සායනසමයං පනිස ලලාණො චුට්ඨිතො යෙනායස්මා මහාකච්චායනො තෙනුපසඤ්ඤා උපසඤ්ඤා ආයස්මන්තං මහාකච්චායනං අභිච්චාදෙත්වා එකම න්තං නිසීදී. එකමන්තං නිසීනො ඛො ආයස්මා සොණ්ණො ආය ස්මන්තං මහාකච්චායනං එතදවොච: ඉධ මඤ්ඤං භනෙත, රහොග තස්ස පනිසලලිණස්ස එවං. වෙනසො පරිචිතකෙකා උදපාදි: “න ඛො මෙ සො භගවා සම්මුඛා දිට්ඨො අපිච සුතො යෙව මෙ සො භගවා ඊදිසොච ඊදිසො වා” කී. සවෙ මං උපජක්ඛායො අනුඤ්ඤා නෙය්‍ය “ගච්ඡෙය්‍යහං තං භගවන්තං දසසනාය අරහන්තං සමමාසම්මු ද්ධං” කී. “සාධු! සාධු! සොණ්ණ, ගච්ඡ ත්වං සොණ්ණ, තං භගවන්තං

1. දකඤ්ඤාපථො කිපි අසී. 2. උපසම්පාදෙසි, ම. 3. සොණ්ණස්ස රහොගතස්ස, ම.

දස්සනාය අරහන්තං සමමාසමුද්ධං”ති. දක්ඛිස්සසී නිං සොණ්,තං
 හගචන්තං පාසාදිකං පසාදනීයං සන්තිජ්ඣයං සන්තමානසං
 උත්තමං.¹ සමථදමථමනුප්පත්තං දන්තං ඉත්තං යතිජ්ඣයං නාහං.
 දිස්වාන මම වචනෙන හගචන්තො පාදෙ සිරසා වඤ්ඤී, අප්පා
 බාධං අප්පාතඛනං ලහුඤ්ඤානං බලං ඵාසුචිභාරඤ්ඤව පුච්ඡ:.² උපජ්ඣා
 යො මෙ හන්තො, ආයස්මා මහාකච්චායනො හගචන්තො පාදෙ
 සිරසා වඤ්ඤී, අප්පාබාධං අප්පාතඛනං ලහුඤ්ඤානං බලං ඵාසු
 චිභාරඤ්ඤව පුච්ඡති’ති. එවං හන්තොති බො ආයස්මා සොණො ආය
 සමන්තො මහාකච්චායනස්ස හාසිතං අභිනඤ්ඤො අනුමොදිත්වා
 උඤ්ඤායාසනා ආයස්මන්තං මහාකච්චායනං අභිවාදෙත්වා පද
 කඛිණං කත්වා සෙනාසනං සංසාමේත්වා පත්තචිවරමාදාය. යෙන
 සාවඤ්ඤී තෙන වාරිකං පකකමි. අනුපුබ්බෙන වාරිකං වරමානො
 යෙන සාවඤ්ඤී ජෙතවනං අනාථපිණ්ඩකස්ස ආරාමො යෙන
 හගවා තෙනුපසඛනමි, උපසඛනමිත්වා හගචන්තං අභිවාදෙත්වා
 එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීනො බො ආයස්මා සොණො
 හගචන්තං එතද වොච: උපජ්ඣායො මෙ හන්තො, ආයස්මා
 මහාකච්චායනො හගචන්තො පාදෙ සිරසා වඤ්ඤී, අප්පාබාධං
 අප්පාතඛනං ලහුඤ්ඤානං බලං ඵාසුචිභාරඤ්ඤව පුච්ඡති’ති. කච්චී
 භිකඤ්ඤා ඛමනීයං? කච්චී යාපනීයං? කච්චී’සි අප්පකිලමථෙන අද්ධා
 නං ආගන්තො? නච පිණ්ඩකෙන කිලනොනාසී?’ති. ඛමනීයං හගවා,
 යාපනීයං හගවා, අප්පකිලමථෙන වා’හං හන්තො, අද්ධානං
 ආගන්තො; නච පිණ්ඩකෙන කිලනොනා’මනී’ති. අථ බො හගවා
 ආයස්මන්තං ආනඤ්ඤං ආමන්තොසී: ඉමස්සා’නඤ්ඤා, ආගන්තුකස්ස
 භිකඤ්ඤානො සෙනාසනං පඤ්ඤාපෙභී’ති. අථ බො ආයස්මන්තො
 ආනඤ්ඤස්ස එතදභොසී: යස්ස බො මං හගවා ආණ්ඤාපෙභී, ඉම
 ස්සා’නඤ්ඤා, ආගන්තුකස්ස භිකඤ්ඤානො සෙනාසනං පඤ්ඤාපෙභී’ති.
 ඉච්ඡති හගවා තෙන භිකඤ්ඤානා සභිං එකචිභාරෙ වඤ්ඤං, ඉච්ඡති
 හගවා ආයස්මන්තා සොණෙන සභිං එකචිභාරෙ වඤ්ඤං’ති. යස්මිං
 චිභාරෙ හගවා චිභරති තස්මිං චිභාරෙ ආයස්මන්තො සොණස්ස
 සෙනාසනං පඤ්ඤාපෙසී, අථ බො හගවා බහුදෙවරත්තං
 අබ්බොකාසෙ නිසජ්ජය විනිනාමේත්වා පාදෙ පකඛාලෙත්වා
 චිභාරං පාවිසී. ආයස්මා’පි බො සොණො බහුදෙවරත්තං අබ්බො
 කාසෙ නිසජ්ජය විනිනාමේත්වා පාදෙ පකඛාලෙත්වා චිභාරං
 පාවිසී. අථ බො හගවා රත්තියා පච්ඤසසමයං පච්ඤඤාය ආය
 සමන්තං සොණං අජෙකසී. පටිභාතු තං භිකඤ්ඤා ඛමමො’³ හාසී
 තුං’ති. එවං හන්තො’ති බො ආයස්මා සොණො හගචන්තො
 පටිසස්සත්වා සොලුසඅඤ්ඤාකචග්ගකානි සබ්බානෙව සරෙන අහණී.
 අථ බො හගවා ආයස්මන්තො සොණස්ස සරහඤ්ඤපරිභොසානො

1. උත්තම, ම. 2. පුච්ඡාසී, ම. 3. බලම, සී.

අඛතචුමොදි: සාධු! සාධු! හික්ඛු, සුභගභිනානි හික්ඛු, සොළස අඛකචගභිකානි සුමනසිකතානි සුපධාරිතානි, කලකණ්ඨාසි¹ වාචාය සමනනාගතො විස්සධ්මාය අනෙලගලාය අභ්භස විඤ්ඤප නියා, කනිවසොසා'සි නිං හික්ඛු?'නි, එකචසොසා අභං භගවා'නි. කියස පන නිං හික්ඛු එවං විරං අකාසි?'නි. විරදිධ්මා මෙ භනෙත කාමෙසු ආදිනවො, අපි ච සම්බාධො සඳවාසො බහුකීචවා බහු කරණීයො'නි.

අඵ ඛො භගවා එතමන්ඵ විදිනො තාසං වෙලාසං ඉමං උද්‍යනං උද්‍යනෙසි:-

“දිස්වා ආදිනචං ලොකෙ ඤ්ඤා බමමං නිරුපඛං,
අරියො න රමති පාපෙ පාපෙ න රමති සුචි”නි.

7 සුභතා.

එවං මෙ සුතං එකං සමයං භගවා සාවන්තියං විහරති, ජෙන විනෙ අනාඵපිණ්ඨිකසා ආරුමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයසමා කඛ්ඛාරෙවනො භගවනො අවිදුරෙ නිසිනො හොති පලලඛනං ආභුජිනො උජුං කායං පණ්ඨාය අත්තනො² කඛ්ඛා විතරණවිසුඛිං පච්චවෙකඛමානො. අද්දසා ඛො භගවා ආයසම න්තං කඛ්ඛාරෙවනං අවිදුරෙ නිසිනං පලලඛනං ආභුජිනො උජුං කායං පණ්ඨාය අත්තනො කඛ්ඛා විතරණවිසුඛිං පච්ච වෙකඛමානං.

අඵ ඛො භගවා එතමන්ඵ විදිනො තාසං වෙලාසං ඉමං උද්‍යනං උද්‍යනෙසි:-

“යා කාචි කඛ්ඛා ඉධ වා හුරං වා සකචෙදියා වා පරචෙදියා වා, කොසිනො³ කා පජගන්ති ස්ඛ්ඛා ආනාපිනො ඔභමචරියං චරන්තා”නි.

8 සුභතා.

එවං මෙ සුතං එකං සමයං භගවා රුජගභෙ විහරති, වෙඵ්ඵ විනෙ කලඤ්ඤකච්චාපෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයසමා ආනඤ්ඤ නදභුපොසඵෙ සුඛිණ්ඨිකසමයං නිවාසෙත්වා පත්තවිචර මාදාය රුජගභං පිණ්ඨාය පාවිසි අද්දසා ඛො, දෙවදනො ආයසමන්තං ආනඤ්ඤ රුජගභෙ පිණ්ඨාය චරන්තං, දිස්වාන මෙත

1. කලකණ්ඨාසි, ම. 2. අත්තනො, ම. 3. යෙ කොසිනො, ම.

ආයස්මා ආනන්දො තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්ථා ආයස්මන්තං ආනන්දං එතදවොච: අර්ජනගෙහ දුනාහං ආවුසො ආනන්ද, අඤ්ඤානුව භගවතා අඤ්ඤානු භික්ඛුසඛසා උපොසථං කරිය්සාමි සඛසකමමානි වා'ති. අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දො රුජගගෙ පිණ්ඩාය චරිත්ථා පච්ඡාභන්තං පිණ්ඩපාතපටික්කන්තො යෙන භගවා තෙනුපසඛකමි, උපසඛකමිත්ථා භගවන්තං අභිවාදෙත්ථා එකමන්තං නිසීදි, එකමන්තං නිසීන්තො ඛො ආයස්මා ආනන්දො භගවන්තං එතදවොච: ඉධාහං භන්තෙ පුබ්බිණ්හසමයං නිවාසෙත්ථා පත්තච්චරමාදාය රුජගහං පිණ්ඩායපාවිසිං, අදදුසා ඛො, මං භන්තෙ දෙවදන්තො රුජගගෙ පිණ්ඩාය චරන්තං, දිස්වාන යෙනාහං තෙනුපසඛකමි, උපසඛකමිත්ථා මං එතදවොච: අර්ජනගෙහ දුනාහං ආවුසො ආනන්ද, අඤ්ඤානුව භගවතා අඤ්ඤානු භික්ඛුසඛසා උපොසථං කරිය්සාමි සඛසකමමානිවා'ති. අර්ජනගෙහ දෙවදන්තො සඛසං භිජ්ජිස්සති උපොසථඤ්ච කරිය්සති සඛසකමමානිවා'ති.

අථ ඛො භගවා එතමන්ථං විදිත්ථා තායං චෙලායං ඉමං උදුනං උදුනෙසී:-

“සුකරං සාධුනා සාධු සාධු පාපෙන දුක්කරං,
පාපං පාපෙන සුකරං පාපමරියෙහි දුක්කරං.”¹

9 සුභත.

එවං මෙ සුතං එකං සමයං භගවා කොසලෙසු වාරිකං චරති, මහතා භික්ඛුසඛෙකන සඬිං. තෙන ඛො පන සමයෙන සමබහුලො මාණ්වකා භගවතො අවිදුරෙ වධායමානරුපා¹ අතික්කමන්ති. අදදුසා ඛො භගවා සමබහුලෙ මාණ්වකෙ අවිදුරෙ වධායමානරුපෙ අතික්කමන්තො.

අථ ඛො භගවා එතමන්ථං විදිත්ථා තායං චෙලායං ඉමං උදුනං උදුනෙසී:-

“පරිමුඤ්ඤා පණ්ඨිතා භාසා වාචාගොචරභාණීන්තො,
යාවිච්ඡන්ති මුඛායාමං යෙන නිතා න තං විදු”¹ති.

10 සුභත.

එවං මෙ සුතං එකං සමයං භගවා සාවජ්ඣීයං විහරති, ජෙන වනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරුමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා

1. වධායමානරුපා, ම.

චූලපඤ්ඤා¹ හඟවතො අවිදුරෙ නිසිනො හොති, පලලඛනං
ආභුජ්ඤා උජ්ඣං කායං පණ්ඩාරය පරිමුඛං සතීං උපට්ඨපෙඤ්ඤා.
අද්දසා ඛො, හඟවා ආයසමනං චූලපඤ්ඤාං අවිදුරෙ නිසිනං
පලලඛනං ආභුජ්ඤා උජ්ඣං කායං පණ්ඩාරය පරිමුඛං සතීං උපට්ඨ
පෙඤ්ඤා.

අඵ ඛො හඟවා එතමඤ්ඤා විදිඤ්ඤා නායං වෙලායං ඉමං උදනං
උදනෙසි:-

“ඤ්ඤෙන කායෙන ඤ්ඤෙන වෙනසා
නිට්ඨං නිසිනො උද වා සයානො,
එවං² සතීං භික්ඛු අබ්බිඤ්ඤානො
ලභෙඵ පුබ්බාපරියං විසෙසං.
ලද්ධාන පුබ්බාපරියං විසෙසං
අදස්සනං මච්ඤ්ඤාචස්ස ගච්ඤ්ඤා”ති.

සොණ වග්ගො පසඤ්ඤා.

නසස්සද්දනං.

ධුජ්ඤා අප්පායකා කුට්ඨි කුමාරකා ව උපොසථො
සොණො ව රෙවතො නිඤ්ඤා වධාය පඤ්ඤානොති.

ජච්චකිචග්ගො ජඤ්ඤා.

1 සුභත.

එවං මෙ සුභතං එකං සමයං හඟවා වෙසාලියං විහරති, මහා
වනෙ කුචාභාරසාලායං. අඵ ඛො හඟවා පුබ්බිඤ්ඤාසමයං නිවා
සෙඤ්ඤා පනතවිචරමාදාය වෙසාලිං පිණ්ඩාය පාවිසී. වෙසාලියං
පිණ්ඩාය චරිඤ්ඤා පච්ඡාහනං පිණ්ඩපානපටිකකනො ආයම
නං ආනඤ්ඤා ආමනෙතසි: ගණ්ඤාති ආනඤ්ඤා නිසිදනං යෙන
වාපාලං වෙතීයං තෙනුපසඤ්ඤාමි³ දිවා විභාගයා’ති. එවං
ගනෙත’ති ඛො ආයසමා ආනඤ්ඤා හඟවතො පටිසස්සඤ්ඤා නිසි
දනමාදාය හඟවනං පිට්ඨිනො පිට්ඨිනො අනුබන්ධි. අඵ ඛො
හඟවා යෙන වාපාලං වෙතීයං තෙනුපසඤ්ඤාමි, උපසඤ්ඤාමිඤ්ඤා

1. චූලපඤ්ඤාති, සබ්බිඤ්ඤා. 2. එතං, සී. 3. උපසඤ්ඤාමිඤ්ඤාමි, සී.

පඤ්ඤානෙත ආසනෙ නිසීදි.¹ නිසජ්ඣ ඛො² භගවා ආයස්මනනං ආනන්දං ආමනෙතසී: රමණීයා ආනන්ද වෙසාලී, රමණීයං උදෙනං වෙනියං, රමණීයං ගොතමකං වෙනියං, රමණීයං සත්තමබං වෙනියං, රමණීයං බහුදුතනං වෙනියං, රමණීයං සාරන්දං වෙනියං, රමණීයං වාපාලං වෙනියං, යස්ස කස්සචි ආනන්ද, වත්තාගේ ඉඬිපාද, භාවිතා බහුලීකතා යානිකතා වස්සුකතා අනුට්ඨිතා පරිචිතා සුසමාරඤ්ඤා, සො ආකඛබ්බානො³ කප්පං වා නිට්ඨෙය්ස කප්පාවසෙසං වා, තථාගතස්ස ඛො ආනන්ද, වත්තාගේ ඉඬිපාද, භාවිතා බහුලීකතා යානිකතා වස්සුකතා අනුට්ඨිතා පරිචිතා සුසමාරඤ්ඤා, ආකඛබ්බානො ආනන්ද, තථාගතො කප්පං වා නිට්ඨෙය්ස කප්පාවසෙසං වා⁴ති. එවංපි ඛො ආයස්මා ආනන්දො භගවතා ඔලාරිකෙ නිමිතෙන කසිරමානෙ ඔලාරිකෙ ඔභාසෙ කසිරමානෙ නාසකඛි පටිච්ඡක්ඛිතං, න භගවනනං යාචි: නිට්ඨතු භනෙත, භගවා කප්පං නිට්ඨතු සුගතො කප්පං බහුජනහිතාය බහුජනසුඛාය ලොකානුකම්පාය අන්ථාය හිතාය සුඛාය දෙවමනුස්සානං⁵ති යථාතං මාරෙන පරිස්සුට්ඨිතවිනෙතො. දුතියංපි ඛො භගවා ආයස්මනනං ආනන්දං ආමනෙතසී: රමණීයා-පෙ-තථාගතො කප්පං වා නිට්ඨෙය්ස කප්පාවසෙසං වා⁶ති. එවංපි ඛො ආයස්මා ආනන්දො-පෙ-යථාතං පරිස්සුට්ඨිතවිනෙතො. තතීයමපි ඛො ආයස්මනනං ආනන්දං ආමනෙතසී: රමණීයා-පෙ-තථාගතො කප්පං වා නිට්ඨෙය්ස කප්පාවසෙසං වා⁷ති. එවංපි ඛො ආයස්මා ආනන්දො-පෙ-යථාතං පරිස්සුට්ඨිතවිනෙතො. අථ ඛො භගවා ආයස්මනනං ආනන්දං ආමනෙතසී: ගච්ඡ නිවං ආනන්ද, යස්සදුනි කාලං මඤ්ඤසී⁸ති. එවං භනෙත⁹ති ඛො ආයස්මා ආනන්දො භගවතො පටිස්සුඤ්ඤා උට්ඨායාසනා භගවනනං අභිවාදෙත්වා පදකඛිණං කත්වා අච්ඡරෙ අඤ්ඤතරස්මිං රුකබමුලෙ නිසීදි.

අථ ඛො මාගේ පාපිමා අචිරපකකනෙත ආයස්මනෙත ආනන්දො යෙන භගවා නෙත්තපසඛතමි, උපසඛතමිත්වා එකමනනං අට්ඨාසී, එකමනනං තිතො ඛො මාගේ පාපිමා භගවනනං එතද චොච: පරිනිබ්බාතු⁴ භනෙත, භගවා පරිනිබ්බාතු සුගතො පරිනිබ්බානාකාලො දුනි භනෙත භගවතො, භාසිතා ඛො පනෙසා භනෙත භගවතා වාචා: න නාචාභං පාපිම, පරිනිබ්බාසීස්සාමි යාව මෙ භිකඛු න සාවකා භවිස්සනති, වියනතා විනිතා විසාරදප්පනතා භොගකෙඛමා බහුස්සුතා බමමබර්ඛ බමමානුබමමපටිපනතා

1. ආයස්මා පි ඛො ආනන්දො භගවනනං අභිවාදෙත්වා එකමනනං නිසීදි, මහා පරිනිබ්බාන සුත්තං, ම.
 2. එකමනනං නිසීදනං ඛො ආයස්මනනං ආනන්දං, තජ්ජෙව.
 3. අකඛබ්බානො ආනන්දො, ම.
 4. පරිනිබ්බාතුදුනි, සඛබ්බෙ.

සාම්මිපට්ටකාං අනුබමමචාරිනෝ සකං¹ ආචරියකං උග්ගහෙඤ්චො
 ආචිකම්ඤ්ඤානි දෙසෙසන්ති පඤ්ඤාපෙසන්ති පට්ඨපෙසන්ති
 විචරියන්ති විහජියන්ති උත්තානිං කරියන්ති උප්පන්නං පර
 උප්පාදං සභබමමන සුභිග්ගහිතං නිග්ගහෙඤ්චො සප්පාටිභාරියං
 බමමං දෙසෙසන්ති² ති. සන්ති ඛො පන හනෙත එතරභි භික්ඛු
 භගවතො සාවකා විශන්තා විනිතා විසාරද්දප්පන්තා යොගකෙඛමා
 බහුසුන්තා බමමබ්බ බමමානුබමමපට්ටකාං සාම්මිපට්ටකාං
 අනුබමමචාරිනෝ සකං ආචරියකං උග්ගහෙඤ්චො ආචිකම්ඤ්ඤානි දෙ
 සෙසන්ති පඤ්ඤාපෙසන්ති පට්ඨපෙසන්ති විචරන්ති විහජන්ති උත්තානිං
 කරෙන්නති උප්පන්නං පරඋප්පාදං සභබමමන සුභිග්ගහිතං
 නිග්ගහෙඤ්චො සප්පාටිභාරියං බමමං දෙසෙසන්ති. පරිනිබ්බාතු²
 හනෙත, භගවා පරිනිබ්බාතු සුගතො පරිනිබ්බානකාලො දුභි
 හනෙත, භගවතො, භාසිතා ඛො පනෙසා භගවතා වාචා: න
 නාචාභං පාපිම, පරිනිබ්බාදිසසාමි, යාව මෙ භික්ඛුනියො න සාවිකා
 භවිසන්ති විශන්තා-පෙ-අනුබමමචාරිනියො-පෙ-සප්පාටිභාරියං
 බමමං දෙසෙසන්ති² ති. සන්ති ඛො පන හනෙත, එතරභි භික්ඛු
 නියො භගවතො සාවිකා විශන්තා-පෙ-සප්පාටිභාරියං බමමං
 දෙසෙසන්ති, පරිනිබ්බාතු-පෙ-වාචා: න නාචාභං පාපිම, පරිනිබ්බා
 දිසසාමි, යාව මෙ උපාසකා න සාවකා භවිසන්ති විශන්තා-පෙ-
 සප්පාටිභාරියං බමමං දෙසෙසන්ති² ති. සන්ති ඛො පන හනෙත,
 එතරභි උපාසකා භගවතො සාවකා විශන්තා-පෙ-සප්පාටිභාරියං
 බමමං දෙසෙසන්ති. පරිනිබ්බාතු-පෙ-වාචා: න නාචාභං පාපිම, පරි
 නිබ්බාදිසසාමි, යාව මෙ උපාසකා න සාවිකා භවිසන්ති විශන්තා
 —පෙ—අනුබමමචාරිනියො—පෙ—සප්පාටිභාරියං බමමං දෙසෙ
 සන්ති² ති. සන්ති ඛො පන හනෙත එතරභි උපාසකා භගවතො
 සාවිකා විශන්තා—පෙ—අනුබමමචාරිනියො—පෙ—සප්පාටිභාරියං
 බමමං දෙසෙසන්ති. පරිනිබ්බාතු-පෙ-වාචා: න නාචාභං පාපිම,
 පරිනිබ්බාදිසසාමි යාවමෙ ඉදං බ්‍රහ්මචරියං න ඉද්ධකේචච
 භවිසන්ති ජීතඤ්ච විජාරිකං බාහුරඤ්ඤං පුට්ඨි භූතං යාවදෙච
 මනුසෙසභි සුඋපකාසිතං² ති. එතරභි ඛො පන හනෙත භගවතො
 බ්‍රහ්මචරියං ඉද්ධකේචච ජීතඤ්ච විජාරිකං බාහුරඤ්ඤං පුට්ඨිභූතං
 යාවදෙච මනුසෙසභි සුඋපකාසිතං පරිනිබ්බාතු දුභි හනෙත,
 භගවා පරිනිබ්බාතු සුගතො, පරිනිබ්බානකාලො දුභි හනෙත
 භගවතො² ති. එවං චූතෙත භගවා මාරං පාපිමන්තං එතදවොච:
 අප්පොසුකෙකා ඤං පාපිම, හොභි න චිරං තථාගතස්ස පරිනි
 බ්බානං භවිසන්ති, ඉතො තිණ්ණං මාසානං අච්චයෙන තථාගතො
 පරිනිබ්බාදිසන්ති² ති. අථ ඛො භගවා වාචාලො චෙතියෙ සතො

1. අස සකං, ම. 2. පරිනිබ්බාතු දුභි, සබ්බඤ්ඤා.

සමපජනො ආයුසඛිතාරං ඔසසජ්ඣි. ඔසසට්ඨව භගවතා ආයුසඛිතා
රෙ මහාභුමිවාලො අහොසි භිංසනකො ලොමහංසො දෙවදුඤ්ඤ
භියො ච ඵලිංසු.

අථ ඛො භගවා එතමන්ථං විදිත්වා නායං චෙලායං ඉමං උදුනං
උදුනොසි:-

“තුලමතුලඤ්ඤව සමභවං භවසඛිතාරමඵසසජ්ඣ1 මුනි,
අජ්ඣන්තරතො සමාහිතො අභිඤ්ඤි කවචමචන්තසමභවං.”ති.

2 සුභත.

එවං මෙ සුභතං එකං සමයං භගවා සාවන්ථියං විහරති, පුබ්බා
රුමෙ මිභාරමාතුපාසාදෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන භගවා සාය
නභසමයං පතිසලලාණං චුට්ඨිතො බහිවාරකොට්ඨකෙ නිසී
තො භොති. අථ ඛො රුජ්ඣ පසෙනදි කොසලො යෙන භගවා
තෙහුපසඛිතම් උපසඛිතමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං
නිසීදි. තෙන ඛොපන සමයෙන සත්ත ච ජට්ටො, සත්ත ච නිගණ්ඨො,
සත්ත ච අචෙලකා, සත්ත ච එකසාවකා, සත්ත ච පරිබ්බාජකා,
පරුලුකකච්ඡනඛලොමා බාරිවිවිධමාදාය භගවතො අවිදුරෙ අති
කකමන්ති. අද්දසා ඛො, රුජ්ඣ පසෙනදි කොසලො තෙ සත්ත
ච ජට්ටො, සත්ත ච නිගණ්ඨො, සත්ත ච අචෙලකෙ, සත්ත ච
එකසාවකෙ, සත්ත ච පරිබ්බාජකෙ පරුලුකකච්ඡනඛලොමෙ
බාරිවිවිධමාදාය භගවතො අවිදුරෙ අතීකකමන්තො, දිස්වාන
උට්ඨායාසනා එකංසං උත්තරුසමිහං කරිත්වා දකඛිණං ජනු
මණ්ඩලං පඨවීයං නිගන්ත්වා යෙන තෙ සත්ත ච ජට්ටො, සත්ත ච
නිගණ්ඨො, සත්ත ච අචෙලකා, සත්ත ච එකසාවකා, සත්ත ච
පරිබ්බාජකා තෙනඤ්ඤලිං පණාමෙත්වා තීකඛිතතො නාමං සාවෙස්ථි:
රුජ්ඣහං භන්තො, පසෙනදි කොසලො‘ති.2 අථ ඛො රුජ්ඣ පසෙනදි
කොසලො අචිරපකකන්තොසු තෙසු සත්තසු ච ජට්ටෙසු සත්තසු
ච නිගණ්ඨෙසු සත්තසු ච අචෙලකෙසු සත්තසු ච එකසාවකෙසු
සත්තසු ච පරිබ්බාජකෙසු යෙන භගවා තෙහුපසඛිතම්, උපස
ඛිතමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං
නිසීතො ඛො රුජ්ඣ පසෙනදි කොසලො භගවන්තං එතදචොච:
යෙ ච ඛො භන්තො, ලොකෙ අරහන්තො වා අරහන්තමග්ගං වා
සමාපන්තො, එතෙ තෙසං3 අඤ්ඤාතරු‘ති. දුජ්ජනං ඛො පනෙතං
මහාරුජ්ඣ, තයා ගීහිනා කාමභොගීනා සුත්තසමිබ්බසයනං අජ්ඣා
වසන්තො කාසිකචඤ්ඤං පච්චනුභොන්තො මාලාගන්ධවිලෙ

1. භවසංඛා 2. මොසසජ්ඣ, සි. 2. වාසනං පි දඵ්ඤ්ඤාදාය, සී. භික්ඛිතඤ්ඤා, ම.
3. එ‘භසං, ම.

පනං. ධාරයනෙතන ජනරජපරජතං සාදියනෙතන: ඉමෙ වා
 අරහනෙතා ඉමෙ වා අරහතනමයං සමාපනතා'ති. සංවාසෙන
 ඛො මහාගරජ, සීලං වෙදිතබ්බං, තඤ්ච ඛො දිසෙන අචුතා න
 ඉත්තරං මනසිකරෙතා නො අමනසිකාර පඤ්ඤවතා නො දුප්ප
 ඤෙඤන, සංවොභාඡරන¹ ඛො මහාගරජ, සොවෙය්‍යං වෙදිතබ්බං,
 තඤ්ච ඛො දිසෙන අචුතා-පෙ-නො දුප්පඤෙඤන, ආපදසු ඛො
 මහාගරජ,ඵාමො වෙදිතබ්බං,සො ච ඛො දිසෙන අචුතා-පෙ-නො
 දුප්පඤෙඤන, සාකච්ඡාය ඛො මහාගරජ, පඤ්ඤ වෙදිතබ්බං, සා ච
 ඛො දිසෙන අචුතා-පෙ-නො දුප්පඤෙඤනා'ති. අච්ඡරියං! හනෙත,
 අබ්බතං! හනෙත, යාව සුභාසිතඤ්චදං හනෙත හතචතා: සුජනං
 ඛො පනෙතං-පෙ-අරහතනමයං සමාපනතා'ති, සංවාසෙන-පෙ-
 නො දුප්පඤෙඤනා'ති. එතෙ හනෙත, මම පුරිසා වොරා ඔවරකා
 ජනපදං ඔවරිතො ආගච්ඡන්ති². තෙහි පඨමං ඔතිණ්ණං අහං පච්ඡා
 ඔත්ථිසාමි³. ඉදං තෙ හනෙත, තං රජෙජලලං පවාහෙතො
 සුන්තාතා සුචිලිතා කප්ඵිතකෙසමසු ඔදනච්ඡව්ච්ඡනා පඤ්චහි
 කාමභුණ්ණහි සමප්පිතා සමබ්බිභුතා පරිවාරිසුන්ති'ති.

අථ ඛො හතවා එතමන්ථං විදිතො තායං වෙලායං ඉමං උද්‍යනං
 උද්‍යනෙසි:-

“න වායමෙය්‍ය සබ්බන්ථි තාඤ්ඤස්ස පුරිසො සියා,
 තාඤ්ඤං නිසාය ජ්වෙය්‍ය ධමමෙන නවාණ්ඨංචරො”ති⁴.

3 සුත්තං.

එවං මෙ සුතං එකං සමයං හතවා සාවන්තියං විහරන්ති, ජෙන
 වනෙ අනාථපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන හතවා
 අත්තනො අනෙකෙ පාපකෙ අකුසලෙ ධමෙම පඨිණ්ණ පච්ච
 වෙකම්මානො නිසිනො භොති, අනෙකෙ ච කුසලෙ ධමෙම භාව
 නාය පාරිපුරිංගතො⁵.

අථ ඛො හතවා එතමන්ථං විදිතො තායං වෙලායං ඉමං උද්‍යනං
 උද්‍යනෙසි:-

“අහු පුබ්බෙ තදා නාහු නාහු පුබ්බෙ තදා අහු,
 නවාහු න ච හවිසහි න වෙතරහි විජ්ජති”ති.

1. සබ්බභාගරත, ම. 2. ගච්ඡන්ති, ම.
 3. ඔහරයාමි. ම. ඔසාදිසාමි, අධිකඵා, ඔසාසියාමි තපන්ච.
 4. වාණ්ඡංචර, ම. නවාණ්ඡංචරඤි අධිකඵා. 5. පාරිපුරිකපත, කන්ථ.

4 සුභත.

එවං මෙ සුභං එකං සමයං හතවා සාවඤ්ඤං විහරති, රෙන වනෙ අනාථපිණ්ඩකස්ස ආරුමෙ. තෙන බො පන සමයෙන සමබහුලා නානාභිඤ්ඤා සමණ්ණාභමණ¹ පරිබ්බාජකා සාවඤ්ඤං පටිච්ඡන්ති නානාදිට්ඨිකා නානාබන්ධනා නානාරුචිකා නානා දිට්ඨිනිස්සයනිස්සිතා. සනෙතකෙ සමණ්ණාභමණ එවං වාදිනො එවං දිට්ඨිනො: සසසනො ලොකො ඉදමෙව සච්චං. මොඝ මඤ්ඤං²ති. සන්ති පනෙකෙ සමණ්ණාභමණ එවං වාදිනො එවං දිට්ඨිනො: අසසනො ලොකො ඉදමෙව සච්චං. මොඝමඤ්ඤං²ති. සනෙතකෙ සමණ්ණාභමණ එවං වාදිනො එවං දිට්ඨිනො: අනන්තවා ලොකො ඉදමෙව සච්චං. මොඝමඤ්ඤං²ති. සන්ති පනෙකෙ සමණ්ණාභමණ එවං වාදිනො එවං දිට්ඨිනො: අනන්තවා ලොකො ඉදමෙව සච්චං. මොඝමඤ්ඤං²ති. සනෙතකෙ සමණ්ණාභමණ එවං වාදිනො එවං දිට්ඨිනො: තං ජීවං තං සරීරං ඉදමෙව සච්චං. මොඝමඤ්ඤං²ති. සන්ති පනෙකෙ සමණ්ණාභමණ එවං වාදිනො එවං දිට්ඨිනො: අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරං ඉදමෙව සච්චං. මොඝමඤ්ඤං²ති. සනෙතකෙ සමණ්ණාභමණ එවං වාදිනො එවං දිට්ඨිනො: හොති තථාගතො පරං මරණා ඉදමෙව සච්චං. මොඝමඤ්ඤං²ති. සන්ති පනෙකෙ සමණ්ණාභමණ එවං වාදිනො එවං දිට්ඨිනො: න හොති තථාගතො පරං මරණා ඉදමෙව සච්චං. මොඝමඤ්ඤං²ති. සනෙතකෙ සමණ්ණාභමණ එවං වාදිනො එවං දිට්ඨිනො: හොති ච නහොති ච තථාගතො පරමමරණා ඉදමෙව සච්චං. මොඝමඤ්ඤං²ති. සන්ති පනෙකෙ සමණ්ණාභමණ එවං වාදිනො එවං දිට්ඨිනො: නෙව හොති ච න නහොති ච තථාගතො පරමමරණා ඉදමෙව සච්චං. මොඝ මඤ්ඤං²ති. තෙ භණ්ඩනඤ්ඤා කලහඤ්ඤා විවාදපනනා අඤ්ඤ මඤ්ඤං මුඛසන්තිහි විතුදන්තා විහරන්ති: එදිසො ධම්මො නෙදිසො ධම්මො නෙදිසො ධම්මො එදිසො ධම්මො²ති.

අථ බො සමබහුලා භික්ඛු පුබ්බණ්ණසමයං නිවාසෙත්වා පන්ඤ්චවරමාදාය සාවඤ්ඤං පිණ්ඩාය පටිසිංසු. සාවඤ්ඤං පිණ්ඩාය වරිත්ථා පච්ඡාහන්තං පිණ්ඩපානපටිකකන්තා යෙන හගවා තෙනු පසංකම්භංසු, උපසඤ්ඤාමත්ථා හගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු, එකමන්තං නිසීන්තා බො තෙ භික්ඛු හගවන්තං එතද චොචු: ඉධ හනෙත, සමබහුලා නානාභිඤ්ඤා සමණ්ණාභමණ¹ පරිබ්බාජකා සාවඤ්ඤං පටිච්ඡන්ති නානාදිට්ඨිකා නානාබන්ධනා නානාරුචිකා නානාදිට්ඨිනිස්සයනිස්සිතා. සනෙතකෙ-පෙ-නෙදි සො ධම්මො එදිසො ධම්මො²ති. අඤ්ඤාභිඤ්ඤා භික්ඛවෙ, පරිබ්බා ජකා අකා අවක්ඛකා අන්ථං න ඤ්ඤානි² අනන්තං න ඤ්ඤානි

1 සමණ්ණාභමණ, සි. 2 තෙ අඤ්ඤං කපාගතනි, ම.

බමම. නජනනනි අබමම. න ජනනනි. නෙ අඤ්ඤා අජනනනා
අනඤ්ඤා අජනනනා බමම. අජනනනා අබමම. අජනනනා හණ්ණ
නජනනා කලහතනා විවාදපනනා අඤ්ඤාමඤ්ඤා ඔබ්බනනනිහි
විතුදනනා විහරනනි: එදිසො බමමො නෙදිසො බමමො නෙ
දිසො බමමො එදිසො බමමො'නි.

භූතපුබ්බං භික්ඛවෙ, ඉමිසසා¹ යෙව සාවඤ්ඤා අඤ්ඤානරො
රුජ අභොසි. අඵ බො භික්ඛවෙ, සො රුජ අඤ්ඤානරං පුරිසං අම
නොසි: එහි ත්ඨං අමෙභා පුරිසං, යාවනකා² සාවඤ්ඤා³ ජච්චකා නෙ
සබ්බෙ එකජකං සනතිපාතෙහි'නි. එවං දෙව්වා'නි බො භික්ඛවෙ,
සො පුරිසො තසා රඤ්ඤා පරිසුඤ්ඤා යාවනකා² සාවඤ්ඤා³
ජච්චකා නෙ සබ්බෙ ඉහෙත්ථා යෙන සො රුජ නෙත්ථපසඤ්ඤාමි,
උපසඤ්ඤාමිත්ථා නං රුජනං එතදවොච: සනතිපාතීනා⁴ බො නෙ
දෙව, යාවනකා² සාවඤ්ඤා³ ජච්චකා'නි. නෙතහි හණ්ණ, ජච්චකා
නං හත්ථිං දසෙසභි'නි. එවං දෙව්වා'නි බො භික්ඛවෙ, සො පුරිසො
තසා රඤ්ඤා පරිසුඤ්ඤා ජච්චකානං හත්ථිං දසෙසභි: එදිසො
ජච්චකා, හත්ථි'නි. එකච්චානං ජච්චකානං හත්ථිසා සීසං දසෙසභි:
එදිසො ජච්චකා, හත්ථි'නි. එකච්චානං ජච්චකානං හත්ථිසා
කණ්ණං දසෙසභි: එදිසො ජච්චකා, හත්ථි'නි. එකච්චානං ජච්ච
කානං හත්ථිසා දනනං දසෙසභි: එදිසො ජච්චකා, හත්ථි'නි. එක
ච්චානං ජච්චකානං හත්ථිසා සොණ්ණං දසෙසභි: එදිසො ජච්චකා,
හත්ථි'නි. එකච්චානං ජච්චකානං හත්ථිසා කාශං දසෙසභි: එදිසො
ජච්චකා, හත්ථි'නි. එකච්චානං ජච්චකානං හත්ථිසා පාදං දසෙසභි:
එදිසො ජච්චකා, හත්ථි'නි. එකච්චානං ජච්චකානං හත්ථිසා සත්ථිං⁵
දසෙසභි: එදිසො ජච්චකා, හත්ථි'නි. එකච්චානං ජච්චකානං
හත්ථිසා නඛඤ්ඤා දසෙසභි: එදිසො ජච්චකා, හත්ථි'නි. එකච්චානං
ජච්චකානං හත්ථිසා වාලං දසෙසභි: එදිසො ජච්චකා, හත්ථි'නි.
අඵ බො භික්ඛවෙ, සො පුරිසො ජච්චකානං හත්ථිං දසෙසභි
යෙන සො රුජ නෙත්ථපසඤ්ඤාමි, උපසඤ්ඤාමිත්ථා නං රුජනං
එතදවොච: දිට්ඨො බො නෙහි දෙව, ජච්චකෙහි හත්ථි. යසා දුති
දෙවො කාලං මඤ්ඤාසී'නි. අඵ බො භික්ඛවෙ සො රුජ යෙන නෙ
ජච්චකා නෙත්ථපසඤ්ඤාමි, උපසඤ්ඤාමිත්ථා නෙ ජච්චකෙ එතදවොච:
දිට්ඨො වො ජච්චකා හත්ථි'නි. එවං දෙව, දිට්ඨො නො හත්ථි'නි.
චදෙඵ ජච්චකා, එදිසො⁶ හත්ථි'නි. යෙහි භික්ඛවෙ ජච්චකෙහි
හත්ථිසා සීසං දිට්ඨං අභොසි, නෙ එවමාහංසු: එදිසො දෙව, හත්ථි
සෙය්‍යථාපි? කුමෙභා'නි. යෙහි භික්ඛවෙ, ජච්චකෙහි හත්ථිසා
කණ්ණං දිට්ඨො අභොසි, නෙ එවමාහංසු: එදිසො දෙව, හත්ථි
සෙය්‍යථාපි? සුඤ්ඤා⁷ 'නි. යෙහි භික්ඛවෙ, ජච්චකෙහි හත්ථිසා
දුනො ජුට්ඨො අභොසි, නෙ එවමාහංසු: එදිසො දෙව, හත්ථි
සෙය්‍යථාපි? චාලො'නි. යෙහි භික්ඛවෙ ජච්චකෙහි හත්ථිසා

1 ඉමිසසා, ස. 2 යාවනකා, සබ්බස. 3 සාවඤ්ඤා, ස. 4 සනතිපාතීනා, ම.
5 පිට්ඨං, ස. 6 කිදිසො, ස. 7 සුඤ්ඤා, ස.

සොමොසා දිට්ඨො අහොසි, නෙ එවමාහංසු: එදිසො දෙව, හන්ති සෙය්‍යථාපි නඛගලිසා'ති. යෙහි භික්ඛවෙ ජව්වකිවෙහි හන්තිසා කායො දිට්ඨො අහොසි, නෙ එවමාහංසු: එදිසො දෙව, හන්ති සෙය්‍යථාපි කොට්ඨො'ති. යෙහි භික්ඛවෙ ජව්වකිවෙහි හන්තිසා පාදො දිට්ඨො අහොසි, නෙ එවමාහංසු: එදිසො දෙව, හන්ති සෙය්‍යථාපි ථුනො'ති. යෙහි භික්ඛවෙ ජව්වකිවෙහි හන්තිසා සන්ති 1 දිට්ඨො අහොසි, නෙ එවමාහංසු: එදිසො දෙව, හන්ති සෙය්‍යථාපි උදුකඛලො'ති. යෙහි භික්ඛවෙ ජව්වකිවෙහි හන්තිසා නඛගලිසා දිට්ඨො අහොසි, නෙ එවමාහංසු: එදිසො දෙව, හන්ති සෙය්‍යථාපි මුසලො'ති. යෙහි භික්ඛවෙ ජව්වකිවෙහි හන්තිසා වාලබ්බි දිට්ඨො අහොසි, නෙ එවමාහංසු එදිසො දෙව, හන්ති සෙය්‍යථාපි සමමජ්ජනි'ති. නෙ එදිසො හන්ති නොදිසො හන්ති නොදිසො හන්ති එදිසො හන්ති'ති අඤ්ඤමඤ්ඤං මුට්ඨිහි සංසුමතිංසු.² තෙන ව පන භික්ඛවෙ, සො රුජ අත්තමනො අහොසි.

එවමෙව බො භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතින්තියා පරිබ්බාජකා අකාං අවකඛුකා-පෙ-නෙදිසො ධමෙමා එදිසො ධමෙමා'ති.

අථ බො භගවා එතමන්ථං විදිත්වා තායං වෙලායං ඉමං උදුනං උදුනෙසි:-

“ඉමෙසු කීර සජ්ජනති එකෙ සමණ්ණාගමණො,
විගහසග නං විචදන්ති ජනා එකඛගදස්සිනො”ති.

5 සුත්තං.

එවං මෙ සුත්තං එකං සමයං භගවා සාවත්තියං විහරති, ජෙන වනො අනාඨපිණ්ඩකසා ආරාමෙ. තෙන බො පන සමයෙන සමබ්බුලා නානාතින්තියා සමණ්ණාගමණො³ පරිබ්බාජකා සාවත්තියං පටිච්ච සන්ති නානාදිට්ඨිකා නානාඛන්තිකා නානාරුචිකා නානා දිට්ඨි නිසසයනිස්සිතා. සනෙතකෙ සමණ්ණාගමණො එවං වාදිනො එවං දිඝිනො: සසසනො අත්තා ව ලොකො ව ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤං'ති. සන්ති පනෙතකෙ සමණ්ණාගමණො එවං වාදිනො එවං දිඝිනො: අසසසනො අත්තා ව ලොකො ව ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤං'ති. සනෙතකෙ සමණ්ණාගමණො එවං වාදිනො එවං දිට්ඨිනො: සසසනො අසසසනො⁴ අත්තා ව ලොකො ව ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤං'ති. සන්ති පනෙතකෙ සමණ්ණාගමණො එවං වාදිනො එවං දිට්ඨිනො: නෙව සසසනො නාසසසනො අත්තා ව ලොකො ව ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤං'ති. සනෙතකෙ සමණ්ණාගමණො එවං වාදිනො එවං දිට්ඨිනො: සයං කතො

1 ඊට්ඨි, සී. 2 සංසුජනිංසු, සී. 3 ඉමණ්ණාගමණො, සී. 4 සසසනොව, අසසසනොව ම.

අන්‍යා ව ලොකො ව ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤං'ති. සන්ති පනෙකෙ සමණ්‍යොග්‍රාහණ්‍ය ඵලං වාදිනො ඵලං දිට්ඨිනො: පරං කතො අන්‍යා ව ලොකො ව ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤං'ති. සන්තෙකෙ සමණ්‍යොග්‍රාහණ්‍ය ඵලං වාදිනො ඵලං දිට්ඨිනො: සයං කතො පරංකතො 1 අන්‍යා ව ලොකො ව ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤං'ති. සන්ති පනෙකෙ සමණ්‍යොග්‍රාහණ්‍ය ඵලං වාදිනො ඵලං දිට්ඨිනො: අසයංකාරො අපරංකාරො 2 අබිච්චසමුප්පන්නො අන්‍යා ව ලොකො ව ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤං'ති. සන්තෙකෙ සමණ්‍යොග්‍රාහණ්‍ය ඵලං වාදිනො ඵලං දිට්ඨිනො: සසයනං සුඛදුක්ඛං අන්‍යා ව ලොකො ව ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤං'ති. සන්ති පනෙකෙ සමණ්‍යොග්‍රාහණ්‍ය ඵලං වාදිනො ඵලං දිට්ඨිනො: අසසයනං සුඛදුක්ඛං අන්‍යා ව ලොකො ව ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤං'ති. සන්තෙකෙ සමණ්‍යොග්‍රාහණ්‍ය ඵලං වාදිනො ඵලං දිට්ඨිනො: අසසයනං සුඛදුක්ඛං අන්‍යා ව ලොකො ව ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤං'ති. සන්ති පනෙකෙ සමණ්‍යොග්‍රාහණ්‍ය ඵලං වාදිනො ඵලං දිට්ඨිනො: නෙව සසයනං නාස සයනං සුඛදුක්ඛං අන්‍යා ව ලොකො ව ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤං'ති. සන්තෙකෙ සමණ්‍යොග්‍රාහණ්‍ය ඵලං වාදිනො ඵලං දිට්ඨිනො: සයං කතං සුඛදුක්ඛං අන්‍යා ව ලොකො ව ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤං'ති. සන්ති පනෙකෙ සමණ්‍යොග්‍රාහණ්‍ය ඵලං වාදිනො ඵලං දිට්ඨිනො: පරං කතං සුඛදුක්ඛං අන්‍යා ව ලොකො ව ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤං'ති. සන්තෙකෙ සමණ්‍යොග්‍රාහණ්‍ය ඵලං වාදිනො ඵලං දිට්ඨිනො: සයං කතං පරං කතං 4 සුඛදුක්ඛං අන්‍යා ව ලොකො ව ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤං'ති. සන්ති පනෙකෙ සමණ්‍යොග්‍රාහණ්‍ය ඵලං වාදිනො ඵලං දිට්ඨිනො: අසයංකාරං අපරංකාරං අබිච්චසමුප්පන්නං සුඛදුක්ඛං අන්‍යා ව ලොකො ව ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤං'ති. තෙ භණ්ඩනඤ්ඤා කලභඤ්ඤා විවාදපන්නා අඤ්ඤමඤ්ඤා මුඛසන්තිභි විතුදන්නා විහරන්ති: ඵදිසො ධම්මො නෙදිසො ධම්මො නෙදිසො ධම්මො ඵදිසො ධම්මො'ති.

අථ ඛො සමබහුලා භික්ඛු පුබ්බණ්ණ සමයං නිවාසෙත්වා පන්ත විවරමාදාය සාවත්ථිං පිණ්ඩාය පච්චිංසු, සාවත්ථියං පිණ්ඩාය විරිත්වා පච්චාභන්තං. පිණ්ඩපාතපටිකකන්නා: යෙන භගවා: තෙනානුපසඬක මිංසු, උපසඬකමිත්වා භගවන්තං. අභිවාදෙත්වා ඵකමන්තං නිසීදිංසු, ඵකමන්තං නිසීන්තා ඛො තෙ භික්ඛු භගවන්තං ඵතදවොචු: ඉධ භනන්ත සමබහුලා නානාභිත්ථියං සමණ්‍යොග්‍රාහණ්‍ය පරිබ්බාජකා සාවත්ථියං පටිච්චන්ති නානාදිට්ඨිකා නානාචන්තිකා නානාරුචිකා නානාදිට්ඨිනිසසයනිසසීතා. සන්තෙකෙ සමණ්‍යොග්‍රාහණ්‍ය ඵලං වාදිනො ඵලං දිට්ඨිනො: සසයනො අන්‍යා ව ලොකො ව ඉදමෙව

1 සයං කතොව පරං කතොව, සබ්බත්ථි, 2 අසයං කාරොව අපරං කාරොව, තථා,
 3 සසයනඤ්ඤා අසසයනඤ්ඤා, තථා, 4 සයං කතඤ්ඤා පරං කතඤ්ඤා, තථා,
 5 සමණ්‍යොග්‍රාහණ්‍ය, ඬි.

සච්චං මොඝමඤ්ඤං'ති-පෙ-නෙදිසො ධමමො ඵදිසො ධමමො'ති. අඤ්ඤතිත්ථියා භික්ඛවෙ, පරිබ්බාජකා අකාං අවකඛුකා අත්ථං න ඡන්තති, 1 අනත්ථං න ඡන්තති ධමමං න ඡන්තති අධමමං න ඡන්තති. නෙ අත්ථං අඡන්තනා අනත්ථං අඡන්තනා ධමමං අඡන්තනා අධමමං අඡන්තනා භණ්ණනඡානා කලහඡානා විවාදා පනාං අඤ්ඤමඤ්ඤං. මුඛසතතිභී විතුදනනා විහරන්ති: ඵදිසො ධමමො නෙදිසො ධමමො නෙදිසො ධමමො ඵදිසො ධමමො'ති.

අථ බො භගවා ඵතමත්ථං විදිත්ථා නායං වෙලායං ඉමං උදානං උදානෙසී:-

“ඉමෙසු නීර සඡ්ඡන්ති ඵකෙ සමණ්ණබ්‍රාහ්මණා,
අනන්ධව විසීදන්ති අපත්ථාව තමො ගබං”ති.

6 සුභත.

ඵචං මෙ සුභතං ඵකං සමයං භගවා සාවත්ථියං විහරති, ජෙන වනෙ අනාථපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තෙන බො පන සමයෙන සමබ්‍රාහ්මණා නානාත්ථියා සමණ්ණබ්‍රාහ්මණා² පරිබ්බාජකා සාවත්ථියං පටි වසන්ති, නානාදිට්ඨිකා නානාවන්තිකා නානාරුචිකා නානාදිට්ඨි නීසසගතිසසිතා. සනෙතකෙ සමණ්ණබ්‍රාහ්මණා ඵචං වාදිනො ඵචං දිට්ඨිනො: සසසතො අනනා ව ලොකො ව ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤං'ති. සන්ති පනෙකෙ සමණ්ණබ්‍රාහ්මණා ඵචං වාදි නො ඵචං දිඨිනො: අසසසතො අනනා ව ලොකො ව ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤං'ති. සනෙතකෙ සමණ්ණබ්‍රාහ්මණා ඵචං වාදි නො ඵචං දිට්ඨිනො: සසසතො අසසසතො අනනා ව ලොකො ව ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤං'ති. සන්ති පනෙකෙ සමණ්ණබ්‍රාහ්මණා ඵචං වාදිනො ඵචං දිඨිනො: නෙවසසසතො නාසසස තො අනනා ව ලොකො ව ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤං'ති. සනෙතකෙ සමණ්ණබ්‍රාහ්මණා ඵචං වාදිනො ඵචං දිඨිනො: සයං කතො අනනා ව ලොකො ව ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤං'ති. සන්ති පනෙකෙ සමණ්ණබ්‍රාහ්මණා ඵචං වාදිනො ඵචං දිට්ඨිනො: පරංකතො අනනා ව ලොකො ව ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤං'ති. සනෙතකෙ සමණ්ණබ්‍රාහ්මණා ඵචං වාදිනො ඵචං දිට්ඨිනො: සයං කතො පරංකතො³ අනනා ව ලොකො ව ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤං'ති. සන්ති පනෙකෙ සමණ්ණබ්‍රාහ්මණා ඵචං වාදි නො ඵචං දිඨිනො: අසයංකාරො අපරංකාරො⁴ අධිච්ච සමුප්පනො අනනා ව ලොකො ව ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤං'ති. සනෙතකෙ සමණ්ණබ්‍රාහ්මණා ඵචං වාදිනො¹ ඵචං දිඨිනො: සසසතං සුඛ දුක්ඛං

1 හෙ අත්ථං ය ජාතන්ති, ම. 2 සමණ්ණබ්‍රාහ්මණා, සී.
3 සයං කතොව පරං කතොව, සබ්බන්ථ. 4 අසයංකාරොව අපරංකාරොව, හථා.

අන්තා ච ලොකො ච ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤං'ති. සන්ති පනෙනෙ සමණ්ණාගමණා ඵචං වාදිනො ඵචං දිට්ඨිනො: අසස්සනං සුඛදුක්ඛං අන්තා ච ලොකො ච ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤං'ති. සන්තෙනෙ සමණ්ණාගමණා ඵචං වාදිනො ඵචං දිට්ඨිනො: සස්සනං අසස්සනං.¹ සුඛදුක්ඛං අන්තා ච ලොකො ච ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤං'ති. සන්ති පනෙනෙ සමණ්ණාගමණා ඵචං වාදිනො ඵචං දිට්ඨිනො: නෙව සස්සනං නාසස්සනං සුඛදුක්ඛං අන්තා ච ලොකො ච ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤං'ති. සන්තෙනෙ සමණ්ණාගමණා ඵචං වාදිනො ඵචං දිට්ඨිනො: සස්සනං අන්තා ච ලොකො ච ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤං'ති. සන්ති පනෙනෙ සමණ්ණාගමණා ඵචං වාදිනො ඵචං දිට්ඨිනො: පරං කතං සුඛදුක්ඛං අන්තා ච ලොකො ච ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤං'ති. සන්තෙනෙ සමණ්ණාගමණා ඵචං වාදිනො ඵචං දිට්ඨිනො: සස්සනං පරං කතං.² සුඛදුක්ඛං අන්තා ච ලොකො ච ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤං'ති. සන්ති පනෙනෙ සමණ්ණාගමණා ඵචං වාදිනො ඵචං දිට්ඨිනො: අසස්සනං අපරං කාරං අධිච්ච සමුප්පත්තං සුඛදුක්ඛං අන්තා ච ලොකො ච ඉදමෙව සච්චං මඤ්ඤං'ති. තෙ භණ්ඩනඡතා කලභඡතා විවාදපන්තා අඤ්ඤ මඤ්ඤං මුඛසන්තිහි විතුදන්තා විහරන්ති: ඵදිසො ඛමෙමා නෙදි සො ඛමෙමා නෙදිසො ඛමෙමා ඵදිසො ඛමෙමා'ති.

අථ බො සමබහුලා භික්ඛු ධුබ්බණ්ණසමයං නිවාසෙත්වා පන්ත විචරමාදාය සාවත්ථිං පිණ්ඩාය පච්චිංසු. සාවත්ථියං පිණ්ඩාය චරන්තා පච්ඡාහන්තං පිණ්ඩපාතපටිකකන්තා යෙන භගවා තෙනුප සඬකමිංසු, උපසඬකමිත්වා භගවන්තං. අභිවාදෙත්වා ඵකමන්තං නිසීදිංසු, ඵකමන්තං නිසීන්තා බො තෙ භික්ඛු භගවන්තං ඵතද වොචුං: ඉධ භනෙන් සමබහුලා නානාතීත්ථියා සමණ්ණාගමණා³ පරිබ්බාජකා සාවත්ථියං පටිචසන්ති නානාදිට්ඨිකා නානාඛන්තිකා නානාරුචිකා නානාදිට්ඨිනිසස්සනිසස්සිතා. සන්තෙනෙ සමණ්ණාගමණා ඵචං වාදිනො ඵචං දිට්ඨිනො: සස්සනො අන්තා ච ලොකො ච ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤං'ති. -පෙ-තෙ භණ්ඩනඡතා කලභඡතා විවාදපන්තා අඤ්ඤ මඤ්ඤං මුඛසන්තිහි විතුදන්තා විහරන්ති: ඵදිසො ඛමෙමා නෙදිසො ඛමෙමා නෙදිසො ඛමෙමා ඵදිසො ඛමෙමා'ති.

අඤ්ඤතීත්ථියා භික්ඛවෙ පරිබ්බාජකා අඬා අචකඬුකා අන්ත ඡතන්ති⁴ අනන්ත ඡතන්ති ඛමමං නඡතන්ති අඛමමං නඡතන්ති. තෙ අන්තං අඡතන්තා අනන්තං අඡතන්තා ඛමමං අඡතන්තා අඛමමං අඡතන්තා භණ්ඩනඡතා කලභඡතා විවාද

1 සස්සනඤ්ඤා අසස්සනඤ්ඤා, සබ්බන්ත. 2 සස්සනඤ්ඤා පරං කතඤ්ඤා, සථා.
 3 සමණ්ණාගමණා, සී. 4 තෙ අන්තං න ඡතන්ති, මු.

පනා අඤ්ඤමඤ්ඤං මුඛසනහිභි විතුදනා විහරනි: එදිසො
ධමමො නෙදිසො ධමමො නෙදිසො ධමමො එදිසො ධමමො'ති.

අඵ බො භගවා එන මඤ්ඤං විදිඤ්ඤා නායං වෙලායං ඉමං උදානං
උදානෙසී:-

“අභඛකාරපසුනායං පඤ්ඤං පරඛකාරුපසඤ්ඤානා,
එතදෙකෙ නාඛභඤ්ඤංසු න නං සලලනති අදදසුං.

එතඤ්ඤං සලලං පටිකච්ච¹ පසසනො
අභං කරෙමි'ති න නසා භොති,
පරෙ කරෙමි'ති න නසා භොති,

මානුපෙතා අයං පඤ්ඤං මානගජ්ඣා මානවිනිඛකා,
දිට්ඨිසු ව්‍යාරම්භකතා සංසාරං නාතිවතනති”ති.

7 සුභත.

එවං මෙ සුභතං එකං සමයං භගවා සාවඤ්ඤං විහරති, ජෙන
වනෙ අනාඨපිණ්ඩකසස ආරාමෙ. තෙන බො පන සමයෙන
අයස්මා සුභුති භගවතො අවිදුරෙ නිසීනො භොති, පලලඛනං
ආභුජ්ඣා උජ්ජං කායං පණ්ඩාය අවිතකකසමාධිං² සමාපජ්ඣා,
අදදසා බො, භගවා අයස්මනං සුභුතිං අවිදුරෙ නිසීනං පලල
ඛනං ආභුජ්ඣා උජ්ජං කායං පණ්ඩාය අවිතකකසමාධිං³ සමාප
නතං.

අඵ බො භගවා එන මඤ්ඤං විදිඤ්ඤා නායං වෙලායං ඉමං උදානං
උදානෙසී:-

“යසස විතකතා විධුපිතා
අජකිතනං සුචිකප්පිතා අසෙසා,
තං සඛගමතිච්ච අරුපසඤ්ඤා
වතුයොගාතිගතො න ඤ්ඤමෙති”ති.

8 සුභත.

එවං මෙ සුභතං එකං සමයං භගවා රුජගභෙ විහරති, වෙථ
වනෙ කලඤ්ඤකනිවාපෙ. තෙන බො පන සමයෙන රුජගභෙ වෙ
සුභා අඤ්ඤතරිසසා ගණීකාය සාරනා භොනති, පටිඛකිච්චනා⁴
ගණිනඤ්ඤා කලභජානා විවාදපනා අඤ්ඤමඤ්ඤං පාණීහිපි

1 පටිගච්ච, සි. 2 සාරඛකපා, සි. 3 අවිතකක සමාධිං, සි. 4 පටිඛකිච්චනාති⁵ අපි.

උපකකමනනි, ලෙඩබුගිපි උපකකමනනි, දංශෙඛගිපි උපකකමනනි, සකේහිපි උපකකමනනි, තෙ තන් මරණංපි නිගච්ඡනනි, මරණ මත්තංපි දුක්ඛං. අඵ ඛො සමබහුලා භික්ඛු පුබ්බණ්ණසමයං නිවා සෙත්වා පත්තච්චරමාදාය ධරගහං පිණ්ඩාය පවිසිංසු, ධරගහෙ පිණ්ඩාය චරිත්වා පච්ඡා හත්තං පිණ්ඩපාතපටිකකන්තා යෙන හගවා තෙනුපසඬකමිංසු, උපසඬකමිත්වා හගචන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු, එක මන්තං නිසීන්තා ඛො තෙ භික්ඛු හග චන්තං එතදචොචුං: ඉධ හතෙන් ධරගහෙ වෙ පුතා අඤ්ඤනරිසසා ගණිකාය සාරන්තා පටිබකිචිත්තා¹ හණ්ඩනරාතා කලහරාතා විවාදපන්තා අඤ්ඤමඤ්ඤං පාණීගිපි උපකකමනනි, ලෙඩබුගිපි උපකකමනනි, දංශෙඛගිපි උපකකමනනි, සකේහිපි උපකකමනනි, තෙ තන් මරණමපි නිගච්ඡනනි, මරණමත්තමපි දුක්ඛං'නි.

අඵ ඛො හගවා එතමන් චිදිත්වා තායං චෙලායං ඉමං උද්‍යනං උද්‍යනෙසි:-

“යඤ්ච පත්තං යඤ්ච පත්තබ්බං,
 උභයමෙතං රජානුකිණ්ණං, ආතුරසසානුසිකබ්බො.
 යෙ ච සික්ඛා සාධ, සීලබ්බතජ්චිකඛුගමචරිග උපට්ඨාන² සාධ,
 අයමෙකො අනෙතා,
 යෙ ච එවං වාදිතො නන්ථි කාමෙසු දෙසො'නි,
 අයං දුරිභො අනෙතා.
 ඉච්චෙනෙ උභො අන්තා, කට්ඨිච්චිඨිනා කට්ඨියො දිට්ඨිං
 චචෙඨිනනි.
 එතෙ තෙ උභො අනෙත අනභිඤ්ඤාය ඔලීයන්ති එකෙ,
 අනිඛාචන්ති එකෙ.
 යෙච ඛො තෙ අභිඤ්ඤාය තනුව නාහෙසුං තෙනච
 න මඤ්ඤිංසු,
 චට්ටං තෙසං නන්ථි පඤ්ඤපනායා”නි.

9 සුභත.

එවං මෙ සුභතං එකං සමයං හගවා සාවන්ථියං විහරන්ති: ජෙත වනෙ අනාඵඵණ්ඩකසා ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන හගවා රත්තකිකාරතීසායං අබ්බොකාසෙ නිසීන්තො හොභී, තෙලප්පදීපෙසු ක්කායමානෙසු. තෙන ඛො පන සමයෙන සමබහුලා අධිපාතකා තෙසු තෙලප්පදීපෙසු ආපාතපරිපාතං අනායං ආපඡන්ති, ව්‍යසනං ආපඡන්ති, අද්දසා ඛො, හගවා තෙ සමබහුලෙ අධිපාතකෙ තෙසු තෙලප්පදීපෙසු ආපාතපරිපාතං අනායං ආපඡන්තො ව්‍යසනං ආපඡන්තො³

1 පටිබඛවිප්පාතා'භිපි අභි. 2 සීලබ්බතං ජ්චිතං ඉමගචරිගං උපට්ඨානං. මුද්දිකඨිකා කථා. උපට්ඨාතසාරො, මුද්දිකපාළි.
 3 අනායව්‍යසනං ආපඡන්තො, භබ්බස්.

අඵ බො හගවා එකමන්ඵ විදිඤා නායං වෙලායං ඉමං උදනං උදනෙසි:-

“උපා’නිබාවනති න සාරමෙනති නවං නවං බකිනං බුහගනති,
පතනති පජොතමිවාබිපාතකා¹ දිට්ඨි සුතෙ ඉතිහෙකෙ
නිවිට්ඨා”ති.

10 සුතං.

එවං මෙ සුතං එකං සමයං හගවා සාවන්ඪයං විහරති ජෙන වනෙ අනාථපිණ්ඩකසා ආරාමෙ. අඵ බො ආයදමා ආනඤ්ඤ සෙන හගවා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිඤා හගවනතං අභිවාදෙඤා එකමනතං නිසීදි. එකමනතං නිසීනො බො ආයදමා ආනඤ්ඤ හගවනතං එතදවොච: යාවකිවඤ්ච හනො, තථාගතා ලොකෙ නුප්පජ්ජනති අරහනො සමමාසමුඛා. තාව අඤ්ඤතිඤ්ඤා පරිබ්බාජකා සකකතා භොනති ගරුකතා මානිතා පුජිතා අපචිතා. ලාහි විවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානපච්චයගෙසජ්ජපරිකබ්බාදනං. යනො ව බො හනො, තථාගතා ලොකෙ උප්පජ්ජනති අරහනො සමමාසමුඛා. අඵ² අඤ්ඤතිඤ්ඤා පරිබ්බාජකා අසකකතා භොනති අගරුකතා අමානිතා අපුජිතා අනපචිතා. න ලාහි විවර පිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානපච්චයගෙසජ්ජපරිකබ්බාදනං. හගවා යෙව දුති හනො, සකකතො ගරුකතො මානිතො පුජිතො අපචිතො. ලාහි විවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානපච්චයගෙසජ්ජ පරිකබ්බාදනං, භික්ඛුසඛෙකාවා’ති. එවමෙතං ආනඤ්ඤ, යාවකිවඤ්ච ආනඤ්ඤ, තථාගතා ලොකෙ නුප්පජ්ජනති අරහනො සමමා සමුඛා. තාව අඤ්ඤතිඤ්ඤා පරිබ්බාජකා සකකතා භොනති ගරු කතා මානිතා පුජිතා අපචිතා. ලාහි විවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගි ලානපච්චයගෙසජ්ජපරිකබ්බාදනං. යනො ව බො ආනඤ්ඤ, තථාගතා ලොකෙ උප්පජ්ජනති අරහනො සමමාසමුඛා. අඵ² අඤ්ඤ තිඤ්ඤා පරිබ්බාජකා අසකකතා භොනති අගරුකතා අමානිතා අපුජිතා අනපචිතා. න ලාහි විවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලාන පච්චය ගෙසජ්ජපරිකබ්බාදනං. තථාගතො ව දුති සකකතො ගරු කතො මානිතො පුජිතො අපචිතො. ලාහි විවරපිණ්ඩපාතසෙනා සනගිලානපච්චයගෙසජ්ජපරිකබ්බාදනං, භික්ඛුසඛෙකාවා’ති.

අඵ බො හගවා එකමන්ඵ විදිඤා නායං වෙලායං ඉමං උදනං උදනෙසි:-

1. අබිපාතා ඹ. 2. අඵබො, සබ්බස්

“ඔහාසනී නාව සො කිම් යාව න උග්ගමනී¹ පහඞකරො,
වෙරොවනමනී² උග්ගතො හතපභො හොති නවාපි භාසනී.

එවං ඔහාසිතමෙව තීන්ද්‍රියානං
යාව සමමාසමුඛා ලොකෙ නුපජ්ජනති,
න නකකිකා සුජකනති නවාපි සාවකා
දුද්දිට්ඨි න දුකඛා පමුච්චරො”ති.

ජවමනී 3 ගො ජසො.

නසසුද්දානං.

ආයු ජවිල වෙකඛණ නිණී තීන්ද්‍රියා සුහුතී,³
ගණිකා⁴ උපාති නවමො උපජ්ජනති ති තෙදස.

චූලලවගො සනහමො.

1 සුතං.

එවං මෙ සුතං එකං සමයං හගවා සාවන්ද්‍රියං විහරතී ජෙන
වනෙ අනාර්ථපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන
ආයසමා සාරිපුතො ආයසමනං ලකුණිකහද්දියං අනෙකපරියා
යෙන ඛමමියා කථාය සඤ්ජෙහි සමාදපෙති සමුතොතෙති
සමපහංසෙති. අථ ඛො ආයසමනො ලකුණිකහද්දියස්ස ආයසම
නා සාරිපුතොන අනෙකපරියායෙන ඛමමියා කථාය සඤ්ජෙහි
මානස්ස සමාදපියමානස්ස සමුතොජියමානස්ස සමපහංසියමාන
ස්ස අනුපාදාය ආසවෙහි විතතං විමුච්චි. අද්දසා ඛො හගවා ආය
සමනං ලකුණිකහද්දියං ආයසමනා සාරිපුතොන අනෙකපරි
යායෙන ඛමමියා කථාය සඤ්ජෙහි සමාදපියමානං සමුතො
ජියමානං සමපහංසියමානං, අනුපාදාය ආසවෙහි විතතං විමුච්ච
මානං.⁵

අථ ඛො හගවා එතමන්ථං විදිත්වා තායං වෙලායං ඉමං උදනං
උදනෙසී:-

“උදධං අධො⁶ සඛබ්බි විපමුතො
අයංගමසමි⁷ති අනානුපස්සී,
එවං විමුතො උදතාරි ඔසො
අතීණ්ණපුඛං අපුනඛවායා”ති.

1. උතනමනී, සී, උණ්ණමතෙ, ම. 2. වරෙවනමෙ, සී. සවෙරොවනමනී, ම.
3. තසො තීන්ද්‍රිය පුඤ්ඤි, ම.
4. අයුසමොසසජ්ජනංච පවිසලා; අයු තිති තිර ජනියා සත්තමමාග පුඤ්ඤි.
ගණිකා, සී.
5. විමුච්චනං, සී. 6. අධො, සී. 7. අයමගමසමි, සී.

2 සුභග.

එවං මෙ සුභං එකං සමයං භගවා සාවඤ්ඤං විහරති ජෙන වනො අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරාමො. තෙන ඛොපනගෙන ආයස්මා සාරිපුත්තො ආයස්මන්තං ලකුණ්ටකභද්දියං සෙකං මඤ්ඤමානො භියෙකසො මන්තාය අනෙකපරියායෙන ධම්මියා කථාය සඤ්ඤෙසති සමාදාපෙති සමුත්තරෙති සමපභංසෙති. අද්දසා ඛො, භගවා ආයස්මන්තං සාරිපුත්තං ආයස්මන්තං ලකුණ්ටකභද්දියං සෙකං මඤ්ඤමානං¹ භියෙකසො මන්තාය අනෙකපරියායෙන ධම්මියා කථාය සඤ්ඤෙසන්නං සමාදාපෙන්නං සමුත්තරෙන්නං සමපභංසෙන්නං.

අථ ඛො භගවා එනමන්ථං විදිත්වා තායං වෙලායං ඉමං උදුනං උදුනෙති:-

“අච්ඡජ්ජි² වට්ටං ඛයගා නිරසං විසුක්ඛා සරිතා නසඤ්ඤි, ඡින්නං වට්ටං න චන්තති එසෙවනො දුක්ඛස්සා”ති.

3 සුභග.

එවං මෙ සුභං එකං සමයං භගවා සාවඤ්ඤං විහරති ජෙන වනො අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරාමො. තෙන ඛො පන සමයෙන සාවඤ්ඤා මනුස්සා ගෙභුගෙයන කාමෙසු අනිවෙලං සන්නා³ රන්තා ගිඤ්ඤා ගච්ඡිතා⁴ මුච්ඡිතා අරෙකාපනා⁵ සමමන්තකථාතා⁵ කාමෙසු විහරන්ති. අථ ඛො සමබහුලා භික්ඛු පුබ්බණ්භසමයං නිවාසෙත්වා පන්තවිවරමාදාය සාවඤ්ඤං පිණ්ඩාය පවිසිංසු. සාවඤ්ඤං පිණ්ඩාය වරිත්වා පච්ඡාභන්තං පිණ්ඩපානපටිකකන්තා ගෙන භගවා තෙනුප සඛතමංසු, උපසඛතමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු, එකමන්තං නිසීන්තා ඛො තෙ භික්ඛු භගවන්තං එතද වොචුං: ඉධ භනෙත් සාවඤ්ඤා මනුස්සා ගෙභුගෙයන කාමෙසු අනිවෙලං සන්නා³ රන්තා ගිඤ්ඤා ගච්ඡිතා මුච්ඡිතා අරෙකාපනා⁵ සමමන්තකථාතා⁵ කාමෙසු විහරන්ති’ති.

අථ ඛො භගවා එනමන්ථං විදිත්වා තායං වෙලායං ඉමං උදුනං උදුනෙති:-

කාමෙසු සන්නා කාමසඛගසන්නා⁵
සඤ්ඤෙසුඤ්ඤා වජ්ජමපස්සමානා,
නහි ජාතා සඤ්ඤෙසුඤ්ඤාසඛගසන්නා
ඔසං තරෙය්ඤ්ඤං විසුලං මභන්තං”ති.

1. මඤ්ඤමානො, සි. 2. අච්ඡජ්ජි, සි. 3. සන්නාගොනති, සබ්බත්ථං.
4. ගච්ඡිතා, ඉ. 5. සමමන්තකථාතා, සි. 5. කාමෙසු සඛගා, සි.

4 සුභත.

එවං මෙ සුභත. එකං සමයං භගවා සාවඤ්ඤියං විහරති ජෙන වනෙ අනාථපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන සාවඤ්ඤියං මනුස්සා යෙභුයොන කාමෙසු සත්තා¹ රත්තා ගිඤ්ඤා ගථිතා² චුච්ඡිතා අරෙකාපනතා අනිකතා සමමත්තකපාතා³ කාමෙසු විහරන්ති. අථ ඛො භගවා දුඛබ්බණ්ණසමයං නිවාසෙත්වා පත්තවි වරමාදාය සාවඤ්ඤියං පිණ්ඩාය පාවිසී. අද්දසා ඛො භගවා සාවඤ්ඤියං තෙ මනුස්සෙ යෙභුයොන කාමෙසු සත්තෙ රත්තෙ ගිඤ්ඤා ගථිතෙ² චුච්ඡිතෙ අරෙකාපනතෙ අනිකතෙ සමමත්තකපාතෙ² කාමෙසු විහරන්තෙ.

අථ ඛො භගවා එත මඤ්ඤියං විදිත්වා තායං වෙලායං ඉමං උදනං උදනෙසී:-

“කාමකිං ජාලසංකප්පනතා තණ්හාජදනජාදිතා,
 පමත්තබ්බුතා බකිං මච්ඡාව කුමිතා චුඛො,
 ජරාමරණං ගච්ඡන්ති චචේඡා බිරුපකොච මාතරං”ති.

5 සුභත.

එවං මෙ සුභත. එකං සමයං භගවා සාවඤ්ඤියං විහරති ජෙන වනෙ අනාථපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා ලකුණිකහද්දියො සමබහුලානං භික්ඛුනං පිට්ඨිනො පිට්ඨිනො යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. අද්දසා ඛො, භගවා ආයස්මන්තං ලකුණිකහද්දියං දුරතොච සමබහුලානං භික්ඛුනං පිට්ඨිනො පිට්ඨිනො ආගච්ඡන්තං දුඛබ්බණ්ණං දුද්දසීකං ඔකොට්මකං යෙභුයොන භික්ඛුනං පරිභුතරූපං. දිස්වාන භික්ඛු ආමනෙතසී: පස්සථ නො තුමෙහ භික්ඛවෙ, එතං භික්ඛුං දුරතොච සමබහුලානං භික්ඛුනං පිට්ඨිනො. පිට්ඨිනො ආගච්ඡන්තං දුඛබ්බණ්ණං දුද්දසීකං ඔකොට්මකං යෙභුයොන භික්ඛුනං පරිභුතරූපං?ති. එවං භනෙත්’ති. එසො භික්ඛවෙ භික්ඛු මහිඨිකො මහානුභාවො න ච සා සමාපනති සුලභරූපා යා තෙන භික්ඛුතා අසමාපනතාදුඛා. යස්සඤ්ඤා කුලපුත්තා සමමදෙච අභාරසමා අනභාරියං පබ්බජන්ති. නදනුත්තරං බ්‍රහ්මචරිය පරියොසානං දිට්ඨිච ඛමෙම සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසමපඤ්ඤි විහරති’ති.

අථ ඛො භගවා එත මඤ්ඤියං විදිත්වා තායං වෙලායං ඉමං උදනං උදනෙසී:-

1. තතා ඉභාසති, සබ්බිඤ්ඤා. 2. ගඛිතා, ම. 3. සමමත්තකපාතා, සි.

“නෙලගොස සෙනපව්‍යාදො එකාරො වත්තනි රථො,
අනිසං පසස ආයන්තං ජිත්තසොතං අබ්බිනං”ති.

6 සුත්තං.

එවං මෙ සුත්තං එකං සමයං භගවා සාවඤ්ඤියං විහරති ජෙනව
නෙ අනාථපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා
අඤ්ඤාන¹ කොණ්ඩඤ්ඤා භගවතො අවිදුරෙ නිසිනොහොති,
පලලඛනං ආභුජ්ඣා උජුං කායං පණ්ඩාය තණ්හාසඛ්ඛියවිමුත්තං
පච්චවෙකම්මානො. අදදුසා ඛො, භගවා ආයස්මන්තං අඤ්ඤාන¹
කොණ්ඩඤ්ඤං අවිදුරෙ නිසිනං පලලඛනං ආභුජ්ඣා උජුං කායං
පණ්ඩාය තණ්හාසඛ්ඛියවිමුත්තං පච්චවෙකම්මානං.

අථ ඛො භගවා එතමස්මිං විදිත්වා තායං වෙලායං ඉමං උදනං
උදනෙසි:-

“යස්ස මුලා² ජමා නත්ථි පණ්ණො නත්ථි කුතො ලුතා,
තං ධිරං බ්බිනං මුත්තං කො තං නිජ්ඣමුමරහනි?
දෙව්‍යාපි නං පසංසන්ති බ්බුමුත්තාපි පසංසිතො”ති.

7 සුත්තං.

එවං මෙ සුත්තං එකං සමයං භගවා සාවඤ්ඤියං විහරති ජෙනව
නෙ අනාථපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන
භගවා අත්තනො පපඤ්චසඤ්ඤාසඛ්ඛාපභාණං පච්චවෙකම්
මානො නිසිනොහොති.

අථ ඛො භගවා අත්තනො පපඤ්චසඤ්ඤාසඛ්ඛාපභාණං
විදිත්වා තායං වෙලායං ඉමං උදනං උදනෙසි:-

“යස්ස පපඤ්චා ඕති ව නත්ථි
සන්දානං² පලිඝඤ්ච විතිවනොහො,
තං තං නිත්තණ්හං මුතීං වරන්තං
නාවජානාති සදෙවකො‘පි ලොකො”ති.

8 සුත්තං.

එවං මෙ සුත්තං එකං සමයං භගවා සාවඤ්ඤියං විහරති ජෙනව
නෙ අනාථපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා

1. අඤ්ඤා කොණ්ඩඤ්ඤා, සි. අඤ්ඤාසිකොණ්ඩඤ්ඤා, හදදනිසි.

2. මුලං, සී.

3. බ්බුමුත්තං, මුද්දිතධ්මිකථා.

මහාකව්‍යාවන්තො හගවන්තො අවිද්වරෝ නිසින්නො භෝති පලලඛිකං
ආභුජිත්වා උජ්‍රං කායං පණ්ඩාය කායගතාය සතියා අජකිත්තං
පරිමුඛං සුපතීරිඨිතාය. අදදසා ඛො, හගවා ආයසමන්තං මහා
කව්‍යාවන්තං අවිද්වරෝ නිසින්නං පලලඛිකං ආභුජිත්වා උජ්‍රං කායං
පණ්ඩාය කායගතාය සතියා අජකිත්තං පරිමුඛං සුපතීරිඨිතාය.

අඵ ඛො හගවා එතමන්ථං විදිත්වා තායං වෙලායං ඉමං උද්‍යානං
උද්‍යනෙසි:-

“යස්ස සීයා සබ්බදා සතී සත්තං කායගතා උපට්ඨිතා,
නොචස්ස නො ච මෙ සීයා න හවිස්සතී නච මෙ හවිස්සතී,
අනුසුබ්බවිහාරී තන්ථ සො කාලෙනෙච තරෙ විසතනිකං”තී.

9 සුභත.

එවං මෙ සුතං එකං සමයං හගවා මලලෙසු වාරිකං චරමා
නො මහතා භික්ඛුසඛෙසන සඬිං යෙන ථූනං¹ නාම මලලානං
බ්‍රාහ්මණ්‍යාමො තදචසරි. අසොසාසුං ඛො, ථූනෙය්‍යකා බ්‍රාහ්මණ
ගහපතීකා: සමණො ඛලු භො ගොතමො සක්‍යපුත්තො සක්‍යකුලා
පබ්බජිතො මලලෙසු වාරිකං චරමානො මහතා භික්ඛුසඛෙසන
සඬිං ථූනං අනුඥානෙතා’තී. උද්‍යානං තිණ්ණස්ස ච භුසස්ස
ච යාච මුඛතො පුරෙසුං, මා නෙ මුණ්ඛකා සමණකා පාතීයං අපං
සු’තී. අඵ ඛො හගවා මග්ගා ඔකකමම යෙන අඤ්ඤතරං රුක්ඛ
මුලං තෙනුපසඛතමි, උපසඛතමිත්වා පඤ්ඤතෙත ආසනෙ නිසිදි.
නිසජ්ඣ ඛො හගවා ආයසමන්තං ආනන්දං ආමනෙතසි: ඉඛස! මෙ
ත්ථං ආනන්ද, එතමහා උද්‍යානා පාතීයං ආභර’තී. එවං වුත්තෙත ආය
සමා ආනන්දො හගවන්තං එතදචොච: ඉදනි සො හනෙත, උද්‍යා
නො ථූනෙය්‍යකෙහි බ්‍රාහ්මණ ගහපතීකෙහි තිණ්ණස්ස ච භුසස්ස ච
යාච මුඛතො පුරිතො, මා නෙ මුණ්ඛකා සමණකා පාතීයං අපංසු’තී.
දුතීයමපි ඛො-පෙ-අපංසු’තී. තතීයමපි ඛො හගවා ආයසමන්තං
ආනන්දං ආමනෙතසි: ඉඛස! මෙ ත්ථං ආනන්ද, එතමහා උද්‍යානා පා
තීයං ආභර’තී. එවං හනෙත’තී ඛො ආයසමා ආනන්දො හගවන්තො
පටිසසුත්වා පත්තං ගගෙත්වා යෙන සො උද්‍යානො තෙනුපසඛතමි.
අඵ ඛො සො උද්‍යානො ආයසමන්තෙත ආනන්දෙ උපසඛතමනෙත
සබ්බං තං තිණ්ණස්ස භුසස්ස මුඛතො ඔචමිත්වා අච්ඡස්ස උදකස්ස
අනාවලස්ස විජාසනාස්ස යාච මුඛතො පුරිතො විස්සන්දනො²
මඤ්ඤෙ අට්ඨාසී. අඵ ඛො ආයසමන්තො ආනන්දස්ස එතදභොසි:
අච්ඡරියං චත! භො, අඛභුතං චත! භො, තථාගතස්ස මහිඬිකතා
මහානුභාවතා. අයං හි සො උද්‍යානො මධි උපසඛතමනෙත

1. ථූණං, ඉ.
3. විස්සන්දො, ම.

සබ්බං තං තිණ්ණස්ස භුසස්ස චුඛතො ඔච්ඡිත්වා අච්ඡස්ස උදකස්ස අනාවිලස්ස විප්පසන්නස්ස යාව චුඛතො ධුරිතො විස්සඤ්ඤො¹ මඤ්ඤෙ අට්ඨාසි² ති පතෙන්න පානියං ආදාය යෙන භගවා තෙනුප සඛතම්, උපසඛතම්ත්වා භගවන්නං එතදචොච: අච්ඡරියං! භනෙත, අභිභුතං! භනෙත, තථාගතස්ස මහිච්ඡිකතා මහානුභාවතා. අයං හි සො භනෙත උදපානො මධි උපසඛතමනෙත සබ්බං තං තිණ්ණස්ස භුසස්ස චුඛතො ඔච්ඡිත්වා අච්ඡස්ස උදකස්ස අනාවිලස්ස විප්ප සන්නස්ස යාව චුඛතො ධුරිතො විස්සඤ්ඤො¹ මඤ්ඤෙ අට්ඨාසි. පිචතු භගවා පානියං, පිචතු සුභතො පානියං³ ති.

අථ ඛො භගවා එතමත්ථං විදිත්වා තායං චෙලායං ඉමං උදනං උදනෙසි:-

“කිං කධිර උදපානෙන ආපා ච² සබ්බදා සිග්ගං,
තණ්හාය චුලතො ජෙත්වා කිස්ස පරියෙසනං චරෙ” ති.

10 සුභතං.

එවං මෙ සුභතං එකං සමයං භගවා කොසමබ්බියං විහරති ඝො සිතාරමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන රඤ්ඤෙ උදෙනස්ස උයකන ගතස්ස අනෙතධුරං දඬුං භොති, පඤ්ච ච ඉත්ථිසතාති³ කාලඛිත තාති භොතති සාමාවච්ඡිප්පචුඛාති. අථ ඛො සමබ්හුලා භික්ඛු ධුබ්බිණ්හසමයං නිවාසෙත්වා පත්තවිචරමාදාය කොසමබ්බියං පිණ්ඩාය පවිසිංසු. කොසමබ්බියං පිණ්ඩාය චරිත්වා පච්ඡාභතනං පිණ්ඩපාන පටිකකන්නා යෙන භගවා තෙනුපසඛතම්සු, උපසඛතම්ත්වා භග වන්නං අභිවාදෙත්වා එකමන්නං නිසිදිංසු, එකමන්නං නිසින්නා ඛො තෙ භික්ඛු භගවන්නං එතදචොචු: ඉධ භනෙත රඤ්ඤෙ උදෙනස්ස උයකනගතස්ස අනෙතධුරං දඬුං, පඤ්ච ච ඉත්ථිසතාති³ කාලඛිතතාති භොතති සාමාවච්ඡිප්පචුඛාති. තාසං භනෙත, උපාසි කානංකා? ගති කො? අභිසමපරයො⁴ ති. සනෙත්ථ භික්ඛවෙ, උපා සිකායො සොනාපන්නා, සන්ති සකදාගාමීනියො, සන්ති අනාගාමීනි යො, සබ්බා⁴ තා භික්ඛවෙ උපාසිකායො අනිප්පලා කාලඛිතතා⁵ ති. ⁵

අථ ඛො භගවා එතමත්ථං විදිත්වා තායං චෙලායං ඉමං උදනං උදනෙසි:-

1. විස්සඤ්ඤ, ම. 2. ආපාචෙ, සි. 3. පඤ්ච ඉත්ථිසතාති, සි.
4. සබ්බා, සි. 5. අනිප්පලාහි කාලඛිතතාති, සි.

සමාදාපෙති සමුත්තෙතපෙති සමපහංසෙති. තෙ'බ 1 භික්ඛු අට්ඨි. 2 කන්වා මනසිකන්වා සබ්බං වෙතසො සමන්තාගරින්වා ඔභිතසොතා බමමං සුණන්ති.

අථ බො භගවා එතමන්ථං විදින්වා තායං වෙලායං ඉමං උදානං උදානෙසී:-

“දුදදසං අනතං³ නාම නභි සච්චං සුදසන්තං,
පටිවිද්ධා තණ්හා ජානතො පසසතො නන්ති කිඤ්චනං” තී.

3 සුභතං.

එවං මෙ සුභතං එකං සමයං භගවා සාවන්ථියං විහරති ජෙත වනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන බො පන සමයෙන භගවා භික්ඛු නිබ්බානපටිසංස්සන්තාය බමමියා කථාය සද්දසෙහි සමාදාපෙති සමුත්තෙතපෙති සමපහංසෙති. තෙ'බ 1 භික්ඛු අට්ඨි. 2 කන්වා මනසිකන්වා සබ්බං වෙතසො සමන්තාගරින්වා ඔභිතසොතා බමමං සුණන්ති.

අථ බො භගවා එතමන්ථං විදින්වා තායං වෙලායං ඉමං උදානං උදානෙසී:-

“අන්තිකාවෙ, අජතං අභූතං අකතං අසඞ්ඛතං. නො වෙ'තං භිකාවෙ, අභවිස්සා අජතං අභූතං අකතං අසඞ්ඛතං. නයි'බ ජතස්ස භූතස්ස කතස්ස සඞ්ඛතස්ස නිස්සරණං පඤ්ඤා යෙථ. යදමා ව බො භිකාවෙ, අන්ති අජතං අභූතං අකතං අසඞ්ඛතං. තස්මා ජතස්ස භූතස්ස කතස්ස සඞ්ඛතස්ස නිස්සරණං පඤ්ඤායති” තී.

4 සුභතං.

එවං මෙ සුභතං එකං සමයං භගවා සාවන්ථියං විහරති ජෙත වනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන බො පන සමයෙන භගවා භික්ඛු නිබ්බානපටිසංස්සන්තාය බමමියා කථාය සද්දසෙහි සමාදාපෙති සමුත්තෙතපෙති සමපහංසෙති. තෙ'බ 1 භික්ඛු අට්ඨි. 2 කන්වා මනසි කන්වා සබ්බං වෙතසො සමන්තාගරින්වා ඔභිතසොතා බමමං සුණන්ති.

1. සෙව, සී. 2. අට්ඨි, සී. 3. අනතං සී.

අඵ බො හනවා එනමන්. විදිනො නායං වෙලායං ඉමං උදන්. උදනෙයි:-

“නිසිනසා¹ වලිතං, අනිසිනසා වලිතං නන්, වලිතෙ අසති පසාදා, පසාදායා සති නති න.හොති, නතියා² අසති අගති ගති න.හොති, අගති ගතියා අසති වුතුපපානො න.හොති, වුතුප පානෙ අසති නෙවි'ධ න හුරං න උභයමනනරෙ එසෙවනො: දුකඛසා”ති.

5 සුභග.

එවං මෙ සුභං එකං සමයං හනවා මලලෙසු වාරිකං වරමා නො මහතා භික්ඛුසඛෙකන සද්ධිං යෙන පාචා නදවසරි. නත්තසුදං හනවා පාචායං විහරති වුඤ්ඤා කමමාරපුත්තසා අමබවනෙ. අසොසාසි බො, වුඤ්ඤා කමමාරපුත්තො: හනවා කීර මලලෙසු වාරිකං වරමානො මහතා භික්ඛුසඛෙකන සද්ධිං පාවං³ අනුපා නො පාචායං විහරති මඤ්ඤං අමබවනෙ'ති. අඵ බො වුඤ්ඤා කමමාරපුත්තො යෙන හනවා තෙනු'පසඛකම්, උපසඛකම්නා හනවනං අභිවාදෙත්වා එකමනනං නිසීදි, එකමනනං නිසීනනං බො වුඤ්ඤා කමමාරපුත්තං හනවා ඛමමීයා කථාය සඤ්ඤෙසසී සමා දපෙසී සමුතෙතපෙසී සමපභංසෙසී. අඵ බො වුඤ්ඤා කමමාර පුත්තො හනවතා ඛමමීයා කථාය සඤ්ඤෙසසී සමාදපිතො සමු තෙතප්පො සමපභංසිතො හනවනං එනදවොච: අබිවාසෙතු මෙ හනො, හනවා ස්වානනාය හනනං සද්ධිං භික්ඛුසඛෙකනා'ති. අබිවාසෙසී හනවා තුණ්ණිභාවෙන. අඵ බො වුඤ්ඤා කමමාර පුත්තො හනවතො අබිවාසනං විදිත්වා උට්ඨායා'සනා හනවනං අභිවාදෙත්වා පදකම්ණං කත්වා පකකම්. අඵ බො වුඤ්ඤා කමමාර පුත්තො තසා රතනියා අවචයෙන සකෙ නිවෙසනෙ පණීතං බාදනීයං භොරනීයං පටිඤ්ඤාපෙත්වා පහුතඤ්ඤා⁴ සුකරමද්දවං, හනවතො කාලං අරොවාපෙසී: කාලො හනො, නිට්ඨිතං හනනං”ති. අඵ බො හනවා සුඛිණ්ණසමයං නිවාසෙත්වා පනන මිවරමාදය සද්ධිං භික්ඛුසඛෙකන යෙන වුඤ්ඤා කමමාරපුත්තසා නිවෙසනං තෙනු'පසඛකම්, උපසඛකම්නා පඤ්ඤානො අසනෙ නිසීදි, නිසඤ්ඤා බො හනවා වුඤ්ඤා කමමාරපුත්තං අමනොසී: යං තෙ වුඤ්ඤා සුකරමද්දවං පටිඤ්ඤා, තෙන මං පටිඤ්ඤා, යං පන'ඤ්ඤා බාදනීයං භොරනීයං පටිඤ්ඤා, තෙන භික්ඛුසඛකං

1. නිසිනසාව, සී. 2. ජො ආ භොති, රහයා, සී
3. පාචායං, අභිභවකාර වුද්දන. 4. පහුතඤ්ඤා, සී.

පරිවිසා'ති. එවං භනෙත'ති ඛො චුඤ්ඤ කමමාර පුනෙතා භගව
 තො පටිසසුඤ්ඤා යං අහොසි සුකරමද්දවං පටියන්තං, තෙන භග
 වන්තං පරිවිසී, යංපන'ඤ්ඤං ඛාදනීයං භොජනීයං පටියන්තං,
 තෙන භික්ඛුසඛකං පරිවිසී. අථ ඛො භගවා චුඤ්ඤ කමමාර පුනතං
 ආමනෙතසී: යං තෙ චුඤ්ඤ, සුකරමද්දවං අවසිට්ඨං, තං සොබ්භ
 නිබණ්ණාහී. නා'හං තං චුඤ්ඤ, පසාමි සදෙවකෙ ලොකෙ සමාරකෙ
 සබ්බගමකෙ සසාමණ්ඩාගමණීයා පඡය සදෙවමනුසාය, යසා
 තං පරිභුන්තං සමමා පරිණමං ගච්ඡෙය්‍ය අඤ්ඤත්‍ර නථාගත
 සා'ති.¹ එවං භනෙත'ති ඛො චුඤ්ඤ කමමාරපුනෙතා භගවතො
 පටිසසුඤ්ඤා යං අහොසි සුකරමද්දවං අවසිට්ඨං, තං සොබ්භ නිබ
 ඤ්ඤා යෙන භගවා තෙනු'පසඛතමි, උපසඛතමිඤ්ඤා භගවන්තං
 අභිවාදෙඤ්ඤා එකමන්තං නිසීදී. එකමන්තං නිසීන්තං ඛො චුඤ්ඤ
 කමමාරපුනතං භගවා ඛමමිඤ්ඤා කථාය සඤ්ඤෙඤ්ඤා සමාදපෙඤ්ඤා
 සමුනෙතෙඤ්ඤා සමපහංසෙඤ්ඤා උට්ඨායා'සනා පකකමි. අථ ඛො
 භගවතො චුඤ්ඤා කමමාරපුනතසා භන්තං භුන්තාවිසා ඛරෙ අඛා
 ඛො උපපඡ් ලොභිතපකඛඤ්ඤා පඛාලො² වෙදනා වන්තන්තී
 මාරණන්තීකා. තත්‍ර සුදං භගවා සතො සමපඡ්ඤා අඛිවාසෙසී
 අභිභඤ්ඤාමානො. අථ ඛො භගවා ආයසමන්තං ආනඤ්ඤ ආම
 නෙතසී: ආයමා'නඤ්ඤ, යෙන කුසීන්තං තෙනු'පසඛතමිසාමා'ති.
 එවං භනෙත'ති ඛො ආයසමා ආනඤ්ඤ භගවතො පටිසසොසී.

චුඤ්ඤ භන්තං භුඤ්ඤා කමමාරසා'ති මෙ සුතං,
 ආඛාඛං සංචුසී ඛරෙ පඛාලො මාරණන්තීකං.

භුන්තසා ව සුකරමද්දවෙන
 ඛකඛිපභාලො උදපාදී සඤ්ඤා,
 විරිච්චමානො භගවා අචොච:
 ගච්ඡාම'හං කුසීන්තං නගරං'ති.

අථ ඛො භගවා මග්ගා ඔකකමම යෙන'ඤ්ඤතරං රුකඛිචුලං
 තෙනු'පසඛතමි, උපසඛතමිඤ්ඤා ආයසමන්තං ආනඤ්ඤ ආමනෙතසී:
 ඉඛක මෙ ඤ්ඤා ආනඤ්ඤ, චතුගුණං සඛකාටිං පඤ්ඤාපෙඡ්ඤා, කීල
 නෙතා'සමි ආනඤ්ඤ, නිසීදීසාමි'ති. එවං භනෙත'ති ඛො ආයසමා
 ආනඤ්ඤ භගවතො පටිසසුඤ්ඤා චතුගුණං සඛකාටිං පඤ්ඤාපෙඡ්ඤා,
 නිසීදී භගවා පඤ්ඤානෙත ආසනෙ, නිසඡ්ඤා ඛො භගවා ආයසමන්තං
 ආනඤ්ඤ ආමනෙතසී: ඉඛක මෙ ඤ්ඤා ආනඤ්ඤ, පානීයං ආභර, පිපා
 සිතො'සමි ආනඤ්ඤ, පිච්චිසාමි'ති. එවං චුඤ්ඤ ආයසමා ආනඤ්ඤ
 භගවන්තං එතදචොච: ඉදුභි භනෙත, පඤ්ඤ මන්තානි සකච
 සතානි අතීකකන්තානි, තං චකකච්ඡන්තං උදකං පරිත්තං ලුලිතං

ගභෙන, සී 2. ඛාලො, ඛඤ්ඤ.

ආවිලං සඤ්ඤාති. අයං භනෙන්, කුකුළා¹ නදී අවිදුරෙ අච්ඡාදකා සාතොදකා සිතොදකා සෙතොදකා සුපථිනා රමණීයා, එනි භගවා පානියංඤ්ච පිවිසන්ති ගන්තානි ච සීතීං කරියසන්ති, තී. දුතියමපි බො භගවා ආයස්මන්තං ආනඤ්ඤං ආමනෙන්සි: ඉඛ්ඤ මෙ නිං ආනඤ්ඤං, පානියං ආහර, පිපාසිතො'සම් ආනඤ්ඤං, පිවිසාමි'ති. දුතියමපි බො-පෙ-සීතීං කරියසන්ති. තතීයමපි බො භගවා ආයස්මන්තං ආනඤ්ඤං ආමනෙන්සි: ඉඛ්ඤ මෙ නිං ආනඤ්ඤං, පානියං ආහර පිපාසිතො'සම් ආනඤ්ඤං, පිවිසාමි'ති. එවං භනෙන්'ති බො ආයස්මා ආනඤ්ඤං භගවතො පටිසුඤ්ඤා පන්තං ගභෙනා යෙන සා නදී තෙනු'පසඛාමි. අථ බො සා නදී චක්කච්ඡන්තා පරිත්තා ලුඡ්ඡිතා ආවිලා සඤ්ඤානා ආයස්මන්තෙ ආනඤ්ඤං උපසඛාම නෙන් අච්ඡා විප්පසන්තා අනාවිලා සඤ්ඤාති. අථ බො ආයස්මන්තො ආනඤ්ඤස්ථ නදගුහොසි: අච්ඡරියං චන භො, අඛභුතං චන භො, තථාගතස්ස මහිඤ්ඤිකතා මහානුභාවතා. අයඤ්ඤි සා නදී චක්කච්ඡන්තා පරිත්තා ලුඡ්ඡිතා ආවිලා සඤ්ඤානා මධි උපසඛාම නෙන් අච්ඡා විප්පසන්තා අනාවිලා සඤ්ඤාති පනෙන්ත පානියං ආදය යෙන භගවා තෙනු'පසඛාමි, උපසඛාමිනා භගවන්තං එතදවොච: අච්ඡරියං භනෙන්, අඛභුතං භනෙන්, තථාගතස්ස මහි ඤ්ඤිකතා මහානුභාවතා. අයඤ්ඤි සා භනෙන්, නදී චක්කච්ඡන්තා පරිත්තා ලුඡ්ඡිතා ආවිලා සඤ්ඤානා මධි උපසඛාම නෙන් අච්ඡා විප්පසන්තා අනාවිලා සඤ්ඤාති. පිචතු භගවා පානියං, පිචතු සුගතො පානියං'ති. අථ බො භගවා පානියං අපාසි.

අථ බො භගවා මහතා භික්ඛුසඤ්ඤෙන සඤ්ඤාං යෙන කුකුළා නදී තෙනු'පසඛාමි, උපසඛාමිනා කුකුළා නදීං අච්ඡාඤ්ඤානා භගවා නභානාච පිවිනා ච² පච්චුත්තරිනා යෙන අමඛචනං තෙනු'පසඛාමි, උපසඛාමිනා ආයස්මන්තං චුඤ්ඤං ආමනෙන්සි: ඉඛ්ඤ මෙ නිං චුඤ්ඤං, චතුගුණං සඛ්ඤාපිං. පඤ්ඤාපෙඨි, කීලනෙන්තො'සම් චුඤ්ඤං, නිපජ්ජියාමි'ති. එවං භනෙන්'ති බො ආයස්මා චුඤ්ඤං භගවතො පටිසුඤ්ඤා චතුගුණං සඛ්ඤාපිං පඤ්ඤාපෙසි. අථ බො භගවා දක්ඛිණෙන පසෙසන සීභසෙය්‍යා කප්පෙසි පාදෙ පාදං අච්චාධාය සතො සමපඤ්ඤො උච්චානසඤ්ඤං මනසි කරිනා.

ආයස්මා පන චුඤ්ඤං තනෙච භගවතො පුරතො නිසීදි.

ගන්තාන චුඤ්ඤා නදීයං කුකුළා¹
 අච්ඡාදකං සාතොදකං විප්පසන්තං
 මහාහි සන්තා සුඛිලනන්රුපො
 තථාගතො අප්පට්ඨො'ධ ලොකෙ.

1. කකුළා, කකුළු, කකුළා, ම. 2. පිචාව, ම.

නභාඤ්ඤා ච පිච්ඤා¹ චුදනාරි සඤ්ඤා
දුරෙකඛිතො භික්ඛුගණ්ණස්ස මජ්ඣෙක
සඤ්ඤා පචන්තා භගවා'බ්බමෙම
උපාගමි අමුඛචනං මහෙසී.

අමන්තසී චුද්දකං නාම භික්ඛුං:
චතුලගුණං පඤ්ඤා මෙ නිපජ්ජං,²
සො චොදිතො භාවිතනෙතන
චුද්දෙ චතුලගුණං පඤ්ඤා ඛ්ණිකමෙව

නිපජ්ජ සඤ්ඤා සුකීලනන්දුපො
චුද්දෙ'පි තඤ්ඤා පමුඛෙ නිසීදි'ති.

අථ ඛො භගවා අයස්මන්තං අනන්දං අමනෙතසී: සියා ඛො
පනා'නන්ද, චුද්දස්ස කමමාරදුත්තස්ස කොචි විප්පට්ඨාරං උපදහෙ
යා: ³තස්ස තෙ අචුසො චුද්ද, අලාභා, තස්ස තෙ අචුසො චුද්ද දුලල
ඤ්ඤං,⁴ යස්ස තෙ තථාගතො පච්ඡිමං. පිණ්ඩපාතං භුඤ්ඤා පරි
නිබ්බුතො'ති. චුද්දස්ස අනන්ද, කමමාරදුත්තස්ස ඵවං විප්පට්ඨ
සාරෙ පට්ඨිතොදෙනඛො: තස්ස තෙ අචුසො චුද්ද ලාභා, තස්ස
තෙ අචුසො චුද්ද සුලලඤ්ඤං,⁵ යස්ස තෙ තථාගතො පච්ඡිමං. පිණ්ඩ
පාතං භුඤ්ඤා පරිනිබ්බුතො, සමුඛො මෙ'තං අචුසො චුද්ද
භගවතො සුතං, සමුඛො පට්ඨෙතීති. වෙ මෙ පිණ්ඩපාතං සමසම
ඵලා⁶ සමසම විපාකා ⁷ අනිච්ඤ අඤ්ඤාති පිණ්ඩපාතෙහි මහජ්ඣල
තර්ච මහානිසංසතර්ච. කතමෙ වෙ? යඤ්ච පිණ්ඩපාතං භුඤ්ඤා
තථාගතො අනුත්තරං සමමාසමෙඛොධිං. අභිසමුච්ඡිකරී, යඤ්ච
පිණ්ඩපාතං භුඤ්ඤා තථාගතො අනුපාදිසෙසාය නිබ්බාන
ධාතුයා පරිනිබ්බායතී, ඉමෙ වෙ පිණ්ඩපාතං සමසමඵලා⁶ සම
සමවිපාකා⁷ අනිච්ඤ අඤ්ඤාති පිණ්ඩපාතෙහි මහජ්ඣලතර්ච මහා
නිසංසතර්ච, අසුසංවත්තනිකං අයස්මිතා චුද්දෙන කමමාර
දුත්තෙන කමමං. උපචිතං, චණ්ණසංවත්තනිකං අයස්මිතා
චුද්දෙන කමමාරදුත්තෙන කමමං උපචිතං, සුඛසංවත්තනිකං අය
ස්මිතා චුද්දෙන කමමාරදුත්තෙන කමමං උපචිතං, යසංවත්ත
නිකං අයස්මිතා චුද්දෙන කමමාරදුත්තෙන කමමං උපචිතං, සය
සංවත්තනිකං අයස්මිතා චුද්දෙන කමමාරදුත්තෙන කමමං
උපචිතං, අධිපතෙයා සංවත්තනිකං අයස්මිතා චුද්දෙන කමමාර
දුත්තෙන කමමං. උපචිතං'හි චුද්දස්ස අනන්ද, කමමාරදුත්තස්ස
ඵවං විප්පට්ඨාරෙ පට්ඨිතොදෙනඛො'ති.

1. පිඤ්ඤා, ම. 2 නිපජ්ජං, ම. 3. උපාදෙය, ම.
4. තස්ස තෙ දුලලඤ්ඤං, ම. 5. තස්ස තෙ සුලලඤ්ඤං, සී. 6. සමා සමසමඵලා, කඤ්චි,
7. සමා සමසමවිපාකා, කඤ්චි.

අඵ බො හඟවා එනමනි. විදිනො නායං වෙලායං ඉමං උද්‍යනං උද්‍යනෙසි:-

“දදනො පුඤ්ඤං පච්චන්ති සඤ්ඤමනො වෙරං න වීයති, කුසලො ච ජහාති පාපකං රුගදෙසමොහකඛයා සනිබ්බනො”ති. 1

6 සුභත.

එවං මෙ සුභතං එකං සමයං හඟවා මගබෙසු වාරිකං වරමානො මහතා භික්ඛුසඛෙසන සද්ධිං යෙන පාටලියාමො නදවසරි. අසොසුං බො පාටලියාමියා උපාසකා: හඟවා කිර මගබෙසු වාරිකං වරමානො මහතා භික්ඛුසඛෙසන සද්ධිං පාටලියාමං² අනුපුනොත්ති. අඵ බො පාටලියාමියා උපාසකා යෙන හඟවා නෙත්තු‘ප සඛකමිංසු, උපසඛකමිනො හඟවනනං අභිවාදෙත්තො එකමනනං නිසීදිංසු, එකමනනං නිසින්නා බො පාටලියාමියා උපාසකා හඟවනනං එනදවොචුං: අඛිවාසෙතු නො හනෙත හඟවා ආවසථාගාරං’ති. අඛිවාසෙසි හඟවා තුණ්හිභාවෙන. අඵ බො පාටලියාමියා උපාසකා හඟවනො අඛිවාසනං විදිනො උට්ඨායා‘සනා හඟවනනං අභිවාදෙත්තො පදකඛිණිං කත්තො යෙන ආවසථාගාරං නෙත්තු‘පසඛකමිංසු, උපසඛකමිනො සබ්බසථරි. ආවසථාගාරං සථරිත්තො ආසනානි පඤ්ඤපෙත්තො උදකමණීකං පතිට්ඨාපෙත්තො තෙලපදීපං. ආරොපෙත්තො යෙන හඟවා නෙත්තු‘පසඛකමිංසු, උපසඛකමිනො හඟවනනං අභිවාදෙත්තො එකමනනං අට්ඨංසු, එකමනනං භිතා බො පාටලියාමියා උපාසකා හඟවනනං එනදවොචුං: සබ්බසථරිං සථිතං හනෙත, ආවසථාගාරං, ආසනානි පඤ්ඤත්තානි, උදකමණීකො පතිට්ඨාපිනො, තෙලපදීපො ආරොපිනො යසාදනි හනෙත, හඟවා කාලංමඤ්ඤථා’ති. ³අඵ බො හඟවා නිවාසෙත්තො⁴ පත්තවිවරමාදාය සද්ධිං භික්ඛුසඛෙසන යෙන ආවසථාගාරං නෙත්තු‘පසඛකමි, උපසඛකමිනො පාදෙ පකඛාලෙත්තො ආවසථාගාරං පවිසිත්තො මජ්ඣමං එමහං නිසාය පුරන්තොභිමුබො නිසීදි. භික්ඛු සඛෙසා‘පි බො පාදෙ පකඛාලෙත්තො ආවසථාගාරං පවිසිත්තො පච්ඡමං⁵ භිතති. නිසාය පුරන්තොභි මුබො නිසීදි හඟවනනං යෙව පුරෙකත්තො, ⁶පාටලියාමියා‘පි බො උපාසකා පාදෙ පකඛාලෙත්තො ආවසථාගාරං පවිසිත්තො පුරන්තමං භිතති. නිසාය පච්ඡමාභිමුබො නිසීදිංසු හඟවනනං යෙව පුරෙකත්තො ⁶

1. පරිනිබ්බනො කථෙචි.

2. හඟවා කිරපාටලියාමං, සි. 3 මඤ්ඤති’ති, සි. ම.

4. සායනාසමීයං නිවාසෙත්තො, මහාපරිනිබ්බානසුභතා, පුබ්බිණ්ණ සමයං නිවාසෙත්තො, ආඛගලකඛර මුද්දිත.

5. මජ්ඣමං, ආඛගලකඛරමුද්දිත, 6. පුරකත්තො, සි.

අථ ඛො භගවා පාච්චිකාමිභය උපාසකෙ ආමනොසි: පඤ්ච මෙ ගහපනයො ආදිනවා දුස්සීලස්ස සීලවිපනනියා, කතමෙ පඤ්ච? 1. ඉධ ගහපනයො, දුස්සීලො සීලවිපනනො පමාදුඛිකරණං මහතීං භොගජ්ඣිං නිගච්ඡති. අයං පඨමො ආදිනවො දුස්සීලස්ස සීල විපනනියා, 2. පුනචපරං ගහපනයො, දුස්සීලස්ස සීලවිපනනස්ස පාපකො කිනතිසද්දො අබහුගභච්ඡති. අයං දුතියො ආදිනවො දුස්සීලස්ස සීලවිපනනියා, 3. පුනචපරං ගහපනයො, දුස්සීලො සීලවිපනනො යඤ්ඤදෙව පරිසං උපසඛාමති යදි බහතියපරිසං යදි බ්‍රාහ්මණ පරිසං යදි ගහපතිපරිසං යදි සමණපරිසං අවිසාරදො උපසඛාමති මඛකුභුතො. අයං තතියො ආදිනවො දුස්සීලස්ස සීලවිපනනියා, 4. පුනචපරං ගහපනයො, දුස්සීලො සීලවිපනනො සමමුලොකො කාලං කරොති. අයං චතුඤ්ඤො ආදිනවො දුස්සීලස්ස සීලවිපනනියා, 5. පුනචපරං ගහපනයො, දුස්සීලො සීලවිපනනො කායස්ස හෙද පරං මරණො අපායං දුගගතීං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජති. අයං පඤ්චමො ආදිනවො දුස්සීලස්ස සීලවිපනනියා. ඉමෙ ඛො ගහපනයො, පඤ්ච ආදිනවා දුස්සීලස්ස සීලවිපනනියාති.

පඤ්චමෙ ගහපනයො, ආනිසංසො සීලවතො සීලසම්පදාය. කතමෙ පඤ්ච. ? 1. ඉධ ගහපනයො, සීලවා සීලසම්පනනො අපමාදුඛිකරණං මහනතං භොගකඛකිං අබිගච්ඡති. අයං පඨමො ආනිසංසො සීලවතො සීලසම්පදාය. 2. පුනචපරං ගහපනයො, සීලවතො සීලසම්පනනස්ස කලකණො කිනතිසද්දො අබහුගභච්ඡති. අයං දුතියො ආනිසංසො සීලවතො සීලසම්පදාය. 3. පුනචපරං ගහපනයො, සීලවා සීලසම්පනනො යඤ්ඤදෙව පරිසං උපසඛාමති යදි බහතියපරිසං යදි බ්‍රාහ්මණපරිසං යදි ගහපතිපරිසං යදි සමණපරිසං විසාරදො උපසඛාමති අමඛකුභුතො. අයං තතියො ආනිසංසො සීලවතො සීලසම්පදාය. 4. පුනචපරං ගහපනයො සීලවා සීලසම්පනනො අසමමුලොකො කාලං කරොති. අයං චතුඤ්ඤො ආනිසංසො සීලවතො සීලසම්පදාය. 5. පුනචපරං ගහපනයො, සීලවා සීලසම්පනනො කායස්ස හෙද පරමමරණ සුගතීං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති. අයං පඤ්චමො ආනිසංසො සීලවතො සීලසම්පදාය. ඉමෙ ඛො ගහපනයො, පඤ්ච ආනිසංසො සීලවතො සීලසම්පදායා'ති.

අථ ඛො භගවා පාච්චිකාමිභය උපාසකෙ බහුදෙව රතනිං ඛිමිභියා කථාය සන්දස්සෙත්වා සමාදුපෙත්වා සමුනොතෙත්වා සමස්භංගෙත්වා උයෙතපෙසි: අභිකකනනා ඛො ගහපනයො රතනි, යස්සදුඛි තුමෙහ කාලං මඤ්ඤථා'ති. අථ ඛො¹ පාච්චිකාමියා උපාසකා භගවතො භාසිතං අභිනන්දිත්වා අනුමොදිත්වා² උට්ඨායා'සනා භගවනතං අභිවාදෙත්වා පදකඛිණං කත්වා පකකමිංසු.

1. ඵ්ඪිං භවන්ති ඵ්ඪිං, මහාපරිනිබ්බාතසුත්තං. 2. භගවතො පවිඤ්ඤා සී

අඵ බො හගවා අචිරපකකනෙනසු පාටලිගාමියෙසු උපාස කෙසු සුඤ්ඤාගාරං පාවිසි.

තෙන බොපන සමසෙන සුනිඛවස්සකාරා මගඛමභාමනනා පාටලිගාමෙ නගරං මාපෙනි වජ්ජනං පටිබාහාය. තෙන බොපන සමසෙන සමඛභුලා දෙවනායො සහස්සසහසෙව¹ පාටලිගාමෙ වජ්ජනි පරිගහණ්හනති. යස්මිං පදෙසෙ මහෙසකඛා දෙවනා වජ්ජනි පරිගහණ්හනති, මහෙසකඛානං තඤ්ඤං රුජමභාමනනානං චිත්තානි නමනති නිවෙසනානි මාපෙනුං. යස්මිං පදෙසෙ මජ්ඣමා දෙවනා වජ්ජනි පරිගහණ්හනති, මජ්ඣමානං තඤ්ඤං රුජමභා මනනානං චිත්තානි නමනති නිවෙසනානි මාපෙනුං. යස්මිං පදෙ සෙනිවා දෙවනා වජ්ජනි පරිගහණ්හනති, නිවානං තඤ්ඤං රුජ මභාමනනානං චිත්තානි නමනති නිවෙසනානි මාපෙනුං. අද්ද සා බො,හගවා දිබ්බෙන වකඛුනා විසුඤ්ඤන අතීක්කනනමානුසිකෙන න නා දෙවනායො සහස්ස සහසෙව¹ පාටලිගාමෙ වජ්ජනි පරිගහ ණ්හනතියො. යස්මිං පදෙසෙ මහෙසකඛා දෙවනා වජ්ජනි පරිගහ ණ්හනති, මහෙසකඛානං තඤ්ඤං රුජමභාමනනානං චිත්තානි නමනති නිවෙසනානි මාපෙනුං. යස්මිං පදෙසෙ මජ්ඣමා දෙවනා වජ්ජනි පරිගහණ්හනති, මජ්ඣමානං තඤ්ඤං රුජමභා මනනානං චිත්තානි නමනති නිවෙසනානි මාපෙනුං. යස්මිං පදෙසෙ නිවා දෙවනා වජ්ජනි පරිගහණ්හනති, නිවානං තඤ්ඤං රුජමභාමනනානං චිත්තානි නමනති නිවෙසනානි මාපෙනුං. අඵ බො හගවා තස්සා රතනියා පච්චුසසමයෙ පච්චු ට්ඨාය ආයස්මනනං ආනඤ්ඤං ආමනෙතසි: කො භු බො² ආනඤ්ඤ, පාටලිගාමෙ නගරං මාපෙනි? 'ති. සුනිඛවස්සකාරා හනෙන, මගඛමභාමනනා පාටලිගාමෙ නගරං මාපෙනි වජ්ජනං පටිබා හායා'ති. සෙය්‍යථාපි ආනඤ්ඤ, දෙවෙහි නාවනියෙහි සද්ධිං මනෙතඤ්ඤා ඵවමෙව බො ආනඤ්ඤ, සුනිඛවස්සකාරා මගඛමභා මනනා පාටලිගාමෙ නගරං මාපෙනි වජ්ජනං පටිබාහාය. ඉධා'හං ආනඤ්ඤ, අද්දසං දිබ්බෙන වකඛුනා විසුඤ්ඤන අතීක්කනන මානුසිකෙන සමඛභුලා දෙවනායො සහස්සසහසෙව¹ පාටලි ගාමෙ වජ්ජනි පරිගහණ්හනතියො. යස්මිං පදෙසෙ මහෙසකඛා දෙවනා වජ්ජනි පරිගහණ්හනති, මහෙසකඛානං තඤ්ඤං රුජ මභාමනනානං චිත්තානි නමනති නිවෙසනානි මාපෙනුං. යස්මිං පදෙසෙ මජ්ඣමා දෙවනා වජ්ජනි පරිගහණ්හනති, මජ්ඣමානං තඤ්ඤං රුජමභාමනනානං චිත්තානි නමනති නිවෙසනානි මාපෙනුං. යස්මිං පදෙසෙ නිවා දෙවනා වජ්ජනි පරිගහණ්හනති, නිවානං තඤ්ඤං රුජමභාමනනානං චිත්තානි නමනති නිවෙ සනානි මාපෙනුං.

1. සහසෙව, සි. 2. කෙ භුබො, සි.

යාවතා ආනන්ද අරියං ආයතනං,¹ යාවතා චණ්ද්‍රපථො, ඉදං අගගනගරං හවිස්සති පාවලිසුතනං පුට්ඨෙදනං. පාවලිසුතනස්ස ඛො ආනන්ද, තයො අනතරයා හවිස්සන්ති අග්ගිතො වා උදක තො වා මිට්ඨෙදනො වා'ති.

අථ ඛො සුනිඛවස්සකාර මගඛමභාමන්තා යෙන හගවා තෙනු'පසඛකමි'සු, උපසඛකමි'ත්වා හගවතා සද්ධිං සමෙමාදිංසු, සමෙමාදනියං කථං සාරණීයං චිතිසාරෙත්වා එකමන්තං අට්ඨංසු, එකමන්තං තිතා ඛො සුනිඛවස්සකාර මගඛමභාමන්තා හගවන්තං එතදවොචුං: අඛිවාසෙනු නො හවං ගොතමො අජ්ජන්තාය හන්තං සද්ධිං භික්ඛුසඛෙසනා'ති. අඛිවාසෙසි හගවා තුණ්හිතා වෙන. අථ ඛො සුනිඛවස්සකාර මගඛමභාමන්තා හගවතො අඛි වාසනං විදිත්වා යෙන සකො ආවසථො තෙනු'පසඛකමි'සු, උප සඛකමි'ත්වා සකෙ ආවසථෙ පණීතං බාදනියං භොජනියං පටියා දූපෙත්වා හගවතො කාලං ආරොචෙසුං:² කාලො භො ගොතම, නිට්ඨිතං හන්තං'ති. අථ ඛො හගවා පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙත්වා පන්තවිටරමාදාය සද්ධිං භික්ඛුසඛෙසන යෙන සුනිඛවස්සකාරනං මගඛමභාමන්තානං ආවසථො තෙනු'පසඛකමි, උපසඛකමි'ත්වා පඤ්ඤානෙත ආසනෙ නිසීදි. අථ ඛො සුනිඛවස්සකාර මගඛ මභාමන්තා බුද්ධපමුඛං භික්ඛුසඛ්‍යං පණීතෙන බාදනියෙන භො ජනියෙන සහන්තා සන්තපෙසසුං³ සමපවාරෙසුං. අථ ඛො සුනිඛ වස්සකාර මගඛමභාමන්තා හගවන්තං භුත්තාවිං ඔනිතපන්ත පාණිං අඤ්ඤාතරං නිවං ආසනං ගභෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු, එකමන්තං නිසීනෙන ඛො සුනිඛවස්සකාරෙ මගඛමභාමන්තො හගවා ඉමාහි ගාථාහි අනුමොදී:⁴

“යසම් පදෙසෙ කප්පෙති වාසං පණ්ඨිතජ්ඣියො,
සීලවනෙන්'ත්ථ භොජෙත්වා සඤ්ඤාතෙ බුහමචාරයො.”⁵

යා තත්ථ දෙවතා ආසුං නාසං දකඛිණමාදිසෙ,
තා පුජිතා පුජයන්ති මානිතා මානසන්ති නං.

තතො නං අනුකමපන්ති මාතා පුත්තං ච මරසං,
දෙවතානුකමපිතො පොසො සදා හද්‍රුති පසසති”ති.

අථ ඛො හගවා සුනිඛවස්සකාරනං මගඛමභාමන්තානා ඉමාහි ගාථාහි අනුමොදිත්වා⁶ උට්ඨායා'සනා පක්කමි. තෙන ඛො පන සමයෙන සුනිඛවස්සකාර මගඛමභාමන්තා හගවන්තං පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො අනුබකිං' ගොන්ති: යෙන'ජ්ඣි සමණො

1. යාවතා ආනන්ද අයතනං; මුද්දිතපාළි. 2. ආරොචෙසුං, සී.
3. හන්තපොත්වා, මුද්දිතපාළි. 4. අනුමොදනමකාසිති, පුජ්ජිති.
5. බුහමචාරියො, මුද්දිතපාළි. 6. අනුමොදනං කත්වා, පුජ්ජිති. 7. අනුබකිං, සී

ගොතමො වාරෙන නිකඛිඤ්ඤති තං ගොතමවාරං නාම භවිස්සති,
 යෙන තිඤ්ඤන ගඛිතං නදිං තරිස්සති තං ගොතමතිඤ්ඤං නාම
 භවිස්සති'ති. අථ බො භගවා යෙන වාරෙන නිකඛිඤ්ඤ, තං ගොත
 මවාරං නාම අභොසි. අථ බො භගවා යෙන ගඛිතා නදී තෙනු'ප
 සඛකම්. තෙන බො පන සමයෙන ගඛිතා නදී පුරු ගොති සම
 තිතනිකා කාකපෙය්‍ය. අපෙකකවෙව මනුස්සා නාවං පරියෙසනති,
 අපෙකකවෙව උඵමපං පරියෙසනති, අපෙකකවෙව කුලලං ඛකිනති
 අපාර්පාරං¹ ගනතුකාමා. අථ බො භගවා සෙය්‍යථාපි නාම බලවා
 පුරිසො සමිඤ්ඤිතං වා බාහං පසාරෙය්‍ය පසාරිතං වා බාහං
 සමිඤ්ඤෙය්‍ය ඵවමෙව² ගඛිතාය නදියා ඔරිමතිරා³ අනතරහිතො
 පාරිමතිරෙ පච්චුට්ඨාසි සද්ධං භික්ඛුසඛෙසන. අද්දසා බො භගවා
 තෙ මනුස්සෙ අපෙකකවෙව නාවං පරියෙසනො, අපෙකකවෙව
 උඵමපං පරියෙසනො, අපෙකකවෙව කුලලං ඛකිනො අපාර්
 පාරං¹ ගනතුකාමෙ.

අථ බො භගවා ඵනමඤ්ඤං විදිඤ්ඤා තායං වෙලායං ඉමං උද්‍යනං
 උද්දනෙසි:-

“යෙ තරනති අණණ්ණවං සරං සෙත්තං කඤ්ඤාන විසජ්ජ පලලලාති,
 කුලලං හි ජනො පඛකිති තිණණ්ණා මෙධාවිනො ජනා”ති.

7 සුත්තං.

ඵවං මෙ සුත්තං ඵකං සමයං භගවා කොසලෙසු අද්ධානමය්‍ය
 පටිපනො භොති ආයස්මතා නාගසමාලොන පච්ඡාසමණෙන.
 අද්දසා බො ආයස්මා නාගසමාලො අනතරමය්‍යෙ වෙධාපථං, දිස්වා
 න භගවනං ඵතදවොච: අයං භනො භගවා පඤ්ඤා ඉමිනා
 ගච්ඡාමා'ති. ඵවං වුනො භගවා ආයස්මනං නාගසමාලං ඵතද
 වොච: අයං නාගසමාල, පඤ්ඤා ඉමිනා ගච්ඡාමා'ති. දුතියමපි
 බො-පෙ-තතියමපි බො ආයස්මා නාගසමාලො භගවනං ඵතද
 වොච: අයං භනො භගවා පඤ්ඤා ඉමිනා ගච්ඡාමා'ති. තතියමපි
 බො භගවා ආයස්මනං නාගසමාලං ඵතදවොච: අයං නාග
 සමාල, පඤ්ඤා ඉමිනා ගච්ඡාමා'ති. අථ බො ආයස්මා නාගසමාලො
 භගවතො පනනවිවරං තඤ්ඤෙව ජමායං නිකඛිඤ්ඤා පකකම්, ඉදං
 භනො භගවතො⁴ පනනවිවරං'ති. අථ බො ආයස්මතො නාගසමා
 ලස්ස තෙන පඤ්ඤෙන ගච්ඡනස්ස අනතරමය්‍යෙ ඛොඤ්ඤ නිකඛ
 ඤ්ඤා භඤ්ඤෙහි ව පාදෙහි ව⁵ ආකොචෙසුං පනනඤ්ඤෙ භිඤ්ඤංසු.
 සඛකාටිඤ්ඤෙ විප්ථාලෙසුං. අථ බො ආයස්මා නාගසමාලො භිනො
 න පනොන විප්ථාලිතාය සඛකාටියා යෙන භගවා තෙනු'ප
 සඛකම්, උපසඛකම්ඤ්ඤා භගවනං අභිවාදෙඤ්ඤා ඵකමනං

1, අපර්පාරං, සි. 2, ඵවමෙව, වු. සා, 3 ඔරිමතිරෙ, වු. සා;
 4, ඉධ භග්ග භගවා සි. 5, භනොච වා පාදෙඤ්ඤ වා, සි. ව.

නිසීදි, එකමනතං නිසීනො බො ආයසමා නාගසමාලො හග වනතං එතදවොච: ඉධ මඤගං හනෙත තෙන පඤ්චන ගච්ඡ නතස්ස අනතරමගෙහ වොර නිකම්භිනා හඤ්චි ව පාදෙහි ව ආකොටෙසුං පත්තඤ්ච භිද්දංසු සඛකාටිඤ්ච විපථාලෙසුං¹ති.

අඵ බො හගවා එතමඤ්චං විදිනා තායං වෙලායං ඉමං උදුනං උදුනෙසී:-

“සද්ධං වරමෙකතො වසං මිසෙසා අඤ්ඤුජනෙන චෙදගු, විවා පජභාති පාපකං කොඤ්චො බිරුපකොච¹ නිනතං.”ති.

8 සුභත.

එවං මෙ සුභතං එකං සමයං හගවා සාවඤ්චියං විහරති පුබ්බා රුමෙ මිඤ්ඤාමානුපාසාදෙ, තෙන බො පන සමයෙන විසාබාය මිඤ්ඤාමානුයා නතතා කාලකතා භොති, පියා මනාපා, අඵ බො විසාබා මිඤ්ඤාමානා අලලවඤ්චා අලලකෙසා දිවාදිවස්ස යෙන හගවා තෙනු²පසඛකම්, උපසඛකම්භිනා හගවනතං අභිවාදෙනා එකමනතං නිසීදි. එකමනතං නිසීනං බො විසාබං මිඤ්ඤාමානරං හගවා එතදවොච: හඤ්ඤුකතොනු නං විසාබෙ ආගච්ඡසී, අලලවඤ්චා අලලකෙසා ඉබ්බපසඛකනතා? දිවාදිවස්සා³ති. නතතා මෙ හනෙත පියා මනාපා කාලකතා, තෙනා⁴භං අලලවඤ්චා අලලකෙසා ඉබ්බපසඛකනතා දිවාදිවස්සා⁵ති. ඉච්ඡෙය්කසී නං විසාබෙ යාවතිකා සාවඤ්චියා මනුස්සා තාවතිකෙ පුනෙත ව නතතාරෙ චා⁶ති. ඉච්ඡෙය්ක⁷භං හගවා යාවතිකා සාවඤ්චියා මනුස්සා තාවතිකෙ පුනෙත ව නතතාරෙ චා⁸ති. කිවබහුකා පන විසාබෙ සාවඤ්චියා මනුස්සා දෙවසීකං කාලං කරෙන්නි⁹?ති. දසපි හනෙත සාවඤ්චියා මනුස්සා දෙවසීකං කාලං කරෙන්නි, නවපි හනෙත සාවඤ්චියා මනුස්සා දෙවසීකං කාලං කරෙන්නි, අට්ඨපි හනෙත සාවඤ්චියා මනුස්සා දෙවසීකං කාලං කරෙන්නි, සත්තපි හනෙත සාවඤ්චියා මනුස්සා දෙවසීකං කාලං කරෙන්නි, ජපි හනෙත සාවඤ්චියා මනුස්සා දෙවසීකං කාලං කරෙන්නි, පඤ්චපි හනෙත සාවඤ්චියා මනුස්සා දෙවසීකං කාලං කරෙන්නි, චත්තාරොපි හනෙත සාවඤ්චියා මනුස්සා දෙවසීකං කාලං කරෙන්නි, තිණ්ඤිපි හනෙත සාවඤ්චියා මනුස්සා දෙවසීකං කාලං කරෙන්නි, වෙපි හනෙත සාවඤ්චියා මනුස්සා දෙවසීකං කාලං කරෙන්නි, එකොපි හනෙත සාවඤ්චියා මනුස්සා දෙවසීකං කාලං කරෙන්නි, අවිචිත්තා හනෙත සාවඤ්චියා¹⁰ මනුස්සෙහි කාලං කරෙන්නෙහි. තං කිං මඤ්ඤසී? විසාබෙ අපිනු? නං

1 බිරුපකොච, සි. 2 සාවඤ්චියා, සී.

කදුච්ඡි කර්මච්ඡි අනලලවන්තා වා හවෙය්‍යසී අනලලකෙසා වානි,
 නොභේ'තං හනෙත, අලං මෙ හනෙත තාව බහුකෙහිපුනෙතභි ව
 නනතාරෙහි වා'ති. යෙසං බො විසාබො, සතං පියානි සතං නෙසං
 දුක්ඛානි, යෙසං නචුනි පියානි නචුනි නෙසං දුක්ඛානි, යෙසං
 අසීනි පියානි අසීනි නෙසං දුක්ඛානි, යෙසං සත්තනි පියානි
 සත්තනි නෙසං දුක්ඛානි, යෙසං සඬ්ඛි පියානි සඬ්ඛි නෙසං දුක්ඛානි,
 යෙසං පඤ්ඤාසං පියානි පඤ්ඤාසං නෙසං දුක්ඛානි, යෙසං චන්තනා
 රිසං පියානි චන්තනාරිසං නෙසං දුක්ඛානි, යෙසං තිංසං පියානි
 තිංසං නෙසං දුක්ඛානි, යෙසං විසං¹ පියානි විසං¹ නෙසං දුක්ඛානි,
 යෙසං දස පියානි දස නෙසං දුක්ඛානි, යෙසං නව පියානි නව
 නෙසං දුක්ඛානි, යෙසං අට්ඨ පියානි අට්ඨ නෙසං දුක්ඛානි, යෙසං
 සත්ත පියානි සත්ත නෙසං දුක්ඛානි, යෙසං ඡ පියානි ඡ නෙසං
 දුක්ඛානි, යෙසං පඤ්ච පියානි පඤ්ච නෙසං දුක්ඛානි, යෙසං
 චන්තාරි පියානි චන්තාරි නෙසං දුක්ඛානි, යෙසං නිණි පියානි
 නිණි නෙසං දුක්ඛානි, යෙසං වෙ පියානි වෙ නෙසං දුක්ඛානි,
 යෙසං එකං පියං එකං නෙසං දුක්ඛං, යෙසං නන්ථි පියං නන්ථි
 නෙසං දුක්ඛං, අසොකා නෙ විරජ් අනුපායාසා'නි වදුමි'නි.

අථ බො හඟවා එතමන්ථං විදිත්වා තායං වෙලායං ඉමං උද්‍යනං
 උද්‍යනෙසී:-

“යෙ කෙච්ඡි සොකා පරිදෙවිත්වා දුක්ඛා ව ලොකස්මිං අනෙකරුපා,
 පියං පටිච්ච හවන්ති එතෙ පියෙ අසනෙත න හවන්ති එතෙ.

තස්මා භි තෙ සුඛිනො විතසොකා යෙසං පියං නන්ථි කුභිඤ්චි
 ලොකෙ,
 තස්මා අසොකං විරජං පන්ථියානො පියං නකසිරුථ කුභිඤ්චි
 ලොකෙ”ති.

9 සුත්තං.

එවං මෙ සුත්තං එකං සමයං හඟවා රුජගභෙ විහරන්ති වෙථි
 වනෙ කලඤ්ඤකතිවාපෙ. අථ බො ආයස්මා දබ්බො මලලපුනෙතා
 යෙන හඟවා තෙත්තු'පසඬකම්, උපසඬකම්ත්වා හඟවන්තං අභිවා
 දෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීනො බො ආයස්මා
 දබ්බො මලලපුනෙතා හඟවන්තං එතදවොච: පරිනිබ්බානකාලො
 මෙ දුනි සුගතා'නි. යස්ස දුනි ත්වං දබ්බා කාලං මඤ්ඤසී'නි. අථ
 බො ආයස්මා දබ්බො මලලපුනෙතා උට්ඨායා'සනා හඟවන්තං අභි
 වාදෙත්වා පදකඛිණං කත්වා වෙභාසං අබ්භුග්ගන්තවා ආකාසෙ
 අන්තප්‍රිකෙහි පලලභේතන නිසීදිත්වා තෙජෝධාතුං සමාපජ්ඣත්වා

1 ඩිංකි, මු, ප.,

වුට්ඨගිත්ථො, පරිනිබ්බාසී අථ ඛො ආයස්මනො දඛ්ඛස්ස මලලුප්පනනස්ස චෙභාසං අබ්භුග්ගනන්තො ආකාසෙ අන්තප්‍රිකෙඛි පලලඛෙකන නිසීදිත්ථො, තෙජේ ඛාතුං සමාපජ්ජන්තො වුට්ඨගිත්ථො, පරිනිබ්බුතස්ස සරීරස්ස ක්කායමානස්ස ඛඤ්ඤමානස්ස නෙව ජාරිකා පඤ්ඤාදිත්ථි න මසී.¹ සෙය්‍යථාපි, නාම සප්පියස්ස වා නෙලස්ස වා ක්කායමානස්ස ඛඤ්ඤමානස්ස නෙව ජාරිකා පඤ්ඤායති න මසී. ¹ එවමෙව ඛො ආයස්මනො දඛ්ඛස්ස මලලුප්පනනස්ස චෙභාසං අබ්භුග්ගනන්තො ආකාසෙ අන්තප්‍රිකෙඛි පලලඛෙකන නිසීදිත්ථො, තෙජේ ඛාතුං සමාපජ්ජන්තො වුට්ඨගිත්ථො, පරිනිබ්බුතස්ස සරීරස්ස ක්කායමානස්ස ඛඤ්ඤමානස්ස නෙව ජාරිකා පඤ්ඤාදිත්ථි න මසී'ති.¹

අථ ඛො භගවා එතමත්ථං විදිත්ථො තායං චෙලායං ඉමං උදුනං උදුනෙසී:-

“අභෙදි කායො නිරොධි සඤ්ඤා චෙදනා සීතිදහිංසු,² සඛ්ඛා, වුපසමිංසු සඛ්ඛාදු විඤ්ඤාණං අත්ථමාගමා”ති.

10 සුභන.

එවං මෙ සුභනං එකං සමයං භගවා සාවත්ථයං විහරතී ජෙන වනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තත්‍ර ඛො භගවා භික්ඛු ආමනෙත්ථාසී: භික්ඛවො'ති. හදනෙත්ථාති තෙ භික්ඛු භගවතො පච්චස්සොසුං, භගවා එතදචොච: දඛ්ඛස්ස භික්ඛවෙ මලලුප්පනනස්ස චෙභාසං අබ්භුග්ගනන්තො ආකාසෙ අන්තප්‍රිකෙඛි පලලඛෙකන නිසීදිත්ථො, තෙජේඛාතුං සමාපජ්ජන්තො වුට්ඨගිත්ථො, පරිනිබ්බුතස්ස සරීරස්ස ක්කායමානස්ස ඛඤ්ඤමානස්ස නෙව ජාරිකා පඤ්ඤාදිත්ථි න මසී. සෙය්‍යථාපි නාම සප්පියස්ස වා නෙලස්ස වා ක්කායමානස්ස ඛඤ්ඤමානස්ස නෙව ජාරිකා පඤ්ඤායති න මසී. එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ දඛ්ඛස්ස මලලුප්පනනස්ස චෙභාසං අබ්භුග්ගනන්තො ආකාසෙ අන්තප්‍රිකෙඛි පලලඛෙකන නිසීදිත්ථො, තෙජේඛාතුං සමාපජ්ජන්තො වුට්ඨගිත්ථො, පරිනිබ්බුතස්ස සරීරස්ස ක්කායමානස්ස ඛඤ්ඤමානස්ස නෙව ජාරිකා පඤ්ඤාදි න මසී'ති.

අථ ඛො භගවා එතමත්ථං විදිත්ථො තායං චෙලායං ඉමං උදුනං උදුනෙසී:-

1 මංසි, ම, ම 2. සීසිභවිංසු, මු අදිතට්ඨිකපා, විහරතිංසු, මු අදිතපාප්‍රී.

“අශෝකනභතයෙසව ජලතො ජනවෙදසො,
අනුපුබ්බපසන්නස්ස යථා න ඤායතෙ ගතී.

එවං සමමා විමුත්තානං කාමබ්බොසතාරිනං,
පඤ්ඤපෙතං ගතී නත්ථී පත්තානං අවලං සුඛං”තී.

පාටලියාමිසවග්ගා අඝමො.

නසසුද්දානං.

නිබ්බානා වතුරේ වුත්තා වුඤ්ඤ පාටලියාමියො,¹
විධා පථො විජාඛා ව දබ්බෙන සහ ගෙ දසා’තී.

වග්ගමිදං පඨළං වර බොධි වග්ගමිදං දුතියං මුවලිඤ්ඤ,
නඤ්ඤවග්ගවරේ තතියොතු මෙඝියවග්ගවරේ ව වතුරේ.

පඤ්ඤමවග්ගවරනතිධ සොණේ ජට්ඨමවග්ගවරංතුත්මකො,²
සත්තමවග්ගවරනති ව වුලොලො³ පාටලියාමි⁴ වරට්ඨමවග්ගො.

අඝිතී මනුනක සුත්ත වරං වග්ගමබට්ඨකං සුචිහත්තං,
දස්සිතං වකඛුමතා විමලෙන අඤා හි තං උදනමිනීදමාභු.⁵

1. පාටලියාමියා, මු පා.

2. වරනති ජවචකො, මු, පා.

3. වුලො, මු. පා.

4. ගාමිය, මු. පා.

5. උදනකනීදමාභුති, මු පා.

උදන පාලී සමග්ගා.

ඉතිවුත්තකපාළි.

නමො තස්ස භගවතො අරහතො
සමො සමවුබ්බස්ස.

එකනිපාතො.

1. (එක. 1. 1.) වුත්තං භෙ'තං භගවතා වුත්ත'මරහතා'ති¹ මෙ සුතං. එකධම්මං² භික්ඛවෙ පජහථ අහං වො පාටිභොගො අනාගාමිතාය, කතමං එකධම්මං² ? ලොහං භික්ඛවෙ එකධම්මං² පජහථ අහං වො පාටිභොගො අනාගාමිතායා'ති. එත'මන්දං³ භගවා අවොච, තඤ්ඤං ඉති වුච්චති:-

“යෙන ලොහෙන ඉඤ්ඤාසෙ සත්තා ගච්ඡන්ති දුග්ගතිං,
තං ලොහං සමම'දඤ්ඤාසෙ පජහන්ති විපස්සිනො
පභාස න පුනා'යන්ති ඉමං ලොකං කුදාවන”න්ති.

අශංපි අඤ්ඤා වුත්තො භගවතා ඉති මෙ සුත'න්ති.

2. (එක. 1. 2.) වුත්තං භෙ'තං භගවතා වුත්ත'මරහතා'ති¹ මෙ සුතං. එකධම්මං² භික්ඛවෙ පජහථ අහං වො පාටිභොගො අනාගාමිතාය, කතමං එකධම්මං² ? දොසං භික්ඛවෙ එකධම්මං² පජහථ අහං වො පාටිභොගො අනාගාමිතායා'ති. එත'මන්දං³ භගවා අවොච, තඤ්ඤං ඉති වුච්චති:-

“යෙන දොසෙන දුට්ඨාසෙ සත්තා ගච්ඡන්ති දුග්ගතිං,
තං දොසං සමම'දඤ්ඤාසෙ පජහන්ති විපස්සිනො
පභාස න පුනා'යන්ති ඉමං ලොකං කුදාවන”න්ති.

අශංපි අඤ්ඤා වුත්තො භගවතා ඉති මෙ සුත'න්ති.

3. (එක. 1. 3.) වුත්තං භෙ'තං භගවතා වුත්ත'මරහතා'ති¹ මෙ සුතං. එකධම්මං² භික්ඛවෙ පජහථ අහං වො පාටිභොගො අනාගාමිතාය, කතමං එකධම්මං² ? මොහං භික්ඛවෙ එකධම්මං² පජහථ අහං වො පාටිභොගො අනාගාමිතායා'ති. එත'මන්දං³ භගවා අවොච, තඤ්ඤං ඉති වුච්චති:-

1. වුත්තං අරහතාති, අභිහල. 2 එකං ධම්මං, සීහල. 3 එතං අන්දං, අභිහල.

“යෙන මොහෙන මුලුතාසෙ සත්තා ගච්ඡන්ති සුගගතිං,
තං මොහං සමම’දඤ්ඤාය පජභන්ති විපස්සිනො
පභාය න පුනා’යන්ති ඉමං ලොකං කුදුවන”නති.

අයංපි අඤ්ඤො වුත්තො හගච්චතා ඉති මෙ සුත’නති.

4 (එක. 1. 4.) වුත්තං හෙ’තං හගච්චතා වුත්ත’මරභතා’ති¹ මෙ සුතං. එකඛමමං² භික්ඛවෙ පජභථ අහං වො පාටිභොගො අනා ගාමිතාය, කතමං එකඛමමං² ? කොඛං භික්ඛවෙ එකඛමමං² පජ භථ අහං වො පාටිභොගො අනාගාමිතායා’ති. එත’මඤ්ඤො³ හගචා අචොච තඤ්ඤො’තං ඉති වුච්චති :-

“යෙන කොඛෙන කුද්ධාසෙ සත්තා ගච්ඡන්ති සුගගතිං,
තං කොඛං සමම’දඤ්ඤාය පජභන්ති විපස්සිනො
පභාය න පුනා’යන්ති ඉමං ලොකං කුදුවන”නති.

අයංපි අඤ්ඤො වුත්තො හගච්චතා ඉති මෙ සුත’නති.

5. (එක. 1. 5.) වුත්තං හෙ’තං හගච්චතා වුත්ත’මරභතා’ති¹ මෙ සුතං. එකඛමමං² භික්ඛවෙ පජභථ අහං වො පාටිභොගො අනා ගාමිතාය, කතමං එකඛමමං² ? මකඛං භික්ඛවෙ එකඛමමං² පජ භථ අහං වො පාටිභොගො අනාගාමිතායා’ති. එත’මඤ්ඤො³ හගචා අචොච තඤ්ඤො’තං ඉති වුච්චති :-

“යෙන මකෙන මකඛාසෙ සත්තා ගච්ඡන්ති සුගගතිං,
තං මකඛං සමම’දඤ්ඤාය පජභන්ති විපස්සිනො
පභාය න පුනා’යන්ති ඉමං ලොකං කුදුවන”නති.

අයංපි අඤ්ඤො වුත්තො හගච්චතා ඉති මෙ සුත’නති.

6. (එක. 1. 6.) වුත්තං හෙ’තං හගච්චතා වුත්ත’මරභතා’ති¹ මෙ සුතං. එකඛමමං² භික්ඛවෙ පජභථ අහං වො පාටිභොගො අනා ගාමිතාය කතමං එකඛමමං² ? මානං භික්ඛවෙ එකඛමමං² පජ භථ අහං වො පාටිභොගො අනාගාමිතායා’ති. එත’මඤ්ඤො³ හගචා අචොච තඤ්ඤො’තං ඉති වුච්චති :-

“යෙන මානෙන මනනාසෙ සත්තා ගච්ඡන්ති සුගගතිං,
තං මානං සමම’දඤ්ඤාය පජභන්ති විපස්සිනො
පභාය න පුනා’යන්ති ඉමං ලොකං කුදුවන”නති.

අයංපි අඤ්ඤො වුත්තො හගච්චතා ඉති මෙ සුත’නති.

1 වුත්තං අරභතාය, අභිඤ්ඤා.

2 එකං ඛමමං, භිඤ්ඤා.

3 එකං ඤ්ඤො, අභිඤ්ඤා.

7. (එක. 1. 7.) වුත්තං ගෙ'තං භගවතා වුත්ත'මරභතා'ති මෙ සුත්තං. සබ්බං භික්ඛවෙ අනභිජ්ජනං අපරිජ්ජනං තඤ්ච විත්තං අවි රුජ්ජයං අපපජ්ජනං අභබ්බො උක්ඛක්ඛයාය, සබ්බං ච බො භික්ඛවෙ අභිජ්ජනං පරිජ්ජනං තඤ්ච විත්තං විරුජ්ජයං පජ්ජනං භබ්බො උක්ඛක්ඛයායා'ති. එත'මඤ්චං භගවා අවොච, තඤ්ච'තං ඉති වුච්චති :-

“යො සබ්බං සබ්බතො ඤ්ඤා සබ්බඤ්ඤ සු න රජ්ජති,
සචෙ¹ සබ්බ² පරිඤ්ඤාසො සබ්බඋක්ඛ'මුපච්චගා³” ති.

අයංපි අඤ්ඤා වුත්තො භගවතා ඉති මෙ සුත්ත'නති.

8. (එක. 1. 8.) වුත්තං ගෙ'තං භගවතා වුත්ත'මරභතා'ති මෙ සුත්තං. මානං භික්ඛවෙ අනභිජ්ජනං අපරිජ්ජනං තඤ්ච විත්තං අවි රුජ්ජයං අපපජ්ජනං අභබ්බො උක්ඛක්ඛයාය, මානං ච බො භික්ඛවෙ අභිජ්ජනං පරිජ්ජනං තඤ්ච විත්තං විරුජ්ජයං පජ්ජනං භබ්බො උක්ඛක්ඛයායා'ති. එත'මඤ්චං භගවා අවොච, තඤ්ච'තං ඉති වුච්චති :-

“මානු'පෙතා අයං පජ් මානගඤ්චං භවෙ රතා,
මානං අපරිජ්ජනනා ආගන්තාගේ උක්ඛභවං.

යෙ ච මානං පහන්තාන⁴ විමුත්තා මානසංඛයෙ,
තෙ මානගඤ්ච'භිභුතො සබ්බඋක්ඛ'මුපච්චගා⁵” ති.

අයංපි අඤ්ඤා වුත්තො භගවතා ඉති මෙ සුත්ත'නති.

9. (එක. 1. 9.) වුත්තං ගෙ'තං භගවතා වුත්ත'මරභතා'ති මෙ සුත්තං. ලොභං භික්ඛවෙ අනභිජ්ජනං අපරිජ්ජනං තඤ්ච විත්තං අවි රුජ්ජයං අපපජ්ජනං අභබ්බො උක්ඛක්ඛයාය, ලොභං ච බො භික්ඛවෙ අභිජ්ජනං පරිජ්ජනං තඤ්ච විත්තං විරුජ්ජයං පජ්ජනං භබ්බො උක්ඛක්ඛයායා'ති. එත'මඤ්චං භගවා අවොච, තඤ්ච'තං ඉති වුච්චති :-

“යෙන ලොභෙන ලුඤ්ඤාස සත්තා ගච්ජන්ති උග්ගති,
තං ලොභා සමම'දඤ්ඤාය පජ්භන්ති විපස්සිතො,
පභාය න උක්ඛා'ගන්ති ඉමං ලොකං කුද්දවන” ති.

අයංපි අඤ්ඤා වුත්තො භගවතා ඉති මෙ සුත්ත'නති.

10. (එක. 1. 10.) වුත්තං ගෙ'තං භගවතා වුත්ත'මරභතා'ති මෙ සුත්තං. දොසං භික්ඛවෙ අනභිජ්ජනං අපරිජ්ජනං තඤ්ච විත්තං

1. සචෙ, සිහල 2. සබ්බා, අභිභල. 3. සබ්බඋක්ඛං උපච්චගා, අභිභල.
4. පහන්තා, අභිභල. 5. සබ්බඋක්ඛං උපච්චගා, අභිභල.

අවිරුජයං අප්පජහං අභබ්බො දුක්ඛකම්මයාය, දොස'ඤ්ච බො භික්ඛවෙ අභිජානං පරිජානං නන්ථ චිත්තං විරුජයං පජහං භබ්බො දුක්ඛකම්මයාය'ති. එත'මන්ථං භගවා අවොච, තඤ්ඤ'තං ඉති වුච්චති :-

“යෙන දොසෙන දුට්ඨාසෙ සත්තා ගච්ඡන්ති දුග්ගතිං,
තං දොසං සමම'දඤ්ඤාය පජහන්ති විපස්සිනො,
පභාය න පුත්තා'යන්ති ඉමං ලොකං කුදුචන”න්ති.

අයංපි අඤ්ඤා වුත්තො භගවතා ඉති මෙ සුත්ත'න්ති.

පාවිඤ්ඤාභවගො පටිමො.

තස්සද්දානං :-

රාග දොස අථ මොහො¹ කොධමකං මානං සබ්බං,
මානනො රාග දොස පුන චෙ පකාසිතා වග්ග'මාහු පටිම'න්ති.

11. (එක. 2. 1.) වුත්තං හෙ'තං භගවතා වුත්ත'මරහතා'ති මෙ සුත්තං. මොහං භික්ඛවෙ අනභිජානං අපරිජානං නන්ථ චිත්තං අවිරුජයං අප්පජහං අභබ්බො දුක්ඛකම්මයාය, මොහ'ඤ්ච බො භික්ඛවෙ අභිජානං පරිජානං නන්ථ චිත්තං විරුජයං පජහං භබ්බො දුක්ඛකම්මයාය'ති. එත'මන්ථං භගවා අවොච, තඤ්ඤ'තං ඉති වුච්චති :-

'යෙන මොහෙන මුල්ලාසෙ සත්තා ගච්ඡන්ති දුග්ගතිං,
තං මොහං සමම'දඤ්ඤාය පජහන්ති විපස්සිනො,
පභාය න පුත්තා'යන්ති ඉමං ලොකං කුදුචන”න්ති.

අයංපි අඤ්ඤා වුත්තො භගවතා ඉති මෙ සුත්ත'න්ති.

12. (එක. 2. 2) වුත්තං හෙ'තං භගවතා වුත්ත'මරහතා'ති මෙ සුත්තං. කොධ'ඤ්ච බො භික්ඛවෙ අනභිජානං අපරිජානං නන්ථ චිත්තං අවිරුජයං අප්පජහං අභබ්බො දුක්ඛකම්මයාය, කොධ'ඤ්ච බො භික්ඛවෙ අභිජානං පරිජානං නන්ථ චිත්තං විරුජයං පජහං භබ්බො දුක්ඛකම්මයාය'ති. එත'මන්ථං භගවා අවොච, තඤ්ඤ'තං ඉති වුච්චති :-

“යෙන කොධෙන කුද්ධාසෙ සත්තා ගච්ඡන්ති දුග්ගතිං,
තං කොධං සමම'දඤ්ඤාය පජහන්ති විපස්සිනො,
පභාය න පුත්තා'යන්ති ඉමං ලොකං කුදුචන”න්ති.

අයංපි අඤ්ඤා වුත්තො භගවතා ඉති මෙ සුත්ත'න්ති.

1. මොහො, සි 29 මරමම.

13. (එක. 2. 3.) වුත්තං භෙ'නං භගවතා වුත්ත'මරහතා'ති මෙ සුතං. මකං භික්ඛවෙ අනභිජ්ජනං අපරිජ්ජනං තඤ්චිත්තං අවිඤ්ජනං අපපජ්ජනං අභබ්බො දුක්ඛකම්මයාය, මකං ව බො භික්ඛවෙ පරිජ්ජනං තඤ්චිත්තං විරුජ්ජනං පජ්ජනං භබ්බො දුක්ඛකම්මයායා'ති. එත'මඤ්චං භගවා අවොච, තඤ්චිත්තං ඉති වුච්චති :-

“යෙන මකෙන මකං සත්තං ගච්ඡන්ති දුග්ගතිං,
තං මකං සමම'ද්දෙසුසුසු පජ්ජන්ති විපජ්ජිතො,
පභාය න සුතා'යන්ති ඉමං ලොකං කුදුචන”න්ති.

අයං පි අඤ්චො වුත්තො භගවතා ඉති මෙ සුත'න්ති.

14 (එක. 2. 4.) වුත්තං භෙ'නං භගවතා වුත්ත'මරහතා'ති මෙ සුතං. නා'හං භික්ඛවෙ අඤ්ඤං එකනිවරණමපි ස'මනුපසාමි යෙන නිවරණෙන නිවුත්තා පජ් දීඝරත්තං සකුචන්ති සංසරන්ති යථ'ධිදං භික්ඛවෙ අවිජ්ජනිවරණා, අවිජ්ජනිවරණෙන හි භික්ඛවො නිවුත්තා පජ් දීඝරත්තං සකුචන්ති සංසරන්ති'ති. එත'මඤ්චං භගවා අවොච, තඤ්චිත්තං ඉති වුච්චති :-

“නඤ්චොද්දෙසු එකධමමොච¹ යෙනෙ'ව නිවුත්තා පජ්,
සංසරන්ති අභොරත්තං යථා මොභෙන ආවුත්තා.

යෙ² ච මොහං පහන්ති³ තමොකම්මං පදුලග්ගං,
න තෙ සුත සංසරන්ති හෙතු තෙසං න විජ්ජති”ති.

අයං පි අඤ්චො වුත්තො භගවතා ඉති මෙ සුත'න්ති.

15. (එක. 2. 3.) වුත්තං භෙ'නං භගවතා වුත්ත'මරහතා'ති මෙ සුතං. නා'හං භික්ඛවෙ අඤ්ඤං එකස'ඤ්ඤප්පන'මපි⁴ ස'මනුපසාමි යෙන⁵ ස'ඤ්ඤප්පනෙන සංගුත්තා සත්තා දීඝරත්තං සකුචන්ති සංසරන්ති යථ'ධිදං භික්ඛවෙ තණ්හාස'ඤ්ඤප්පනං, තණ්හාස'ඤ්ඤප්පනෙන හි භික්ඛවෙ සංගුත්තා සත්තා දීඝරත්තං සකුචන්ති සංසරන්ති'ති. එත'මඤ්චං භගවා අවොච, තඤ්චිත්තං ඉති වුච්චති :-

“තණ්හාදුතීයො පුරිසො දීඝ'මඤ්චානා⁶ සංසරං,
ඉඤ්චාච'ඤ්ඤථාභාවං සංසාරං නා'නිචන්තති.

එව'මාදීනවං ඤ්ඤානා තණ්හා දුක්ඛස්ස සමභවං,
වීතතණ්හා අනාදානො සන්තො භික්ඛු පරිබ්බපෙ”ති.

අයං පි අඤ්චො වුත්තො භගවතා ඉති මෙ සුත'න්ති.

1. එකධමමොච, අඛහල.	2. යො, සිහල.
3. පහන්ත, අඛහල.	4. සංසාරකං, අඛහල.
5. යෙසෙච්ච, අඛහල.	6. දීඝමඤ්චානා, අඛහල.

16. (එක. 2. 6.) වුත්තං භෙ'තං භගවතා වුත්ත'මරහතා'නි මෙ සුතං. සෙබ්බසු හිකඛිවෙ භික්ඛුනො අප්පනමානසස්ස අනුත්තරං. යොගකෙඛිමං පඤ්ඤාමානසස්ස විහරතො අප්ඤ්ඤානිකං අඛිත'නති කර්ඤ්ඤානා අඤ්ඤාං එක'ඛිතමිපි ස'මනුපසාමි¹ එවං. බහු'පකාරං. යථ'සිද්ධං භිකඛිවෙ යොනිසො මනසිකාථෙ, යොනිසො භිකඛිවෙ භික්ඛු මනසිකථෙතො අකුසලං පජ්ඣති කුසලං භාවෙති'ති. එත'මඤ්ඤං භගවා අවොච, තඤ්ඤං ඉති වුච්චති :-

“යොනිසො මනසිකාථෙ ඛික්ඛුනො සෙබ්බසු හික්ඛුනො, නඤ්ඤා¹ එවං. බහුකාරෙ² උත්තම'ඤ්ඤා පනතිශා, යොනිසො පදහං භික්ඛු බ්බං දුක්ඛස්ස පාපුණ්ණ'නි.

අයංපි අඤ්ඤා වුත්තො භගවතා ඉති මෙ සුත'නති.

17. (එක. 2 7.) වුත්තං භෙ'තං භගවතා වුත්ත'මරහතා'නි මෙ සුතං. සෙබ්බසු හිකඛිවෙ භික්ඛුනො අප්පනමානසස්ස අනුත්තරං යොගකෙඛිමං පඤ්ඤාමානසස්ස විහරතො බාහිරං. අඛිත'නති කර්ඤ්ඤානා අඤ්ඤාං³ එක'ඛිතමිපි ස'මනුපසාමි⁴ එවං. බහු'පකාරං. යථ'සිද්ධං භිකඛිවෙ කලකණ්ණිකතා, කලකණ්ණිකතො භිකඛිවෙ භික්ඛු අකුසලං පජ්ඣති කුසලං භාවෙති'ති. එත'මඤ්ඤං භගවා අවොච, තඤ්ඤං ඉති වුච්චති :-

“කලකණ්ණිකතො යො භික්ඛු සප්පතිස්සො⁵ සගාරවො, කරං මිත්තානං චචනං සමපඤ්ඤො පතිස්සතො,⁶ පාපුණ්ණ අනුපුබ්බන සබ්බස'ඤ්ඤාජනකඛය”නති.

අයංපි අඤ්ඤා වුත්තො භගවතා ඉති මෙ සුත'නති.

18 (එක 2. 8) වුත්තං භෙ'තං භගවතා වුත්ත'මරහතා'නි මෙ සුතං. එකඛිමෙමා භිකඛිවෙ ලොකෙ උප්පජ්ජමානො උප්පජ්ජති බහුජනා'හිතාය⁷ බහුජනා'සුඛාය⁸ බහුනො ජනස්ස අනන්තාය අහිතාය දුක්ඛාය දෙවමනුස්සානං, කතමො එකඛිමෙමා? සඛ්ඤ්ඤාදො, සඛ්ඤ්ඤා වො පන භිකඛිවෙ භිනෙත අඤ්ඤා'මඤ්ඤාං භණ්ණනානි වෙච භොනති අඤ්ඤා'මඤ්ඤාං පරිභාසා ව භොනති අඤ්ඤා'මඤ්ඤාං පරිකෙඛිපා ව භොනති අඤ්ඤා'මඤ්ඤාං පරිච්චජනා⁹ ව භොනති තඤ්ඤා අප්පසනතා වෙච නප්පසිද්ධනති පසනතානඤ්ඤා එකච්චානං අඤ්ඤාථතං භොති'ති. එත'මඤ්ඤං භගවා අවොච, තඤ්ඤං ඉති වුච්චති:-

1. අඤ්ඤා, සිහල. 2. බහුපකාරො, අඛිතල.
 3. කර්ඤ්ඤා අඤ්ඤා, සිහල, මරමම. 4. න යමනුපසාමි, සිහල, මරමම.
 5. සප්පජ්ජස්සා, මරමම 6. පටිස්සතො, මරමම.
 7. බහුජන අහිතාය, සිහල. 8. බහුජනසුඛාය, සිහල.
 9. පරිච්චජනා, සිහල.

“ආපාදිකො තොරසිකො කප්පටෙසී සඛ්‍යභෙදකො,
වග්ගාදමො අබමමටෙසී යොගකොච්ඡා විධංසනී,¹
සංඝං සමග්ගං භික්ඛාන කප්පං නිරයමති පච්චනී”ති.

අයංපි අජෝ වුතො හගචනා ඉති මෙ සුත’නනි.

19. (එක. 2. 9.) වුතනං හෙ’තං හගචනා වුතනා’මරහතනා’ති මෙ සුතං. එකබමෙමා භික්ඛවෙ ලොකෙ උප්පඤ්චානො උප්ප ප්ඡ්භි බහුජනභිතාය බහුජනසුඛාය බහුනො ජනස්ස අජාය භිතාය සුඛාය දෙවමනුස්සානං, කතමො එකබමෙමා’ සඛ්‍යසාම ගහි, සඛෙස බො පන භික්ඛවෙ සමග්ගෙ න වෙච අඤ්ඤ’මඤ්ඤං හ ඤ්ඤනානී භොනනි නච අඤ්ඤ’මඤ්ඤං පරිභාසා භොනනි නච අඤ්ඤ’මඤ්ඤං පරිකෙඛිපා භොනනි නච අඤ්ඤ’මඤ්ඤං පරිච්ච ජනා² භොනනි තස්ථ අප්පසන්තා වෙච පසිදන්ති පසන්තානඤ්ච භියෙකභාවො භොනි’ති. එත’මත්ථං හගචා අචොච, තජේ’තං ඉති වුච්චනී:-

“සුඛා සඛ්‍යස්ස සාමගහි සමග්ගානඤ්ච’නුග්ගභො,
සමග්ගරතො බමමටෙසී යොගකොච්ඡා න බංසනී,
සඛ්‍යං සමග්ගං කඛාන කප්පං සග්ගමති මොදනී”ති.

අයංපි අජෝ වුතො හගචනා ඉති මෙ සුත’නනි.

20. (එක. 2. 9.) වුතනං හෙ’තං හගචනා වුතනා’මරහතනා’ති මෙ සුතං. ඉද්ද’භං³ භික්ඛවෙ එකච්චං පුග්ගලං පදුට්ඨචිත්තං එචං වෙතසා වෙතො පරිච්ච පඡ්ඡනාමි, ඉමමති වා’යං සමයෙ පුග්ග ලො කාලං කරෙය්‍ය යථා’භතං නික්ඛිතො එචං නිරයෙ, තං කීස්ස හෙතු? විත්ත’ඤ්ඤි’ස්ස භික්ඛවෙ පදුට්ඨං වෙතො පදෙස හෙතු බො පන භික්ඛවෙ⁴ එච’මිධෙකච්ච සත්තා කායස්ස හෙද පරමමරණා අපායං පුග්ගති. විනිපානං නිරයං උපපඤ්ඤති. ⁵ එත’මත්ථං හගචා අචොච, තජේ’තං ඉති වුච්චනී:-

“පදුට්ඨචිත්තං ඤ්ඤානාන එකච්චං ඉධ පුග්ගලං,
එත මත්ථං ව චක්කාසි බුද්ධො භික්ඛුන’සන්තිකො.⁶

ඉමමති වා’යං සමයෙ කාලං කසිරථ පුග්ගලො,
නිරයං උපපඤ්ඤෙය්‍ය විත්ත’ඤ්ඤි’ස්ස පදුට්ඨිතං.

1. යොගකොච්ඡො බංසනී, අබ්ගල. 2. පරිච්චනා, සිගල, මරමම.
3. ඉධානං, මරමම, අබ්ගල. 4. බො භික්ඛවෙ, මරමම සිගල
5. උපපඤ්ඤති, සිගල, 6. භික්ඛුනං සන්තිකො, අබ්ගල.

යථා හරිත්වා නික්ඛිපෙය්‍ය එව්මෙව් තථා විධො,
වෙතොපසාදගෙනු හි සත්තා ගච්ඡන්ති සුගගති” නති.

අයංපි අනේවා වුත්තො හගච්චතා ඉති මෙ සුත’නති.

වගගා දුභිසො.

තස්සද්දනං :-

මොහ කොඛ අථ මකඛා ගනො මුභා කාම සෙකඛ දුච්ච,
හෙද සාමග්ග පුග්ගලො ච වග්ග’මාහු දුතිශ’නති වුච්චති’ති.

21. (එක. 3. 1.) වුත්තං හෙ’තං හගච්චතා වුත්ත’මරගතා’ති මෙ සුතං. ඉද්ද’හං¹ හිකඛිචෙ එකච්චං. පුග්ගලං පසන්තචිත්තං. එවං චෙනසා චෙනො පරිච්ච පඤ්ඤාමි ඉමමහි² වා’යං සමයෙ පුග්ගලො කාලං කරෙය්‍ය යථා’හතං නික්ඛිත්තො එවං සග්ගෙ, තං කිස්ස හෙතු? විත්ත’ඤ්ඤා’ස්ස හිකඛිචෙ පසන්තං, චෙතොපසාද හෙතු ඛො පන හිකඛිචෙ එව්මධෙ’කච්ච සත්තා කායස්ස හෙද පරමමරණං සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජන්තිති.³ එත’මන්ථං හගචා අචොච, තනේ’තං ඉති වුච්චති :-

“පසන්තචිත්තං ඤ්ඤානාන එකච්චං ඉධ පුග්ගලං,
එත’මන්ථං ච වකකාසි⁴ බුඛො හිකඛුනි⁵ සන්තිකෙ.

ඉමමහි වා’යං සමයෙ කාලං කධිරථ පුග්ගලො,
සුගතිං⁶ උපපජ්ජෙය්‍ය විත්ත’ඤ්ඤා’ස්ස⁷ පසාදිතං.

යථා හරිත්වා නික්ඛිපෙය්‍ය එව්මෙව් තථා විධො,
වෙතොපසාදගෙනු හි සත්තා ගච්ඡන්ති සුගගති” නති.

අයංපි අනේවා වුත්තො හගච්චතා ඉති මෙ සුත’නති.

22. (එක. 3. 2.) වුත්තං හෙ’තං හගච්චතා වුත්ත’මරගතා’ති මෙ සුතං. මා හිකඛිචෙ පුඤ්ඤානං භාසිත්ථ සුඛසෙස’තං හිකඛිචෙ අඛිච්චනං ඉට්ඨිස්ස කන්තස්ස පියස්ස මනාපස්ස යද්දං. පුඤ්ඤානි, අභිජ්ජාමි ඛො පනා’හං හිකඛිචෙ දිසරන්තං කතානං පුඤ්ඤානං ඉට්ඨිං⁸ කන්තං පියං මනාපං විපාකං ප’ච්චනුහුතං සත්තචස්සානි මෙත්තචිත්තං භාවෙත්වා සත්තසංචට්ටච්චට්ටකපෙස න’සීමං

1. ඉධානං, අභිහල රෙරුම. 2. ඉමසමිං, රෙරුම.
3. උපපජ්ජන්ති, සීහල. 4. බකකාසි, මරමම, අභිහල.
5. හිකඛුනං, අභිහල. 6. සුගගතිං, සීහල.
7. ඒග්ගං හිස්ස, සීහල. 8. ද්ඤරන්තං ඉට්ඨිං, අභිහල.
9. පුකඅගමාසි, මරමම, පුකරාගමාසි, අභිහල.

ලොකං පුන'රුහමාසිං¹ සංවට්ටමානෙ සුදං භික්ඛවෙ කප්පෙ 2
 ආභසාරු'පගො හොමි විචට්ටමානෙ කප්පෙ සුඤ්ඤං බුහවිමානං
 උපපජ්ජමි නත්තසුදං භික්ඛවෙ බුහමා හොමි මහාබුහමා අභිභු
 අන භිභුතො අඤ්ඤදන්තී දසො වසවනති. ජනනිංසකතිත්තං ඛො
 පනා'හං භික්ඛවෙ සකෙකා අභොසිං දෙවන'මිඤ්ඤො අනෙකසත
 කතිත්තං රුජ අභොසිං චකකවනති ධම්මිකො ධම්මරුජ වාතුර
 නොනා විජිතාචී ජනපදන්තාවරියප්පනො සත්තරතනසමප
 නොනා.³ කො පන වාදො පදෙසරජ්ජසස? තසස මඟං භික්ඛවෙ
 එත'දභොසි කියස නුබො⁴ මෙ ඉදං කමමසස එලං කියස⁵ කමම
 සස විපාකො යෙනා'හං එතරගි එවං මහිද්ධිකො එවං මහානු
 භාවො'ති? තසස මඟං භික්ඛවෙ එත'දභොසි: තිණ්ණං ඛො මෙ
 ඉදං කමමානං එලං තිණ්ණං කමමානං විපාකො, යෙනා'හං
 එතරගි එවං මහිද්ධිකො එවං මහානුභාවො'ති. සෙය්‍යපීදං? දුත
 සස දමසස සඤ්ඤමසසා'ති. එත'මන්ථං භගවා අවොච තඤ්ඤො
 ඉති වුච්චති :-

“සුඤ්ඤ'මෙව සො සිකෙඛියා ආයතගගං සුචුද්‍රියං,⁶
 දුත'ඤ්ච සමවරිය'ඤ්ච මෙනත්තන'ඤ්ච භාවයෙ.

එතෙ ධම්මෙ භාවධිත්තා තයො සුඛසමුද්දයෙ,
 අබ්‍යපජ්ජං⁶ සුඛං ලොකං පණ්ඨිතො උපපජ්ජති”ති.

අය'මපි අඤ්ඤො වුත්තො භගවතා ඉති මෙ සුත'න්ති.

23. (එක. 3. 3) වුත්තං හෙ'තං භගවතා වුත්ත'මරහතා'ති
 මෙ සුතං. එකධම්මො භික්ඛවෙ භාවිතො බහුලීකතො උහො
 අඤ්ඤෙ සමබ්ගඟ තිට්ඨති දිට්ඨිබම්මික'ඤ්ඤෙව අන්ථං සාමපරුසික
 ඤ්ඤෙ, කතමො එකධම්මො? අප්පමාදො කුසලෙසු ධම්මෙසු. අයං
 ඛො භික්ඛවෙ එකධම්මො භාවිතො බහුලීකතො උහො අඤ්ඤෙ
 සමබ්ගඟ තිට්ඨති දිට්ඨිබම්මික'ඤ්ඤෙව අන්ථං සාමපරුසික'ඤ්ඤා'ති.
 එත'මන්ථං භගවා අවොච තඤ්ඤො ඉති වුච්චති :-

“අප්පමාදං පසංසන්ති පුඤ්ඤකීරියාසු පණ්ඨිතා,
 අප්පමනො උහො අඤ්ඤෙ අබ්ගණ්ඤාති පණ්ඨිතො.

දිට්ඨි බම්මෙ ව යො අඤ්ඤො යො ච'ඤ්ඤො සාමපරුසිකො,
 අන්ථා'භිසමයා ධීරෙ පණ්ඨිතො'ති පවුච්චති”ති.

අය'මපි අඤ්ඤො වුත්තො භගවතා ඉති මෙ සුත'න්ති.

1. පුභ අභමාසිං, මරමම. පුභරාගමාදි, අබ්ගල. 2. සුදං වෙ කප්පෙ, සිහල.
 3. සමනතාගතො, අබ්ගල. 4. කසස, සිහල; මරමම.
 5. කසස, සිහල; මරමම. 6. සුඛන්ද්‍රියං, සිහල, මරමම. අබ්ගල.
 7. අබ්‍යපජ්ජං, සිහල; අබ්‍යල

24. (එක. 3. 4.) වුත්තං ගෙ'නං භගවතා වුත්ත'මරහතා'නි මෙ සුත්තං. එකපුග්ගලස්ස භික්ඛවෙ කප්පං සන්ධාවනො සංසරතො සීයා එවං. මහාඅට්ඨකඛතලො අට්ඨිපුඤ්ජා අට්ඨිරුසී යථා'යං වෙදුලලපබ්බතො,¹ සවෙ සංභාරකො අස්ස සමභන'ඤ්ච න වින සෙසයා'නි. එත'මන්ථං භගවා අවොච, තතේ'නං ඉති වුච්චති :-

“එකසෙස'කෙන කප්පෙන පුග්ගලස්සට්ඨිස'ඤ්චයො,
සීයා පබ්බතසමො රුසී ඉති වුත්තං මගෙසීනා.

සො බො පනා'යං අනාතො වෙදුලලො පබ්බතො මහා,
උත්තරෙ ගිජ්ඣකුටස්ස මගබානං ගිරිබ්බජෙ.

යතො² අරියසච්චානි සමමථා ඤ්ඤාය පස්සති,
දුක්ඛං දුක්ඛසමුප්පාදං දුක්ඛස්ස ච අනික්ඛමං,
අරිය'ඤ්ච'ට්ඨිඛිතිකං³ මග්ගං දුක්ඛ'පසමගාමීනං.

සත්තකඛතනුං⁴ පරමඤ්ච⁵ සන්ධාවිත්තාන පුග්ගලො,
දුක්ඛස්සන්තකරෙ ගොභි සබ්බසංගොජනකඛයා'නි.

අශ'මපි අනේඛො වුත්තො භගවතා ඉති මෙ සුත්ත'නති.

25. (එක. 3. 5.) වුත්තං ගෙ'නං භගවතා වුත්ත'මරහතා'නි මෙ සුත්තං. එකධම්මං අනිතස්ස භික්ඛවෙ පුරිසපුග්ගලස්ස නා'භං තස්ස කිඤ්චි පාපකමමං. අකරණීය'නති වදාමි, කතමං එකධම්මං? යථ'දිදං භික්ඛවෙ සමපඡනවුසාවාදො'නි. එත'මන්ථං භගවා අවොච, තතේ'නං ඉති වුච්චති :-

“එකධම්මං⁶ අනිතස්ස වුසාවාදිස්ස ජන්තූනො,
විතීණණපරලොකස්ස නන්ථී පාපං අකාරිය'නති.

අශ'මපි අනේඛො වුත්තො භගවතා ඉති මෙ සුත්ත'නති.

26. (එක. 3. 6.) වුත්තං ගෙ'නං භගවතා වුත්ත'මරහතා'නි මෙ සුත්තං. එව'ඤ්ච භික්ඛවෙ සත්තා ඡනෙය්‍යං දාසංවිභාගස්ස විපාකං යථා'භං ඡනාමි, න අදන්තා භුඤ්ජෙය්‍යං නච නෙසං. ⁷ මචෙජරමලං විත්තං පරියාදාය තිට්ඨෙය්‍ය. යොපි නෙසං අස්ස චරි මො අලොපො චරිමං කඛලං තතොපි න අසංවිභජිත්තා භුඤ්ජෙය්‍යං, සවෙ නෙසං පටිග්ගාහකා අස්සු. යඤමා ච බො භික්ඛවෙ

1. වෙදුලලො පබ්බතො, සීහල.

2. යතො ම, අඛගල.

3. අරියට්ඨිඛිතිකං, මරමම. අරියං අට්ඨිඛිතිකං, අඛගල.

4. සසත්තකඛතනුං, අඛගල.

5. පරමං, අඛගල.

6. එකං ධම්මං, සීහල.

7. කෙසං, සීහල.

සත්තා න ඵලං ජුතනති දුතසංවිභාගස්ස විපාකං යථා'හං ජුනාමි,
න සමා අද්ධා භුඤ්ජන්ති මචෙරමල'ඤ්ච නෙසං විත්තං පරියාදුග්ග
තිට්ඨති'ති. ඵන'මඤ්චං හගවා අචොව, නඤේ'නං ඉති වුට්චති :-

“ඵලං වෙ සත්තා ජුතෙස්සං යථාචුත්තං මහෙසීනා,
විපාකං සංවිභාගස්ස යථා හොති මහථ්ථලං.

විනෙස්සං මචෙරමලං විපපසනොන චෙතසා,
ද්දප්ප්ථං කාලෙන අරියෙසු යඤ්ච දීනාං මහථ්ථලං.

අනාං ච ද්දා ඛනුනො දකඛිණේයෙසු දකඛිණං,
ඉතො වුතා මනුස්සත්තා සග්ගං ගච්ජන්ති දුග්ගා.

තෙ ච සග්ගං ගතා තඤ්ච මොදන්ති කාමකාමිනො,
විපාකං සංවිභාගස්ස අනුභොගන්ති අමච්ජර'ති.

අය'මපි අඤ්චො වුත්තො හගච්චා ඉති මෙ සුත්'න්ති.

27. (ඵක. 3. 7.) චුත්තං හෙ'නං හගච්චා චුත්ත'මරහතා'ති මෙ සුතං. යාති කානිචි භික්ඛවෙ ඔපධිකාති පුඤ්ඤකිරියච්ඤ්චි සබ්බාති තාති මේත්තාය චෙතොවිමුත්තියා කලං නා'ග්ගන්ති සොලසිං, මේත්තා'යෙව තාති චෙතොවිමුත්තී අධිග්ගහෙත්වා හාසතෙ ච නපතෙ ච විරොචති ච. සෙය්‍යථා'පි භික්ඛවෙ යාකාචි තාරක රුපානං පහා සබ්බා තා චඤ්චො පහාය¹ කලං නා'ග්ගන්ති සොලසිං, චඤ්ඤපහා'යෙව තා අධිග්ගහෙත්වා හාසතෙ ච නපතෙ ච විරොචති ච. ඵලං බො² භික්ඛවෙ යාති කානිචි ඔපධිකාති පුඤ්ඤකිරිය ච්ඤ්චි සබ්බාති තාති මේත්තාය චෙතොවිමුත්තියා කලං නා'ග්ගන්ති සොලසිං. මේත්තා'යෙව තාති චෙතොවිමුත්තී අධිග්ගහෙත්වා හාසතෙ ච නපතෙ ච විරොචති ච. සෙය්‍යථා'පි භික්ඛවෙ වස්සානං පච්ඡිමෙ මාසෙ සරදසමයෙ විද්දෙ³ විගතචලාහකෙ නහෙ ආදිවෙවා නහං අබ්බුසුග්ගමානො⁴ සබ්බං ආකාසගතං නමගතං අභිචිභව්ච හාසතෙ ච නපතෙ ච විරොචති ච. ඵල'මෙව බො භික්ඛවෙ යාති කානිචි ඔපධිකාති පුඤ්ඤකිරියච්ඤ්චි සබ්බාති තාති මේත්තාය චෙතොවිමුත්තියා කලං නා'ග්ගන්ති සොලසිං, මේත්තා'යෙව තාති චෙතොවිමුත්තී අධිග්ගහෙත්වා හාසතෙ ච නපතෙ ච විරොචති ච. සෙය්‍යථා'පි භික්ඛවෙ රත්තියා පච්චුසසමයං ඔසධිතාරකා හාසතෙ ච නපතෙ ච විරොචති ච, ඵල'මෙව බො භික්ඛවෙ යාති කානිචි ඔපධිකාති පුඤ්ඤකිරියච්ඤ්චි සබ්බාති තාති මේත්තාය චෙතොවිමුත්තියා කලං නා'ග්ගන්ති සොලසිං,

1. චඤ්ඤපහා, සිතල. 2. ඵලමෙව බො, අභතල. 3. විප්පදබ, අභතල.
4. අබ්බුසුග්ගමානො, සිතල, අබ්බුසුග්ගමානො, අභතල.

මෙත්තා'යෙව තානි වෙනොවිවුත්ති අධිග්ගහෙ'වා භාසතෙ ච තපතෙ ච විදෙවති ච. එත'මඤ්ඤං භගවා අවොච. තඤ්ඤං ඉති වුච්චති :-

“යො ච මෙත්තං භාවයති අප්පමාණං පනිස්සතො,¹
තනුසංයොජනා භොනති පසසතො උපධිකරිතං.

එක'මයි වෙ පාණ'මි දුට්ඨවිනොනා මෙත්තායති කුසලො තෙන භොති සබ්බෙ ච පාණ'මනසා'නුකම්පං පඤ්ඤා'මරියො පකරොති පුඤ්ඤං.

යො සත්තසණ්ඤං පඨවිං විජ්ඣවා රුජ්ජයො යජමානා'නුපරියතා, අසසමෙධං පුරිසමෙධං සමමාපාසං වාජපෙය්‍යං නිරග්ගමං.

මෙත්තස්ස චිත්තස්ස සුභාවිතස්ස
කලමයි තෙ නා'නුභවිතති සොලුසීං
චඤ්ජහා තාරගණ්ඤං ච² සබ්බෙ.

යො න භනති න ඝාතෙති න ජිනාති න ජපයෙ,
මෙත්තං සො සබ්බභූතෙසු³ චෙරං තස්ස න කෙනචි”ති.

අයංපි අඤ්ඤා වුත්තො භගවතා ඉති මෙ සුත්තං⁴ නති.

චග්ගො නතිග්ගො.

තස්සුද්දානි:-

චිත්තං කුංඨි උභො අඤ්ඤා¹ පුඤ්ඤං⁵ වෙපුලලපබ්බතං,
සමපජනමුසාවාදො දාන'ඤ්ඤා මෙත්තභාව'ඤ්ඤා.⁶

සතති'මානි'ධා⁷ සුත්තානි පුරිමානි ච විසති,
එකධමෙමසු සුත්තනනා සත්තවිසති සබ්බගා.

එකනිපාටො නිභිගො.

වෙ ධම්මෙ අනුකකමි.

23. (දුක. 1. 1) වුත්තං හෙ'තං භගවතා වුත්ත'මරහතා'ති මෙ සුත්තං. විහි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමනතාගතො භික්ඛු දිඤ්චි ධම්මෙ දුකඛං විහරති සවිඝාතං සඋපායාසං සපරිලාභං, කායස්ස හෙදා පර'මමරණා දුග්ගති පාටිකඛ්ඛා. කතමෙහි විහි? දුඤ්ඤෙසු අගුත්තවාරතාය ච හොජනෙ අමත්තඤ්ඤානාය ච. ඉමෙහි වො⁸

1. පවිස්සතො, මරමම. 2. තාරගණ්ඤාව, අඛාල.
3. සබ්බසො කුභෙසු, සිහල; මරමම. 4. අඤ්ඤා, සිහල; මරමම.
5. පුඤ්ඤං, සිහල; මරමම. 6. මෙත්තචාවඤ්ඤාව, සිහල; මරමම.
7. සතති'ගොතිව, අඛාල. 8. ඉමමඛි, අඛාල; මරමම.

භික්ඛවෙ චීඨි ඛමෙමඨි සමන්තාගතො භික්ඛු දීඝේ'ව ඛමෙම සුඛං විහරතී සවිසාතං සථුපායාසං සපරිලාභං, කායස්ස හෙද පර'මමරණං සුගතී පාටිකඛ්ඛා'ති. එත'මන්ඨං භගවා අවොච, තඤ්ඤං ඉතී වුචචතී:-

'වක්ඛු සොත'ඤ්ච සාත'ඤ්ච ජීවිතා කායො තථා මනො, එතානී යස්ස වාදනී අගුන්තානී'බ භික්ඛුනො.

භොජනමහි අමන්තඤ්ඤ ඉන්ද්‍රියෙසු අසංවුතො, කායසුඛං වෙතොසුඛං සුඛං සො අබ්ගච්ඡතී.

ඛය්ගමානෙන කායෙන ඛය්ගමානෙන වෙනසා, දිවා වා යදි වා රතනිං සුඛං විහරතී තාදිසො'ති.

අය'මපි අඤ්ඤා වුතොහා භගවතා ඉතී මෙ සුත'න්තී.

29. (සුක. 1. 2.) වුත්තං ගෙ'තං භගවතා වුත්ත'මරහතා'ති මෙ සුතං. චීඨි භික්ඛවෙ ඛමෙමඨි සමන්තාගතො භික්ඛු දීඝේ'ව ඛමෙම සුඛං විහරතී අවිසාතං අනුපායාසං අපරිලාභං, කායස්ස හෙද පර'මමරණං සුගතී පාටිකඛ්ඛා. කතමෙහි චීඨි? ඉන්ද්‍රියෙසු ගුන්තවාරතාය ව භොජනෙ මන්තඤ්ඤතාය ව. ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ චීඨි ඛමෙමඨි සමන්තාගතො භික්ඛු දීඝේ'ව ඛමෙම සුඛං විහරතී අවිසාතං අනුපායාසං අපරිලාභං, කායස්ස හෙද පර'මමරණං සුගතී පාටිකඛ්ඛා'ති. එත'මන්ඨං භගවා අවොච තඤ්ඤං ඉතී වුචචතී:-

'වක්ඛු සොත'ඤ්ච සාත'ඤ්ච ජීවිතා කායො අථො¹ මනො, එතානී යස්ස වාදනී සුගුන්තානී'බ භික්ඛුනො.

භොජනමහි ව මන්තඤ්ඤ ඉන්ද්‍රියෙසු ව සංවුතො, කායසුඛං වෙතොසුඛං සුඛං සො අබ්ගච්ඡතී.

අඛය්ගමානෙන කායෙන අඛය්ගමානෙන වෙනසා, දිවා වා යදි වා රතනිං සුඛං විහරතී තාදිසො'ති.

අය'මපි අඤ්ඤා වුතොහා භගවතා ඉතී මෙ සුත'න්තී.

30. (සුක. 1. 3) වුත්තං ගෙ'තං භගවතා වුත්ත'මරහතා'ති මෙ සුතං. වෙ මෙ භික්ඛවෙ ඛමමා තපනීයා. කතමෙ වෙ? ඉබ භික්ඛවෙ එකච්චො අකතකල්පණො භොචී අකතකුසලො අකතගිරු ත්තානො කතපාපො කතඵදෙද්දා² කතකිබ්බිසො. සො අකතං

1. තථා, අඛගල.

2. කතසුද්දා, මු'ඤ්ඤ, කතස්ඤ්ඤා, අඛගල.

මෙ කලකණ්ණිති¹ නිපපති¹ නතං මෙ පාප්නිති¹ නිපපති.¹ ඉමෙ
බො භික්ඛවෙ චෙ ධම්මා තපනියා²ති. එතමනිං භගවා අවො
ච තනේතං ඉති වුච්චති :-

“කායදුච්චරිතං කතො චිච්චුච්චරිතානි ච,²
මනොදුච්චරිතං කතො යඤ්චඤ්ඤං දොසසඤ්ඤිතං.³

අකතො කුසලං ධම්මං කතොනාකුසලං ධග්ගං,
කායස්ස හෙදා දුපපඤ්ඤා නිරයං සො උපපජ්ජති⁴”ති.

අයමපි අනො වුත්තො භගවතා ඉති මෙ සුත්තනි.

31. (දුක. 1. 4) වුත්තං භෙතං භගවතා වුත්තමරහතා²ති මෙ සුතං. චෙ මෙ භික්ඛවෙ ධම්මා අතපනියා කතමෙ චෙ ?
ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො කතකලකණ්ණිති හොති කතකුසලො කත
හිරුත්තානො අකතපාපො අකතඵද්දො⁵ අකතකිබ්බිසො. සො
කතං මෙ කලකණ්ණිති පි න නිපපති,⁶ අකතං මෙ පාප්නිති¹ න
නිපපති.⁶ ඉමෙ බො භික්ඛවෙ චෙ ධම්මා අතපනියා²ති. එතමනිං
භගවා අවොච තනේතං ඉති වුච්චති :-

“කායදුච්චරිතං භික්ඛා චිච්චුච්චරිතානි ච,⁷
මනොදුච්චරිතං භික්ඛා යඤ්චඤ්ඤං දොසසඤ්ඤිතං.⁸

අකතො කුසලං කම්මං කතොන කුසලං ධග්ගං,
කායස්ස හෙදා සපපඤ්ඤා සග්ගං සො උපපජ්ජති⁹”ති.

අයමපි අනො වුත්තො භගවතා ඉති මෙ සුත්තනි.

32. (දුක. 1. 5.) වුත්තං භෙතං භගවතා වුත්තමරහතා²ති මෙ
සුතං. විහි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො පුග්ගලො යථාභතං
නිකම්බෙතො එවං නිරයෙ, කතමෙහි විහි? පාපකෙන ච සීලෙන
පාපිකාය ච දිට්ඨියා. ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ විහි ධම්මෙහි සමන්තාග
තො පුග්ගලො යථාභතං නිකම්බෙතො එවං නිරයෙ²ති. එතමනිං
භගවා අවොච තනේතං ඉති වුච්චති :-

“පාපකෙන ච සීලෙන පාපිකාය ච දිට්ඨියා,
එතෙහි විහි ධම්මෙහි යො සමන්තාගතො නරො,
කායස්ස හෙදා දුපපඤ්ඤා නිරයං සො උපපජ්ජති³”ති.

අයමපි අනො වුත්තො භගවතා ඉති මෙ සුත්තනි.

1. තපති, මරමම. 2. වා, අඛහල. 3. සඤ්ඤිතං, සීහල; අඛහල.
4. සොපපජ්ජති, මරමම, සීහල. 5. අකතකම්බො, අඛහල, අකතපුඛො, මරමම.
6. තපති, මරමම. 7. වා, අඛහල. 8. සඤ්ඤිතං, සීහල, අඛහල.

33. (දුක.1.6.) වුත්තං භෙ'තං භගවතා වුත්ත'මරහතා'ති මෙ සුත්තං. විභි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො යථා'භතං නික්ඛි තො ඵලං සග්ගො. කතමෙහි විභි? හදදුකෙන ච සීලෙන හදදි කාය ච දිඤ්ඨා ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ විභි ධම්මෙහි සමන්තාගතො පුග්ගලො යථා'භතං නික්ඛිතො ඵලං සග්ගො'ති. ඵත'මන්ථං භගවා අවොච තතේ'තං ඉති වුච්චති :-

“හදදුකෙන ච සීලෙන හදදිකාය ච දිඤ්ඨා,
ඵතෙහි විභි ධම්මෙහි යො සමන්තාගතො නරො,
කායසස හෙදා සපපඤ්ඤා සග්ගං සො උපපජ්ජති”ති.

අය'මපි අනේඛා වුත්තො භගවතා ඉති මෙ සුත්ත'නති.

34 (දුක.1.7) වුත්තං භෙ'තං භගවතා වුත්ත'මරහතා'ති මෙ සුත්තං. අනාතාපි භික්ඛවෙ භික්ඛු අනොත්තප්පි¹ අභබ්බො සමෙබ්බො ධාය අභබ්බො නිබ්බානාය අභබ්බො අනුත්තරස්ස යොගකෙමස්ස අභිගමාය. ආනාපි බො භික්ඛවෙ භික්ඛු ඔත්තප්පි² භබ්බො සමෙබ්බො ධාය භබ්බො නිබ්බානාය භබ්බො අනුත්තරස්ස යොගකෙමස්ස අභිගමායා'ති. ඵත'මන්ථං භගවා අවොච තතේ'තං ඉති වුච්චති :-

“අනාතාපි අනොත්තප්පි කුසිතො හීනචීරියො,
යො ටීනමිච්චනුලො අභිරි'කා³ අනාදරො,
අභබ්බො තාදිසො භික්ඛු පුට්ඨං සමෙබ්බොධි'වුත්තමං.

යො ච සනිමා නිපකො ක්කාධි ආනාපි ඔත්තප්පි ච අපමනො,
සංයොජනං ජනිජරුය ජෙත්වා ඉබෙ'ච සමෙබ්බොධි'මනුක්කරං පුසෙ”ති.

අය'මපි අනේඛා වුත්තො භගවතා ඉති මෙ සුත්ත'නති.

35. (දුක. 1. 8.) වුත්තං භෙ'තං භගවතා වුත්ත'මරහතා'ති මෙ සුත්තං. න'සීදං භික්ඛවෙ බ්‍රහ්මචරියං වුසසති ජනකුභනන්ථං ජනල පනන්ථං ලාභසක්කාරසීලොකානිසංසන්ථං ඉති මං ජනො ජනා තු'ති. අථ බො ඉදං භික්ඛවෙ බ්‍රහ්මචරියං වුසසති සංචරන්ථො පභා නන්ථොති. ඵත'මන්ථං භගවා අවො ච තතේ'තං ඉති වුච්චති :-

“සංචරන්ථං පභානන්ථං බ්‍රහ්මචරියං අනිච්ඡං,
අදෙසසී සො භගවා නිබ්බානො'ගධගාමිතං.

ඵසමග්ගො මහනෙහි අනුයාතො මහෙසිනො,⁴
යෙ යෙ තං පටිපජ්ජන්ති යථා බ්‍රුවෙන දෙසිතං,
දුක්ඛස්සන්තං කරිස්සන්ති සන්ඤ්ඤාසනකාරිනො”ති.

අය'මපි අනේඛා වුත්තො භගවතා ඉති මෙ සුත්ත'නති.

---

1. අනොත්තාපි, සිග .
2. ඔතාපි, සිගල.
3. අභිරිකො, සිගල, මුදුමම.
4. මහෙසිති, සිගල

36. (දුක 1. 9.) වුත්තං භේතං භගවතා වුත්ත'මරහතා'නි මෙ සුතං. නසි'දං භික්ඛවෙ බ්‍රහ්මචරියං වුසසනී ජනකුභනන්ථං ජනල පනන්ථං ලාභසකකාරසිලොකානිසංසන්ථං ඉතී මං ජනො ජනා තු'නි. අථ ඛො ඉදං භික්ඛවෙ බ්‍රහ්මචරියං වුසසනී, අභිඤ්ඤන්ථ ඤ්ඤව'ච පරිඤ්ඤන්ථ'ඤ්ඤවා'නි, එත'මන්ථං භගවා අවොච තතේ'තං ඉතී වුච්චති :-

“අභිඤ්ඤන්ථං පරිඤ්ඤන්ථං බ්‍රහ්මචරියං අනිතිහං,
අදෙසසි සො භගවා නිබ්බානො'භවතාමිහං.

එසමග්ගො මහනොති අනුයානො මහෙසිනො, 1
යෙ යෙ තං පටිපජ්ජන්ති යථා බුබුදුන දෙසිතං,
දුකඛසස'නතං කරියසන්ති සන්චුසාසනකාරිනො”නි

අශ'මපි අන්ථො වුත්තො භගවතා ඉතී මෙ සුත'නති.

37. (දුක 1.10.) වුත්තං භේතං භගවතා වුත්ත'මරහතා'නි මෙ සුතං. විහි භික්ඛවෙ ඛමෙමහි සමන්තාගතො භික්ඛු දිට්ඨි'ච ඛමෙම සුඛසොමනසසබ්බලො විහරති යොනිසො ආරද්ධො² හොති ආසවානං ඛයාය. කතමෙහි විහි? සංවෙජනීයෙසු ධානෙසු සංවෙජනෙන සංවෙගසු ච යොනිසො පබානෙන.³ ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ විහි ඛමෙමහි සමන්තාගතො භික්ඛු දිට්ඨි'ච ඛමෙම සුඛ සොමනසසබ්බලො විහරති යොනිසො ආරඛො² හොති ආසවානං ඛයාය'නි. එත'මන්ථං භගවා අවො ච තතේ'තං ඉතී වුච්චති :-

“සංවෙජනීයට්ඨානෙසු⁴ සංවිජ්ජනෙ'ච පණ්ඨිතො,
ආතාපි නිපකො භික්ඛු පඤ්ඤාය සමචෙකන්ඨය

එචං විහාරි ආතාපි⁵ සන්තවුත්ති අනුඤ්ඤො,
වෙතොසමථ'මනුසුත්තො ඛයං දුකඛසස පාපුණ්ණි”නි.

අශ'මපි අන්ථො වුත්තො භගවතා ඉතී මෙ සුත'නති.

වග්ගො පඨමො.

තසසුද්දානං.

වෙ ච⁶ භික්ඛු තපනීයා තපනීයා පරන්ථි,
වෙ ආතාපි නකුභතා ච⁷ සොමනසෙසන නෙ දසාති.

1. මහෙසිහි, සීහල. 2. යොනිසු ආරඛා, සීහල, මරමෙ.
3. පදගපනක, සීහල. 4. සංවෙජනීයෙසු ධානෙසු, අඛහල.
5. විහාරආතාපි, මරමෙ, විහාරමාතාපි, අඛහල. 6. වෙ අම, අඛහල.
7. වෙපාදන කුභතාච, සීහල; මරමෙ.

39. (දුක.2.2.) වුත්තං හෙ'තං භගවතා වුත්ත'මරහතා'ති මෙ සුතං. තථාගතස්ස භික්ඛවෙ අරහතො සමමාසමබ්බධස්ස වෙ ධම්ම දෙසනා පරියායෙන භවන්ති. කතමා වෙ?පාපං පාපකතො පස්ස ථා'ති අයං පඨමා ධම්මදෙසනා. පාපං පාපකතො දීඝවා නන් භික්ඛිඤ්ථ විරජ්ථ විබ්බවථා'ති අයං දුතීයා ධම්මදෙසනා. තථාගතස්ස භික්ඛවෙ අරහතො සමමාසමබ්බද්ධස්ස ඉමා වෙ ධම්මදෙසනා පරියායෙන භවන්ති'ති. එත'මන්ථං භගවා අවොච නන්දේ'තං ඉති වුච්චති :-

“තථාගතස්ස බුද්ධස්ස සබ්බභූතානුකම්පිනො,
පරියායවචනං පස්ස වෙ ච ධම්මා පකාසිතා.

පාපකං පස්සථ වෙ'කං නන් වාපි විරජ්ථ,
තතො විරන්තවිත්තාසෙ දුකඛස්ස'න්තං කරිස්සථා”ති.

අය'මපි අන්දො වුත්තො භගවතා ඉති මෙ සුත'න්ති.

40 (දුක. 2. 3.) වුත්තං හෙ'තං භගවතා වුත්ත'මරහතා'ති මෙ සුතං. අවිජ්ජ භික්ඛවෙ දුබ්බඔගමා අකුසලානං ධම්මානං සමා පත්තියා, අනිදෙව අභිරිකං අනොත්තඥං. විජ්ජ ච බො භික්ඛවෙ දුබ්බඔගමා කුසලානං ධම්මානං සමාපත්තියා, අනිදෙව හිරොත්ත ප්ප'න්ති. එත'මන්ථං භගවා අවොච නන්දේ'තං ඉති වුච්චති :-

“යා කාචි'මා දුග්ගතීයො අසමීං ලොකෙ පරමඤ්ච,
අවිජ්ජචුලකා සබ්බා ඉච්ඡාලොභසමුස්සයා.

යතො ච හොති¹ පාපිච්ඡා අභිරිකො අනාදරො,
තතො පාපං පසවති අපායං තෙන ගච්ඡති.

තස්මා ඡන්දඤ්ච ලොභඤ්ච අවිජ්ජඤ්ච විරූපයං,
විජ්ජං උප්පාදයං භික්ඛු සබ්බා දුග්ගතීයො ජහෙ”ති.

අය'මපි අන්දො වුත්තො භගවතා ඉති මෙ සුත'න්ති.

සඨමනාණවාරං.

41. (දුක. 2. 4.) වුත්තං හෙ'තං භගවතා වුත්ත'මරහතා'ති මෙ සුතං. තෙ භික්ඛවෙ සත්තා සුපරිභිනා, යෙ අරියාය පඤ්ඤාය පරි භිනා. තෙ දිට්ඨි'ව² ධම්මෙ දුකඛං විහරන්ති, සවිසානං සඋපායාසං සපරිමාහං, කායස්ස හෙදා පරමමරණි දුග්ගතී පාටිකඛ්බා. තෙ භික්ඛවෙ සත්තා අපරිභිනා, යෙ අරියාය පඤ්ඤාය අපරිභිනා. තෙ

1. යතො ච බො: හොති, මරමම; අභිගල. 2. දිට්ඨි වෙච, අභිගල.

දිට්ඨි¹ ව¹ බමෙම සුඛං විහරන්ති, අවිසානං අනුපායාසං අපරිමා හං, කායස්ස හෙදා පරමමරණා සුගති පාටිකඛ්ඛා²ති. එතමන්ථං හගවා අවොච තනේතං ඉති වුච්චති :-

“පඤ්ඤාය පරිභානෙන පස්ස ලොකං සදෙවකං,
නිවිට්ඨං නාමරූපස්මිං ඉදං සච්චන්ති මඤ්ඤති.

පඤ්ඤා හි සෙට්ඨා ලොකස්මිං යා³යං නිබ්බන්ධගාමිනී,
යාය² සමමා පඤ්ඤාති ජාතිභවපරිකඛයං.

තෙසං දෙවා මනුස්සා ව සමුච්ඡාදානං සතිමනං,
පිහනති භාසපඤ්ඤානං³ සරිරන්තිමධාරින” තන්.

අගමපි අනේවා වුතො හගවතා ඉති මෙ සුතන්ති.

42. (දුක. 2. 5.) වුත්තං හේතං හගවතා වුත්තමරහතා¹ති මෙ සුත්තං. වෙමෙ භික්ඛවෙ සුක්කා ධම්මා ලොකං පාලෙන්නි. කතමෙ වෙ? හිරි ව ඔත්තප්පඤ්ච. ඉමෙ වෙ භික්ඛවෙ² සුක්කා ධම්මා ලොකං න පාලෙය්‍යං,³ නධිධ පඤ්ඤායෙථ මාතාති වා මාතු ච්ඡාති වා මාතුලානීති වා, අචරියහරියාති වා ගරුනං දුරුති වා, සමෙහදං ලොකො අගමස්ස යථා අපෙලිකා කුකකුට්ඨකර්ථ සොණ්ඨ සිහාලා. යස්මා ව බො භික්ඛවෙ ඉමෙ වෙ සුක්කා ධම්මා ලොකං පාලෙන්නි, තස්මා පඤ්ඤායති මාතාති වා මාතුච්ඡාති වා මාතුලා නීති වා අචරියහරියාති වා ගරුනං දුරුති වා⁴ති එතමන්ථං හගවා අවොච තනේතං ඉති වුච්චති :-

“යෙසං වෙ හිරිමත්තප්පං සබ්බදා ව න විජ්ජති,
වොක්කන්තා සුක්කමුලා තෙ ජාතිමරණගාමිනො.

යෙසං වෙ⁵ හිරිමත්තප්පං සදා සමමා උපට්ඨිතා,
විරුද්ධා බ්‍රහ්මචරියා තෙ සනොතා⁷ විණා සුතබ්බවා”ති.

අගමපි අනේවා වුතො හගවතා ඉති මෙ සුතන්ති.

43. (දුක. 2. 6.) වුත්තං හේතං හගවතා වුත්තමරහතා¹ති මෙ සුත්තං. අනී භික්ඛවෙ අජනං අභුතං අකතං අසඬ්ඛනං නො වෙ²තං භික්ඛවෙ අභවිස්ස අජනං අභුතං අකතං අසඬ්ඛනං, නධිධ ජාතස්ස භුතස්ස කතස්ස සඬ්ඛනස්ස නිස්සරණං පඤ්ඤායෙථ. යස්මා ව බො භික්ඛවෙ අනී අජනං අභුතං අකතං අසඬ්ඛනං, තස්මා ජාතස්ස භුතස්ස කතස්ස සඬ්ඛනස්ස නිස්සරණං පඤ්ඤායති³ති.⁴ එතමන්ථං හගවා අවොච තනේතං ඉති වුච්චති :-

1. දිට්ඨි වෙච, අඛිතල. 2. යාච, අඛිතල. 3. පිහනනති සපඤ්ඤායං, අඛිතල.
4. ඉමෙච භික්ඛවෙ දෙව, අඛිතල. 5. න ලොකං පාලෙය්‍යං, අඛිතල.
6. යෙසං ව, අඛිතල. 7. තෙසං, සිහල; මරණම.
8. නො ව තං, අඛිතල. 9. පඤ්ඤායෙථාති, අඛිතල.

“ඡතං භුතං සමුප්පන්නං කතං සඛිතමද්වුචං,
ජරමරණසඛ්ඛාතං¹ රොගනිලිං පභවතුනං.²

ආභාරනෙත්තිපභවං³ නාලං තද්භිනඤ්ඤං,
තස්ස නිස්සරණං සන්නං අතකතාවචරං ධුචං.

අඡතං අසමුප්පන්නං අසොකං චිරජං පදං,
නිරොධො දුකඛිඛමානං සඛිාරූපසමො සුඛො”ති.

අශ්මපි අඤ්ඤා වුත්තො භගවතා ඉථි මෙ සුත්තනි.

44. (දුක. 2. 7.) වුත්තං භෙ’තං භගවතා වුත්ත’මරහතා’ති මෙ සුතං. වෙ’මා භිකඛවෙ නිඛ්ඛානධාතුයො කතමා⁴ වෙ? සඋපාදි සෙසා ව නිඛ්ඛානධාතු අනුපාදිසෙසා ව නිඛ්ඛානධාතු. කතමා ව ⁵ භිකඛවෙ සඋපාදිසෙසා නිඛ්ඛානධාතු? ඉධ භිකඛවෙ භිකඛු අරහං භොති ඛිණ්ණසවො වුසිතවා කතකරණීයො ඔභිතභාථෙ අනුප්පත්තස’දඤ්ඤා පරිකඛ්ණ්ණභවසඤ්ඤාප්ඤා⁶ සමම’දඤ්ඤාවුත්තො තස්ස නිඛ්ඛානධාතු’ව පඤ්ඤාඤ්ඤානි යෙසං අච්ඡාතන්තා මනාපා’මනා පං පච්චනුභොති සුඛං දුකඛං⁷ පටිසංවෙදෙති. තස්ස යො රුගකඛි යො⁸ දෙසකඛි යො මොහකඛි යො අශං වුච්චති භිකඛවෙ සඋපාදි සෙසා නිඛ්ඛානධාතු. කතමා ව භිකඛවෙ අනුපාදිසෙසා නිඛ්ඛානධාතු? ඉධ භිකඛවෙ භිකඛු අරහං භොති ඛිණ්ණසවො වුසිතවා කතකරණීයො ඔභිතභාථෙ අනුප්පත්තස’දඤ්ඤා පරිකඛ්ණ්ණභවසඤ්ඤාප්ඤා සමම’දඤ්ඤාවුත්තො, තස්ස ඉධෙ’ව භිකඛවෙ සඛිවෙදසධානි අනභිනඤ්ඤානි සිථිභවිස්සන්ති, අශං වුච්චති භිකඛවෙ අනුපාදිසෙසා නිඛ්ඛානධාතු. එත’මඤ්ඤා භගවා අවොච තඤ්ඤා’තං ඉථි වුච්චති :-

“දුචෙ ඉමා වකඛුමතා පකාසිතා
නිඛ්ඛානධාතු අනිස්සිතෙන තාදිනා,
එකා භි වාතු ඉධ දිට්ඨිඛමිකා
සඋපාදිසෙසා භවනෙත්තිසඛිඛයා.
අනුපාදිසෙසා පන සමපරාසිකා
යමති නිරුජ්ඣන්ති භවානි සඛ්ඛසො,

යෙ එත’දඤ්ඤාය පදං අසඛිතං
වුත්තත්තිතො භවනෙත්තිසඛිඛයා,
තෙ ඛමමසාරඛිගමා ඛයෙ රතා
පහංසු තෙ සඛිභවානි තාදිනො”ති.

අශ්මපි අඤ්ඤා වුත්තො භගවතා ඉථි මෙ සුත්තනි.

1. සඛ්ඛාතං, අඛිතල. 2. රොගනිවම. පභවතුරං, සිතල.
3. ආභාරනෙත්තිපභවං, අඛිතල. 4. කතමෙ, සිතල.
5. කතමා, අඛිතල. 6. සංභොජනො, අඛිතල.
7. සුඛදුකඛං, අඛිතල. 8. තස්ස රුගකඛි යො, සිතල මරමම.

45. (දුක. 2. 8.) චූත්තං ගෙ'තං භගවතා චූත්ත'මරහතා'ති මෙ සුතං. පටිසලලානාදමා භික්ඛවෙ විහරථ පටිසලලානරතා, අජ්ඣන්තං වෙතොසමථ'මනුසුත්තා අනීරුකතජ්ඣානා විපස්සනාය සමනනාගතා බු'ගෙතා සුඤ්ඤාගාදනං. පටිසලලානාදමානං භික්ඛවෙ විහරතං පටිසලලානරතානං අජ්ඣන්තං වෙතොසමථ'මනුසුත්තානං අනීරුකතජ්ඣානානං විපස්සනාය සමනනාගතානං බු'ගෙතානං සුඤ්ඤාගාදනං චිත්තං ඵලානං අඤ්ඤතරං ඵලං පාටිකඛිං, දිට්ඨි'ව ඛමෙම අඤ්ඤා, සති වා උපාදිසෙසෙ අනාගාමිතා'ති. ඵත'මන්ථං භගවා අවොච තඤ්ඤො'තං ඉති චූචිවති :-

“ගෙ සන්තචිත්තා නිපකා සතිමනෙතාව¹ කුාධිනො,
සමමා ඛමමං විපස්සන්ති කාමෙසු අනපෙකඛිනො.

අපමාදරතා සන්තා පමාදෙ භගදසීනො,
අභබ්බා පරිභානාය නිබ්බානසෙස'ව සන්තිකෙ”ති.

අය'මපි අඤ්ඤො චූත්තො භග'වතා ඉති මෙ සුත'න්ති.

46. (දුක. 2. 9) චූත්තං ගෙ'තං භගවතා චූත්ත'මරහතා'ති මෙ සුතං. සිකඛානීසංසා භික්ඛවෙ විහරථ පඤ්ඤන්තරු විමුත්තිසාරු සනාධිපතෙය්ඤ, සිකඛානීසංසානං භික්ඛවෙ විහරතං පඤ්ඤන්තරු නං විමුත්තිසාරුනං සනාධිපතෙය්ඤනං චිත්තං ඵලානං අඤ්ඤතරං ඵලං පාටිකංඛං, දිට්ඨි'ව ඛමෙම අඤ්ඤා, සතිවා උපාදිසෙසෙ අනාගාමිතා'ති. ඵතමන්ථං භගවා අවොච තඤ්ඤො'තං ඉති චූචිවති :-

“පරිසුණ්ණසෙඛං අපභානඛමමං.
පඤ්ඤන්තරං ජුතීඛයන්ත දසීං,²
තං වෙ මුතීං අන්තිමදෙහඛාරිං
මානං ජහං බු'මි ජරුය පාරගං.

තසමා සදා කුානරතා සමාහිතා
ආතාපිනො ජුතීඛයන්තදසීනො,
මාරං සසෙනං අභිභුය්ඤ භික්ඛවො
භවන්ති ජුතීමරණස්ස පාරගා”ති.

අය'මපි අඤ්ඤො චූත්තො භග'වතා ඉති මෙ සුතන්ති.

47. (දුක. 2. 10) චූත්තං ගෙ'තං භගවතා චූත්ත'මරහතා'ති මෙ සුතං. ජුගඤ්ඤෙ වස්ස භික්ඛවෙ භික්ඛු විහරෙය්ඤ සතො සමප ජුතො සමාහිතො පමුදිතො විපසනො ව තන්ති කාලවිපස්සි ව කුසලෙසු ඛමෙමසු. ජුගරස්ස භික්ඛවෙ භික්ඛුනො විහරතො සතස්ස සමපජුතස්ස පමුදිතස්ස විපසනාස්ස තන්ති කාලවිපස්සිනො

1. යනිමනොච, අඛගල. 2, දසී, මරමෙ.

කුසලෙසු ධම්මෙසු වින්තං ඵලානං අක්කන්තරං ඵලං පාවිකඛිං,
දිට්ඨිච්ච ධම්මෙ අක්කන්තං, සති වා උපාදිසෙසෙ අන්තාමිතා'ති එත
ම'න්තං. හභවා අවොච තඤ්ඤො ඉති වුවව්ති :-

“ඡගරන්තා සුණාථේ'තං යෙ සුන්තා තෙ පබුජකථ,
සුන්තා ඡගරිතං සෙයෙත නඤ්ඤො ඡගරෙතො හයං.

යො ඡගරෙ ච සතිමා සමපඡනො,
සමාහිතො මුදිතො¹ විප්පසනො ච,
කාලෙන සො සමමා ධම්මං පරිචිමංසමානො,
එකොදිභුතො විහනෙ තමං සො.

තසමා හවෙ ඡගරිතං හරෙථ,
ආතාපි හික්ඛු නිපකො ක්කානලාහි,
සංයොජනං ඡුච්ඡර්ඤ්ඤා ඡෙත්වා,
ඉට්ඨිච්ච සමෙඛාධි'මනුත්තරං ඡුසෙ'ති.

අය'මපි අඤ්ඤො වුත්තො හභව'තා ඉති මෙ සුත්තනි.

48. (දුක.2.11.) වුත්තං හෙ'තං හභවතා වුත්ත'මරහන්තා'ති මෙ
සුතං. චෙ'මෙ භික්ඛවෙ ආපාසිකා නෙරසිකා ඉද'මප්පහාය,
කතමෙ චෙ? යො අබ්භව්වාරි බ්භව්වාරිපට්ඨෙක්කං, යො ච පරි
සුණ්ණං පිරිසුඛං බ්භව්වරිතං චරන්තං අබ්බලකෙන අබ්භව්වරි
යෙන අනුඛංසෙති. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ චෙ ආපාසිකා නෙරසිකා
ඉද'මප්පහායාති. එත'මන්තං හභවා අවොච තඤ්ඤො ඉති වුවව්ති :-

“අභුතවාදී නිරයං උපෙති යො වාපි² කන්ථා නකරෙමි වා'හ,
උහොපි තෙ පෙච්ච සමා හවන්ති නිහිනකමමා මනුජ පරස්.

කාසාවකණ්ඨා බහවො පාපධම්මා අසක්කන්තා,
පාපා පාපෙහි කමෙමහි නිරයං තෙ උපපජ්ජරෙ.

සෙයෙත අයොගුලො භුත්තො තත්තො අග්ගිසිඛුපමො,
යඤ්ඤෙ භුඤ්ඤෙසා දුස්සිලො රට්ඨිපිඤ්ඤා අසක්කන්තො'ති.

අය'මපි අඤ්ඤො වුත්තො හභව'තා ඉති මෙ සුත්තනි.

49. (දුක.2.12.) වුත්තං හෙ'තං හභවතා වුත්ත'මරහන්තා'ති මෙ
සුතං. විහි භික්ඛවෙ දිට්ඨිගතෙහි පරිසුට්ඨිතා දෙවමනුස්සා ඔලී
යන්ති එකෙ අභිධාවන්ති එකෙ චක්ඛුමනෙතා ච පසස්සන්ති. කථස්ඤ්ඤ
භික්ඛවෙ ඔලීයන්ති එකෙ? හවාරමා භික්ඛවෙ දෙවමනුස්සා
හවරන්තා හවසමමුදිතා, තෙසං හවනිරෙධාය ධම්මෙ දෙසිසමානෙ
න වින්තං පකඛන්ති න පසිද්දති³ න සන්තිට්ඨති නාධිමුච්චති

1. පමුදිතො, මරමම. 2. වාපි, සීහල. 3. නපගිසකි, සීහල.

එවං ඛො භික්ඛවෙ ඔලියන්ති එකෙ කථංඤ්ච භික්ඛවෙ අභිධා
 වන්ති එකෙ? හචෙවනෙව ඛො පනෙ'කෙ අට්ඨයමානා හරුයමානා
 ජ්ඣුච්ඡමානා විභවං අභිනිද්දන්ති යනො කීර හො අයං සන්තො 1
 කායස්ස හෙද පරමමරණ උච්ඡිජ්ජති විනස්සති න හොති පරමම
 රණං එතං සන්තං එතං පණීතං එතං යාථාවන්ති? එවං ඛො
 භික්ඛවෙ අභිධාවන්ති එකෙ කථංඤ්ච භික්ඛවෙ චක්ඛුමනො
 පස්සන්ති? ඉධ භික්ඛු භූතං භූතතො පස්සති භූතං භූතතො
 දිස්වා භූතස්ස නිබ්බිදාය විරුයාය නිරොධාය පටිපනො හොති
 එවං ඛො භික්ඛවෙ චක්ඛුමනො ව³ පස්සන්තිති. එත'මන්තං
 හගවා අචොච තඤ්ඤො ඉති වුච්චති :-

“යෙ⁴ භූතං භූතතො දිස්වා භූතස්ස ච අභික්ඛමං, 5
 යථාභූතෙ විමුච්චන්ති හවතණ්හා පරික්ඛයා.

සචෙ භූතපරිඤ්ඤා සො විතතණ්හා හවාහචෙ,
 භූතස්ස විභවා භික්ඛු නාගච්ඡති ධුනඛභව”න්ති.

අය'මපි අඤ්ඤො වුතො හගවතා ඉති මෙ සුත'න්ති.

වග්ගො දුතියො.

තස්සද්දානං :-

දො ඉන්ද්‍රියා දො තපනියා සීලෙන අපරෙ දුචෙ,
 අනොනනපපි කුහනා දොව⁶ සංචෙජනියෙන තෙදස,
 විතකකා දෙසනා විජ්ජා පඤ්ඤා ධමෙමන පඤ්චමං.

අජ්ජනං ඛාතු සලලානං සික්ඛා ජ්ඣරියෙනව,
 අපාය දිට්ඨියා චෙච ඛාවීසති පකාසිතාති.

දුඛනිපානො නිට්ඨිනො.

50. (තික. 3 1.) වුත්තං හෙ'තං හගවතා වුත්ත'මරහතා'ති මෙ
 සුතං. නිති'මානී භික්ඛවෙ අකුසලමුලානී. කතමානී නිති?ලොභො
 අකුසලමුලං, දොසො අකුසලමුලං, මොහො අකුසලමුලං, ඉමානී
 ඛො භික්ඛවෙ නිති අකුසලමුලානීති. එත'මන්තං හගවා අචොච
 තඤ්ඤො ඉති වුච්චති :-

ලොභො දොසො ච මොහො ච පුරිසං පාපචෙතසං,
 හිංසන්ති අත්තසමභූතා තවසාරං ච සමථලන්ති.⁷

අය'මපි අඤ්ඤො වුතො හගවතා ඉති මෙ සුත'න්ති.

---

1. අපකා, අඛල.   2. යථාව එව. ඛාවසි, සීභල.   එතං යථාවන්ති, අඛල.
 3. වක්ඛුමනො, අඛල.   4. යො, මරමම.   5. අභික්ඛමං, සීභල.
 6. චෙච, සීභල.   7. සමපලං, මරමම, සීභල.

51. (තික. 3. 2.) වුත්තං භෙ'තං භගවතා වුත්ත'මරහතාහි මෙ සුත්තං. තියෙසා ඉමා භික්ඛවෙ ඛාතුයො. කතමා තියෙසා? රූපධාතු, අරූපධාතු, නිරේඛධාතු, ඉමා ඛො භික්ඛවෙ තියෙසා ඛාතුයො'ති. එත'මන්ථං භගවා අවොච තඤ්ඤො'තං ඉති වුච්චති :—

“රූපධාතු පරිඤ්ඤාස අරූපෙසු අසංඝිතා,
නිරේඛෙ යෙ විවුච්චන්ති තෙ¹ ජනා මච්චුභාසිතො.

කායෙන අමතං ඛාතුං පුසසිත්වා² නිරූපභිං,
උපඛිප්ඵති සසග්ගං සච්ඡිකත්වා අනාසවො,
දෙසෙති සමමාසමිඤ්ඤො අසොකං විරජං පද”න්ති.

අය'මපි අඤ්ඤො වුත්තො භගවතා ඉති මෙ සුත්තන්ති.

52. (තික. 3. 3.) වුත්තං භෙ'තං භගවතා වුත්ත'මරහතාහි මෙ සුත්තං. තියෙසා ඉමා භික්ඛවෙ වෙදනා. කතමා තියෙසා? සුඛා වෙදනා, දුක්ඛා වෙදනා, අදුක්ඛමසුඛා වෙදනා. ඉමා ඛො භික්ඛවෙ තියෙසා වෙදනා'ති. එත'මන්ථං භගවා අවොච තඤ්ඤො'තං ඉති වුච්චති :—

“සමාහිතො සමපජ්ඣො සතො බුඛස්ස සාවකො,
වෙදනා ච පජ්ජනාති වෙදනානඤ්ච සමිහවං.

යත්ථ වෙතා නිරුජ්ඣන්ති මග්ගඤ්ච බයගාමිනං,
වෙදනානං බයා භික්ඛු නිච්ඡාතො³ පරිනිබ්බුතො”ති.

අය'මපි අඤ්ඤො වුත්තො භගවතා ඉති මෙ සුත්තන්ති.

53. (තික. 3. 3.) වුත්තං භෙ'තං භගවතා වුත්ත'මරහතාහි මෙ සුත්තං. තියෙසා ඉමා භික්ඛවෙ වෙදනා. කතමා තියෙසා? සුඛා වෙදනා, දුක්ඛා වෙදනා, අදුක්ඛමසුඛා වෙදනා, සුඛා භික්ඛවෙ වෙදනා, දුක්ඛතො දට්ඨිඛා, දුක්ඛා වෙදනා සලලතො දට්ඨිඛා, අදුක්ඛමසුඛා වෙදනා අනිච්චතො දට්ඨිඛා. යතො ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛුනො සුඛා වෙදනා දුක්ඛතො දිට්ඨා භොති, දුක්ඛා වෙදනා සලලතො දිට්ඨා භොති, අදුක්ඛමසුඛා වෙදනා අනිච්චතො දිට්ඨා භොති, අයං වුච්චති භික්ඛවෙ භික්ඛු අරියො සමමදදසො, අචේජ්ජි තණ්හං, විචන්තසි සංයොජනං, සමමා මානාහිසමයා අනන්'මකාසි දුක්ඛස්සා'ති. එත'මන්ථං භගවා අවොච තඤ්ඤො'තං ඉති වුච්චති :—

යො සුඛං දුක්ඛතො දකස්සි දුක්ඛ'මදදකස්සි සලලතො,
අදුක්ඛමසුඛං සන්තං අදදකස්සි නං අනිච්චතො.

1. යෙ, සිහල. 2. දුස්සසිත්වා, අඛනල. 3. නිජ්ඣානො, සිහල.

සවෙ සමමදසො¹ හික්ඛු යතො තඤ්ච විමුච්චති,
අභිඤ්ඤාවොසිතො සනොතා ස'වෙ යොගාතිගො මුනි"ති.

අශ්මපි අඤ්ඤා චුනොතා හගචතා ඉති මෙ සුත'නති.

54. (තික. 15.) චුතතං ගෙ'නං හගචතා චුතත'මරහතාති මෙ සුතං. තියෙසා ඉමා හික්ඛවෙ ඵසනා කතමා තියෙසා? කාමෙ'සනා හවෙ'සනා බුහමචරියෙ'සනා, ඉමා බො හික්ඛවෙ තියෙසා ඵසනාති. ඵත'මඤ්චං හගචා අචොච තඤ්ඤො'නං ඉති චුච්චති:—

“සමාගිතො සමපඡනො සතො බුබුසු සාවකො,
ඵසනා ච පඡනාති ඵසනානඤ්ච සමභවං.

යඤ්ච² චෙ'තා නිරුජ්ඣනති මග්ගඤ්ච බයගාමිනං,
ඵසනානං බයා හික්ඛු නිච්ඡාතො³ පරිඤ්ඤිතො"ති.

අශ්මපි අඤ්ඤා චුනොතා හගචතා ඉති මෙ සුත'නති.

55. (තික. 1. 6.) චුතතං ගෙ'නං හගචතා චුතත'මරහතාති මෙ සුතං. තියෙසා ඉමා හික්ඛවෙ ඵසනා. කතමා තියෙසා? කාමෙ'සනා හවෙ'සනා බුහමචරියෙ'සනා, ඉමා බො හික්ඛවෙ තියෙසා ඵසනාති. ඵත'මඤ්චං හගචා අචොච තඤ්ඤො'නං ඉති චුච්චති:—

“කාමෙ'සනා හවෙ'සනා බුහමචරියෙ'සනා සහ,
ඉතිසච්චපරුමාසො දිට්ඨිට්ඨානා සමුසායා.

සබ්බරුගචිරනනසා නණ්හකඛයවිමුනනියා,⁴

ඵසනා පටිනිසසට්ඨා දිට්ඨිට්ඨානා⁵ සමුහතා.

ඵසනානං බයා හික්ඛු නි'රුසො අකථංකපි"ති.

අශ්මපි අඤ්ඤා චුනොතා හගචතා ඉති මෙ සුත'නති.

56. (තික. 1.7.) චුතතං ගෙ'නං හගචතා චුතත'මරහතාති මෙ සුතං. තයො'මෙ හික්ඛවෙ ආසවා. කතමෙ තයො? කාමා'සචො හවා'සචො අචිරු'සචො, ඉමෙ බො හික්ඛවෙ තයො ආසවා'ති. ඵත'මඤ්චං හගචා අචොච තඤ්ඤො'නං ඉති චුච්චති:—

“සමාගිතො සමපඡනො සතො බුබුසු සාවකො,
ආසවෙ ච⁶ පඡනාති ආසවානඤ්ච සමභවං.

යඤ්ච චෙ'තා නිරුජ්ඣනති මග්ගඤ්ච බයගාමිනං,
ආසවානං බයා හික්ඛු නිච්ඡාතො⁷ පරිඤ්ඤිතො"ති.

අශ්මපි අඤ්ඤා චුනොතා හගචතා ඉති මෙ සුත'නති.

1 සමමදුදු සො, මරමම, අඛනල.
3 නිජ්ඣානො, සිහල.
5 දිට්ඨිසනා, සිහල; මරමම.

2 යසා, සිහල.
4 ක ඤ්හකඛයවිමුනනියො, අඛනල.
6 චෙ, සිහල. 7 නිජ්ඣානො, සිහල.

57. (තික. 1. 8.) වුත්තං භෙ'තං භගවතා වුත්ත'මරහතාහි මෙ සුතං. තයො'මෙ භික්ඛවෙ ආසවා. කතමෙ තයො? කාමා'සවො භවා'සවො අච්ඡා'සවො, ඉමෙ බො භික්ඛවෙ තයො ආසවාහි. එත'මඤ්ඤං භගවා අවොච තඤ්ඤො'තං ඉති වුච්චති :-

“යස්ස කාමාසවො බිණ්ණො අච්ඡා ච විරුජ්ජිතා,
භවාසවො පරික්ඛණ්ණො විපපවුත්තො නිරුපධි,
ධාරෙති අනතිමං දෙහං ජෙත්වා මාරං සවාහන”නති.²

අශමපි අඤ්ඤො වුත්තො භගවතා ඉති මෙ සුතනති.

58. (තික. 1. 9.) වුත්තං භෙ'තං භගවතා වුත්ත'මරහතා'හි මෙ සුතං. තියෙසා ඉමා භික්ඛවෙ තණ්හා. කතමා තියෙසා? කාම තණ්හා, භවතණ්හා, විභවතණ්හා, ඉමා බො භික්ඛවෙ තියෙසා තණ්හා'හි. එත'මඤ්ඤං භගවා අවොච තඤ්ඤො'තං ඉති වුච්චති.

“තණ්හායොගෙන සංසුත්තා රත්තවිත්තා භවාභවෙ,
තෙ යොගසුත්තා මාරස්ස අයොගකෙඛමිනො ජනා.

“සත්තා ගච්ඡන්ති සංසාරං ජාතිමරණගාමිනො,
යෙ ච තණ්හං පහන්වානං නිත්තණ්හා ච භවාභවෙ,
තෙ ච පාරං ගතා ලොකෙ යෙ සත්තා ආසවකඛය”නති.

අශමපි අඤ්ඤො වුත්තො භගවතා ඉති මෙ සුතනති.

59. (තික. 1. 10.) වුත්තං භෙ'තං භගවතා වුත්ත'මරහතාහි මෙ සුතං. තිහි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො හික්ඛු අතික්කමම මාරධෙය්‍යං ආදිදේවා ච විරොචති. කතමෙහි නිහි? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අසෙබෙන සීලකඛ්ඛෙන සමන්තාගතො භොති, අසෙබෙන සමාධිකඛ්ඛෙන සමන්තාගතො භොති, අසෙබෙන පඤ්ඤාකඛ්ඛෙන සමන්තාගතො භොති, ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ තිහි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අතික්කමම මාරධෙය්‍යං ආදිදේවා ච විරොචති'හි. එත'මඤ්ඤං භගවා අවොච තඤ්ඤො'තං ඉති වුච්චති :-

“සීලං සමාධි පඤ්ඤා ච යස්ස එතෙ සුභාවිතා,
අතික්කමම මාරධෙය්‍යං ආදිදේවා ච විරොචති”ති.

අශමපි අඤ්ඤො වුත්තො භගවතා ඉති මෙ සුත'නති.

වග්ගො පඨමො.

1 ජෙත්වා, සීහල.

2, සවාහිනිනි, සීහල.

3. පහකාන, සීහල.

තස්සද්දානං :-

මූලො බාහු අථ වෙදනා දුඛෙ එසනා ච දුඛෙ ආසවා දුඛෙ,
තණ්හානො ච අථ මාරබෙය්‍යනො චග්ගමාහු පඨමනතිමුත්තමනති.

60. (ඒක. 2 1.) චූත්තං ගෙ'නං හගචනා චූත්ත'මරහතාති මෙ සුතං. නිති'මානි හික්ඛවෙ පුඤ්ඤකිරියච්ඡන්ති. කතමානි නිති? දාන මයං පුඤ්ඤකිරියච්ඡන්ති සීලමයං පුඤ්ඤකිරියච්ඡන්ති භාවනාමයං පුඤ්ඤකිරියච්ඡන්ති, ඉමානි බො හික්ඛවෙ නිති පුඤ්ඤකිරියච්ඡන්ති'ති. එත'මන්ථං හගවා අථොච තඤ්ඤේ'තං ඉති චූච්චති :-

“පුඤ්ඤමෙව සො සිකෙඛය්‍ය ආයතග්ගං සුචුද්දයං,¹
දානඤ්ච සමවරියඤ්ච මෙත්තචිත්තඤ්ච භාවයෙ.

එතෙ බමෙම භාවසිත්වා තයො සුඛසමුද්දයෙ,
අබ්‍යපජ්ජං² සුඛං ලොකං පණ්ඩිතො උපපජ්ජති”ති.

අය'මපි අඤ්ඤො චූත්තො හගචනා ඉති මෙ සුතනති.

61. (ඒක. 2. 2.) චූත්තං ගෙ'නං හගචනා චූත්ත'මරහතා'ති මෙ සුතං. නිති'මානි හික්ඛවෙ චකඛුති. කතමානි නිති මංසචකඛු දිබ්බචකඛු පඤ්ඤචකඛු, ඉමානි බො හික්ඛවෙ නිති චකඛුති'ති. එත'මන්ථං හගවා අථොච තඤ්ඤේ'තං ඉති චූච්චති :-

“මංසචකඛු දිබ්බචකඛු පඤ්ඤචකඛු අනුත්තරං,
එතානි නිති චකඛුති අකාසි පුරිසුත්තමො.

මංසචකඛුස්ස උප්පාදො මගො දිබ්බස්ස චකඛුනො,
යතො ඤ්ඤණං උද්පාදි පඤ්ඤචකඛු³ අනුත්තරං,
යස්ස චකඛුස්ස පටිලාභා සබ්බදුක්ඛා පමුච්චති”ති.

අය'මපි අඤ්ඤො චූත්තො හගචනා ඉති මෙ සුත'නති.

62. (ඒක. 2. 3.) චූත්තං ගෙ'නං හගචනා චූත්ත'මරහතාති මෙ සුතං. නිති'මානි හික්ඛවෙ ඉන්ද්‍රියානි. කතමානි නිති? අනඤ්ඤත ඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රියං අඤ්ඤන්ද්‍රියං අඤ්ඤතාච්ඡන්ද්‍රියං, ඉමානි බො හික්ඛ වෙ නිති ඉන්ද්‍රියානි'ති. එත'මන්ථං හගවා අථොච තඤ්ඤේ'තං ඉති චූච්චති :-

“සෙඛස්ස සිකඛමානස්ස උජ්ජමග්ගානුසාරිනො,
බයස්මිං පඨමං ඤ්ඤණං තතො අඤ්ඤ අනන්තරං.

1 සිඛන්ද්‍රියං, සබ්බස්ස. 2 අබ්‍ය.පජ්ජනං, සිහල. 3 පඤ්ඤචකඛුං, සිහල.

තතො අඤ්ඤා විමුච්චනසස ඤාණං ටේ¹ ගොභි තාදිතො,
අකුප්පා මෙ විමුච්චති හවසඤ්ඤාපනකකියා.

ස'වෙ ඉඤ්ඤියසමපනො සනො සනතිපදෙ රතො,
බාරෙති අනතිමං දෙහං ජෙඤ්ඤා මාරං සවාහන"නති.²

අය'මපි අඤ්ඤා වුනො හගවතා ඉති මෙ සුත'නති.

63. (තික. 2. 4.) වුච්චනං ගෙ'නං හගවතා වුච්චන'මරහතාති මෙ සුතං. තයො'මෙ හිකකවෙ අබා. කතමෙ තයො? අනිතො අඤ්ඤා අනාගතො අඤ්ඤා පච්චුප්පනො අබා, ඉමෙ බො හිකකවෙ තයො අබාති. එත'මඤ්ඤං හගවා අවොච තඤ්ඤ'නං ඉති වුච්චති:-

"අකෙකියස ඤ්ඤිතො සනතා අකෙකියසමං පභිට්ඨිතා,
අකෙකියං අපරිඤ්ඤාය යොගමා'යනති මච්චුනො.

අකෙකියස ඤ්ඤි පරිඤ්ඤාය අකකාතාරං න මඤ්ඤති,
පුට්ඨො විමොකො මනසා සනතිපද'මඤ්චානතරං.

ස'වෙ³ අකෙකියසමපනො සනො සනතිපදෙ රතො,
සබ්බායසෙවි⁴ බමමට්ඨො සබ්බායං⁵ නො'පෙති වෙදගු"ති.

අය'මපි අඤ්ඤා වුනො හගවතා ඉති මෙ සුත'නති.

64. (තික. 2. 5.) වුච්චනං ගෙ'නං හගවතා වුච්චන'මරහතාති මෙ සුතං. නිති'මාති හිකකවෙ දුච්චරිතාති. කතමාති නිති? කාය දුච්චරිතං චච්චිදුච්චරිතං මනොදුච්චරිතං, ඉමාති බො හිකකවෙ නිති දුච්චරිතාති'ති. එත'මඤ්ඤං හගවා අවොච තඤ්ඤ'නං ඉති වුච්චති:-

"කායදුච්චරිතං කඤ්ඤා චච්චිදුච්චරිතාති ච,
මනොදුච්චරිතං කඤ්ඤා යඤ්ඤා'ඤ්ඤං දෙසසඤ්ඤිතං.

අකඤ්ඤා කුසලං කමමං කඤ්ඤා'කුසලං බහුං,
කායසස හෙද දුප්පඤ්ඤා නිරයං සො උපපජ්ජති"ති.

අය'මපි අඤ්ඤා වුනො හගවතා ඉති මෙ සුත'නති.

65. (තික. 2. 6.) වුච්චනං ගෙ'නං හගවතා වුච්චන'මරහතාති මෙ සුතං. නිති'මාති හිකකවෙ සුච්චරිතාති. කතමාති නිති? කායසුච්චරිතං චච්චිසුච්චරිතං මනොසුච්චරිතං, ඉමාති බො හිකකවෙ නිති සුච්චරිතාති'ති. එත'මඤ්ඤං හගවා අවොච තඤ්ඤ'නං ඉති වුච්චති:-

"කායසුච්චරිතං හිකකා චච්චිසුච්චරිතාති ච,
මනොසුච්චරිතං හිකකා යඤ්ඤා'ඤ්ඤං දෙසසඤ්ඤිතං.

1. වෙ, සිහල; මරමෙ 2. සවාහි කහති, සිහල.
3. සමම, මරමෙ; සිහල. 4. ස.බාරසෙවි, සිහල; මරමෙ. 5. සබ්බා, අබ්බල.

අකත්වාකුසලං කමමං කත්වාන කුසලං බහුං,
කායස්ස හෙදා සප්පඤ්ඤා සග්ගං සො උපපජ්ජති”ති.

අශ්මපි අජේඨා වුත්තො භගවතා ඉති මෙ සුතනති.

66. (තික. 2. 7.) වුත්තං භෙ’තං භගවතා වුත්ත’මරහතාති මෙ සුතං. නිති’මානී භික්ඛවෙ සොවෙය්‍යති. කතමානී නිති? කාය සොවෙය්‍යං. වච්චිසොවෙය්‍යං. මනොසොවෙය්‍යං, ඉමානී බො භික්ඛවෙ නිති සොවෙය්‍යනිති. එතම’න්ඨං භගවා අවොච තඤ්ඤ’තං ඉති වුච්චති :-

“කායසුචි¹ වාචාසුචි² වෙතොසුචිමනාසවං,
සුචිසොවෙය්‍යසමපන්නං අහු සබ්බප්පභාසිති”නති.

අශ්මපි අජේඨා වුත්තො භගවතා ඉති මෙ සුතනති.

67. (තික. 2. 8) වුත්තං භෙ’තං භගවතා වුත්ත’මරහතාති මෙ සුතං. නිති’මානී භික්ඛවෙ මොනෙය්‍යති. කතමානී නිති? කාය මොනෙය්‍යං. වච්චිමොනෙය්‍යං. මනොමොනෙය්‍යං, ඉමානී බො භික්ඛවෙ නිති මොනෙය්‍යනිති. එතම’න්ඨං භගවා අවොච තඤ්ඤ’තං ඉති වුච්චති :-

“කායමුනි¹ වාචාමුනි² මනොමුනිමනාසවං,
මුනිමොනෙය්‍යසමපන්නං අහු නිණ්ඤාතපාපක”නති.

අශ්මපි අජේඨා වුත්තො භගවතා ඉති මෙ සුතනති.

68 (තික. 2. 9.) වුත්තං භෙ’තං භගවතා වුත්ත’මරහතාති මෙ සුතං. යස්ස කස්සචි භික්ඛවෙ රුගො අප්පභිනො දොසො අප්පභිනො මොහො අප්පභිනො, අශං වුච්චති භික්ඛවෙ බණ්ඩා මාරස්ස, පටිච්ච කකස්ස මාරපාසො, යථාකාමකරණීයො ව³ පාපිමතො. යස්ස කස්සචි භික්ඛවෙ රුගො පභිනො දොසො පභිනො මොහො පභි නො, අශං වුච්චති භික්ඛවෙ අබණ්ඩා මාරස්ස, ඔච්චකස්ස මාරපා සො, න යථාකාමකරණීයො පාපිමතො’ති. එතම’න්ඨං භගවා අවොච තඤ්ඤ’තං ඉති වුච්චති :-

“යස්ස රුගො ව දොසො ව අච්ච්ඤා ව පිරුජිනා,
තං භාචිතනනඤ්ඤාතරං බුහුමභුතං තථාගතං,
බුඛං චෙරහයානිතං අහු සබ්බප්පභාසිති”නති.

අශ්මපි අජේඨා වුත්තො භගවතා ඉති මෙ සුත’නති.

1 කායසුචි, අඛල. 2 වාචාසුචි, අඛල. 3 කායමුනි, අඛල.
4 වාචාමුනි, අඛල. 5 යථාකාමකරණීයො, මරමෙ.

69. (තික. 2.10.) වුත්තං හේතං භගවතා වුත්ත'මරහතා'නි මෙ සුත්තං. යස්ස කස්සචි භික්ඛවෙ භික්ඛුස්ස වා භික්ඛුණීයා වා රුගො අප්පභිනො දොසො අප්පභිනො මොහො අප්පභිනො, අයං වුවචනි භික්ඛවෙ න අතරි¹ සමුද්දං සඋගමිං සචිචිං සාවට්ටං සගහං සරකකසං, යස්ස කස්සචි භික්ඛවෙ භික්ඛුස්ස වා භික්ඛුණීයා වා රුගො පභිනො දොසො පභිනො මොහො පභිනො, අයං වුවචනි භික්ඛවෙ අතරි සමුද්දං සඋගමිං සචිචිං සාවට්ටං සගහං සරකකසං, තිණේණා පාරඤ්චනො, ඵලෙ ත්ඨිති බ්‍රාහ්මණො'නි. එත'මන්ථං භගවා අවොච තඤ්ඤ'තං ඉති වුවචනි :-

“යස්ස රුගො ච දොසො ච අච්ඡරා ච විරුජිතා,
 සො'මං සමුද්දං සගහං සරකකසං
 සුමිභයං දුන්නර'මච්චතාරි,
 සඤ්චානිගො මච්චුජ්ජහො නිරුපධි
 පභාසි දුක්ඛං අදුන්නිභවාය,
 අන්ථං ගතො සො න පමාණ'මෙති
 අමොහසී මච්චුරුජනති බ්‍රාහ්මි”ති.

අය'මපි අන්ථො වුත්තො භගවතා ඉති මෙ සුත්තනි.

දුතිසො මහොගා.

තස්සද්දනං :-

සුඤ්ඤං වක්ඛු අථ ඉඤ්ඤානි අධා වරියං දුචෙ සොචි,
 මුත්තො අථ රුගදුචෙ දුන වගගමාගු දුනිය මුත්තමනනි.

70. (තික. 3.1.) වුත්තං හේතං භගවතා වුත්ත'මරහතා'නි මෙ සුත්තං. දිට්ඨා මයා භික්ඛවෙ සත්තා කායදුචරිතෙන සමන්තාගතා වච්චුචරිතෙන සමන්තාගතා මනොදුචරිතෙන සමන්තාගතා, අරියානං උපවාදකා, මිච්ඡාදිට්ඨිකා මිච්ඡාදිට්ඨිකමමසමාදානා, තෙ කායස්ස හෙද පරමමරණො අපායං දුගගතිං විනිපාතං නිරයං උපපන්නා.³ තං බො පනා'හං භික්ඛවෙ නා'ඤ්ඤස්ස සමණස්ස වා බ්‍රාහ්මණස්ස වා සුත්තා වදාමි. දිට්ඨා මයා භික්ඛවෙ සත්තා කායදුචරිතෙන සමන්තාගතා, වච්චුචරිතෙන සමන්තාගතා මනොදුචරිතෙන සමන්තාගතා අරියානං උපවාදකා, මිච්ඡාදිට්ඨිකා මිච්ඡාදිට්ඨිකමමසමාදානා, තෙ කායස්ස හෙද පරමමරණො අපායං දුගගතිං විනිපාතං නිරයං උපපන්නා.³ අපි ච භික්ඛවෙ ස'දෙව සාමං ඤ්ඤාතං සාමං දිට්ඨං සාමං විදිතං තදෙවාහං⁴ වදාමි: දිට්ඨා මයා භික්ඛවෙ

1. අභිණේණා, සීහල, මරමම.
 2. පාරගහො, සීහල.
 3. උපානසා, සීහල.
 4. තමෙවාහං, සීහල, මරමම.

සන්නා කායසුච්චරිතෙන සමන්නාගතා චචිසුච්චරිතෙන සමන්නාගතා මනොසුච්චරිතෙන සමන්නාගතා, අරියානං උපවාදකා, මිච්ඡාදිට්ඨිකා මිච්ඡාදිට්ඨිකමමසමාදානා, තෙ කායස්ස හෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපන්නාති.¹ එතමන්ථං භගවා අවොච තඤ්ඤො ඉති චුච්චති :—

“මිච්ඡාමනං පනිධාය මිච්ඡාවාවං අභාසිග්ගං,
මිච්ඡා කමමානී කන්ධාන කායෙන ඉධ සුග්ගලො.

“අපසස්සනො පුඤ්ඤකරො² අපසස්මිං ඉධ ජීවිතෙ,³
කායස්ස හෙද සපපඤ්ඤා නිරයං සො උපපජ්ජති”ති.

අග්මපි අඤ්ඤො චුච්චො භගවතා ඉති මෙ සුතන්ති.

71. (තික. 3. 2.) චුත්තං භෙ'තං භගවතා චුත්ත'මරහතා'ති මෙ සුතං. දිට්ඨා මයා භික්ඛවෙ සන්නා කායසුච්චරිතෙන සමන්නාගතා චචිසුච්චරිතෙන සමන්නාගතා මනොසුච්චරිතෙන සමන්නාගතා, අරියානං අනුපවාදකා, සමමාදිට්ඨිකා සමමාදිට්ඨිකමමසමාදානා, තෙ කායස්ස හෙද පරමමරණා සුග්ගතිං සග්ගං ලොකං උපපන්නා¹ තං ඛො පනා'භං භික්ඛවෙ නා'ඤ්ඤස්ස සමණස්ස වා බ්‍රාහ්මණස්ස වා සුත්වා වදාමි: දිට්ඨා මයා භික්ඛවෙ සන්නා කායසුච්චරිතෙන සමන්නාගතා චචිසුච්චරිතෙන සමන්නාගතා මනොසුච්චරිතෙන සමන්නාගතා, අරියානං අනුපවාදකා, සමමාදිට්ඨිකා සමමාදිට්ඨිකමමසමාදානා, තෙ කායස්ස හෙද පරමමරණා සුග්ගතිං සග්ගං ලොකං උපපන්නා¹ අපිච භික්ඛවෙ ග'දෙච සාමං ඤාතං සාමං දිට්ඨං සාමං විදිතං තදෙවාහං⁴ වදාමි. දිට්ඨා මයා භික්ඛවෙ සන්නා කායසුච්චරිතෙන සමන්නාගතා චචිසුච්චරිතෙන සමන්නාගතා මනොසුච්චරිතෙන සමන්නාගතා, අරියානං අනුපවාදකා, සමමාදිට්ඨිකා සමමාදිට්ඨිකමමසමාදානා, තෙ කායස්ස හෙද පරමමරණා සුග්ගතිං සග්ගං ලොකං උපපන්නාති.¹ එත'මන්ථං භගවා අවොච තඤ්ඤො ඉති චුච්චති :—

“සමමා මනං පණ්ණිධාය සමමා වාවං අභාසිග්ගං,
සමමා කමමානී කන්ධාන කායෙන ඉධ සුග්ගලො
බහුසස්සනො පුඤ්ඤකරො අපසස්මිං ඉධ ජීවිතෙ,
කායස්ස හෙද සපපඤ්ඤා සග්ගං සො උපපජ්ජති”ති.

අග්මපි අඤ්ඤො චුච්චො භගවතා ඉති මෙ සුතන්ති.

72. (තික. 3. 3.) චුත්තං භෙ'තං භගවතා චුත්ත'මරහතා'ති මෙ සුතං. තියෙසා ඉමා භික්ඛවෙ නිස්සරණීයා ඛාතුයො කතමා තියෙසා? කාමාන'මෙතං නිස්සරණං ගදිදං තෙනාමමං,

1 උපකතාති, සිහල. 2. අපසස්සනො අපුඤ්ඤකරො, අසිහල.
3 ජීවිතො, සිහල. 4 තමෙවාහං, සිහල; මරමම.

රූපාන'මෙතං නිසාරණං යදිදං ආරූපං, යං බොපන කිඤ්ච
තුතං සබ්බතං පටිච්චසමුප්පන්නං නිදේධො¹ නසස නිසාරණං,
ඉමා බො භිකඛ්චෙව තියො නිසාරණායා බාතුඥොති. එත'මන්ථං
භගවා අවොච තතේ'තං ඉති වුච්චති:—

“කාමනිසාරණං ඤානො රූපානඤ්ච අනිකකමං
සබ්බසබ්බාරසමථං පුසං ආතාපි සබ්බදා.

ස'වෙ සමමද්දසො භිකඛු යතො තන්ථ විමුච්චති,
අභිඤ්ඤාවොසිතො සනොතා ස'වෙ යොගානිගො මුනි'නි.

අය'මපි අනො වුනොතා භගවතා ඉති මෙ සුතනති.

73. (නික. 3. 4.) වුත්තං භේ'තං භගවතා වුත්ත'මරභතානි මෙ
සුතං. රූපෙහි භිකඛ්චෙව අරූපා සන්නතරු, අරූපෙහි නිදේධො
සන්නතරු. එත'මන්ථං භගවා අවොච තතේ'තං ඉති වුච්චති:—

යෙ ව රූපුපතා සන්නා යෙ ව අරූපධිංසිතො,
නිදේධං අප්පජනනතා ආගන්නාගේ පුනබ්භවං.

යෙ ව රූපෙ පරිඤ්ඤාය අරූපෙසු අසණ්ඨිතා,
නිදේධෙ යෙ විමුච්චන්ති තෙ ජනා මච්චුභාසිතො.

කායෙන අමතං බාතුං පුසසිත්වා² නිරූපධිං,
උපධිප්පටිතිසසග්ගං සච්ඡිකත්වා අනාසවො,
දෙසෙති සමමාසමබ්බො අසොකං චිරජං පජනති.³

අය'මපි අනො වුනොතා භගවතා ඉති මෙ සුතනති.

74. (නික. 3. 5.) වුත්තං භේ'තං භගවතා වුත්ත'මරභතානි මෙ
සුතං. තයො මෙ භිකඛ්චෙව පුත්තා සනොතා සංවිජ්ජමානා ලොක
සමීං,කතමෙ තයො? අනිජනො අනුජනො අවජනොති. කථඤ්ච
භිකඛ්චෙව පුනොතා අනිජනො භොති? ඉධ භිකඛ්චෙව පුත්තසස
මාතාපිතගේ භොන්ති, න බුබ්බං සරණං ගතා, න ධම්මං සරණං
ගතා, න සබ්බං සරණං ගතා, පාණානිපාතා අප්පට්චරතා, අදින්නා
දානා අප්පට්චරතා, කාමෙසුමිච්ඡාවාදා අප්පට්චරතා, මුසාවාදා අප්පට්
චරතා, සුරුමේරයමජ්ජපමාදධිංතා අප්පට්චරතා, පුසසීලා පාපධ
මමා, පුනොතා ච නෙසං භොති, බුබ්බං සරණං ගතො, ධම්මං සරණං
ගතො, සබ්බං සරණං ගතො, පාණානිපාතා පට්චරතො, අදින්නා
දානා පට්චරතො, කාමෙසුමිච්ඡාවාදා පට්චරතො, මුසාවාදා පට්චර
තො, සුරුමේරයමජ්ජපමාදධිංතා පට්චරතො, සීලවා කලකණ
ධම්මො, එවං බො භිකඛ්චෙව පුනොතා අනිජනො භොති. කථඤ්ච
භිකඛ්චෙව පුනොතා අනුජනො භොති? ඉධ භිකඛ්චෙව පුත්තසස

1. නිරොධස්ස, සිහල; මරමම. 2. එසසසිඤ්ඤා, අභිකල. 3. පදං, අභිකල

මානාපිතරේ ගොනති බුද්ධං සරණං ගතො, ධම්මං සරණං ගතො, සඛ්ඤ්ඤං සරණං ගතො, පාණානිපාතා පටිවිරතො, අදින්නාදානා පටිවිරතො, කාමෙසුච්ඡාලාදානා පටිවිරතො, මුසාවාදානා පටිවිරතො, සුරාමේරයමජ්ජපමාදාදිසානා පටිවිරතො, සීලවනේනා කලකණ්ඩමමා, පුනේනා ච නෙසං ගොති බුද්ධං සරණං ගතො, ධම්මං සරණං ගතො, සඛ්ඤ්ඤං සරණං ගතො, පාණානිපාතා පටිවිරතො, අදින්නාදානා පටිවිරතො, කාමෙසුච්ඡාලාදානා පටිවිරතො, මුසාවාදානා පටිවිරතො, සුරාමේරයමජ්ජපමාදාදිසානා පටිවිරතො, සීලවා කලකණ්ඩමමා, එවං ඛො භික්ඛවෙ පුනේනා අනුජ්ජනො ගොති. කථංඤ්ඤ භික්ඛවෙ පුනේනා අවජ්ජනො ගොති? ඉධ භික්ඛවෙ පුනත්තස්ස මානාපිතරො ගොනති බුද්ධං සරණං ගතො, ධම්මං සරණං ගතො, සඛ්ඤ්ඤං සරණං ගතො, පාණානිපාතා පටිවිරතො, අදින්නාදානා පටිවිරතො, කාමෙසුච්ඡාලාදානා පටිවිරතො, මුසාවාදානා පටිවිරතො, සුරාමේරයමජ්ජපමාදාදිසානා පටිවිරතො, සීලවා කලකණ්ඩමමා, පුනේනා ච නෙසං ගොති න බුද්ධං සරණං ගතො, න ධම්මං සරණං ගතො, න සඛ්ඤ්ඤං සරණං ගතො, පාණානිපාතා අප්පට්ඨිවිරතො, අදින්නාදානා අප්පට්ඨිවිරතො, කාමෙසුච්ඡාලාදානා අප්පට්ඨිවිරතො, මුසාවාදානා අප්පට්ඨිවිරතො, සුරාමේරයමජ්ජපමාදාදිසානා අප්පට්ඨිවිරතො, දුස්සීලො පාපධම්මො, එවං ඛො භික්ඛවෙ පුනේනා අවජ්ජනො ගොති. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ තයො පුනත්තා සනේනා සංවිජ්ජමානා ලොකස්මි'නති. එත'මඤ්ඤං භගවා අවොච තඤ්ඤො'නං ඉති වුද්ධති :-

“අනිජ්ජනං අනුජ්ජනං පුනත්ත'මිච්ඡන්ති පණ්ණිනා,
අවජ්ජනං න ඉච්ඡන්ති යො ගොති කුලගකිනො.¹

එනෙ ඛො පුනත්තා ලොකස්මිං යෙ භවන්ති උපාසකා,
සඤ්ඤාසීලෙන සමපන්නා වදංඤ්ඤා විතමච්ඡන්,
චඤ්ඤා අබ්භසනා මුනේනා පරිසාසු විරෙචරෙ”ති.

අස්මපි අඤ්ඤො වුනේනා භගවතා ඉති මෙ සුත'නති.

75. (තික. 3. 6.) වුත්තං ගෙ'නං භගවතා වුත්ත'මරහතා'ති මෙ සුතං. තයො'මෙ භික්ඛවෙ පුග්ගලො සනේනා සංවිජ්ජමානා ලොකස්මිං. කතමෙ තයො? අවුට්ඨිකසමො, පදෙසවස්සී,සබ්බන්ධාභිවස්සී. කථංඤ්ඤ භික්ඛවෙ පුග්ගලො අවුට්ඨිකසමො ගොති? ඉධ භික්ඛවෙ එකවෙචා පුග්ගලො සබ්බසංඤ්ඤාව න දානා ගොති, සමණ්ඤ්ඤා භමණ්ඤ්ඤාපණ්ණිකවණ්ණිබ්බකයාවකානං අන්තං පානං චන්ධං යානං මාලාගකිවිලෙපනං සෙය්ඤ්ඤාවසථපදිපෙය්ඤ්ඤං, එවං ඛො භික්ඛවෙ පුග්ගලො අවුට්ඨිකසමො ගොති. කථංඤ්ඤ භික්ඛවෙ පුග්ගලො

23 1. කුලගනථනො, සීහල.

පදෙසවසසී හොති? ඉධ භික්ඛවෙ ඵකච්චො ඥානලො ඵකච්චානං දානා හොති, ඵකච්චානං න දානා හොති, සමණ්ණබ්‍රාහ්මණිකපණ්ණසිකවණ්ණිබ්‍බකයාවකානං අන්තං පානං වජ්ඣං යානං මාලාගකි විලෙපනං සෙය්‍යවසථපදීපෙය්‍යං, ඵචං ඛො භික්ඛවෙ ඥානලො පදෙසවසසී හොති. කථංඤ්ච භික්ඛවෙ ඥානලො සබ්බජාභිවසසී හොති? ඉධ භික්ඛවෙ ඵකච්චො ඥානලො සබ්බසංච¹ දෙති සමණ්ණබ්‍රාහ්මණිකපණ්ණසිකවණ්ණිබ්‍බකයාවකානං අන්තං පානං වජ්ඣං යානං මාලාගකි විලෙපනං සෙය්‍යවසථපදීපෙය්‍යං, ඵචං ඛො භික්ඛවෙ ඥානලො සබ්බජාභිවසසී හොති. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ තයො ඥානලො සන්තො සංවිජ්ජමානා ලොකස්මි²නති.

ඵත'මජ්ඣං භගවා අවොච තඤ්ඤො ඉති වුච්චති :-

“න සමණේ න බ්‍රාහ්මණේ න කපණ්ණසික² වණ්ණිබ්බකෙ, ලඤ්ඤාන සංවිභජෙති³ අන්තං පානංඤ්ච හොජනං, තං වෙ අවුට්ඨිකසමො⁴ති අහු නං ඥරිසා⁵ධමං.

ඵකච්චානං න දදාහි ඵකච්චානං පච්චෙච්ඡති, තං වෙ පදෙසවසසී⁵ති අහු මෙඛාවිනො ජනා.

සුභික්ඛවාචො ඥරිසො සබ්බභූතා⁶නුකමපකො, ආමොදමානො පකීරෙති දෙථ දෙථාති භාසති.

යථා පි මෙහො ඵනසිඤ්චා ගජ්ජසිඤ්චා පචසාහි, ඵලං නිත්තංඤ්ච ඥරෙති අභිසඤ්ඤානො⁴ ච වාරිනා.

ඵචමෙච ඉධෙකච්චො ඥානලො හොති තාදීසො, ඛමෙමන සංභරිඤ්චාන උට්ඨානා⁶ධිගතං ඛනං, තපෙති අන්තපානෙන සමමා පනෙත්⁵ වණ්ණිබ්බකෙ⁷ති.*

අග'මපි අඤ්ඤො වුත්තො භගවතා ඉති මෙ සුත්තනති.

76. (තික. 3. 7.) වුත්තං භෙ'නං භගවතා වුත්ත'මරහතා'ති මෙ සුතං. තිති'මාති භික්ඛවෙ සුඛාති පඤ්ඤමානො සීලං රකෙඛය්‍ය පණ්ණිතො. කතමාති තිති? පසංසා මෙ ආගච්ඡතු'ති සීලං රකෙඛය්‍ය පණ්ණිතො, හොගා මෙ උපපජ්ජනතු'ති සීලං රකෙඛය්‍ය පණ්ණිතො, කායසස්‍ය හෙදා පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජසාමි¹ති සීලං රකෙඛය්‍ය පණ්ණිතො. ඉමාති ඛො භික්ඛවෙ තිති සුඛාති පඤ්ඤමානො සීලං රකෙඛය්‍ය පණ්ණිතො'ති. ඵත'මජ්ඣං භගවා අවොච තඤ්ඤො ඉති වුච්චති :-

1. සබ්බසංච, අඛල. 2. තකපණ්ණසො, අඛල.
 3. සංවිභජෙති, අඛල. 4 අභිසඤ්ඤානො, අඛල
 5. සමමාසග්ගො, අඛල. සමාපනො, සීහල.
 * සීහල පොඤ්ඤෙ ඉමාසු ගාථාසු පාදෙඤ්ඤෙරො දිසාති.

“සීලං රතෙකියා මෙධාවී පඤ්ඤානා¹ නයො සුඛෙ,
පසංසං විනන්දාභඤ්ඤා පෙච්ච සගෙහ පමොදනං.

අකරොනෙතාපි වෙ පාපං කරොනන්ඛුපසෙවති,
සඤ්ඤා² හොති පාපසමිං අවිඤ්ඤානා ව’සස රුහති.

යාදිසං කුරුතෙ මිත්තං යාදිසං චු’පසෙවති,³
ස’වෙ⁴ නාදිසකො හොති සහවාසොපි නාදිසො.

සෙවමානො සෙවමානං සමච්ඡරෙයා සමච්ඡසං පරං,
සරො දුට්ඨො⁵ කලාපං’ව ආලිනන්ඛුපලිමපති,
උපලෙපහයා⁶ ධිරො නෙ’ව පාපසබ්බා සියා.

පුඤ්ඤාමච්ඡං කුසගෙන යො නරො උපනඤ්ඤාති,
කුසා’පි පුඤ්ඤා වායන්ති එවං බාලු’පසෙවතා.

නගරඤ්ඤා පලාසෙන යො නරො උපනඤ්ඤාති,
පනතා’පි සුරහි වායන්ති එවං ධිරු’පසෙවතා.

තස්මා පනත්ථ පුට්ඨෙසස’ව⁷ ඤ්ඤා සමපාකමන්තනො,⁸
අසනෙත නු’පසෙවෙයා සනෙත සෙවෙයා පණ්ඨිතො,
අසනෙතා නිරයං නෙත්ති සනෙතා පාපෙත්ති සුගහති”නති.

අය’මපි අනො චුතොහා හගවතා ඉති මෙ සුත’නති.

77. (තික. 3. 8) චුත්තං හෙ’තං හගවතා චුත්ත’මරහතාති මෙ සුතං. භිදුරු’යං⁹ භික්ඛවෙ කායො විඤ්ඤාණං විරුහබමමං.¹⁰ සබ්බෙ උපධි අනිච්චා දුක්ඛා විපරිණාමබමමා’ති. එත’මන්චං හගවා අවොච තනෙ’තං ඉති චුච්චති :-

“කායං ව භිදුරුතං¹¹ඤ්ඤා විඤ්ඤාණං ව විරුහනං,¹²
උපධිසු හයං දිස්වා ජාතිමරණමඤ්ඤානො,
සමපඤ්ඤා පරමං සන්තිං කාලං කඛිධිති භාවිතනෙතා”ති.

අය’මපි අනො චුතොහා හගවතා ඉති මෙ සුත’නති.

78. (තික. 3. 9.) චුත්තං හෙ’තං හගවතා චුත්ත’මරහතාති මෙ සුතං. බාතුසො භික්ඛවෙ සත්තා සනෙතහි සඬිං සංසද්දන්ති සමෙත්ති, භිනාධිචුත්තනිකා සත්තා භිනාධිචුත්තනිකෙහි සනෙතහි

1. පඤ්ඤානා, සීහල.	2. සඤ්ඤා, සීහල.
3. චුපසෙවති, මරමම.	4. සවෙ, සීහල; මරමම.
5. දිදෙධා, සීහල.	6. උපලිමපහයා, මරමම.
7. පලාසපුට්ඨෙසසව, මරමම. අඛිහල.	8. සමපාකමන්තනො, අඛිහල.
9. භිදුරුතං, මරමම, අඛිහල.	10. විරාසිකා, සීහල.
11. භිදුරුතං, සීහල.	12. විරාසිකා, සීහල.

සචිං සංසඤ්ඤානි සමෙතනී, කලුණංඛිවුත්තනිකා සත්තා කලුණංඛි
 වුත්තනිකෙහි සතෙතනි සචිං සංසඤ්ඤානි සමෙතනී, අනිතමපි
 භිකඛවෙ අද්ධානං බාතුසො සත්තා සතෙතනි සද්ධිං සංසඤ්ඤා
 සමිංසු, භිනාඛිවුත්තනිකා සත්තා භිනාඛිවුත්තනිකෙහි සතෙතනි සද්ධිං
 සංසඤ්ඤා සමිංසු, කලුණංඛිවුත්තනිකා සත්තා කලුණංඛිවුත්තනි
 කෙහි සතෙතනි සද්ධිං සංසඤ්ඤා සමිංසු, අනාගතමපි භිකඛවෙ
 අද්ධානං බාතුසො සත්තා සතෙතනි සද්ධිං සංසඤ්ඤානි සමිසස
 නි, භිනාඛිවුත්තනිකා සත්තා භිනාඛිවුත්තනිකෙහි සතෙතනි සද්ධිං
 සංසඤ්ඤානි සමිසසනි, කලුණංඛිවුත්තනිකා සත්තා කලුණං
 ඛිවුත්තනිකෙහි සතෙතනි සචිං සංසඤ්ඤානි සමිසසනි, එතරහිපි
 භිකඛවෙ පච්චුපනං අද්ධානං බාතුසොච සත්තා සතෙතනි
 සචිං සංසඤ්ඤානි සමෙතනී, භිනාඛිවුත්තනිකා සත්තා භිනාඛිවුත්තනි
 කෙහි සතෙතනි සද්ධිං සංසඤ්ඤානි සමෙතනී, කලුණංඛිවුත්තනිකා
 සත්තා කලුණංඛිවුත්තනිකෙහි සතෙතනි සචිං සංසඤ්ඤානි සමෙ
 නිකීති. එතමඤ්ඤං භගවා අවොච, තඤ්ඤං ඉති වුච්චති :-

“සංසග්ගා චනථො¹ ජතො අසංසග්ගෙන ජ්ජුති,²
 පරිත්තං දුරුමාරුඤහ යථා සීඨෙ මහණණුවෙ.

එවං කුසිතමාගමම සාධුජ්චිපි සීදති,
 තස්මා නං පරිචජ්ජෙය්‍ය කුසිතං භීනවීරියං.

පච්චිතෙතනි අරියෙහි පභිතතෙතනි කුසිති,
 නිච්චං ආරද්ධවීරියෙහි පණ්ණිතෙහි සභා වසෙ”ති.

අඤ්ඤානි අඤ්ඤා වුත්තො භගවතා ඉති මෙ සුත්තනි.

79 (තික.3.10) වුත්තං ගෙ’තං භගවතා වුත්තමරහතා’ති මෙ
 සුත්තං. තයො’මෙ භිකඛවෙ ධම්මා සෙඛසස භිකඛුනො පරිභානාය
 සංචත්තනති. කතමෙ තයො? ඉධ භිකඛවෙ සෙඛො භිකඛු කමො
 රුමො ගොති කමමරතො කමමාරුමත’මනුසුතො’ හසසාරුමො
 ගොති හසසරතො හසසාරුමත’මනුසුතො, නිද්දාරුමො ගොති
 නිද්දාරුතො නිද්දාරුමත’මනුසුතො’ ඉමෙ ඛො භිකඛවෙ තයො
 ධම්මා සෙඛසස භිකඛුනො පරිභානාය සංචත්තනති. තයො’මෙ
 භිකඛවෙ ධම්මා සෙඛසස භිකඛුනො අපරිභානාය සංචත්තනති.
 කතමෙ තයො? ඉධ භිකඛවෙ සෙඛො භිකඛු න කමමාරුමො ගොති
 න කමමරතො න කමමාරුමත’මනුසුතො’ හසසාරුමො ගොති
 න හසසරතො න හසසාරුමත’මනුසුතො, නිද්දාරුමො ගොති න
 නිද්දාරුතො න නිද්දාරුමත’මනුසුතො’ ඉමෙ ඛො භිකඛවෙ තයො

1. පහතො, සිහලා; අභිලා. 2. ඝජ්ජ, මරමම, සිහලා.

බමමා සෙබසස හිකුනො අපරිභානාය සංවත්තනති. එත'මන්. හඟවා අවොව, තනේතං ඉති වුවවති :-

“කමමාගුමා හසරතො නිදුරාමො ච උඛතො,
අභබ්බො තාදිසො හිකුනු පුට්ඨිං සමොබ්බුත්තමං.

තසමා හි අපසකිවචසස අපසමිඛො අනුඤ්ඤානො,
භබ්බො සො තාදිසො හිකුනු පුට්ඨිං සමොබ්බුත්තම”නති.

අය'මපි අනේ වුත්තො හඟවතා ඉති මෙ සුත'නති.

නතිසෙ වගො.

තසසුදානං :-

වෙ දිට්ඨි නිසරණං රූපං පුත්තො අවුට්ඨිකෙන ච,
සුඛා ච හිකුනා ඛාතු පරිභානෙන තෙ දසාති.

80. (තික. 4. 1.) වුත්තං හෙ'තං හඟවතා වුත්ත'මරහතාති මෙ සුතං. තයො'මෙ හිකුචෙ අකුසලවිතකතා. කතමෙ තයො? අනවඤ්ඤානතිපටිසංයුත්තො විතකතො, ලාභසකතාරසිලොකපටි සංයුත්තො විතකතො, පරානුද්දයතාපටිසංයුත්තො විතකතො, ඉමෙ බො හිකුචෙ තයො අකුසලවිතකතා'ති, එත'මන්. හඟවා අවොව, තනේ'තං ඉති වුවවති :-

“අනවඤ්ඤානතිසංයුත්තො ලාභසකතාරගාරවො,
සභනඤ්ඤමචෙවහි ආරා සංයොජනකතයා.

යො ච පුත්ත¹ පසුං හිත්වා විවාහෙ² සමභගානිව,³
භබ්බො සො තාදිසො හිකුනු පුට්ඨිං සමොබ්බුත්තම”නති.

අය'මපි අනේ වුත්තො හඟවතා ඉති මෙ සුතනති.

81. (තික. 4 2)දිට්ඨා මයා හිකුචෙ සත්තා සකතාරෙන අභි භූතා පරියාදිනනවිත්තා කායසස භෙද පරමමරණ අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපන්නා, දිට්ඨා මයා හිකුචෙ සත්තා අස කතාරෙන අභිභූතා පරියාදිනනවිත්තා කායසස භෙද පරමමරණ අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපන්නා, දිට්ඨා මයා හිකුචෙ සත්තා සකතාරෙන ච අසකතාරෙන ච තදුග්ගයෙන අභිභූතා පරි යාදිනනවිත්තා කායසස භෙද පරමමරණ අපායං දුග්ගතිං විනි පාතං නිරයං උපපන්නා. තං බො පනා'භං හිකුචෙ නාඤ්ඤාසස සමණසස වා බ්‍රාහ්මණසස වා සුඤ්ඤා වදාමි: අපි ච හිකුචෙ යදෙව

1 අකෙක අභිභූත. 2, විවාහො, අභිභූත. 3 සංභරානිම, සිභල; රෙමම.

මෙ සාමං ඤාතං සාමං දිට්ඨං සාමං විදිතං තදෙවාහං වදාමි: දිට්ඨා මයා භික්ඛවෙ සත්තා සක්කාරොන අභිභූතා පරියාදින්නාවිත්තා කායස්ස හෙදා පරමමරණා අපායං දුගගතිං විනිපාතං නිරයං උප්පන්නා, දිට්ඨා මයා භික්ඛවෙ සත්තා අසක්කාරොන අභිභූතා පරියාදින්නාවිත්තා කායස්ස හෙදා පරමමරණා අපායං දුගගතිං විනිපාතං නිරයං උප්පන්නා, දිට්ඨා මයා භික්ඛවෙ සත්තා සක්කාරොන ච අසක්කාරොන ච තදුභගෙන අභිභූතා පරියාදින්නාවිත්තා කායස්ස හෙදා පරමමරණා අපායං දුගගතිං විනිපාතං නිරයං උප්පන්නා'ති.

"යස්ස සක්කාරියමානස්ස¹ අසක්කාරොන වුභගං,
සමාධි න විකම්පති අප්පමාදවිහාරිනො.

තං කාධිනං සාතතිකං² සුඛුමදිට්ඨිවිපස්සකං,³
උපාදානකකි⁴ යාරාමං අහු සප්පුරිසො ඉති'ති.

82. (තික. 4. 3.) තයො'මෙ භික්ඛවෙ දෙවෙසු දෙවසද්දා නිච්ඡරන්ති, සමයා සමයං උපාදාය. කතමෙ තයො? යස්මිං භික්ඛවෙ සමයෙ අරියසාවකො කෙසමස්සුං ඔහාරොඤ්ඤා කාසායානි වඤ්ඤානි අච්ඡාදෙඤ්ඤා අහාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජාය වෙතෙති, තස්මිං සමයෙ දෙවෙසු දෙවසද්දො නිච්ඡරති: එසො අරියසාවකො මාරොන සධං සඛගාමාය වෙතෙති'ති. අයං භික්ඛවෙ පඨමො දෙවෙසු දෙවසද්දො නිච්ඡරති සමයා සමයං උපාදාය. ධුන ච පරං භික්ඛවෙ යස්මිං සමයෙ අරියසාවකො සත්තන්නං බොධි පකඛියානං ධම්මානං භාවනානුයොග'මනුසුන්තො විහරති'තස්මිං භික්ඛවෙ සමයෙ දෙවෙසු දෙවසද්දො නිච්ඡරති: එසො අරියසාවකො මාරොන සධං සඛගාමෙති'ති. අයං භික්ඛවෙ දුතියො දෙවෙසු දෙවසද්දො නිච්ඡරති සමයා සමයං උපාදාය. ධුන ච පරං භික්ඛවෙ යස්මිං සමයෙ අරියසාවකො ආසවානං බයා අනාසවං වෙතොවි මුත්තං පඤ්ඤාවිමුත්තං දිට්ඨිව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකඤ්ඤා උපසම්පජ්ඡ විහරති, තස්මිං භික්ඛවෙ සමයෙ දෙවෙසු දෙවසද්දො නිච්ඡරති. එසො අරියසාවකො විජිතසඛගාමො තමෙව සංගාම සීසං අභිවිජ්ඣ අජ්ඣාචසති'ති. අයං භික්ඛවෙ තතියො දෙවෙසු දෙවසද්දො නිච්ඡරති සමයා සමයං උපාදාය. ඉමෙ බො භික්ඛවෙ තයො දෙවෙසු දෙවසද්දො නිච්ඡරන්ති සමයා සමයං උපාදායා'ති.

"දිඤ්ඤා විජිතසඛගාමං සමමාසමුඤ්ඤාසාවකං,
දෙවතාපි නමස්සන්ති මහන්තං විතසාරදං.

නමො තෙ ධුරිසාරඤ්ඤා, භයා ත්වං දුජ්ඣ'මජ්ඣභූ,⁵
ජෙඤ්ඤාන මච්චුනො සෙනං විමොකෙඛන අනාවරං.

1 සක්කාරියමානස්ස, සිහල; මරමම. 3. සුඛුම. දිඤ්චිපස්සකං, සිහල; මරමම.
2 සාතතිකං, සිහල, මරමම 4 උපාදායං, සිහල. 5 මජ්ඣිමා, සිහල.

ඉති හෙ'තං නමස්සන්ති දෙවතා පන්තමානසං,
තඤ්ඤි තස්ස න පස්සන්ති යෙන මච්චුවසං වජෙ"ති.

83. (තික. 4 4) යද භික්ඛවෙ දෙවො දෙවකායා වචන
ධම්මො භොති, පඤ්ච'ස්ස¹ පුබ්බනිමිත්තානි පානුභවන්ති: මාලා
මලායන්ති, වන්ථානි කිලියස්සන්ති, කචෙජ්ඣි සෙදා මුච්චන්ති, කායෙ²
දුබ්බිණ්ණි'යං ඔක්කමති සකෙ³ දෙවො දෙව්වාසනො'නාභිරමති'ති.
න මෙතං භික්ඛවෙ දෙවො වචනධම්මො අයං දෙවපුත්තො'ති ඉති
විදිත්වා නිගි වාචාහි අනුමොදන්ති, ඉතො භො සුගතීං ගච්ඡ, සුගතීං
ගන්ත්වා සුලඛලාභං ලභ, සුලඛලාභං ලභිත්වා සුප්පතී'ධීතො භවා
හි'ති. එවං චුත්තො අඤ්ඤතරො භික්ඛු භගවන්තං එතදවොච :
කිනඤ්ඤො භන්තො දෙව්වානං සුගතීගමනසංඛාතං, කිඤ්ච භන්තො
දෙව්වානං සුලඛලාභසංඛාතං, කිමපන භන්තො දෙව්වානං සුප්ප
තී'ධීතසංඛාතන්ති? මනුස්සන්තං ඛො භික්ඛු දෙව්වානං සුගතී
ගමනසංඛාතං, යං මනුස්සභූතොසමානො තථාගතප්පවෙදිතෙ
ධම්මවිනගෙ සඤ්ඤං පටිලභති ඉදං ඛො පන භික්ඛවෙ දෙව්වානං
සුලඛලාභසංඛාතං, සා ඛො පන'ස්ස සඤ්ඤා නිවිට්ඨා භොති මුල
ජ්ජනා පතී'ධීතා දුක්ඛා අසංභාරියා සමණේන වා බ්‍රාහ්මණේන
වා දෙවෙන වා මාරෙන වා බ්‍රහ්මුතා වා කෙනවි වා ලොකස්ථං
ඉදං ඛො භික්ඛවෙ දෙව්වානං සුප්පතී'ධීතසංඛාත'න්ති.

"යද දෙවො දෙවකායා වචති ආසුසංඛයා,
තයො සදා නිච්ජරන්ති දෙව්වානං අනුමොදන්තං.⁴

ඉතො භො සුගතීං ගච්ඡ මනුස්සානං සභව්‍යන්තං,
මනුස්සභූතො සධම්මෙම ලභ සධං අනුත්තරං.

සා තෙ සඛා නිවිට්ඨස්ස මුලජ්ජනා පතී'ධීතා,
යාචජ්චං අසංභාරා සධම්මෙම සුප්පවෙදිතෙ.

කායදුච්චරිතං හිත්වා වච්චුච්චරිතානි ව,
මනොදුච්චරිතං හිත්වා යඤ්ච'ඤ්ඤං දොසසඤ්ඤිතං.

කායෙන කුසලං කත්වා වාචාය කුසලං ඛහුං,
මනසා කුසලං කත්වා අපමානං නිරුපබිං.

තතො ඔපබිකං පුඤ්ඤං කත්වා දුනෙන තං ඛහුං,
අඤ්ඤ'පි මච්චෙව සධම්මෙම බ්‍රහ්මචරිගෙ නිවෙසගෙ.

ඉමාය අනුකම්පාය දෙවො දෙවං යද විදු,
වචන්තං අනුමොදන්ති එහි දෙව පුනප්පන"න්ති.

1. පඤ්ච, අධාර. 2 කායෙන, සිහල; මරමම
3. සඤ්ඤ දෙව්වාසනෙ, සිහල. 4. අනුමොදනං, සිහල, මරමම.

84. (තික. 4 5) නයො'මෙ පුගගලො ලොකෙ උප්පජ්ජමානො උප්පජ්ජන්ති බහුජනහිතාය බහුජනසුඛාය ලොකානුකම්පාය අන්ධාය හිතාය සුඛාය දෙවමනුස්සානං. කතමෙ නයො? ඉධ භික්ඛවෙ තථාගතො ලොකෙ උප්පජ්ජති අරහං සමමාසමබුද්ධො විජ්ජවරණසම්පනෙනා සුගතො ලොකවිදු අනුත්තරො පුරිසදමම සාරවි සන්ධා දෙවමනුස්සානං බුද්ධො භගවා, සො ධම්මං දෙසෙති ආදිකලාණං මජ්ඣෙකලාණං පරියොසානකලාණං සාන්ධං සඛ්ඛාසුඤ්ඤං කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති, අයං භික්ඛවෙ පඨමො පුගගලො ලොකෙ උප්පජ්ජමානො උප්පජ්ජති බහුජනහිතාය බහුජනසුඛාය ලොකානුකම්පාය අන්ධාය හිතාය සුඛාය දෙවමනුස්සානං. පුන ච පරං භික්ඛවෙ නයෙසව සක්ඛු සාවකො අරහං හොති බිණ්ණසම්මා වුසිතවා කතකරණීයො ඔභිතභාරො අනුප්පත්තසද්දේවා පරිකම්මණභවසංයොජනො සමමදඤ්ඤවිමුක්තො, සො ධම්මං දෙසෙති ආදිකලාණං මජ්ඣෙකලාණං පරියොසානකලාණං සාන්ධං සඛ්ඛාසුඤ්ඤං කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති, අයං භික්ඛවෙ දුතීයො පුගගලො ලොකෙ උප්පජ්ජමානො උප්පජ්ජති බහුජනහිතාය බහුජනසුඛාය ලොකානුකම්පාය අන්ධාය හිතාය සුඛාය දෙවමනුස්සානං. පුන ච පරං භික්ඛවෙ නයෙසව සනුදු සාවකො සෙවො හොති පටිපදො බහුස්සුතො සීලචතුප්පනෙනා, සොපි ධම්මං දෙසෙති ආදිකලාණං මජ්ඣෙකලාණං පරියොසානකලාණං සාන්ධං සඛ්ඛාසුඤ්ඤං කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති, අයං භික්ඛවෙ තතීයො පුගගලො ලොකෙ උප්පජ්ජමානො උප්පජ්ජති බහුජනහිතාය බහුජනසුඛාය ලොකානුකම්පාය අන්ධාය හිතාය සුඛාය දෙවමනුස්සානන්ති :-

“සන්ධා හි ලොකෙ පඨමො මහෙසී
 නස්ස'නිදෙසා සාවකො භාවිතනෙනා,
 අථා'පරො පාටිපදො'පි සෙවො
 බහුස්සුතො සීලචතුප්පනෙනා.

එතෙ නයො දෙවමනුස්සෙට්ඨා පභවකරා ධම්ම'බුද්ධයන්තා,
 අපාපුරන්ති¹ අමනස්ස වාරං යාතා පමුජ්ජන්ති² බහුජ්ජනෙන.

යෙ සත්තවාහෙන අනුත්තරෙන
 සුදෙසිතං මග්ග'මනුග්ගමන්ති,³
 ඉධෙව දුක්ඛස්ස කරොන්ති අන්තං
 යෙ අප්පමන්තා සුගතස්ස සාසනෙ”ති.

1. අපාචුනන්ති, අඛිතල. 2. පමොචන්ති, අඛිතල 3. මනුක්කමන්ති, අඛිතල.

85. (නික. 4. 6.) අසුභානුපසී භික්ඛවෙ කායසමිං විහරථ, ආනාපානසනී ව වො අජ්ඣන්තං පරිවුඛං සුපට්ඨිතා භොතු¹ සබ්බ සබ්බා රෙසු අනිච්චානුපසීනො විහරථ. අසුභානුපසීනං භික්ඛවෙ කායසමිං විහරතං යො සුභාය ධාතුයා රාගානුසයො සො පභීයතී. ආනාපානසනීයා අජ්ඣන්තං පරිවුඛං සුපට්ඨිතාය ටෙ ඛාගීරා විතකකාසයා විසානපකඛිකා තෙ න භොනතී. සබ්බ සබ්බා රෙසු අනිච්චානුපසීනං විහරතං යා අවිජ්ජා සා පභීයතී. යා විජ්ජා සා උප්පජ්ජතී.

“අසුභානුපසී කායසමිං ආනාපානෙ පභීයසනො, සබ්බසබ්බාරසමථං පසසං ආතාපි සබ්බදා.

සචෙ² සමමදසො³ භික්ඛු යනො තඡ විවුච්චතී, අභිඤ්ඤවොසීතො සනොතො සචෙ⁴ යොගාතීගො⁵ මුතී”ති.

86 (නික. 4. 7.) ධම්මානුධම්මපට්ටපජාසා භික්ඛුනො අය’මනු ධම්මො භොතී, චෙයකකරණො ධම්මානුධම්මපට්ටනො’යනතී* භාසමානො ධම්මඤ්ඤව භාසතී නො අධම්මං, විතකකමානො වා ධම්මවිතකකඤ්ඤව විතකකතී නො අධම්මවිතකකං නදුභයං අභිනිවච්ජේඤ්ඤා උපෙකඛකො විහරතී සනො සමපජ්ජනො’ති.

“ධම්මාරාමො ධම්මරතො ධම්මං අනුච්චිනතයං, ධම්මං අනුසසරං භික්ඛු සද්ධම්මා න පරිභායතී.

චරං වා යදි වා තිඨං නිසීනො උදවා සයං, අජ්ඣන්තං සමයං විතතං සනතී’මෙවාධිතච්ජනී”ති.

87. (නික. 4. 8.) නයො’මෙ භික්ඛවෙ අකුසලවිතකකා අකුසල රණො අවකඛුකරණො අඤ්ඤාණකරණො පඤ්ඤාතීරොධිකා විසාන පකඛිකා අනිබ්බානසංචතතනිකා. කතමෙ නයො? කාමචිත කෙකා භික්ඛවෙ අකුසලරණො අවකඛුකරණො අඤ්ඤාණකරණො පඤ්ඤාතීරොධිකො විසානපකඛිකො අනිබ්බානසංචතතනිකො. චක්ඛපාදවිතකකා භික්ඛවෙ අකුසලරණො අවකඛුකරණො අඤ්ඤාණකරණො පඤ්ඤාතීරොධිකො විසානපකඛිකො අනිබ්බානසංචතතනිකො. විභිංසාවිතකකා භික්ඛවෙ අකුසලරණො අවකඛුකරණො අඤ්ඤාණකරණො පඤ්ඤාතීරොධිකො විසානපකඛිකො අනිබ්බානසංචතතනිකො. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ නයො අකුසල විතකකා අකුසලරණො අවකඛුකරණො අඤ්ඤාණකරණො පඤ්ඤාතීරොධිකා විසානපකඛිකා අනිබ්බානසංචතතනිකා. නයො’මෙ

1. භොති, සීභල; මරමම. 3. සමමදදසො, අඛගල. 4 සචෙ, සීභල.
 2 සචෙ, සීභල. 5. සඛගාතිගො, සීභල; මරමම.
 * ධම්මානුධම්මපට්ටනො’යනති ඉදං සීභල පොෂ්ඨක ත දිසසති.

භික්ඛවෙ කුසලවිතකතා අනකිකරණො වක්ඛුකරණො සුඤ්ඤකරණො පඤ්ඤවුච්චිකා අවිසාතපකඛිකා නිබ්බානසංවත්තනිකා. කතමෙ තයො? හෙකඛමමවිතකෙතා භික්ඛවෙ අනකිකරණො වක්ඛුකරණො සුඤ්ඤකරණො පඤ්ඤවුච්චිකො අවිසාතපකඛිකො නිබ්බානසංවත්තනිකො. අවකපාදවිතකෙතා භික්ඛවෙ අනකිකරණො වක්ඛුකරණො සුඤ්ඤකරණො පඤ්ඤවුච්චිකො අවිසාතපකඛිකො නිබ්බානසංවත්තනිකො. අවිභිංසා විතකෙතා භික්ඛවෙ අනකිකරණො වක්ඛුකරණො සුඤ්ඤකරණො පඤ්ඤවුච්චිකො අවිසාතපකඛිකො නිබ්බානසංවත්තනිකො. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ තයො කුසලවිතකතා අනකිකරණො වක්ඛුකරණො සුඤ්ඤකරණො පඤ්ඤවුච්චිකා අවිසාතපකඛිකා නිබ්බානසංවත්තනිකා'ති.

“තයො විතකෙක කුසලෙ විතකකයෙ තයො පන අකුසලෙ නිරුකරෙ, සවෙ¹ විතකතානි විචාරිතානි සමෙති වුට්ඨිව රජං² සමුභතං, සවෙ³ විතකකුපසමෙන වෙතසා ඉඛෙ'ව සො සන්තිපදං සමඡ්ඤ්ඤිතා”ති.

88. (තික. 4. 9.) තයො'මෙ භික්ඛවෙ අනන්ධ මලා අනන්ධ අමිත්තා අනන්ධ සපත්තා අනන්ධ වධකා අනන්ධ පච්චජ්ඣිකා. කතමෙ තයො? ලොභො භික්ඛවෙ අනන්ධ මලො අනන්ධා අමිත්තො අනන්ධා සපතෙතා අනන්ධා වධකො අනන්ධා පච්චජ්ඣිකො. දොසො භික්ඛවෙ අනන්ධා මලො අනන්ධා අමිත්තො අනන්ධා සපතෙතා අනන්ධා වධකො අනන්ධා පච්චජ්ඣිකො. මොහො භික්ඛවෙ අනන්ධා මලො අනන්ධා අමිත්තො අනන්ධා සපතෙතා අනන්ධා වධකො අනන්ධා පච්චජ්ඣිකො. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ තයො අනන්ධා මලා අනන්ධා අමිත්තා අනන්ධා සපත්තා අනන්ධා වධකා අනන්ධා පච්චජ්ඣිකා'ති.

“අනන්ථජනනො ලොභො ලොභො වික්ඛප්පකොපනො, භය'මන්තරතො ඡතං තං ජනො නාවබුඡ්ඤ්ඤිති.

ලුඛො අන්ථං න ඡතාති ලුඛො ධම්මං න පසසති. අකිත්තමං⁴ තදු භොති යං ලොභො සහතෙ නරං.

යො ච ලොභං පහන්තිාන ලොභනෙයෙස න ලුඛන්ති, ලොභො පභිසතෙ තමහා⁵ උදබ්ඤ්ඤි'ව පොකඛරා.

අනන්ථජනනො දොසො දොසො වික්ඛප්පකොපනො, භය'මන්තරතො ඡතං තං ජනො නාවබුඡ්ඤ්ඤිති.

1, සවෙ, සීභල; මරමම. 2, වුඛිවරජං, මරමම. වුඛිව රජං, සීභල
3, සවෙ, සීභල; මරමම. 4, අකිං තමං, සීභල; අඛනල 5, තඛො, මරමම,

දුට්ඨො අන්තං න ජනාති දුට්ඨො ඛමමං න පසසති,
අකිත්තමං¹ තද භොති යං දොසො සහතෙ නරං.

යො ව දොසං පහන්ධාන දොසනෙයො න දුසසති,
දොසො පතීයතෙ තමනා නාලපකකං² ව ඛකිනා.

අනන්තජනනො මොහො මොහො වික්කප්පකොපනො,
භයං මනනරතො ජාතං තං ජනො නාවලුජකිති.

මුලුහො අන්තං න ජනාති මුලුහො ඛමමං න පසසති,
අකිත්තමං¹ තද භොති යං මොහො සහතෙ නරං.

යො ව මොහං පහන්ධාන මොහනෙයො න මුලහති,
මොහං විහන්ති සො සබ්බො ආදිච්චො³ චුද්දයං තම⁴ නති.

89. (තික. 4. 10.) චුත්තං හෙතං භගවතා චුත්ත¹ මරහතා² ති මෙ සුත්තං. නිති භික්ඛවෙ අසද්ධමෙමහි අභිභුතො පරියාදිත්තා විතො දෙවදනො ආපාදිකො නෙරසිකො කප්පට්ඨො අතෙ කිච්චො. කතමෙහි නිති? පාපිච්ඡතාය භික්ඛවෙ අභිභුතො පරියාදිත්තා විතො දෙවදනො ආපාදිකො නෙරසිකො කප්පට්ඨො අතෙ කිච්චො. පාපමිත්තතාය භික්ඛවෙ අභිභුතො පරියාදිත්තා විතො දෙවදනො ආපාදිකො නෙරසිකො කප්පට්ඨො අතෙ කිච්චො. සති ඛො පන උත්තරිකරණීයෙ මරමත්තකෙන විසෙසාධිත මෙත³ අන්තං වොසානං ආපාදිති.⁴ ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ නිති අසද්ධමෙමහි අභිභුතො පරියාදිත්තා විතො දෙවදනො ආපාදිකො නෙරසිකො කප්පට්ඨො අතෙ කිච්චොති. එත⁵ මන්තං භගවා අවොච තන්තෙ⁶ තං ඉති චුච්චති :-

“මා ජතු කොචි ලොකසමිං පාපිච්චො උපපජ්ජතු,¹
තදමිනා² පි ජනාථ පාපිච්චානං යථාගති.

පණ්ඨිතො³ ති සමඤ්ඤාතො භාවිතතො⁴ ති සමමනො,
ජලං⁵ ව යසසා අට්ඨා⁶ දෙවදනො⁷ ති මෙ සුත්තං.

සො පමාද⁸ මනුචිණ්ණො ආසජ්ජ⁷ නං තථාගතං,
අවිචිතිරයං පනො චතුමාරං භයානකං.

අදුට්ඨස්ස හි යො දුට්ඨෙ පාපකමමං අකුබ්බිතො,
තමෙව පාපං ජුසති⁸ දුට්ඨිචිත්තං අනාදරං.

1. අකිං තමං, අඛිතල.
2. විසෙසාධිතමෙතෙතව, අඛිතල.
3. අපජ්ජති, සිහල; මරමම. උපපජ්ජථ, අඛිතල.
4. උපපජ්ජති, සිහල. මරමම.
5. අදා, සිහල.
6. පමාණ, මරමම, සිහල.
7. අපජ්ජ, අඛිතල.
8. ජුසෙසති, අඛිතල.

සමුද්දං විසකුමෙහන යො මඤ්ඤාය පදුසිතුං,
න සො තෙන පදුසෙයො නසමා හි උදධි මහා.

එව'මෙව¹ නථාගතං යො වාදෙන විහිංසති,
සමග්ගතං සන්තවිතං වාදො නමහි න රුහති.

නාදිසං මිත්තං කුබ්බිථ නඤ්ච සෙවෙය්‍ය පණ්ඩිතො,
යස්ස මග්ගානුගො හික්ඛු ඛයං දුක්ඛස්ස පාදුණේ"ති.

අය'මපි අපො වුත්තො හගවතා ඉති මෙ සුතනති.

චතුසො වග්ගො.

නසසුද්දානං:-

විතකතා සකකාර සද්ද වචමාන ලොකෙ,
අසුභධමමඅකිකාරමලං දෙවදනො'ති තෙ දසා'ති.

90. (තික. 5. 1.) වූහනං හෙ'තං හගවතා වුත්ත'මරහතා'ති මෙ සුතං. නයො'මෙ හික්ඛවෙ අග්ගපසාදා, කතමෙ නයො? නාවතා හික්ඛවෙ සන්තා අපදා වා විපදා වා චතුපදා වා බහුපදා වා රුපිනො වා අරුපිනො වා සඤ්ඤිනො වා අසඤ්ඤිනො වා නෙවසඤ්ඤිනාසඤ්ඤිනො වා, නථාගතො තෙසං අග්ගමකඛායති යදිදං අරහං සමමාසමබ්බවො. යෙ හික්ඛවෙ බුද්ධං පසන්තා අග්ගෙ තෙ පසන්තා, අග්ගෙ බො පන පසන්තානං අග්ගො විපාකො හොති. යාවතා හික්ඛවෙ ධමමා සබ්බතා වා අසබ්බතා වා විරුගො තෙසං අග්ගමකඛායති, යදිදං මදනිමමදනො පිපාසවිනයො ආලයසමුග්ගානො වට්ටුපච්ඡෙදො නණ්හකඛායො විරුගො නිදේධො නිබ්බානං. යෙ හික්ඛවෙ විරුගෙ ධමෙම පසන්තා අග්ගෙ තෙ පසන්තා, අග්ගෙ බො පන පසන්තානං අග්ගො විපාකො හොති. යාවතා හික්ඛවෙ සච්ඡා වා ගණා වා, නථාගතසාවකසඛෙසා තෙසං අග්ගමකඛායති, යදිදං චත්තාරි පුරිසස්සගානි අට්ඨිපුරිසපුග්ගලා, එසග්ග චතො සාවකසඛෙසා ආනුනෙයෙක පානුණේයෙක දකඛිණේයෙක අඤ්ජුකරණීයො අනුත්තරං දුඤ්ඤනෙඛිත්තං ලොකස්ස. යෙ හික්ඛවෙ සච්ඡා පසන්තා අග්ගෙ තෙ පසන්තා, අග්ගෙ බො පන පසන්තානං අග්ගො විපාකො හොති. ඉමෙ බො හික්ඛවෙ නයො අග්ගපසාදාති, එතමන්ථං හගවා අලොච නපො'තං ඉති වුච්චති :-

“අග්ගතො වෙ පසන්තානං අග්ගං ධමමං විජුනතං,
අග්ගෙ බුඛෙ පසන්තානං දකඛිණේයො අනුත්තරො.

1. එවමෙසං, අඤ්ඤා.

අග්ගෙ ධම්මෙ පසන්තානං විරාගුපසමෙ සුඛෙ,
අග්ගෙ සඛෙස පසන්තානං පුඤ්ඤකබ්බන්තො අනුත්තරෙ.

අග්ගසමීං දුතං දදන්තං අග්ගං පුඤ්ඤං පච්ඤති,
අග්ගං ආයු ව චණ්ණො ව යසො කිත්ති සුඛං බලං.

අග්ගස්ස දුතා මෙධාවී අග්ගධම්මසමාභිනො,
දෙවභූතො මනුස්සො වා අග්ගඋපන්නො පමොදනි”ති.

අග්මපි අභේච්චුන්තො හගචතා ඉති මෙ සුත’නති.

91 (ති.ක. 5. 2.) අන්තමිදං භික්ඛුවෙ ජීවිකානං යදිදං පිණ්ඩො
ලාසං, අභිසාපොයං¹ භික්ඛුවෙ ලොකසමීං පිණ්ඩොලො විචරසී
පත්තපාණීති. තඤ්ච බො එතං² භික්ඛුවෙ කුලපුත්තා උපෙනති
අත්තවසිකා³ අත්තවසං⁴ පච්චව, නෙව රජභිනිතා න වොරභි
නිතා න ඉනට්ඨි න හගට්ඨි න ආජීවිකපකතා. අපිච බො ඔති
ණ්ණමනා ජාතියා ජරාය මරණෙන සොකෙහි පරිදෙවෙහි
දුකෙඛහි දොමනසෙසහි උපායාසෙහි දුකඛාහිකිණ්ණො⁵ දුකඛපරෙ
තා අපෙච නාම ඉමස්ස කෙචලස්ස දුකඛකබ්බස්ස අන්තකිරියා
පඤ්ඤයෙථාති. එවං පබ්බජිතො වා’යං භික්ඛුවෙ කුලපුත්තො
භොති⁶ අභිජ්ඣාලු කාමෙසු තිබ්බසාරාගො බ්බපන්තවින්නො පදුට්ඨි
මනසධකපො ඉට්ඨස්සති අසමපජනො අසමාභිතො විබ්භන්ත
වින්නො පාකතිඤ්ඤො, සෙය්‍යථාපි භික්ඛුවෙ ජවාලාතං උගතො
පදිත්තං මජ්ඣෙය්‍ය ගුරුගතං නෙව ගාමෙ කට්ඨිනීං චරති න
අරඤ්ඤා, තද්ධිපමා’හං භික්ඛුවෙ ඉමං පුග්ගලං වදාමි හිහිගොගා ව
පරිනිතො සාමඤ්ඤාඤ්ච භවති පරිපුරෙතිති.

“හිහිගොගා ව⁷ පරිනිතො සාමඤ්ඤාඤ්ච දුබ්භගො,⁸
පරිබංසමානො පකිරෙති ජවාලාතං’ව නස්සති.

සෙයෙක අගොගුලො භුන්නො තන්නො අගනිසීචුපමො,
යඤ්ච භුඤ්ඤාය දුසසීලො රට්ඨපිණ්ඩං අසඤ්ඤතො”ති.

92 (ති.ක. 5. 3.) සඛසාටිකණ්ණො වෙපි භික්ඛුවෙ භික්ඛු ගභෙ
න්තො පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො අනුබඤ්ඤො අස්ස පාදෙ පාදං නිකම්ප
න්නො සො ව භොති අභිජ්ඣාලු කාමෙසු තිබ්බසාරාගො බ්බප
න්තවින්නො පදුට්ඨිමනසංකපො ඉට්ඨස්සති අසමපජනො අස
මාභිතො විබ්භන්තවින්නො පාකතිඤ්ඤො, අථ බො සො ආරකාව
මග්ගං අහං ව නස්ස. තං කියස්සෙත්තු? ධම්මං හි සො භික්ඛුවෙ
භික්ඛු න පස්සති ධම්මං අපස්සන්නො න මං පස්සති, යොජන

1. අභිසාපොයං, අඛල. 2. අභිසාපොයං, සීහල. 3. අභිසාපොයං, මරමම.
4. පන, සීහල. 5. අත්තවසිකා, අඛල. 6. අත්තවසං, අඛල.
7. දුකෙඛාහිකිණ්ණො, සීහල. 8. දුකෙඛකිණ්ණො, මරමම. 9. භොව භොති, අඛල.
10. හිහිගොගා, මරමම. 11. දුකඛතො, සීහල, මරමම.

සතෙවෙ'පි¹ සො භික්ඛවෙ භික්ඛු විහරෙය්‍ය සො ච ගොතී අන භිජ්ඣාලු කාමෙසු න තිබ්බසාදගො අබ්බපනනවිනෙතා අප්පදුඤ්ච නසංකප්පො උපට්ඨිතසතිසමච්ඡනො සමාහිතො එකගගචිනෙතා සංවුච්ඡිද්දියො, අඵ ඛො සො සනතිකෙ ච මඤ්ඤං අභං ච තස්ස. නං කිය්‍ය හෙතු? ධම්මං හි සො භික්ඛවෙ භික්ඛු පස්සතී ධම්මං පස්ස නෙතා මං පස්සතී'ති.

“අනුබ්‍රැවිතො'පි වෙ අස්ස මහිච්ඡො ව² විසානවා,
එජ්ඣගො³ අනෙජ්ඣ නිබ්බුතස්ස අතිබ්බුතො.

හිඛො සො විතගෙධස්ස පස්ස යාවඤ්ච ආරකා,
සො ච ධම්ම'මහිඤ්ඤාය ධම්ම'මඤ්ඤාය පණ්ඨිතො.

රහදො ච නිවාතෙ ව⁴ අනෙජ්ඣ වූපසමමතී,
අනෙජ්ඣ සො අනෙජ්ඣ නිබ්බුතස්ස⁵ ච අතිබ්බුතො,
අහිඛො සො විතගෙධස්ස පස්ස යාවඤ්ච සනතිකෙ”ති.

93. (තික. 5. 4.) තයො'මෙ භික්ඛවෙ අගති. කතමෙ තයො? රුගගති දොසගති මොහගති ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ තයො අගති'ති.

“රුගගති දහති මච්චෙ රතෙත කාමෙසු මුච්ඡිතෙ,
දොසගති පන බ්බපනො⁶ නරෙ පාණ්ණිතාතීනො.

මොහගති පන සම්මුලුලුභ්‍ය අරියධම්මෙ අකොච්චෙදො,
එතෙ අගති අජනනතා සකකායාභිරතා පඤ්ඤා.

තෙ වඤ්ඤානති නිරසං තිරච්ඡානඤ්ච යොනියො,⁷
අසුරං පෙතනිවිසයං⁸ අමුත්තා මාරබ්බිකතා.

යෙ ච රතනිඤ්චො සුත්තා සමමාසම්මුඤ්ඤාසාසනො,
තෙ නිබ්බාපෙතති රාගගතිං නිච්චං අසුභසඤ්ඤිතො.

දොසගතිං පන මෙත්තාය නිබ්බාපෙතති නරුත්තමා,
මොහගතිං පන පඤ්ඤාය යා'යං නිබ්බධගාමිනී.

තෙ නිබ්බාපෙත්වා නිපකා රතනිඤ්චමතඤ්චතා,
අසෙසං පරිනිබ්බන්ති අසෙසං දුක්ඛ'මච්චගුං.

අරියද්දසා වෙදගුනො සමමදඤ්ඤාය පණ්ඨිතා,
ඤ්ඤාතී'මහිඤ්ඤාය නාගච්ඡන්ති දුනබ්බච”නති.

1. සතෙවපි, අභිතල.   2. ව, අභිතල.   3. එජ්ඣගො, සීහල, මරලම.
4. දහදෙවුපනිවාතො අභිතල, දදොඋපනිවාතො, සීහල,
5. නිබ්බුතස්ස සතිබ්බුතො, මරලම. නිබ්බුතස්ස. අජ්ඣවිතො; සීහල.
6. බ්බාපනො, සීහල.   7. යොනියං, සීහල.   8. පෙත්තනිවිසයඤ්ච, අභිතල.

94 (නික. 5. 5.) තථා තථා භික්ඛවෙ භික්ඛු උපපරිකෙඛියා
 යථා යථා උපරිපකඛනො ඛගිඤ්ඤා චස්ස විඤ්ඤාණං අවිකම්මතං
 භොති අවිසට්ඨං අජකිතං අසඤ්ඤිතං අනුපාදාය අපරිතස්සනො¹
 ආයතිං ජාතිජරාමරණදුක්ඛසමුදායසමභවො න භොති'ති.

“සත්තසම්භවපඨිණ්ණස්ස නොනතිජිත්තස්ස භික්ඛුනො,
 විකම්මිණො ජාතිසංසාරො නත්ථි තස්ස පුනබ්භවො”ති.

95 (නික. 5. 6.) තියෙසා ඉමා භික්ඛවෙ කාමුප්පනතියො.
 කතමා තියෙසා? පච්චුපට්ඨිතකාමා නිමමානරතීනො පරනිමිමිත
 වසවතතීනො. ඉමා ඛො භික්ඛවෙ තියෙසා කාමුප්පනතියො'ති

“පච්චුපට්ඨිතකාමා ච යෙ දෙවා වසවතතීනො,
 නිමමානරතීනො දෙවා යෙ ච'ඤ්ඤා කාමභොගීනො.

ඉඤ්ඤාච ඤ්ඤාචාභාවං කාමභොගෙසු පණ්ඨිතො,
 සබ්බෙ පරිච්චජෙ කාමෙ යෙ දිඛ්ඛා යෙව මානුසා.

පියරුපසාතගබ්භිතං ජෙත්වා සොනං දුර්ච්චයං,²
 අසෙසං පරිනිබ්බන්ති අසෙසං දුක්ඛමච්චගුං.

අරියදාසා වෙදගුනො සමමදඤ්ඤාය පණ්ඨිතා,
 ජාතිකම්මභිඤ්ඤාය නාගච්ඡන්ති පුනබ්භවි”න්ති.

96 (නික. 5. 7.) කාමයොග්ගනො භික්ඛවෙ භවයොග්ගනො
 ආනාමි භොති ආගන්තා³ ඉඤ්ඤතං. කාමයොගවිසඤ්ඤනො
 භික්ඛවෙ භවයොග්ගනො අනාගාමි භොති අනාගන්තා³ ඉඤ්ඤ
 තං. කාමයොගවිසඤ්ඤනො භික්ඛවෙ භවයොගවිසඤ්ඤනො
 අරහා භොති ඛිණ්ණසච්චො'ති.

“කාමයොගෙන සංග්ගන්තා භවයොගෙන වුභසං,
 සන්තා ගච්ඡන්ති සංසාරං ජාතිමරණගාමිනො.

යෙව කාමෙ පහන්ධාන අප්පන්තා ආසවකම්මං,
 භවයොගෙන සංග්ගන්තා අනාගාමීති වුච්චරෙ.

යෙ ච ඛො ජිත්තසංසාරා⁴ ඛිණ්ණමානපුනබ්භවා,
 තෙ වෙ පාරං ගතා ලොකෙ යෙ පන්තා ආසවකම්ම”න්ති.

නතිස භාණවාරං.

1. පරිභසානො, සිහල, මරමම.
 3. ආනාගන්තා, මරමම.

2. දුමුච්චයං, සිහල, මරමම.
 4. ජිත්තසංසාරා, අසිහල.

97 (තීක 5. 8.) කලකණ්ණිලො හිකඛචෙ භික්ඛු කලකණ්ණිලො කලකණ්ණිපඤ්ඤා ඉමසම්. ධම්මවිනයෙ කෙච්ඡි වුසිත්වා, උත්තමපුරිසොති වුව්චති. කථංඤච භිකඛචෙ භික්ඛු කලකණ්ණිලො හොති? ඉධ භිකඛචෙ භික්ඛු සීලවා හොති පාතීමොකඛසංචර සංවුතො විහරති, ආචාරගොචරසමපනොා අනුමනෙනසු චජේසු හයදසසාවී සමාදාය සිකඛතී සිකඛාපදෙසු, එවං. බො භිකඛචෙ භික්ඛු කලකණ්ණිලො හොති. ඉති කලකණ්ණිලො. කලකණ්ණිලො ච කථං හොති? ඉධ භිකඛචෙ භික්ඛු සත්තනාං බොධිපකඛිකානං ධම්මානං භාවනානුයොගමනුසුතො විහරති, එවං. බො භිකඛචෙ භික්ඛු කලකණ්ණිලො හොති. ඉති කලකණ්ණිලො කලකණ්ණිලො. කලකණ්ණිලො ච කථං හොති? ඉධ භිකඛචෙ භික්ඛු ආසවානං බයා අනාසවං චෙතො විමුත්තං පඤ්ඤාවිමුත්තං දිට්ඨිච ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා¹ සචජිකත්වා උපසමපජ්ජ විහරති, එවං. බො භිකඛචෙ භික්ඛු කලකණ්ණිලො හොති. ඉති කලකණ්ණිලො කලකණ්ණිලො කලකණ්ණිලො ඉමසම්. ධම්මවිනයෙ කෙච්ඡි වුසිත්වා උත්තමපුරිසොති වුව්චති:—

“යස්ස කායෙන වාචාය මනසා නත්ථී දුක්ඛං,
 නං චෙ කලකණ්ණිලො²ති ආහු භික්ඛුං³ හිරීමනං.³

යස්ස ධම්මා සුභාවිතා පත්තසමෙඛාධගාමිනො,
 නං චෙ කලකණ්ණිලො²ති ආහු භික්ඛුං² අනුස්සදං.

යො දුක්ඛස්ස පජ්ජනාති ඉධෙච බයමත්තනො,
 නං චෙ කලකණ්ණිලො²ති ආහු භික්ඛුං² අනාසවං.

තෙහි ධම්මෙහි සමපනාං අනිසං ඡිත්තසංසයං,
 අසිතං සබ්බලොකස්ස ආහු සබ්බපභාසිත”න්ති.

98 (තීක 5. 9.) චෙමානි හිකඛචෙ දානානී, ආමිසදානඤ්ච ධම්ම දානඤ්ච. එතද්දගං භිකඛචෙ ඉමෙසං චිත්තං දානානං යදිදං ධම්මදානං. චෙමෙ භිකඛචෙ සංවිභාගා ආමිසසංවිභාගා ච ධම්ම සංවිභාගො ච එතද්දගං භිකඛචෙ ඉමෙසං චිත්තං සංවිභාගානං යදිදං ධම්මසංවිභාගො. චෙමෙ භිකඛචෙ අනුගහභා ආමිසා නුගහභො ච ධම්මානුගහභො ච එතද්දගං භිකඛචෙ ඉමෙසං චිත්තං අනුගහභානං යදිදං ධම්මානුගහභොති.

“යමාහු දානං පරමං අනුත්තරං
 යං සංවිභාගං හගවා අචණ්ණසී,
 අගගමති බෙත්තමති පසන්නාවිත්තො
 විඤ්ඤා පජ්ජනං ඝො න යජේථ කාලො.

1. අභිඤ්ඤාය, අබ්ගල.   2. සික්ඛු, සීගල.   3. හිරීමනං, අබ්ගල.

යෙ වෙච භාසනති සුඡ්ඡන්ති චූතයං
 පසනනචිත්තා සුගතයස සාසනෙ,
 තෙසං යො අඤ්ඤා පරමො විසුජ්ඣති
 යෙ අප්පමන්නා සුගතයස සාසනෙ”ති.

99 (තික 5. 10) චූත්තං භෙ’තං භගවතා චූත්තා’මරගතා’ති මෙ සුතං. ඛමෙමනා’භං භික්ඛවෙ තෙවිජ්ජං බ්‍රාහ්මණං පඤ්ඤාපෙම්. නාඤ්ඤා¹ ලපිතලාපනමනෙතන. කථඤ්ඤා² භික්ඛවෙ ඛමෙමන තෙවිජ්ජං බ්‍රාහ්මණං පඤ්ඤාපෙම් නාඤ්ඤා¹ ලපිතලාපනමනෙතන? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අනෙකචිතිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුසාරති, සෙයංථිදං? එකමපි ජුතියං වෙපි ජුතියො තිසෙසාපි ජුතියො චත යො පි ජුතියො පඤ්චපි ජුතියො දසපි ජුතියො විසමපි ජුතියො තියමපි ජුතියො චත්තංචියමපි ජුතියො පඤ්ඤාසමපි ජුතියො, ජුතියතමපි ජුතියතසමපි ජුතියතසතසමපි, අනෙකෙපි සංච චකපෙප අනෙකෙපි විචචකපෙප අනෙකෙපි සංචචචචචක පෙප අචුත්තාසිං එචං. නාමො එචං. ගොඤ්ඤා එචං. චණ්ණො එච මාභාරො එචං. සුබදුක්ඛපටිසංචෙදි එචමාග්ගපරියනො, සො තතො චුතො අචුත්ත උද්පාදිං, නත්තපාසිං එචං. නාමො එචං. ගො ඤ්ඤා එචං. චණ්ණො එචමාභාරො එචං. සුබදුක්ඛපටිසංචෙදි එච මාග්ගපරියනො සො තතො චුතො ඉච්චපපනොති. ඉති සාකාරං සඋද්දසං අනෙකචිතිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුසාරති. අග්ගසා පඨමා විජ්ජා අබ්ගතා භොති, අවිජ්ජා විභතා විජ්ජා උප්පනො, තමො විභතො අලොකො උප්පනො, යථා තං අප්පමන්නසා ආනාපිනො පභිතනනසා විභරතො. සුනචපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු දිබ්බෙන චක්ඛනා විසුඛෙන අතික්කන්තමානුසකෙන සනෙත පසති චචමානෙ උප්පජ්ජමානෙ හිනෙ පණ්ණෙ සුවණ්ණෙ දුබ්බණ්ණෙ සුගතෙ දුගතෙ, යථාකල්මුපගෙ සනෙත පජනාති. ඉමෙ චත භොනො සත්තා කායදුච්චරිතෙන සමන්තාගතා චුචි-පෙ-මනොදුච්චරිතෙන සමන්තාගතා, අරියානං උපවාදකා මිච්ඡාදිඤ්ඤා මිච්ඡාදිඤ්ඤාමමසමාදානා තෙ කායසා හෙදා පරමම රණ අපායං දුගතීං විනිපාතං නිරයං උප්පනො. ඉමෙ චා පන භොනො සත්තා කායදුච්චරිතෙන සමන්තාගතා-පෙ-මනො සුචරිතෙන සමන්තාගතා, අරියානං අනුපවාදකා සමමාදිඤ්ඤා සමමාදිඤ්ඤාමමසමාදානා, තෙ කායසා හෙදා පරමමරණ සුගතීං සග්ගං ලොකං උප්පනොති. ඉති දිබ්බෙන චක්ඛනා විසුඛෙන අති කක්කන්තමානුසකෙන-පෙ-යථාකල්මුපගෙ සනෙත පජනාති. අග් ග්ගසා දුතියා විජ්ජා අබ්ගතා භොති, අවිජ්ජා විභතා විජ්ජා උප්පනො, තමො විභතො අලොකො උප්පනො, යථා තං අප්පමන්නසා

1 න අඤ්ඤා. සීහල. නඤ්ඤා, මරමම. 2. කථඤ්ඤාං, අඛගල.
 25

ආතාපිනො පභිතත්තස්ස විහරන්තො. පුනචපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු ආසවානං ඛයා අනාසවං. වෙනොවිච්ඡන්තිං පඤ්ඤවිච්ඡන්තිං. දිට්ඨව ඛමෙම සයං. අභිඤ්ඤා¹ සච්ඡිකන්වා උපසම්පජ්ජ විහරති. අගමස්ස තභීයා විජ්ජා අඛිතතා ගොති, අවිජ්ජා විහතා විජ්ජා උප්පන්නා; තමො විහන්තො ආලොකො උප්පන්නො, යථා තං. අප්පමත්තස්ස ආතාපිනො පභිතත්තස්ස විහරන්තො. එවං ඛො අහං භික්ඛවෙ ඛමෙමන තෙවිජ්ජං. බ්‍රාහ්මණො පඤ්ඤපෙම් නාඤ්ඤං ලපිතලා පනමන්තොති.

එතම'න්ඨං හගචා, අවොච තඤ්ඤො'නං ඉති වුච්චති :-

*
 “පුබ්බෙතිවාසං යො වෙදි සග්ගාපාඨඤ්ච පසසති,
 අඵ² ජුහිකඛයං පනොතා අභිඤ්ඤා වොසිතො වුති.

එතාහි නිහි විජ්ජාහි තෙවිජ්ජං ගොති බ්‍රාහ්මණො,
 තම'හං වදාමි තෙවිජ්ජං නාඤ්ඤං ලපිතලාපන'නති.

අග'මපි අඤ්ඤා වුත්තො හගචතා ඉති මෙ සුත්තනති.

පඤ්චමො චගොතා.

තස්සුද්දානං :-

පාසාදජීවිතසංඝාටි අග්ගි උපපරිකඛයා,
 උපපතති³ කාමකලාණං දානං ඛමෙමන තෙදසා'ති.

හිංහනිපානා නිවසීනො.

100.(චතුක්ක.1.)වුත්තං ගෙ'නං හගචතා වුත්ත'මරහතාහි මෙ සුත්තං. අග'මසම්⁴ භික්ඛවෙ බ්‍රාහ්මණො යාවයොගො සදා පගනපාණි අනතිමඤ්ඤධරො⁵ අනුත්තරො හිසකොකා සලලකන්තො. තස්ස මෙ තුමෙහ පුත්තා ඔරසා වුඛන්තො ජනා ඛමමජ්ඣ ඛමමනිමිත්තා⁶ ඛමමදායාදා නො ආමිසදායාදා. වෙ'මානි භික්ඛවෙ දානානි ආමිසදානං ච ඛමමදානං ච, එත'දග්ගං භික්ඛවෙ ඉමෙසං චිත්තං දානානං යදිදං ඛමමදානං. වෙ'මෙ භික්ඛාව සංවිභාගා ආමිසසංවිභාගොච ඛමමසංවිභාගො ච, එත'දග්ගං භික්ඛවෙ ඉමෙසං චිත්තං සංවිභාගානං යදිදං ඛමමසංවිභාගො. වෙ'මෙ භික්ඛවෙ අනුග්ගහා, ආමිසානුග්ගහො ච ඛමමානුග්ගහො ච, එත'දග්ගං භික්ඛවෙ ඉමෙසං චිත්තං අනුග්ගහානං යදිදං ඛමමානුග්ගහො. වෙ'මෙ භික්ඛවෙ

1. අභිඤ්ඤා, අඛිතල. 2. අඵ, සිහල 3. උප්පත්ති, සිහල.
 4. අභමසම්, සිහල. 5. ඛාරො, මරණිම, අඛිතල. 6. නිමිත්තා, මරණිම, සිහල

යාගා, ආමිසයාගො ච ඛමමයාගො ච. එතදගං භික්ඛවෙ ඉමෙසං චිත්තං යාගානං සද්දං ඛමමයාගොති. එත'මන්ථං භගවා අවොච තඤ්ඤං ඉති වුවිච්චි:-

“යො ඛමමයාගං අයජි අමච්ඡරි
තථාගතො සබ්බභූතානුකම්පි,
තං තාදිසං දෙවමනුසසසෙට්ඨං
සත්තා තමස්සන්ති භවස්ස පාරගු”න්ති.

අය'මපි අඤ්ඤා වුඤ්ඤා භගවතා ඉති මෙ සුතන්ති.

101. (වතුකක. 2.) වත්තාරි'මානි භික්ඛවෙ අප්පානි වෙච සුලභානි ච තානි ච අනච්ඡරුති. කතමානි වත්තාරි? පංසුකුලං භික්ඛවෙ විචරනං. අප්පං ච සුලභං ච තඤ්ඤව අනච්ඡරං. පිණ්ඩයා ලොපො භික්ඛවෙ භොජනානං. අප්පං ච සුලභං ච තඤ්ඤව අනච්ඡරං. රුකාඛුලං භික්ඛවෙ සෙනාසනානං. අප්පං ච සුලභං ච තඤ්ඤව අනච්ඡරං. පුහිඞුත්තං භික්ඛවෙ භෙසජරුතං. අප්පං ච සුලභං ච තං ච අනච්ඡරං. ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ වත්තාරි අප්පානිවෙච සුලභානි ච තානි ච අනච්ඡරුති. යතො ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු අප්පෙන ච තුට්ඨො භොති සුලභෙන ච ඉමස්සාගං. අඤ්ඤතරං සාමඤ්ඤඔගන්ති වදාමි'ති.

“අනච්ඡේන තුට්ඨස්ස අප්පෙන සුලභෙන ච,
න සෙනාසනමාරඛ්භ විචරං පානාභොජනං,
විසාතො භොති විත්තස්ස දිසා න පට්ඨභඤ්ඤති.¹

යෙ වස්ස ඛමමා අකඛාතා සාමඤ්ඤස්සානුලොමිකා,
අධිගහතිතා තුට්ඨස්ස අප්පමන්තස්ස සික්ඛිතො² ”ති.

102. (වතුකක. 3) ජනතො'භං භික්ඛවෙ පස්සතො ආසවානං ඛයං වදාමි, නො අජනතො අපස්සතො. කිඤ්ඤ භික්ඛවෙ ජනතො කිං පස්සතො ආසවානං ඛයො භොති? ඉදං දුක්ඛන්ති භික්ඛවෙ ජනතො පස්සතො ආසවානං ඛයො භොති, අයං දුක්ඛසමුදයොති භික්ඛවෙ ජනතො පස්සතො ආසවානං ඛයො භොති, අයං දුක්ඛනීර්ධෙවොති භික්ඛවෙ ජනතො පස්සතො ආසවානං ඛයො භොති, අයං දුක්ඛනීර්ධෙවොමිනීපට්ඨපදාති භික්ඛවෙ ජනතො පස්සතො ආසවානං ඛයො භොති. එවං ඛො භික්ඛවෙ ජනතො එවං පස්සතො ආසවානං ඛයො භොති'ති.

“සෙඛස්ස සික්ඛමානස්ස උජ්ජමග්ගානුසාරිනො,
ඛයස්මිං පඨමං ඤ්ඤාණං තතො අඤ්ඤා අනුතරො.³

1. තපට්ඨභඤ්ඤති, සිහල, මරමිම. 2. සික්ඛිතො, අභිග. 3. අනන්තරො, මරමිම, සිහල.

තතො අඤ්ඤා විමුත්තසස විමුත්තඤ්ඤාණවුත්තමං,
උපපජ්ජති ඛයෙ ඤ්ඤාණං ඩිණො සංයොජනා¹ ඉති.

නතෙවිදං ඤ්ඤාණෙ න ඛාලෙන අච්ඡානනා,²
තිබ්බානං අඛිගනනබ්බං සබ්බගජ්ඣපමොචන³නති.

103. (වතුකක. 4.) යෙ හි කෙවි හිකබ්බෙවෙ සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා ඉදං දුක්ඛනති යථාභූතං නප්පජ්ජනනති, අයං දුක්ඛ සමුදයොති යථාභූතං නප්පජ්ජනනති, අයං දුක්ඛනිරොධොති යථා භූතං නප්පජ්ජනනති, අයං දුක්ඛනිරොධගාමිනී පටිපදාති යථාභූතං නප්පජ්ජනනති, න මෙ තෙ හිකබ්බෙවෙ සමණොවා බ්‍රාහ්මණොවා සමණේසු වා සමණසමමතා බ්‍රාහ්මණේසු වා බ්‍රාහ්මණසමමතා නච පනෙතෙ අයසමනොනා සාමඤ්ඤාණං වා බ්‍රහ්මඤ්ඤාණං වා දිට්ඨෙවි ඛමෙම සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරනති. යෙව ඛො කෙවි හිකබ්බෙවෙ සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා ඉදං දුක්ඛනති යථා භූතං පජ්ජනනති, අයං දුක්ඛසමුදයොති යථාභූතං පජ්ජනනති, අයං දුක්ඛනිරොධොති යථාභූතං පජ්ජනනති, අයං දුක්ඛනිරොධගාමිනී පටිපදාති යථාභූතං පජ්ජනනති, තෙ ඛො මෙ හිකබ්බෙවෙ සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා සමණේසු වෙච සමණසමමතා බ්‍රාහ්මණේසු ච බ්‍රාහ්මණසමමතා තෙච පනායසමනොනා සාමඤ්ඤාණං වා බ්‍රහ්මඤ්ඤාණං වා දිට්ඨෙවි ඛමෙම සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරනති⁴ති.

“යෙ දුක්ඛං නප්පජ්ජනනති අථො දුක්ඛසස සමභවං,
යත්ච සබ්බසො දුක්ඛං අසෙසං උපරුජ්ඣති.

තඤ්ඤා මග්ගං නජානනති දුක්ඛපසමගාමිනං,
වෙතොවිමුත්තභිනා තෙ අථො පඤ්ඤා විමුත්තභිනා,
අභබ්බා තෙ අනතකිරිඨාය තෙ වෙ ජාතිරුපපා.

යෙ ච දුක්ඛං පජ්ජනනති අතො⁵ දුක්ඛසස සමභවං,
යත්ච සබ්බසො දුක්ඛං අසෙසං උපරුජ්ඣති.

තඤ්ඤා මග්ගං පජ්ජනනති දුක්ඛපසමගාමිනං,
වෙතො විමුත්තභිනා අථො පඤ්ඤා විමුත්තභිනා,
භබ්බා තෙ අනතකිරිඨාය න තෙ ජාතිරුපපා⁶ති.

104. (වතුකක. 5.) යෙ තෙ හිකබ්බෙවෙ හිකබ්බ සීලසම්පන්නා සමාධිසම්පන්නා පඤ්ඤාසම්පන්නා විමුත්තභිනා විමුත්තභිනා ඤ්ඤාණ

1. ඩිණං සංයොජනා, මරමු, 2. මජ්ඣනිකා, අබ්බල. 3. යතො, මරමු.

දසසනසමපනතා ඔවාදකා විඤ්ඤපකා සන්දසසකා සමාදපකා සමුනෙතපකා සමපහංසකා අලංසමකාතාරො සබමමසා. දසසනමප'හං හිකාවෙ තෙසං හිකඤ්ඤනං බහුපකාරං වදමි, සවණ මප'හං හිකාවෙ තෙසං හිකඤ්ඤනං බහුපකාරං වදමි, උපසඛනමන මප'හං හිකාවෙ තෙසං හිකඤ්ඤනං බහුපකාරං වදමි, පසුරුපාසන මප'හං හිකාවෙ තෙසං හිකඤ්ඤනං බහුපකාරං වදමි, අනුසාරණ මප'හං හිකාවෙ තෙසං හිකඤ්ඤනං බහුපකාරං වදමි, අනුපබ්බජ්ජ මප'හං හිකාවෙ තෙසං හිකඤ්ඤනං බහුපකාරං වදමි. නං කියස හෙතු? තථාරූපෙ හිකාවෙ හිකඤ්ඤ සෙවනො හපතො පසුරු පාසනො අපරිපුරෝපි සීලකඤ්ඤා භාවනාපාරිපුරිං ගච්ඡති, අපරිපුරෝපි සමාධිකඤ්ඤා භාවනාපාරිපුරිං ගච්ඡති, අපරි පුරෝපි පඤ්ඤාකඤ්ඤා භාවනාපාරිපුරිං ගච්ඡති අපරිපුරෝපි විමුත්තිකඤ්ඤා භාවනාපාරිපුරිං ගච්ඡති, අපරිපුරෝපි විමුත්ති ඤ්ඤණදසසනකඤ්ඤා භාවනාපාරිපුරිං ගච්ඡති, එවරූපා ව තෙ හිකාවෙ හිකඤ්ඤ සන්ධාරෝපි වුච්චන්ති, සන්ධාරාහාති'පි වුච්චන්ති, රණඤ්ඤාහාතිපි වුච්චන්ති, නමොනුදාහිපි වුච්චන්ති, ආලොකකරු තිපි වුච්චන්ති, ඔහාසකරුතිපි වුච්චන්ති, පඤ්ඤාතකරුතිපි වුච්චන්ති, උකකාධාරුතිපි වුච්චන්ති, පහඤ්ඤාහිපි වුච්චන්ති, අරියාහිපි වුච්චන්ති, චක්ඛමනොහාහිපි වුච්චන්ති'ති.

“පාමුජ්ජකරණඤ්ඤානං¹ එවං. භොති විජ්ජනතං,
 යදිදං භාවිතන්තානං අරියානං ධම්මජ්ජිනං.

තෙ ජේතයන්ති සබමමං භාසයන්ති පහඤ්ඤා,
 ආලොකකරණං ධීරං චක්ඛමනො රණඤ්ඤාහා.

යෙසං වෙ සාසනං සුඤ්ඤා සමමදඤ්ඤාය පණ්ඨිතා,
 ජ්ජනිකායමහිඤ්ඤාය නාගච්ඡන්ති පුනාබ්භවි”න්ති.

105. (වතුකක. 6.) වතනාරො'මෙ හිකාවෙ ත ණ්ඤාපාදා, යන් හිකඤ්ඤානො තණ්හා උපපජ්ජමානා උපපජ්ජති කතමෙ වතනාරො? විචරහෙතු වා හිකාවෙ හිකඤ්ඤානො තණ්හා උපපජ්ජමානා උපපජ්ජති, පිණ්ඩපාතහෙතු වා හිකාවෙ හිකඤ්ඤානො තණ්හා උප පජ්ජමානා උපපජ්ජති, සෙනාසනහෙතු වා හිකාවෙ හිකඤ්ඤානො තණ්හා උපපජ්ජමානා උපපජ්ජති, ඉති හවාහවහෙතු වා හිකාවෙ හිකඤ්ඤානො තණ්හා උපපජ්ජමානා උපපජ්ජති. ඉමෙ ඛො හිකාවෙ වතනාරො තණ්හාපාදා යන් හිකඤ්ඤානො තණ්හා උපපජ්ජමානා උපපජ්ජති'ති.

1. පාමුජ්ජකරණං ඤ හ , අභිකඤ්ඤ.

“තණ්හා දුතියො පුරියො දීඝමධානසංසරං,
ඉත්භාච්ඤ්ඤථාභාවං සංසාරං නාතීචත්තහි.

එචමාදිනවං ඤ්ඤා තණ්හා¹ දුක්ඛස්ස සමභවං,
චිතතණ්හො අනාදතො සතො භික්ඛු පරිබ්බපෙ”ති.

106. (වතුක්ක. 7.) සබ්බභවකාභී භික්ඛවෙ තාභී කුලාභී
යෙසං පුත්තානං මාතා පිතරෙ අජ්ඣාගාරෙ පුජිතා භොනති. සප්ප
බ්බදෙවතාභී භික්ඛවෙ තාභී කුලාභී යෙසං පුත්තානං මාතාපිත
රෙ අජ්ඣාගාරෙ පුජිතා භොනති. සප්පබ්බාවරියකාභී භික්ඛවෙ
තාභී කුලාභී යෙසං පුත්තානං මාතාපිතරෙ අජ්ඣාගාරෙ පුජිතා
භොනති. සාහුනෙය්‍යකාභී භික්ඛවෙ තාභී කුලාභී යෙසං පුත්තා
නං මාතාපිතරෙ අජ්ඣාගාරෙ පුජිතා භොනති. බ්‍රහමාරී භික්ඛවෙ
මාතාපිතුන්තං එතං අඛිච්චනං. පුබ්බදෙවතාභී භික්ඛවෙ මාතා
පිතුන්තං එතං අඛිච්චනං. පුබ්බාවරියාභී භික්ඛවෙ මාතාපිතුන්තං
එතං අඛිච්චනං. අහුනෙය්‍යභී භික්ඛවෙ මාතාපිතුන්තං එතං අඛි
ච්චනං, තං කියස් හෙතු? බහුපකාර් භික්ඛවෙ මාතාපිතරො
පුත්තානං අපාදකා පොසකා ඉමස්ස ලොකස්ස දුස්සෙතාරො’ති.

“බ්‍රහමාරී මාතාපිතරො පුබ්බාවරියාභී වුව්චරෙ,
අහුනෙය්‍ය ච පුත්තානං පජ්ඣ අනුකමපනා,
තස්මා භී නෙ නමස්සෙය්‍ය සත්තරෙය්‍ය ච පණ්ඨිතො.

අනෙතන අථ² පානෙන චඤ්ඤ සයනෙන ච,
උච්ඡාදනෙන නභාපනෙන පාදනං බොචනෙන ච.

තාය නං පාරිවරියාය මාතාපිතුසු පණ්ඨිතො,
ඉබෙච නං පසංසනති පෙච්ච සග්ගෙ පමොදති”ති.

107. (වතුක්ක. 8.) බහුපකාරා භික්ඛවෙ බ්‍රාහ්මණ්‍යගහ
පභිකා තුමහාකං යෙ තෙ³ පච්චුපච්චිතා චිචරපිණ්ඩපාතසෙනා
සනභිලානපච්චයභෙසජ්ජපරිකබ්බාරෙහි. තුමෙහපි භික්ඛවෙ බහුප
කාරා බ්‍රාහ්මණ්‍යගහපභිකානං යං නෙයං බමමං දෙසෙථ අදීකලක
ණං මජ්ඣෙකලකණං පරියොසානකලයාණං සාථං සබ්බඤ්ඤනං
කෙචලපරිපුණ්ණං පරිපුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙථ එචමීදං
භික්ඛවෙ අඤ්ඤමඤ්ඤං නියසාය බ්‍රහ්මචරියං වුස්සති ඔසස්ස නිත්
රණ්ණාය සමමා දුක්ඛස්ස අත්තකිරියායා’ති.

“සාගාරා අනගාරා ච උභො අඤ්ඤඤ්ඤනිය්ඨිනා,
අරාධන්ති සබ්බමං යොගභෙකමං අනුත්තරං.

1. තණ්හං, මරමම, සීගල. 2. අථා, ඩරමම, අභිගල. 3. මො, අභිගල.

සායාරෙසු ව විවරං පව්වයං සයනාසනං,
අනාගාරා පටිච්ඡන්ති පරිස්සයවිනොදනං.

සුගතලං පන නිස්සාය ගභට්ඨා සරමෙසිනො,
සද්දභානො අරහතං අරියපඤ්ඤාය ඤාපිනො.

ඉබ්බමමං චරිත්තාන මග්ගං සුගතීතාමිනං,
නාඤ්ඤො දෙවලොකස්මිං මොදනති කාමකාමිනො”ති.

108 (වතුකක. 9.) යෙ කෙච්චි භික්ඛවෙ භික්ඛු ඤානා ඵඛා ලපා සිඛ්ඛි උනනලා අසමාහිතා, න මෙ තෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු මාමකා, අපගතා ව තෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු ඉමස්මිං බමමචිනයා, නව තෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු ඉමස්මිං බමමචිනයෙ වුඨිං විරුලිතිං වෙසුලලං ආපඤ්ඤානති, යෙව බො භික්ඛවෙ භික්ඛු නිකඤ්ඤා නිලලපා ධිඤ්ඤා අඤ්ඤා සුසමාහිතා, තෙ බො මෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු මාමකා, අනපගතා ව තෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු ඉමමගා බමමචිනයා, තෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු ඉමස්මිං බමමචිනයෙ වුඨිං විරුලිතිං වෙසුලලං ආපඤ්ඤානති”ති.

“ඤානා ඵඛා ලපා සිඛ්ඛි උනනලා අසමාහිතා,
න තෙ බමමම විරුහනති සමමාසමබ්බධදෙසිතෙ.

නිකඤ්ඤා නිලලපා ධිඤ්ඤා සුසමාහිතා,
තෙ වෙ බමමම විරුහනති සමමාසමබ්බධදෙසිතෙ”ති.

109. (වතුකක 10) සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ පුරිසො නදියා සොතෙන ඔවුලෙහය්‍ය පියරුපසාතරුපෙන, තමෙනං චක්ඛුමා පුරිසො නිරෙ ඤිතො දිස්වා ඵචං වදෙය්‍ය: කිඤ්ඤාපි බො තිං අමෙහා පුරිස, නදියා සොතෙන ඔවුලෙහසි පියරුපසාතරුපෙන අඤ්ඤා වෙඤ්ඤා ගෙට්ඨා රහදො සඋභමි සාවට්ටො සගභො සරකඛසො යං තිං අමෙහා පුරිස, පාපුඤ්ඤා මරණං වා නිගච්ඡසි මරණමතනං වා පුකඛනති, අඵ බො සො භික්ඛවෙ පුරිසො තස්ස පුරිසස්ස සද්දං සුත්වා හඤ්ඤා ච පාදෙහි ච පටිසොතං වායමෙය්‍ය. උපමා බො මෙ අයං භික්ඛවෙ කතා අඤ්ඤා විඤ්ඤාපනාය. අයමෙඤ්ඤා අඤ්ඤා: නදියා සොතොති බො භික්ඛවෙ නිඤ්ඤායෙ’තං අබ්චචනං. පියරු පසාතරුපනති බො භික්ඛවෙ ජනෙනතං අඤ්ඤානතිකාතං ආයන නාතං අබ්චචනං. ගෙට්ඨා රහදොති බො භික්ඛවෙ පඤ්ඤානතං ඔර මහාගිගානං සංයොජනානං අබ්චචනං. සඋභමිති බො භික්ඛවෙ කොට්ඨපායාසසෙය්‍යතං අබ්චචනං. සාවට්ටොති බො භික්ඛවෙ පඤ්ඤා නෙනතං කාමගුණානං අබ්චචනං. සගභො සරකඛසොති බො භික්ඛවෙ මාතුගාමසෙය්‍යතං අබ්චචනං. පටිසොතොති බො භික්ඛවෙ

1, පටිසායවිභාදනං, මරමම. 2, සුගතං, අබ්බල.

නෙකකම්මසෙසනං අබ්වචනං. හතේභි ච පාදෙභි ච වායාමොති
භිකඛවෙ විරියාරම්භසෙසනං අබ්වචනං. චක්ඛුමා ධුරිසො හිරෙ
සීතොති බො භිකඛවෙ නථාගතසෙසනං අබ්වචනං. අරභතො
සමමාසමුද්ධස්සා'ති.

“සභාපි¹ දුකෙභි ජගෙය්‍ය කාමේ
යොගකෙඛමං ආයති පත්මානො
සමමඋපජනො ධුරිවුත්තවිතො
විවුත්තියා එස්සෙය නත්තත්,
සවෙදගු වුසිතබ්බමචරියො
ලොකන්තගුආරගතොති වුවචති”ති.

110. (චතුකක. 11.) චරතො වෙපි භිකඛවෙ භිකඛුනො උප්ප
ජ්ජති කාමචිතකෙකා වා චක්ඛපාදචිතකෙකා වා විහිංසාවිතකෙකා වා,
තඤ්ඤ භිකඛවෙ භිකඛු අබ්වචසෙති නඋපජ්ජහති නවිනොදෙති
නච්චන්තිකරොති න අනභාවං ගමෙති. චරමපි භිකඛවෙ භිකඛු
එචමුදුතො අනාතාපි අනොත්තප්පි සත්තං සමිතං කුසීතො හීන
විරියොති වුවචති. ඝිතස්ස වෙපි භිකඛවෙ භිකඛුනො උප්පජ්ජති
කාමචිතකෙකා වා චක්ඛපාදචිතකෙකා වා විහිංසාවිතකෙකා වා
තඤ්ඤ භිකඛවෙ භිකඛු අබ්වචසෙති නඋපජ්ජහති න විනොදෙති
න බ්චන්තිකරොති න අනභාවං ගමෙති, ඝිතොපි භිකඛවෙ භිකඛු
එචමුදුතො අනාතාපි අනොත්තප්පි සත්තං සමිතං කුසීතො
හීනවිරියොති වුවචති නීසිනාස්ස වෙපි භිකඛවෙ භිකඛුනො
උප්පජ්ජති කාමචිතකෙකා වා චක්ඛපාදචිතකෙකා වා විහිංසාවිත
කෙකා වා, තඤ්ඤ භිකඛවෙ භිකඛු අබ්වචසෙති නඋපජ්ජහති න
විනොදෙති න බ්චන්තිකරොති න අනභාවං ගමෙති, නීසිනොපි
බො භිකඛවෙ භිකඛු එචමුදුතො අනාතාපි අනොත්තප්පි සත්තං
සමිතං කුසීතො හීනවිරියොති වුවචති. සයානස්ස වෙපි භිකඛවෙ
භිකඛුනො ජ්ඣරස්ස උප්පජ්ජති කාමචිතකෙකා වා චක්ඛපාදචිත
කෙකා වා විහිංසාවිතකෙකා වා තං වෙ භිකඛවෙ භිකඛු අබ්වච
සෙති නඋපජ්ජහති න විනොදෙති න බ්චන්තිකරොති න අනභාවං
ගමෙති, සයානොපි භිකඛවෙ භිකඛු ජ්ඣරො එචමුදුතො අනාතාපි
අනොත්තප්පි සත්තං සමිතං කුසීතො හීනවිරියොති වුවචති. චර
තොවෙපි භිකඛවෙ භිකඛුනො උප්පජ්ජති කාමචිතකෙකා වා චක්ඛ
පාදචිතකෙකා වා විහිංසාවිතකෙකා වා තඤ්ඤ භිකඛවෙ භිකඛු
නාබ්වචසෙති පජ්ජහති විනොදෙති බ්චන්තිකරොති අනභාවං
ගමෙති, චරමපි භිකඛවෙ භිකඛු එචමුදුතො අනාතාපි ඔත්තප්පි
සත්තං සමිතං ආරබ්විරියො පභිතතොති වුවචති ඝිතස්ස වෙපි

1. පභාසි, මරමො.

හිකබ්බෙවෙ හිකබ්බනො උප්පජ්ජති කාමච්චතකෙකා වා ව්‍යාපාදවිතකෙකා වා විහිංසාවිතකෙකා වා තඤ්ඤෙව හිකබ්බෙවෙ හිකබ්බ නාබ්බවා සෙති පජභතී විනොදෙති බ්‍යන්තිකරොති අනභාවං ගමෙති නිතොපි හිකබ්බෙවෙ හිකබ්බ ඵ්ඵමගුතො ආතාපි ඔත්තප්පි සත්තං සමිතං ආරඬ්චිවිරියො පභිතනෙතාති වුච්චති. නිසිනොසස වෙපි හිකබ්බෙවෙ හිකබ්බනො උප්පජ්ජති කාමච්චතකෙකා වා ව්‍යාපාදවිතකෙකා වා විහිංසාවිතකෙකා වා, තඤ්ඤෙව හිකබ්බෙවෙ හිකබ්බ නාබ්බවා සෙති පජභතී විනොදෙති බ්‍යන්තිකරොති අනභාවං ගමෙති, නිසිනොපි හිකබ්බෙවෙ හිකබ්බ ඵ්ඵමගුතො ආතාපි ඔත්තප්පි සත්තං සමිතං ආරඬ්චිවිරියො පභිතනෙතාති වුච්චති. සයානසස වෙපි හිකබ්බෙවෙ හිකබ්බනො ජගරසස උප්පජ්ජති කාමච්චතකෙකා වා ව්‍යාපාදවිතකෙකා වා විහිංසාවිතකෙකා වා, තඤ්ඤෙව හිකබ්බෙවෙ හිකබ්බ නාබ්බවා සෙති පජභතී විනොදෙති බ්‍යන්තිකරොති අනභාවං ගමෙති සයානොපි හිකබ්බෙවෙ හිකබ්බ ජගරෙ ඵ්ඵමගුතො ආතාපි ඔත්තප්පි සත්තං සමිතං ආරඬ්චිවිරියො පභිතනෙතාති වුච්චති'ති.

“වරං වා යදි වා තිට්ඨං නිසිනො උද වා සයං,
 යො විතකකං විතකකෙති පාපකං ගෙහනිස්සිතං.

කුමමග්ගං පටිපනො සො මොහනෙයොසු වුච්චිතො,
 අභබ්බො තාදිසො හිකබ්බ ජුට්ඨිං සමොබ්බිමුත්තමං.

යො වරං වා'ථ¹ තිට්ඨං වා නිසිනො උද වා සයං,
 විතකකං සමසිත්තො විතකකුපසමෙ රතො,
 භබ්බො සො තාදිසො හිකබ්බ ජුට්ඨිං සමොබ්බිමුත්තම”නති.

111. (වතුකක. 12) සමපනනසීලා හිකබ්බෙවෙ විහරථ, සමපනන පාතිමොක්ඛා * පාතිමොක්ඛසංවරසංවුත්තා විහරථ, අචාරගොවර සමපනනා අනුමනෙතසු වජ්ජෙසු ගයදසොචී, සමාදාය සිකබ්බති සිකබ්බාපදෙසු සමපනනසීලානං හිකබ්බෙවෙ විහරතං සමපනන පාතිමොක්ඛානං † පාතිමොක්ඛසංවරසංවුත්තානං විහරතං අචාර ගොවරසමපනනානං අනුමනෙතසු වජ්ජෙසු ගයදසොචීනං සමාදාය සිකබ්බතං සිකබ්බාපදෙසු කියස හිකබ්බෙවෙ උත්තරිකර ඤීයං? වරතො වෙපි හිකබ්බෙවෙ හිකබ්බනො අභිජ්ඣා විගතා භොති, ව්‍යාපාදො විගතො භොති, පීනඤ්ඤං විගතං භොති, උඤ්ඤකුකුච්චං විගතං භොති, විචිකිච්ඡා පභිනා භොති, ආරඬං භොති විරියං අසලලීනං, උපට්ඨිතා සති අසමමුඬ්ඨා, පසංඛො කායො අසාරඛො, සමාහිතං විත්තං ඵකග්ගං, වරමපි හිකබ්බෙවෙ

1. යො, අධගල.

* සමපනනපාතිමොක්ඛාති ඉදං වචනං සිහල, මරමම, පොඤ්ඤෙසු නදියෙති.
 † සමපනනපාතිමොක්ඛානංති ඉදමපි ගෙසු නදියෙති.

භික්ඛු එවමනුනො ආනාපි ඔත්තපපි සත්තං සමිත්තං ආරඛවිරියො පභිතනෙතාති වුවවති. ඝිතස්ස වෙපි භික්ඛවෙ භික්ඛුනො අභිජ්ඣා විගතා හොති, ව්‍යාපාදො විගතො හොති, පීනමිඛං විගතං හොති, උඛච්චකුක්ඛච්චං විගතං හොති, විචිකිච්ඡා පභිනා හොති, ආරඤ්ඤං හොති විරියං අසලලිනං, උපට්ඨිතා සති අසමමුට්ඨා, පස්සඤ්ඤා කායො අසාරඤ්ඤා, සමාහිතං චිත්තං එකග්ගං, ඝිතොපි භික්ඛවෙ භික්ඛු එවමනුනො ආනාපි ඔත්තපපි සත්තං සමිත්තං ආරඛවිරියො පභිතනෙතාති වුවවති. නිසීනෙතාස්ස වෙපි භික්ඛවෙ භික්ඛුනො අභිජ්ඣා විගතා හොති, ව්‍යාපාදො විගතො හොති, පීනමිඛං විගතං හොති, උඛච්චකුක්ඛච්චං විගතං හොති, විචිකිච්ඡා පභිනා හොති, ආරඛං හොති විරියං අසලලිනං උපට්ඨිතා සති අසමමුට්ඨා, පස්සඤ්ඤා කායො අසාරඤ්ඤා, සමාහිතං චිත්තං එකග්ගං, නිසීනෙතා භික්ඛවෙ භික්ඛු එවමනුනො ආනාපි ඔත්තපපි සත්තං සමිත්තං ආරඤ්ඤවිරියො පභිතනෙතාති වුවවති. සයානස්ස වෙ භික්ඛවෙ භික්ඛුනො ජගරස්ස අභිජ්ඣා විගතා හොති, ව්‍යාපාදො විගතො හොති, පීනමිඛං විගතං හොති, උඛච්චකුක්ඛච්චං විගතං හොති, විචිකිච්ඡා පභිනා හොති, ආරඤ්ඤං හොති විරියං අසලලිනං, උපට්ඨිතා සති අසමමුට්ඨා, පස්සඤ්ඤා කායො අසාරඤ්ඤා, සමාහිතං චිත්තං එකග්ගං, සයානොපි භික්ඛවෙ භික්ඛු ජගරෙ එවමනුනො ආනාපි ඔත්තපපි සත්තං සමිත්තං ආරඛවිරියො පභිතනෙතාති වුවවති'ති.

“යතං වරෙ යතං තිට්ඨෙ යතං අච්ඡෙ යතං සයෙ,
 යතං සමමිඤ්ජයෙ භික්ඛු යතමෙනං පසාරයෙ.

උඛං තීරියං අපාවිනං¹ යාවතා ජගතො ගති,²
 සමච්චෙක්ඛිතා ව³ ඛමමානං ඛක්ඛානං උදයඛඛියං.

එවං විහාරිමාතාපිං සන්තවුන්තිමනුඛතං,
 වෙතොසමඵසාමීචිං සීකාමානං සදා සතං,
 සත්තං පභිතනෙතාති ආහු භික්ඛුං තථාවිඛ”න්ති.

112. (වතුක්ක. 13.) වුත්තං ‘හෙතං භගවතා වුත්තම’රභතාති මෙ සුත්තං. ලොකො භික්ඛවෙ තථාගතෙන අභිසමමුට්ඨො, ලොකස්මා තථාගතො විසඤ්ඤුතෙතා; ලොකසමුදයො භික්ඛවෙ තථාගතෙන අභිසමමුට්ඨො, ලොකසමුදයො තථාගතස්ස පභිනො; ලොකනීරේඛො භික්ඛවෙ තථාගතෙන අභිසමමුට්ඨො, ලොකනීරේඛො තථාගතස්ස සච්ඡිකතො; ලොකනීරේඛගාමීනීපට්ඨපදා භික්ඛවෙ තථාගතෙන අභිසමමුට්ඨො, ලොකනීරේඛගාමීනීපට්ඨපදා තථාගතස්ස භාවිතා; යං භික්ඛවෙ සදෙවකස්ස ලොකස්ස

1. අපාවි, මරමම.   2. යාවතාව ලොකගති, මරමම   3 ව, අඛතල.

සමාරකසස සබ්‍රහ්මකසස සසසමණ්‍රාග්‍රමණීයා පජ්‍ය සදෙව මනුසසාය දිට්ඨිං සුතං වුතං විඤ්ඤානං පත්තං පරියෙසිතං අනු විවර්තං මනසා, යසමා තං තථාගතෙන අභිසමබ්බද්ධං, තසමා තථාගතොති වුච්චති යඤ්ච හිකඛිවෙ රතති. තථාගතො අනු නතරං සමමාසමේඛාධිං අභිසමබ්බජ්ඣති, යඤ්ච රතතිං අනුපාදිසෙ සාය නිබ්බානධාතුයා පරිනිබ්බායති, යං එතස්මිං අනතරෙ භාසති ලපති කීදදිසති, සබ්බන්තං තථෙව භොති, නො අඤ්ඤථා, තසමා තථාගතොති වුච්චති. යථාචාදි හිකඛිවෙ තථාගතො තථාකාරී යථාකාරී තථාගතො තථාචාදි ඉති යථාචාදි තථාකාරී යථාකාරී තථාචාදි, තසමා තථාගතොති වුච්චති, සදෙවභෙ හිකඛිවෙ ලොකෙ සමාරකෙ සබ්‍රහ්මකෙ සසසමණ්‍රාග්‍රමණීයා පජ්‍ය සදෙව මනුසසාය තථාගතො අභිභූ අනභිභූතො අඤ්ඤදක්ඛිදසො වසචන්ති, තසමා තථාගතොති වුච්චති'ති.

එතමන් භගවා අවොච තඤ්ඤොති ඉති වුච්චති:-

“සබ්බලොකං අභිඤ්ඤාය සබ්බලොකෙ යථාතථං,
සබ්බලොකවිසංසුතො සබ්බලොකෙ අනුසයො.¹

සබ්බෙ සබ්බාභිභූ ධිරෙ සබ්බගන්ථස්සමොචනො,
පුට්ඨිසස පරමා සන්ති² නිබ්බානං අකුතොභයං.

එස ඛිණ්ණසමො බුඛො අනිසො ජිනාසංසයො,
සබ්බකමමකඛියං පතො සම්මතො උපධිසබ්බයෙ.

එස සො භගවා බුඛො එස සීභො අනුත්තරෙ,
සදෙවකසස ලොකසස බ්‍රහ්මචකකං පචන්තධි.

ඉති දෙවා මනුසසා ව යෙ බුඛං සරණං ගතා,
සංගමම තං නමස්සන්ති මහන්තං විතසාරදං.

දන්තො දමයතං සෙට්ඨා සන්තො සමයතං ඉසී,
මුත්තො මොචයතං අග්ගො තිණ්ණො තාරයතං චරෙ.

ඉති භෙ'තං නමස්සන්ති මහන්තං විතසාරදං,
සදෙවකසමිං ලොකසමිං නන්ථි තෙ පටිපුග්ගලො”ති

අයමිදි අඤ්ඤො වුත්තො භගචතා ඉති මෙ සුත'න්ති.

1. අනුපසො, සීභල. මරමම. අනුපමො, අඛිල. 2. පරම. ඝකති, මරමම.

තසස්සද්දනං:-

බ්‍රාහ්මණවිත්තාරී ජනං, සමණසීලා තණ්හා බ්‍රහ්මා,
බ්‍රහ්මකාරි කුහපුරිසා, වර සමපන්නලොකෙන තෙරසා'ති.

චතුක්කනිපානො නිසීනො.

සත්තවිසෙකනිපාතං, දුක්ඛං බාවිසස්සත්තසම්භවිතං,
සමපඤ්ඤාසම'ථනිකං, තෙරස චතුක්කඤ්ච ඉති යමිදං.

විදස්සත්තරස්සත්තසතො, සම්භාවිතො සමාදහිංසු පුරි,
අරහනො චිරච්චිතියා, තමාහු නාමෙන ඉති වුත්ත'නති.

ඉතිවුත්තකපාලී නිසීතා.

